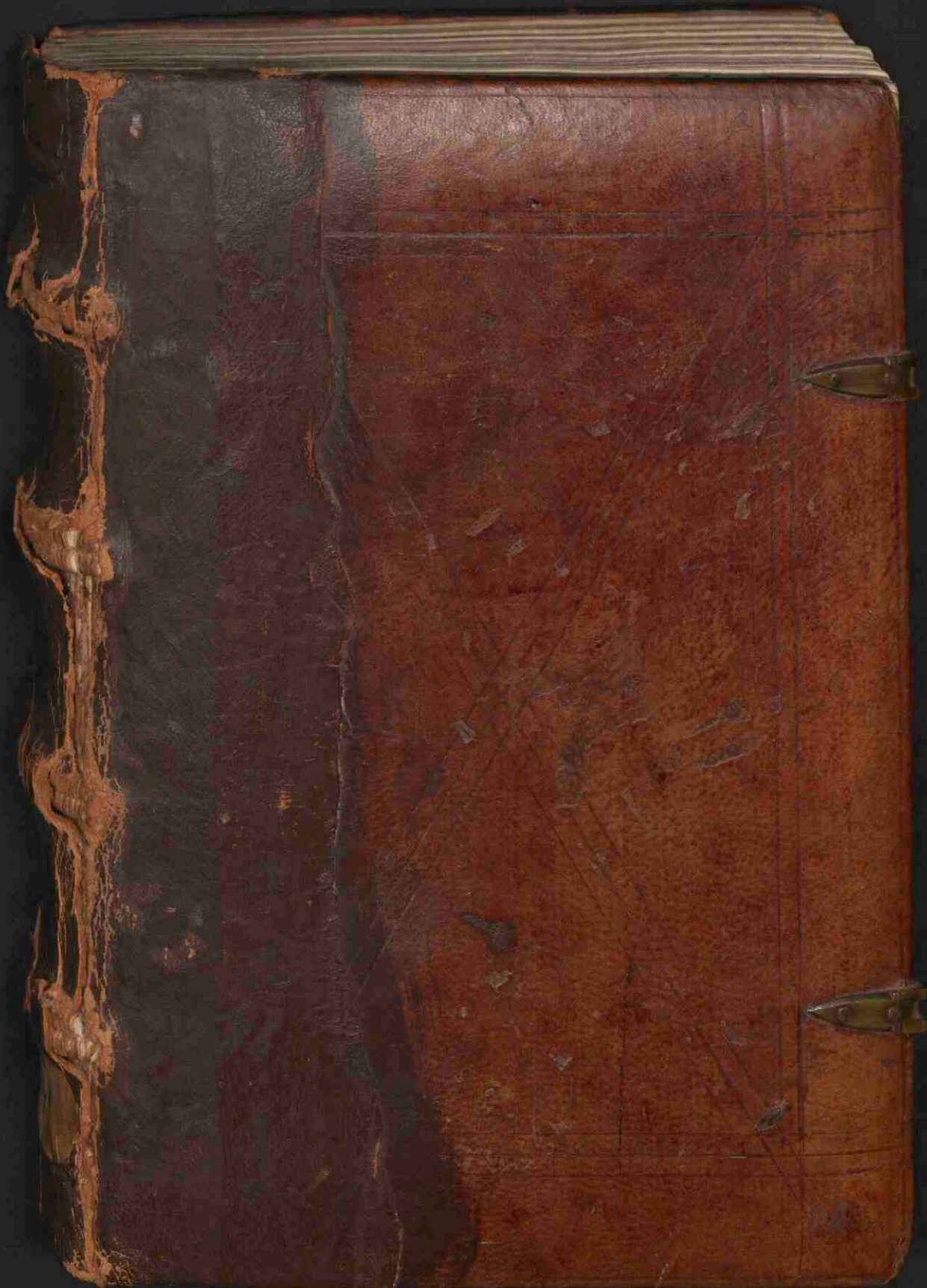

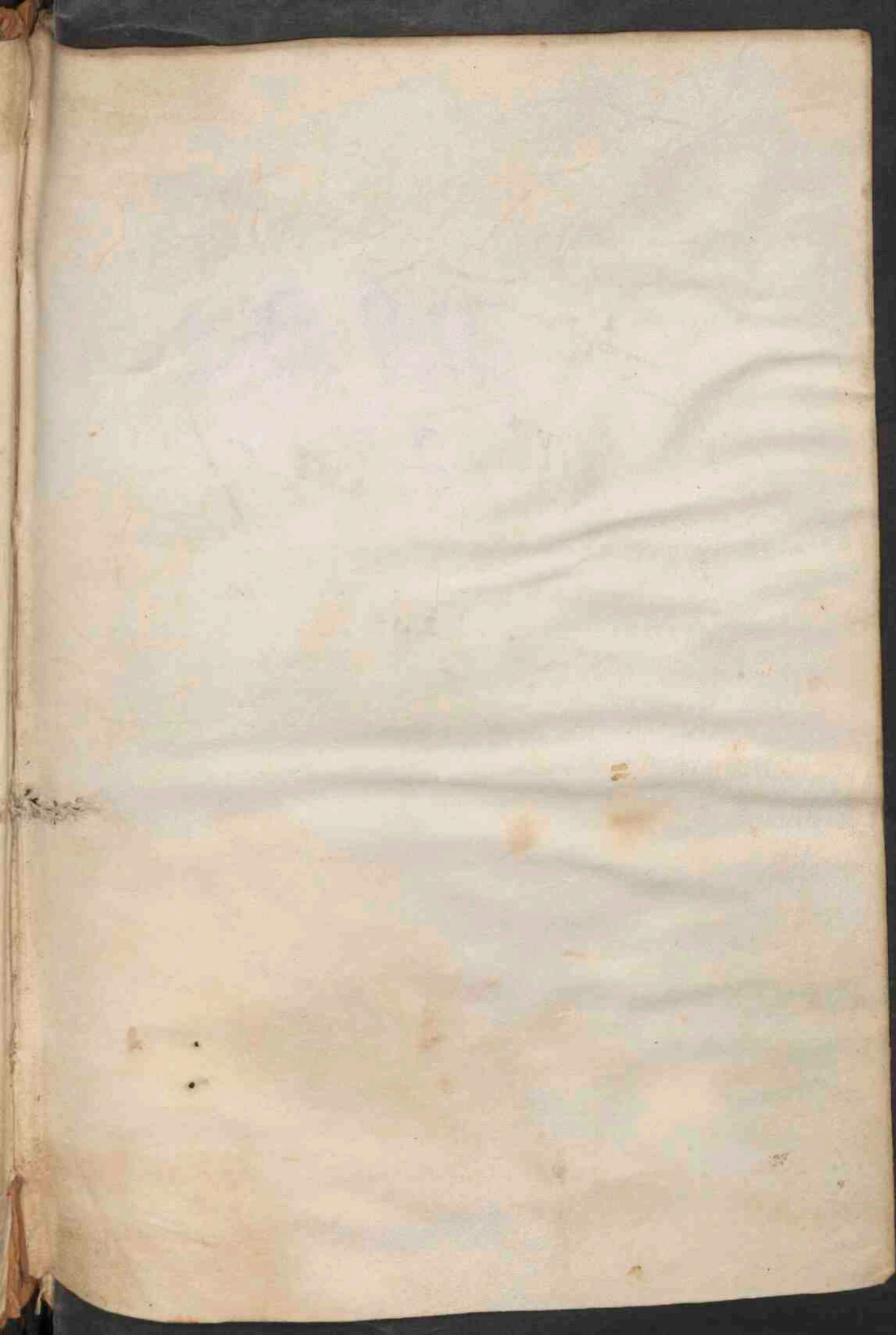

Algorismus.

<https://hdl.handle.net/1874/334016>

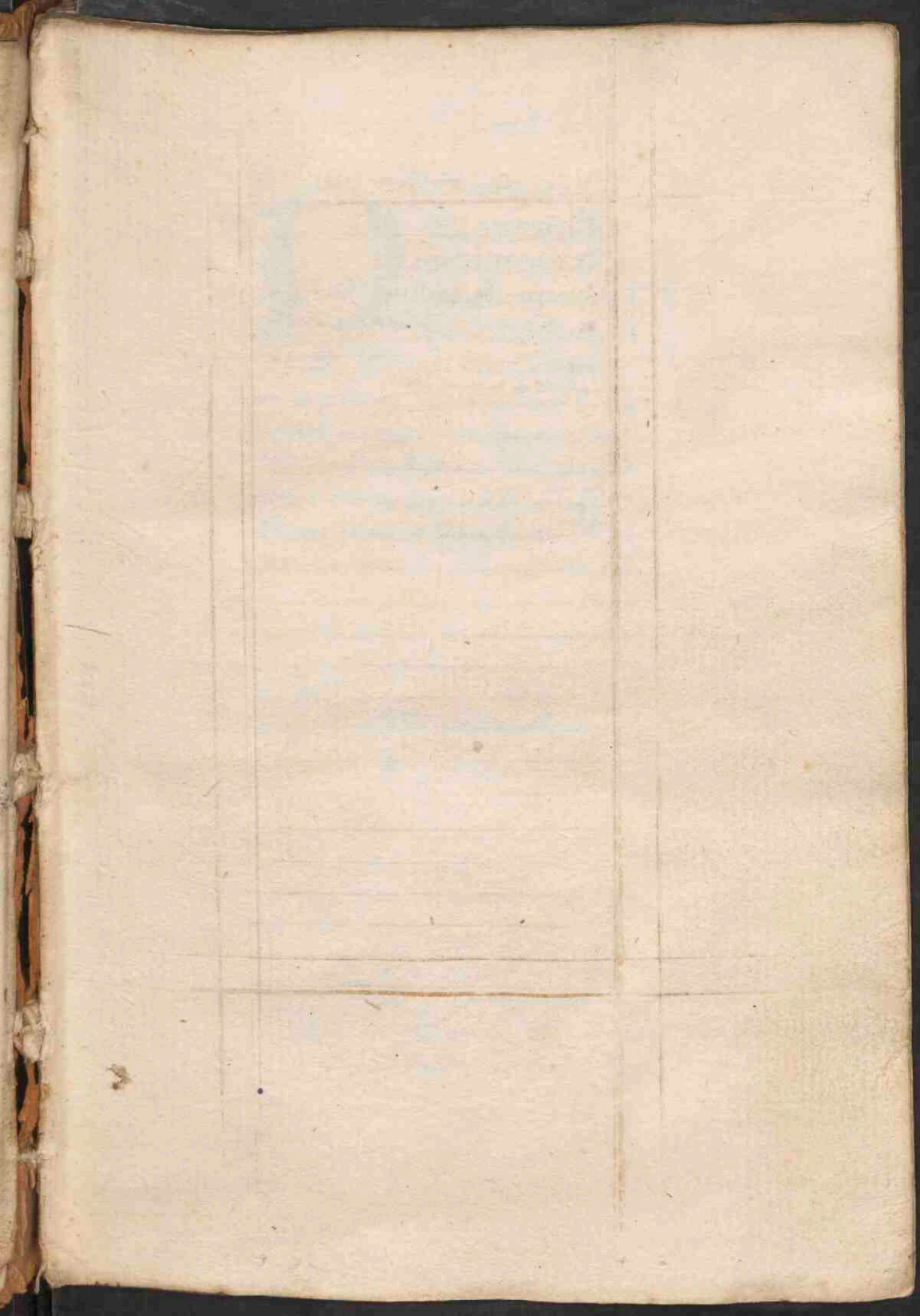

~~N~~

n°. 253. c.

N° 292. c.

de

In hoc volumine continentur in scripta p^o

Ulgarinsus

De arte rethorica

Excerptio loquagii magistri henrici ballzar

a cordis cartusii peris domini Colome

Opus patris editum in cartusula a fratre

oswaldi ibidem monacho

Algorismus

Dico omni specierum
 Algoristicarum per
 denarios pectiles
 expedicione. pmo
 protrahere in tabula
 vel alio aliquot lineas ut puta
 6. A plures uel puiores sicut
 placet. et harum significaciones
 diligenter considera. Nam quilibet
 denarius in prima siue infima
 linea iacens significat .i. in
 2^a .lo. in 3^a .100. in 4^a .1000.
 decem milia   centum milia
 in 5^a .10000. in 6^a .100000.
 millemilia
 in 7^a .1000000. Et sic cetera
 scdm decupla proportione ascedeb

Species
 pmo
 nuacio

Aditio

Addere numerum nouo p^o.
 Ponat^r n^os cui debet
 fieri additio scdm lineas suffici^{as}
 et tunc addatur n^os addendus

Aditio

Subtractio

In cartusiano domus noue lris
 prope Crainu

2^a :
Subtractio

Subtrahere num^{er} a numero /
ponatur primo nu^m a
quo debet fieri subtractio
et tunc subtrahatur nu^m subtra
hendus

Duplicatio

3ta :
Duplica^o

Duplicare num^{er} p^{er} num^{er} /
breuiter adde cuilibet
linee tot denarios. quot
fuerint ibi reperi^t / Simili
modo operare cu^m denari^{is} in
spaci^o postu^o / Vel pro quolibz
denario in spacio postu^o pone
vnu ad lineam proximam superiorem

Mediatio

4^a tu spec^{ie}
mediatio

Mediare num^{er} p^{er} num^{er} /
breuiter remoue
medietate denarioru^m
in qualibet linea inuentor^{um}. et
si in aliqua linea fuerit nu^m
impar / tunc pro ultimo impari
pone vnu infra ad spaci^{um} me
diat^{um} respectu linee subleuati^ois

Itē denariū in spacio postū
pone ad longū ad lineā p̄ximē
inferiore. et tūc operare ut
multiplicā.

Multiplicare numerū p̄
num. Incipe in sup̄ma
linea ubi fuerint de
narij positi. et p̄vo quolibet
denario illic vepto siue leuato
pone multiplicatore ab alia pte
linearū. coputandō a lineā suble
uacionis / p̄ denario vero in spacio
posito infra eandē lineā suble
uacionis imediate / pone mediū
multiplicatoris. respectu linee
subleuacionis. siue sup̄ qua digitū
postus est / Expedita lineā sup̄e
riori. spacioq; imediate sequenti /
Breuiter transi ad lineā p̄ximē
inferiore. ibidē operandū ut sup̄
Et sic cōsequetur usq; ad infima
lineā descendēdo. ¶ Item ut
sciat. qn̄ est multiplicandū aut

Et ta
Abes
multiplic

1 No digitus ac
2 hic pro m̄
3 qui est infra
4 .10. et equat.

oio &
digitū

no
no

1200

Diuidendu / breuiter tuc est
multiplicandu. quando & maiori
no racione quantitatis extensie.
sed valore ponderis et valoris.
volueris facere minore rem / ut
puta reducere ducats in bot.
aut bot in quatuor zc / Et econt
qn volueris reducere minore
rem racione ponderis et valoris
in maiore rem. ut puta quatuor
in bot. aut bot in ducats. tuc
est diuidendu /

Diuisio

Amaspe
Diuisio

Diuidere num p numero
breuiter mipe i supma
linea vbi fuerit denary
positi / et ibide tuu remoue diui
sorem totiens quociens poteris
totiens reponendo vnu denary
ad eand linea subleuacionis
Et si no poteris remoue tuu
diuisorem totid in ead linea
subleuacionis. Ut puta si tuus

no / Diuisor /

Diuisor fuerit vltra .9. bñt
 remoue mediū diuisoris si potere
 pro quo reponendū vñū & ad
 spatū infra eandē lineā suble-
 uationē imediatē / et si non
 poteris in superiori lineā vbi
 fuerint denarij positi tuū hñē
 diuisorē neq; totū neq; mediū /
 Breuiter transi ad lineā pprie
 inferiorē . et ibidē cū suffragio
 linee superioris tuū remoue di-
 uisorē vel totū uel mediū . si
 poteris / si nō . breuiter descende
 ad 3as lineā inferiorē . et si
 adhuc nō poteris . breuiter transi
 inferiorē quousq; poteris / et
 tūc operare vt supra

Progressio

Progressiōis cuiusq;
 naturalis . simplicis
 siue parū . siue imparū .
 sumā doceat / breuiter addē

primu numeru vltio nuō / et
pductu multiplica p medietate
locoru / et patet / Expli gra

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12.
S^m . 18

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15.
S^m . 120.

Progressione duple suma
invenire / breuiter. Dupla
vltimu numeru. a quo duplato
abice primu. et patet / xp. gra

2. 4. 8. 16. 32. 64. 128. 256.
S^m . 110.

Progressione triple suma
invenire. breuiter tripla
vltimu num. a quo triplato
abice pmu / et remanentis
medietas ondit tibi suma / xp. gra

3. 9. 27. 81. 243. 729. 2187.
S^m . 3219.

Progressiōis quadruple
 sumā inuenire / quadrupla.
 vltimū numerū. a quo quadri-
 plato abice primū. et remanet e
 3^a pars ondit tibi sumā / ep^a gra

2. 16. 64. 256. 1024. 4096.

S^m 1260.

Regula de tri.

Ad determinandū singulas
 questionēs p^r numerū
 factas aut factibiles /
 Notetur in primis regula vni
 uersalis apud ytalos dicta
 Regula de tri. Apud vō phōs
 porcionū regula / nonnūm
 et p^r eius excellētiā exuberantia
 Regula aurea consuevit appel
 lari / Que est hec /
 P^rpositis tribus numeris. et
 fit questio de quarto. qui se

Regula
de tri :

de por
cionū

de aurea
dicta . 3 .

habebit ad 2^m sicut 3^a ad primu /
 uel qui se habebit ad 3^m sicut 2^a
 ad primu ¶ Breuiter multiplicat
 3^m p. 2^m uel e contra / et productū
 diuide per primū et patet /

¶ In⁹ em regule difficultas tota
 consistit in modo scribendi nuos /
 Nam sp duo sut principales.
 uidelicet prim⁹ et 2°. quoru
 vnus ut frequent^r est nu⁹ rei /
 et alter precij. et per 3^m q^uritur
 qui se debet esse eiusdem speciei
 tu primo uidelicet rei uel precij.
 ¶ Item notandu q^d q^unt⁹ nu⁹
 muentu⁹ sp est equalis uel
 eiusdem speciei tu 2° uidelicet
 rei uel precij. Gra⁹ exep^{ti}
 ¶ Queritur .20. lb q^ustant
 q^u ducatur. quantum q^ustat .i. lb
 Breuiter operare s^m regula
 multiplicando 3^m num⁹ p 2^m
 uel econt^r productūq^{ue} diuidendo
 per primū. et habebis ducatur
 Deniq^{ue} partes ducatorū v^{er}iduales /

reduc in bolendinos multiplicand
 eas p valore Ducati in bolendinis
 in bolendinos / videlicet per 16.
 productus dividend per divisore
 coem vi 20. et habebis bolendinos /
 Demde partes bolendinoꝝ resi
 duates. multiplicand eas p valore
 bolendini in quatuor in quatuor
 videlicet 6. productus iterum dividend
 per divisorem coem videlicet 20. /
 et habebis quatuor ¶ partes
 vero residuantes. capiunt deno
 minacionem a divisore coi vi 20.
 20. / Et patet q. 3. B ostat
 Ducat. 2. bolendinos 1. quat^{us}
 3. / cu $\frac{12}{20}$ un^{us} quatuor videlicet / cu
 12. partibus. quare 20. faciunt
 1. quatuor / isto stante q Ducat^{us}
 valet 16. bolendinos / et bolendini
 6. quatuor.

Divisor

no stud ad
 p quicora siml.
 videlicet $\frac{12}{20}$ id est

B	Ducat	B
20.	22	.1.

no ad
 p quicora
 12
 20
 80

Ad probandum scdm p^{ma}z
regula bene operatu fore/
Breuiter / redue oeb modas
in 1to nro indentas in minima
moneta indenta / Et si aliquot
fuerint partes / redue minimam
moneta siue productum qd resul
tauerat in partes. multiplicato
illud productum per diuisorem
eodem. videlicet p^o primo numero
productoz addendo ptes residua
Quo facto illud productum vertine
icost scribe / demul prius diui
sore constitue multiplicatore. et
prius multiplicatore constitue
diuisorem / Post hoc operare
scdm regulam. multiplicando
3^m numero per 2^m uel etiam
productuz diuidendo per primi.
et habebis partes / Demde
redue quod partes in minimam
moneta prius indenta. diuides
productum per prius diuisorem
sed modo multiplicatore / et

no

no
retin
v /

habebis minuz moneta. / Deinde
 zedue minuz moneta. i. imediate
 maiore. Diuidendo pductu per
 valorem monete imediate maioris
 in minori moneta / Et sic qzqz
 usqz ad moxiaz moneta in qstioe
 ppositam transeundo. et vediet
 mus prius in medio ppositus vi 3. 29.

Pro fractione omz moxiaz
 scdm pmoia regulam
 ppositoz expedicione
 Animaduertendu est / ¶ Et si
 pmoius mus habuerit fractione
 seu / frangi debet / .x. multipli
 cari p fractione sua. hoc est
 p numere denoiatore videlicet
 per inferiorem figura siue num
 pductoz addi debet mus maior
 vi 3 superior figura siue mus /
 Et pductu resultans. debet tenet
 idest scribi. ¶ Similimodo opand

fractio

187.

122
fractio

est cu 2° et 3° numeris si ha
buerint fractiones seculi.

Item notandum quicquid primus
nis habuerit fractione seculi. et
3° no / tunc 3° nis frangi debet
p fractione primi numeri / et
econtra / **E**ncumq; 3° nis habuit
fractionem seculi. et primus non tunc
primus nis frangi debet p fractioez
terciis ni / **I**te quicquid 2°
nis habuerit fractione seculi. tunc
primus nis vel eius productu
vltimu vi si habet productu vt
producta seculi frangi debet. p fractioez
2° ni. et patet diuisio /

Item qn oes tres ni habent
fractiones seculi. et fractiones
primi numeri et vltimi se equalis
tunc quilibet debet frangi p fractioez
sua etc. Nouisse vero productu
primi numeri vltimu vulticet
frangi debet per fractione 2° ni.
et patet diuisio / **I**te quado
oes tres ni habent fractiones

secu / et fractiones primi numeri
 et tercij s^t mequales / tunc
 pducta eoru debent reddi equalia /
 isto vulticet mod. / pductu pmi
 numeri frangi debet. per fractionez
 tercij numeri / et contra pductu
 3° mⁱ frangi debet p fractionez
 primi mⁱ. et facta est eglia
 Et ista fractio habet se per
 modu crucis. Nunc sic ved
 vltimu pductu primi numeri
 frangi debet p fractione 2ⁱ mⁱ
 Et patet dnuor / Ex p^o v^o.

10   12   1
 3   31   3

ff ducant. 1. bot 9
 quatru 0. cu $\frac{6}{31}$ vni
 quatru

10   12   1
 3   30   4

ff ducant. 1. bot 33
 quatru 3. cu $\frac{18}{30}$ vni
 quatru

10   12   1
 70   61   1

ff ducant. 1. bot 12.
 quatru 1. cu $\frac{46}{70}$ vni
 quatru

$10 \frac{1}{3}$ $12 \frac{1}{4}$ $1 \frac{1}{3}$ ff durat. 9.
 3 ————— 61   2   bot. 32. q. 1. p. 1.
 . 178.   cu $\frac{16}{70}$ m. 9. q. 1.

$10 \frac{1}{3}$ $12 \frac{1}{4}$ $1 \frac{1}{3}$ fact durat. 1.
 3 ————— 9   4.   bot. 26. q. 1. p. 3.
 . 122.   17.   cu $\frac{190}{620}$ m. 9.
 620.   quatuor

2^a regula
mercatorum

¶ Sequit^r regula mercatorum sine tpe

Secunda regula mercatorum
 regula sine tpe dicta ista
 ponitur questione:

¶ Sunt tres mercatores. una
 facientes societatem hoc modo: p. m. 9

imponit. 24. Ducat. 2. 32.
 et 3. 13. / Et si pluvati ste
 40. Ducat. / ¶ Ducat. malo
 qntu vincuz cedat & lucro vultuz
 de. 40. Ducat. p. exigencia pecunie
 iposite a quolibet. / ¶ Quod
 si affectas sine. fac primo vna
 suma. addendo pecunias primi
 secundi et terti adhibere. et patz
 Divisor. vultuz. .110. / lucru vob
 vultuz. 40. Ducat. constitue
 multiplicatore / Demu multiplica
 pecunias vna cuiqz p lucru vs. 40.
 Ducat. uel econu. productuzqz diu
 dendo p Divisorem vultuz. .110. /
 et habebis Ducat. / Demu ptes
 Ducatorz residuantes vadit i bolendos
 multiplicando eas per valorem
 Ducati in bolendms. in bolendos
 vultuz. 16. pductuzqz diuidendo
 p Divisorem eodem vultuz. 110.
 et habebis bolendmos / Demu
 redue partes bolendmoz vsiduas
 in quatuoribus multiplicando eas /

Divisor }
 multiplicator }

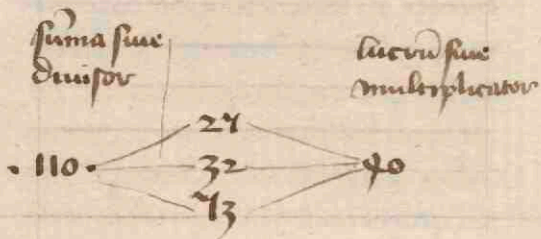
.11

p valorem bolendini in quatuor
 in quatuor vi 5. 6. pductus
 iterum diuidendo per diuisorem
 eorum vultis. No et habebis
 quatuor / partes vbi residua
 capiunt denominatione a diuisore
 cui vi 5. no. / **Q** Et patet q
 : primo qui imposuit. 24. ducati
 cedat & lucro vi 5. 40. ducati
 Ducati. 9. bol. 7. quatuor $\frac{1}{2}$ cu
 $\frac{7}{10}$ vni quatuor

1° Ducati. 11. bolon 34. quatuor $3\frac{1}{2}$ cu
 $\frac{34}{10}$ vni quatuor

3° vero Ducati. 19. bol. 17.

quatuor $1\frac{1}{2}$ cu $\frac{17}{10}$ vni quatuor

Regula mercatoru cu tempe

3^a v^o v^o v^o
 m^o m^o m^o

Tercia regula mercatoru
 regula cu tpe dicta :

Ista pponitur que scilicet
 Sunt tres mercatores vna
 facientes societate hoc modo.

Primus imponit .10. ducate p
 tempus .2. mensiu

2° imponit .12. ducate p tpe .3. m^o

3° imponit .16. ^{ducate} p temp^o 4 m^o
 Et suplicuati sui .20. ducate

Conuenitur modo quod vnicuique
 cedat de lucro vultus .20. ducate
 scdm exigencia pecunie iposite a
 quotibet. et etia scdm vatu tpe

Quod si concupiscas scire.

multiplica in primis pecuniis
 vnicuique per suu tpe. et hoc

productu constitue tanq ab eo ipositu
 Semel ex quov^o productis siue tanq^o

ipositas. fac vna summa que erit
 diuisor vultus .120. / lucru v^o
 vi 20. ducate constitue multipli

catorem / Demde operare vt
in superiori regula multiplicad
impositu vel tanq̄ ipositu vni dū^z
p̄ lucra uel e contra / p̄ductū^z
diuidendo per diuisorem & vte
fit patet. q̄ /

Primo qui iposuit .10. ducate
per temp⁹. 2. mensū cedunt
& lucro vi 5 20. ducate. 3. ducati /
bot. 18. quatrini. 4. cu $\frac{0}{120}$ vni⁹ quatr⁹

2° qui imposituit ducate. 12. per
temp⁹. 3. mensū. cedunt & lucro
vi 5 20. ducate pro pte sua.
ducate. 6. bot. 0 / quatr⁹ 0 /

3° vero qui imposituit .16. ducate
p̄ tpus .4. mensū. cedunt &
lucro vi 5 20. ducate ducate. 10.
bot 31. quatr⁹ 2. cu $\frac{0}{120}$ vni⁹ q̄tr⁹

Radici extractio.

Si vis alicuius numeri propositi
radicem quadratam
extrahere **I**ncipe
in summo loco impari. ubi se
denarij positi / ibi enim ibidem
est quida digitus qui ductus
in se quadrat. id est semel.
in se delebit totum respectu sui
vel quanto vicinius poterit /

no de digito
no quadrato
id; simul

Demde ille digitus sic indentus
duplandus est. et ad proximam
locum inferiorem ponendus est /
et siud subduplatu cu eo ibidem est
locandus / **E** post hoc sub proxi
ante duplatur indentendus est
quida digitus. qui in duplatur
ductus. delebit totum respectu
duplatur / tandem ductus in se
quadrat. delebit totum respectu
sui vel quanto vicinius poterit /

E Demde ille digitus sic indentus
iterum duplandus. et ad proximam

locu inferiore ponendus est. et
sua subdupla cu eo ibidem locandus
est. et prius duplata cu suo
subduplo ad proximu locu inferiore
anteriurandus est. ¶ Demum
sub prima ante duplata. iterum
inveniendus est quidam digitus
qui in duplata ductus. delebit
totu respectu duplatoꝝ / tamē
ductus in se quadrare. delebit
totu respectu sui uel quōvis vicini
poterit. ¶ Demum ille digitus
sic inueniendus. iterum duplandus est /
et ad proximu locu inferiore
ponendus est. et sua subdupla
cu eo ibidem locandus est / et
prius duplata cu eozu subduplis
ad proximu locu inferiore. antero
randa sunt. ¶ Demum sub
prima ante duplata iterum
inveniendus est quidam digitus.
qui in duplata ductus. delebit
totu respectu duplatoꝝ /
tamē ductus in se quadrare
delebit et ut supra. ¶ Nec

no

cessandu est a talis digiti iuenti
duplacione / et ad propinquu locu
inferiore cu suo subduplo posita. /
et prius duplari siue duplatoz
si plura fuerint. cu eius uel eoz
subduplo uel subduplis. ad
ppinquu locu inferiore antero
uacione. quousqz puenit ad ista
lineam. et tunc digitus vltio
nidentus cu subduplo uel sub
duplis. est Radix quadrata nui
posita. qui si fuerit quadratus /
Sui non tunc est radix quadra
numeri maioris quadrati sub
eo contenti /

Item si vis pbare radice qdrati
bene fore extrahita / breuit
dur radice in se quadrata idest
semel in se / et pducto adde num
residuante / si quis residuauerit /
Et rediet numerus primus ppositus

Exemplu de isto vide in principio
2. folij sequentis. / Aut alij
sunt etc

no digitus
no radix

no cubice
id est . bis

Si vis alicuius numeri positi
radicem cubicam exsequere
Incipe in supremo loco
millenarij. ubi fuerint denarii
positi / ibi enim invenendus est
quidam digitus. qui ductus in
se cubice .x. bis in se / dabit
totum respectu sui vel quanto vicinij
poterit / **¶** Deinde ille digitus
sic inventus triplandus est. et
ad 3^m locum inferiorem ponendus est /
et suum subtriplo ad eum ibidem locandum
est / **¶** Post hoc sub proxima
ante triplatum. invenendus est
quidam digitus. qui cum subtriplo
in triplatum ductus / Deinde sine
subtriplo in productum ductus. dabit
totum respectu triplati / Tandem
ductus in se cubice. dabit totum
respectu sui. vel quanto vicinij poterit /
¶ Deinde ille digitus sic inventus
iterum triplandus est. et ad 3^m
locum inferiorem ponendus est / et
suum subtriplo ad eum ibidem locandum
est / Et prius triplatum ad suum

no. d.
Cubice
Radice
20

subtriplo. ad 3^m locū inferiore
 anterioranda est / **V** Post hoc
 sub proxia ante triplata iterū
 inveniendus est quidā digitus
 qui cū subtriplicis in triplata
 ductus / deinde sine subtriplicis
 in productū ductus. delebit totū
 respectu triplatorū / tandem ductus
 in se cubice. delebit totū respectu
 sui. uel quāto vicinior poterit /
¶ Deinde ille digitus sic inuentus
 iterū triplandus est. et ad 3^m
 locū inferiore ponendus est. et
 suū subtriplicū cū eo ibidem locandus
 est / et prius triplata cū eorū
 subtriplicis ad 3^m locū inferiore
 anterioranda sūt / **¶** Post hoc sub
 proxia ante triplata. iterū inueniendus
 est digitus quidam
 qui cū subtriplicis in triplata ductus
 deinde sine subtriplicis in productū
 ductus. delebit rē ut sup^{ra} / **¶**
Nec cessandū est a talis digiti
 inuenti triplacione. et ad 3^m locū

inferiore cu suo subtriplo postage
et prius triplati sine triplatoru
si plura fuerint. cu eius uel eoz
subtriplo uel subtriplis. ad 3^m
locu inferiore antenotatione. q^d
usq; puenitur ad infra linea
Et tuc dignus vltio mventus
cu subtriplo uel subtriplis. est
Radix cubica numeri ppositi. qui
si fuerit cubicus / si no tuc est
radix cubica minoris numeri
cubici sub eo contenta /

Item si vis probare radice cubica
bene fore extracta. breuit^r tunc
Duc radice in se cubice idest bis.
in se. pductorq; addendo numeru
residuante si quis residuauerit /
et rediet p^rim^o m^o ppositus.

Exemplu de isto sequit^r in 2° lat^e
folij sequentis / Incipien^t / Est
quoda ciuitas quoda exatu

Ex^m extractionis quate radice et
de q^o sup^o fo. 3° fit mencio /

Sunt aliquot scy quada
 in collacione constituti
 habentes solu^m ducat^o 3.
 et .1. bot. et quot st^o scy tot
 quilibet debet dare bot^o ¶ Que-
 rere modo. quot st^o scy. et quot bot
 dabit quilibet. ut pfata pecunia
 precise solvantur nichil residuado
 ¶ Breuiter reduc illor^o 3. ducat^o
 in bot^o multiplicando quilibet
 ducat^o p^o valorem ducati i^o bot^o d^o
 in bolendmos videlicet p^o 16.
 ¶ Ductoy addendo .1. bot^o et habet
 169. bot. quo facto. tepta an iste
 nis videlicet 169. sit quadratus
 uel no. si no. tuc questio no^m habet
 locu^m. sed pfatus nis in 9. 169.
 est quadratus et 13 sut eius radiq^o
 et tot sut scy. et tot bot dabit
 quilibet. et soluet^o precise pfata
 pecunia solvenda nichil residuado /

Ex^m extractionis radicis cubice
aliquo^m nu^m ppositi / de quo in 2°
fo. pcedenti fit mencio /

Est quedā ciuitas quodā
exitu obfessa. in q^o exitu
aliquot sūt principes. et quot sūt
principes. tot quilibet principū
habet familiares / et unicuiq^{ue}
familiarū singulis diebus tot
dantur denarij quot sūt principes
et exponit^{ur} bi die .1728. denarij

¶ Querit^{ur} modo quot sūt principes.
et quot familiares habet quilibet
principū. et quot denarij dantur
unicuiq^{ue} familiarū singulis diebus /

¶ Tempta in p^{ri}mo an p^{ro}fatus
nu^m sit cubicus vel nō. si non
tūc questio nō habet locū. sed p^{ro}fatus
nu^m vi 3. 1728. est cubicus. et
12. sūt eius radij. Et tot sūt
principes. et tot quilibet principū
habet familiares. 208

Est quidam in agone morte
 constitutus. ne infortunatus
 decederet / hoc nro suad addit
 condidit testamentum dicens :

Uxor mea haueat / volo quidem
 si pepererit filium qd filius meus
 capiat $\frac{2}{3}$ bonorum meorum . et mater
 $\frac{1}{3}$ ducat / Si autem pepererit
 filiam . volo qd filia capiat $\frac{1}{3}$ bono-
 rum meorum . et mater $\frac{2}{3}$ / et ita de-
 functus est // Adueniente autem
 hora partus . Uxor olim defuncti
 empta est filium et filiam / Querit
 modo qualiter hinc tribus personis
 distribuenda sunt bona legata a
 patre defuncto / postea qd eis
 recessisset . 1000 . Ducat // Breuiter
 hic appendenda est intentio patris
 Nam pater voluit . qd filia recipere
 . 1 . Ducat . mater deberet recipere
 in duplo tantum . ergo deberet capere
 2 . Ducat . Et mater recipere

2. Ducate: filius debet capere
 in duplo tantum. ergo debet
 capere. 4. Ducate / Modus -
 12 et 4. sur. A. p. que dividit
 bona legata a patre. defuncto
 videlicet Ducate. 1000. / Et
 patet pars filie videlicet Ducati
 142. ad $\frac{5}{1}$ unum Ducati / qua
 parte filie dupla. et patet pars
 matris vi 3. 287. Ducati ad $\frac{4}{1}$ unum Ducate
 qua parte matris dupla. et
 patet pars filii videlicet 711 Ducati
 ad $\frac{7}{1}$ unum Ducati

Est quidam paterfamilias
 aliquot habens filios plur
 et aliquantulum pecuniarum
 summam in banco / quoz seniori
 dicit / filioli mi. vale dicit capovi
 ut det tibi de pecuniis meis quas
 secum habeo in cambio Ducate. 1. et
 de residuatis pecuniis .10. ^{ma} pte

Deinde dicit 2° filio / filioli mi.
 vade dic campfoni ut det tibi &
 pecunie meas quas adhuc secum
 habeo in cambio. Ducat 2. / et
 de residuantib⁹ pecunie ead. 10ma
 parte. Post hoc dicit 3° / fili
 mi vade dic campfoni. ut det tibi
 de pecunie meas quas adhuc secum
 habeo in cambio Ducat 3. et
 de residuantib⁹ pecunie ead. 10ma
 ptem / Consequenter dicit 4to
 filio / filioli mi. vade dic campfoni
 ut det tibi & pecunie meas quas
 adhuc secum habeo in cambio. Ducat
 4. et de pecunie residuantib⁹. ead
 10ma parte. Et sic consequenter
 vsq; ad iunioris filii procedens. cui
 dicit / filioli mi vade dic campfoni
 ut det tibi totum residuum / fecerunt
 ita filij p^{re}sentis voluntate adimplentes
 et reuersi p^{re}sentantes equalen
 num. Ducatorum vnus sicut alter
 : Queritur modo quot p^{re}sent filij
 et quot ducant apportauit quilibz

filiorum ¶ Breuiter. considera
numeros que equaliter ceperunt
vt .10. na qualibet cepit .10.ma
partem. a quo remoue .1. et
remanent. 9. et tot fut filij
et tot ducatos apportauit quilibz
filiorum ¶ Et aute vis scire
suma pecunie p^{ri}ssimam in
banco. multiplica .9. per .9.
et habebis .81. et patet etc

Est quida lepus fugiu^s
ad siluam in vni⁹ hore
minuto saltando p^{er}transiens
8. pedes / Velter eu psequendo
in vni⁹ hore minuto. saltando.
p^{er}transit .11. pedes. et est distacia
inter eos .120. pedu^m / ¶ Quereat
modo in quoto hore minuto. velter
appendet leporem ¶ Breuiter /
considera excessu motus velocitatis

sup tardioverem / et est in tribus
 excessus. nam .ii. excedit .8.
 in tribus **P**er que vi. 3.
 diuidit spaciū interceptū vi. 9
 .120. et patet. q. m. 40mo hōve
 minuto. Velter apprehendit lepore
Si autē vis scire in quoto
 pede velter apprehendit lepore
 oputandū a loco ubi velter incepit
 currere. Breuiter multiplica
 temp⁹ indētū vi. 5. 40. per
 motū velocioris vi. 9. 11. et patet
 q. m. 440mo. pedē velter apphedt
 lepore. coputandū a loco ubi
 velter incepit currē / **S**i
 autē vis scire in quoto pede velter
 apprehendit leporem. coputandū
 a loco. ubi lepus incepit currē /
 Breuiter multiplica temp⁹ indētū
 vi. 5. 40. p. motū tardioris vi. 5
 8. / et patet. q. m. 320mo pedē
 velter apprehendit leporem / co
 putandū a loco. ubi lepus incepit
 currere /

Est quoddam vas tria habes
foramina. Vi³ maius
mediocri et minus /
Quorum mai⁹ si fuerit aptu⁹
dilatatur / totu⁹ vas euacuabit⁹
semel in vna hora / **P** mediocri
si fuerit aptu⁹ dilatatur / totu⁹
vas euacuabit⁹ semel in duab⁹
horis / **P**er minus si fuerit
aptu⁹ dilatatur / totu⁹ vas euacuabit⁹
semel in .4^{or} horis / aperiant⁹
autē singula foramina simul et p^{er}
I Quocirca modo in quanto t^{em}p^{or}e
spacio totu⁹ vas euacuabit⁹ per
singula foramina **I** **D**einde
accipe maius t^{em}p^{or}e p^{ro}positu⁹ vi³ .4^{or}
horas / et considera quociens totu⁹
vas euacuabit⁹ in .4^{or} horis per
singula foramina / et patet q^{uod}
separatim . Nam per maius .4^{or} ter
per mediocri bis. et p^{er} minus semel
que s^{un}t septe euacuaciones / dic

ergo sic / **A**te euacuaciones dunt
 q. horas. quantum dicit. 1. euacua
Operare secundum regulam de tri.
 et patet q. vna euacuacio fit
 in $\frac{4}{1}$ (vni) hore /

euacua. ho. euacua
 . A . 4 . 1

Item sunt duo vni et idem
 iter arripientes eadem
 die. et ab eadem loco /
Primus si die ptinuit. 8. leucas
 2° vbi prima die ptinuit. 1.
 leuca. 2^a die. 2. / 3^a die. 3.
 4ta die. 4. 2° sequitur secundum
 naturalem progressionem ordinando
 iter suum / **Q**ueritur modo
 quanta die 2° ptinuit ad primum /

Breuitat. Dupla motu equaliter
ambulantis vi 5. 8. et habebis. 16.
A quo nūc remoue. 1. / et manebit
. 17. / et patet. 17.ma die 29 ptingit
ad primum / Si autē vis scire
m quota leuca 29 ptingit ad primum
multiplica temp⁹ inuentū videlicet
. 17. p motu equaliter ambulantis
vi 5. 8. et patet q^d m. 120ma leuca.
29 ptingit ad primum /

Item sic duo. vno et eodem iter
ptvanscentes eadem die incip⁶.
ab oppositis in locis / quare
vno vadit & parisiis Romam
omⁿ die ptvansiens .9. leucas
Alter vadit & Roma parisiis. omⁿ
die ptvansiens. 1. leucas / Et est
distancia locorū abinvicem .112.
leucarū / Quare mō. quota die

sibi iudicem obuiabit / Quod si
 affectus scire / breuiter adde motu
 vni9 diei utriusq; ad iudicem videlicet
 9. et 1. et habebis .16. p que
 dauid spaciū interceptū videlicet
 .7.12. / et patet q. 32. die sibi
 iudicem obuiabit / Si autē vis
 scire in quota leuca computando a
 parisijs sibi iudicem obuiabit /
 Breuiter multi^{ca} tps indentu.
 videlicet 32. p motū illius qui vadit
 de parisijs. vi 3 p. 9 / et patet
 q. 288ma / leuca sibi iudicem ob
 uiabit / Si autē vis scire in
 quota leuca sibi iudicem obuiabit
 computand a roma / tūc multi^{ca}
 tpus indentu. vi 32. p motū
 illius qui vadit de roma vi 3. 1.
 et patet q. in . 229^{ca} leuca sibi
 iudicem obuiabit /

Est quedam villana vadens
ad forum portansque caniste
ouorum. cui importunus iusticus
obuiam erat. trahensque eam usque
ad casum et ouorum fractionem.
que conuenit iusticium coram iudice
supra ouorum fractionem. Et simul
iudicis iusticus condempnatus est
ad ouorum solutionem. **Q**uestita
est. villana quot habuisset oua
Dixit se nescire computare quod villana
esset. sed hoc modum sua proposuisse oua
Primo per .2. et tunc residuauerat
.1. ouum / **2**o per .3. et tunc iterum
residuauerat .1. ouum / **3**o per .4.
et tunc iterum residuauerat .1. ouum
4to per .7. et tunc iterum residuauerat
.1. ouum / **5**to per .6. et tunc iterum
residuauerat .1. ouum / **6**to per .1.
et tunc precise compluit numerum suum
nichil residuando. **¶** **Q**uestitur
modo quot habuit. oua **¶** **A**d quod

60

scienda / Multiplica primū num
 vultūz . 2 . p 2^m num vi 3 .
 et habebis . 6 . / et hoc pductū
 multi^{ca} p 3^m num vi 4 . et
 habebis . 24 . / et hoc pductū
 multi^{ca} p 4^m num vultūz . 1 .
 et habebis . 120 . Et hoc pductū
 multi^{ca} multi^{ca} p 4^m num vi 6 .
 Et habebis . 720 . / cui pducto
 adde residū oūd . et habebis . 721 .
 et tot oua habuit villana /

Sut aliquot scōm ut puta
 . 12 . plures vel pauciores
 sicuti placet . quada m
 collatione gstituti / quoz vms
 habet anulū . quada m digito /
 Modo si vis experiri quotus m
 ordine habeat anulū . m qua
 manu . dextra vultūz vel sinistra /

quoto in digito eiusdem manus. et
in quoto articulo eiusdem digiti /
Preterea, queve in primis decem
quis vnum facit coputare & illis. 12. /
Et illud facit nuare. Incipiendo a
primo uel ultimo sicut placet. usque
ad illud qui habet anulum / et illud
numere facit coputante tenere /
Posito q^{tu} in ordine habent anulum /
Semel facit calculante tantum addere
et productum erit. 8. / quo facto / facit
eundem. 7. addere priori producto /
et productum erit. 13. / et istud
productum facit calculante multiplicare
p^{er} 7. et productum resultantis erit
64. quo facto / facit habentem
anulum numerare usque ad digitum
illud in quo est anulus. incipiendo
a primo digito dextere manus / posito
q^{uod} anulus sit in 3° digito. et
istud numerum videlicet. 3. facit calu-
lante addere priori producto / et
productum resultantis erit. 68. /
Quod productum facit calculantem

multiplicare p. 10. et productum
 resultans erit. 680. quod ex
 pedire / fac habere anulum
 numerare. a primo articulo digiti
 in quo est anulus. usque ad articulum
 in quo est anulus. / Posito
 quod sit in 2. articulo digiti /
 et istud numerum vi. 2. fac calcu-
 lante adde prout productum vi. 2.
 680. / et productum resultans erit
 682. a quo productum remoue vel
 fac calculantem remouere. 240. /
 Et remanens nris erit. 432. /
 et patet. quod 4. in ordine habet
 anulum / Nam supremus nris
 est. 4. et sicut quotus in ordine
 habet anulum / nris sequens est
 3. et sicut in quoto digito est
 anulus vi. 3. dextre
 manus / Infimus nris est. 2.
 et sicut in quoto articulo. causa digiti
 est anulus. videlicet 2. articulo /

h. luter
 lopy. 6.
 432.

Item s^d tres quibus pponunt^r
tres res diuerse siue differē^t
Ut puta. grossus. bot. et quatuor
et a quolibet vna illarū verū capit.
¶ In vno modo experiri quā ven
quolibet cepit. Democpe in primō
tibi ordine p̄dictorū tuū s̄corū.
et ante primū scribe. 1. / an 2^m
2. / et ante 3^m. 3. / quo facto.
pone ip̄s. 18. & in tabula uel
alē vbi locus partitur / Demde dic
habenti grossū idest ven meliore
q̄ capiat de. 18. & p̄positis tantū
quā ante se scriptū est / Post hoc
dic habenti bot. idest ven mediocre
q̄ capiat in duplo tantū de. 18 &
quā ante se scriptū est / Democpe
dic habenti quatuor idest ven viliorē
q̄ capiat de. 18. & in quadruplo
tantū quā ante se scriptū est /
¶ Quo facto. pro quolibet denario de. 18. &
residuantī. computa vna dictione
de dictionibus istius metri vii.
¶ Value. stella. maris. claus. celi. via. vite /

Pro cuius metri intellectu. nota //
 significaciones trius vocalium istarum
 vi. a. e. i. Nam. a. in pposito
 s^t aurum idest rem meliorem /
 e. s^t argentum. idest rem mediocrem /
 et. i. s^t cuprum idest rem vilioem
 : Modo in pposito. si primus habet
 grossum. idest rem meliorem s^m casu
 tur debet capere de. 18 s^z ppositus
 tm qntu ante se scriptu est vi. 2. s^z
 ¶ v^o si habuerit bot vi. 3 rem
 mediocrem. tur debet capere de. 18 s^z
 in duplo tm qntu an se scriptu est
 vi. 4. s^z / ¶ 3° autem habens quatuor
 vi. 5 rem vilioem debet capere de. 18 s^z
 in quadruplo tm qntu an se scriptu
 est vi. 12. s^z / Modo. 1. 4. et. 12.
 facit. 18. et sic remanet de. 18 s^z.
 ppositis. 1. s^z dicitur. qui desinat
 ista dictione. **V**alue prima vi. 3
 versus ppari / que dicitur vi. 3. **V**alue
 dicit tibi veritate / Nam in dictione
 ppari vi. 3. **V**alue. a. est prima
 vocalis / et s^t q^o primus in ordine

habet rem meliore videlicet apertio
Et. e. est 2^a vocalis in p̄fura
dictione Salve vi. 5. salt. & trib⁹
p̄fatis vocalibus / et s^t q²
in ordine. habet rem mediocre
vi. 5. bot. Et 3^a vocalis vi. 5. j.
subintelligit^r extra dictione q̄da
Salve vi. 5. / et s^t q³ in ordine
habet quatuor. videlicet rem viliorē

Et quida habent poma
distribuenda tribus puellis
quarū prime debet dare
medietate om̄i pomorū et vno
pomu // 2^e vero puellē de
residuantibus pomis. itē debet
dare medietate pomorū et vno
pomu // 3^e autē puellē de itē
residuantibus pomis. debet dare
medietate pomorū et vno pomu /

Et tunc Distribuens retinet vnu
 pomu dicitur / ¶ Queritur
 modo. quot poma habuit distri-
 buens qñ venit ad prima puella /
 ¶ Breuiter. numere pomoru
 que Distribuens retinet / pomozz
 distributione facta. diligenter
 considera. et in pposito est vnu
 pomu. cui adde .1. pomu quod
 Distribuens supaddidit. 3. puella
 et pductu erit. 2. poma / que
 num duplex. et habebis. 4. et
 tot poma habuit Distribuens qñ
 venit ad 3. puella / cui pducto
 adde .1. pomu qd supaddidit distri-
 buens 2. puella. et habebis. 7.
 poma / que numere duplex. et
 pductu erit. 10. et tot poma
 habuit Distribuens qñ venit ad
 2. puella / cui pducto adde .1. pomu
 qd supaddidit Distribuens pme
 puella. et habebis. 11. poma. et
 istud pductu iteru duplex. et pductu
 resultans erit. 22. et tot habuit
 poma distibuent. qñ venit ad p. puella /

Item quidam dicit famulo suo
 10. bot ut pro his emat
 de tribus generibus specierum
 ut puta piper amigdala et ficus
 ut tot lb de uno quot lb de reliq.
 posito qd lb piperis valeat 1. bot
 lb amygdolorum 2. bot et lb ficus
 4. bot // **Q**ueritur modo quot
 lb emens un⁹ famulus habebit de
 quolibet. **R**espondeo fac unam
 summa de valore un⁹ libbre de
 quolibet et productu erit divisio
 videlicet 8. per quem videlicet
 divisore divide pecunias datus
 famulo. un⁹ 10. bot et pater
 qd ipse famulus habebit. 6. lb
 de quolibet cu⁹ $\frac{2}{3}$ un⁹ lb de
 quolibet id est cu⁹ $\frac{1}{7}$ un⁹ lb de
 quolibet

no de producto
 et divisore

Item quida petit a Bancario
 cambium pro vno Ducato
 in grossi / bol / et quatuor
 Et tantum & vno quantum de reliquo
 vultur tot grossi quot bol. et
 quatuor bol. tot quatuor / **¶** Quot
 quantum habebit & quolibet
¶ Ad quod sciendum / Fedus omnes
 monetas propositas in minima moeta
 proposita. vultur in quatuor / Et
 quibus omnibus fac vna summa. et
 habebit .16. / Nam grossus valz
 9. quatuor / et bol. 6. quatuor
 vno. 9. et 6. faciunt .17. Qui
 deducto adde. 1. quatuor. et habebit
 .16. / per que diuide Ducatum
 reductum in quatuor vi. 336.
 quatuor / Isto stante quod Ducatus
 valeat .16. bol / Et patet
 quod habebit ipse cambiens. habet
 & quolibet .21. /

Est quedam Campana quatuor
ex metallis conflata. Vtputa
Auro. argento. cupro. et
stanno. ¶ Habet em in se lb auri
36. / Argenti lb. 67. / Cupri lb
300. / Stanni vero lb. 400. /

¶ Quequid campana itaq; conflata
frangitur aliquot in partes. quare
vna venalis & fertur ad foru.
ponderans. 60. lb ¶ Quecu
mo qntu in ea sit de auro. argento.
cupro et stanno / Ad quod sciend /
fac vna suma ex oim metallis
libris et habebis . 900. / que suma
erit diuisor / Numeru libraru
perre venalis vi. 5. 60. constitue
multiplicatore / ¶ Demde opare
vt in regula mercatoru / multi
plicando numero auglibet metalli
p multiplicatore. videlicet . 60.
vel e contra ¶ pductuq; diuidedo
p diuisorem videlicet . 900. ¶

patet q̄ pena venalis campanæ fructe
 ponderans .60. lb. habet in se lb
 auri .2. cū $\frac{360}{900}$ vni⁹ lb.

Argenti lb. 4. cū $\frac{240}{900}$ vni⁹ lb.

Supri lb. 3. cū $\frac{300}{900}$ vni⁹ lb.

Summa siue
diuisor

Est quedā turris tali ingenio
 constructa. q̄ 3^a eius p̄s
 est in terra / 4^a in aquis. /
 et habet .100. pedes extra terra et
 aqua // Querit̄ nūc quot pedes
 contineat tota turris. // In tra

m aquis et m aere / **D**ecurrit /
accipe num continente m se 3^a et
4ta ut. 12. / cuius 3^a ps est. 4.
et 4ta pars est. 3. / Remotis
autem. 4. et 5. a. 12. que sunt
3^a et 4^a partes de. 12. remanet
7. / Et recte sicut se habent
3. et 4. m. 12. ad 7. / ita se habet
3^a et 4ta partes ipsius turris. quare
una est m terra. et alia m aquis
ad pto illa continente. 100. pedes
que est extra terra et aqua vi
m aere / **S**ic ergo sic /
7. dant. 100. qntu dant 7. que
sunt 3^a et 4ta partes. de. 12.
Operare s^m pma regula. et
patet / q^d 3^a et 4ta partes turris
continent. 140. pedes /
Di autem vis scire quot pedes
contineat 3^a pars turris que est
m terra. sic sic. 7. dant. 100.
qntu dant. 4. que sunt 3^a ps
de. 12. / Operare utiq^e s^m
pma regula / Et patet. q^d 3^a ps

turris. que est in terra / et met
 pedes. 80. // **S**i autem vis
 scire quot pedes contineat 4ta ps
 turris que est in aquis. Sic sit.
 7. diam. 100. quantum diam. 3. que
 sit 4ta ps de. 12. // Item opus
 secundum primam regulam. Et sciet
 q^o 4ta ps turris que est in aquis
 continet pedes. 60. Et ita patet
 q^o tota turris continet. 240. pedes /

Est quidam qui emit piscem
 in foro. cuius caput est 3^a
 pars piscis. et cauda 4ta
 pars piscis. / medietas autem piscis
 constituitur. 36. // **Q**uerit
 modo quot. 8. constituitur totus
 piscis // **B**reviter operare vis
 scire nunquam continetur in se. 3. et
 4ta ut. 12. cuius 3^a ps est 4. et

^{ta} 4ta pars. 3 / quibus remotis a. 12.
 remanent 9. / Modo recte sicut
 se habent. 4 et 3 in. 12. que
 sunt 3^a et 4ta partes de. 12. in ordine
 ad 1. / sic se habent 3^a et 4ta partes
 pisces in ordine ad medietatem
 pisces. que constituerat 36. δ
 Sic ergo sic / 1. dant. 36 / quantum
 dant. 4. que sunt 3^a et 4ta partes
 de. 12. / : Si vis scire quantum constat
 3^a et 4ta partes pisces tunc et semel
 operare secundum primam regulam. et patet.
 qd 3^a et 4ta partes pisces visus
 caput et cauda pisces constat 10. δ
 cum $\frac{2}{7}$ visus δ / Si autem vis scire
 quantum constat caput quod est 3^a pars pisces
 Sic sic 1. dant. 36. quantum dant. 4.
 que sunt 3^a partes de. 12. / operare utique
 secundum primam regulam / et patet qd
 caput pisces quod est 3^a pars pisces
 constat .28. δ cum $\frac{4}{7}$ visus δ /
 Si autem vis scire quantum constat
 cauda pisces que est. 4ta pars pisces
 Sic sic 1. dant. 36. quantum dant. 3.

que sit. 4ta pō de .12. / iteq opus
 scdm primā regulā. et patet. q
 cauda piscis que est 4ta parte p̄st
 constat. 21. $\frac{3}{4}$ vni $\frac{3}{4}$
 Et sic patet. q totus piscis ḡtat
 86. $\frac{3}{4}$ vni $\frac{3}{4}$ vni $\frac{3}{4}$

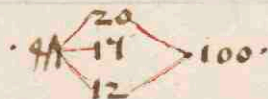
Est quida habens distribut
 tabus p̄sonis .100. ducat
 Quare prime debet dare
 $\frac{1}{3}$ / $\frac{1}{2}$. $\frac{1}{4}$ / et 3^{e} $\frac{1}{4}$ / Quare
 modo quantum unicuique debetur.
 Ad quod scienda / Quere in
 primo vni nūm contine in se
 $\frac{1}{3}$ $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{4}$. Isti vni nūm / Multo ca
 inferiores figuras sive nūm p
 semivcem / vni 3. p. 4. vel octo.
 et habebis .12. / Et istud p̄ductu
 multiplicā per 3as inferiorem
 figura sive 3as nūm vni 7. et

habebis. 60. / et. 60. sine nūc
 continens in se $\frac{1}{3}$ $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{7}$ / Na
 20. sūt 3^a ps de. 60. / et. 17. stc
 4ta ps de. 60. et. 12. sūt 7ma ps
 de. 60. / Et quibus pariet omb⁹
 partibus fac vna sumā que erit
 diuisor vultūret. 44. / pecūiaz
 diuidēda siue distribuēda vi
 .100. Ducatē. constituē multipli
 catorē. Et tūc operare ut in regula
 matorū / Et pariet q.

Prīmē psonē vi illi que debet
 habē $\frac{1}{3}$ de. 100. Ducatē cedut
 Ducati. 42 / bot 30 / q^{ta} vlt. cad $\frac{44}{44}$ vni⁹ q^{ta} vlt.

2^a psonē vi illi que debet
 habere de. 100. Ducatē $\frac{1}{4}$ cedut
 Ducati 25 / bot 21. / quatē q.
 ad $\frac{19}{44}$ vni⁹ quatē

3^a vero psonē vultūret illi que
 debet habere de. 100. Ducatē $\frac{1}{7}$ /
 cedut Ducati. 27. bot. 29 / quatē q.
 ad $\frac{34}{44}$ vni⁹ quatē
 44

Si vis experiri quocumque
 numm ab aliquo conceptu
 usque ad .12. inclusivae /
 Dixerunt. scribe in tabula vel alio
 oes numeros ab unitate incipiendo
 usque ad .12. inclusivae duabus in
 regis eadem modo quo infra scriptum
 est. vel scripti sunt / Et si iusseris
 concipiente aliquo numm usque ad .12.
 inclusivae incipere nuare in .12. /
 fac ipm nuare Donaci numm ab ipse
 concepto .27. p oes numeros duorum
 regum procedendo si saltem numerus expleatur
 adeo experirent / Et sup quo
 numm. numerus postius vi .27. timat
 ille dicit tibi veritate ¶ Si autem
 iusseris ipm nuare in .11. fac
 eundem nuare .24. Et si in .10. /
 fac eum nuare .23. Et si in .9.
 fac eum nuare .22. / Et sic gnr
 semp uno numm. et patet /

.12. 11. 10. 9. 8. A.

1. 2. 3. 4. 5. 6

Si vis expenni quot. d . quis
habet / Tunc in p^{mi}s
nota hos tres mos per
ordme. vi 5. no . 21. 14. quos
scribe /. quo facto. fac habentem
 d remouere a denarioz summa. 3.
torrens quocens poterit / per num
vero residuante multiplica p^{mi}m
num in ordme. no . si quis resdua
uerit. et p^{ducta} resultans retine /
Si autem totu sumpt. nichil resi
duando. tuc iste mus vultuz. no .
seclusus est / id est no debet gputud
Demde fac habente. d . ab ead
denarioz summa remouere 1. torrens
quocens poterit / p^{mi} num vero
residuante. multiplica 2° num
in ordie & p^{fanis} mus. vi 5. 21.
si salte quis residuauerit / et
p^{ducta} resultans itez retine /
Si autem totu sumpt. nichil resi
duando. tuc 2° mus vi 5. 21. etud

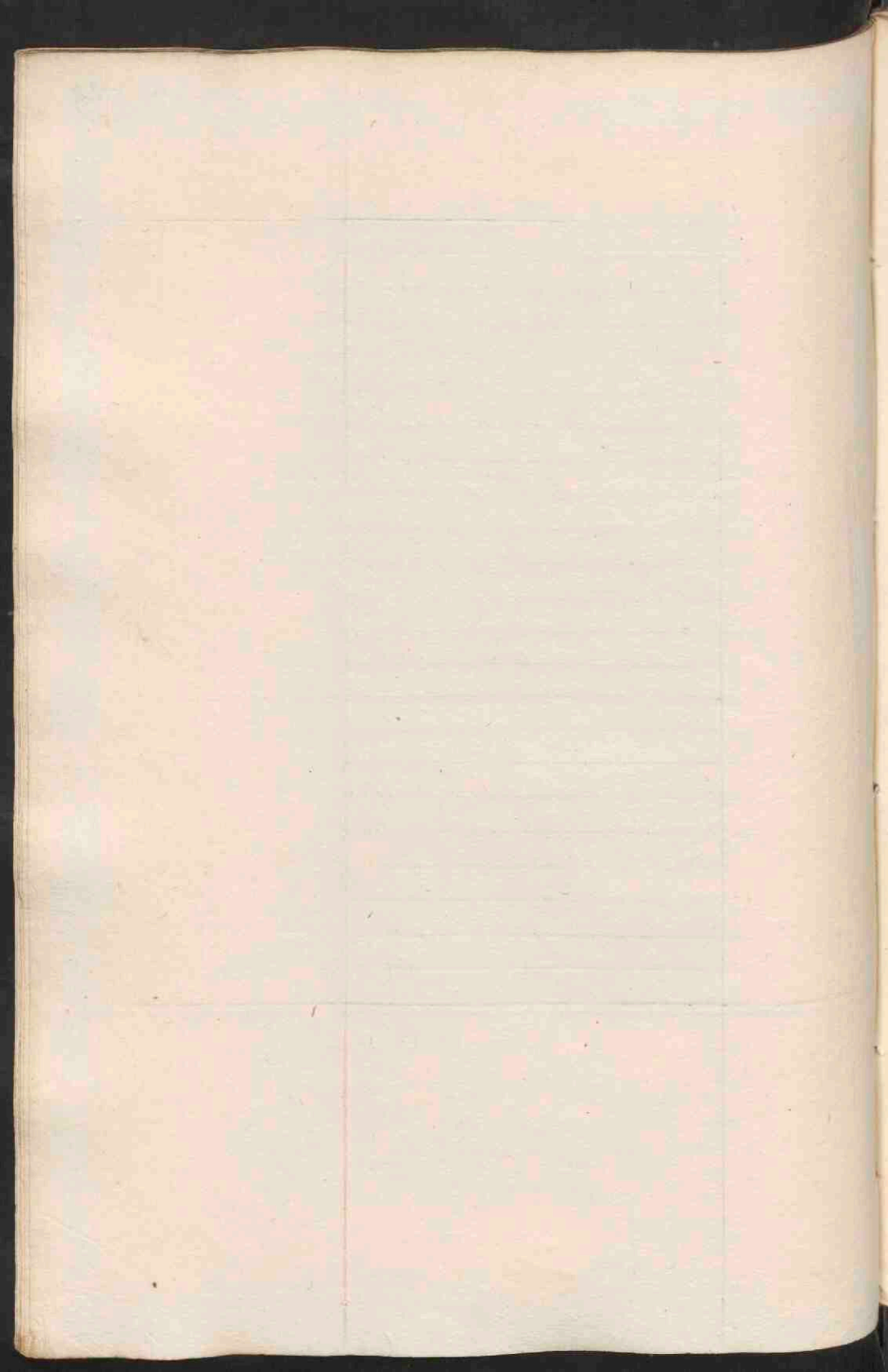
perclusus est / id est no debet computari.
¶ Post hoc fac habent. 8. ab
 ead denarioꝝ summa remouere. A.
 totiens quotiens poterit / Et per
 num residuante si quis residuauerit
 multiplica 3^m / num in ordine vi^o
 17. et productū resultantis itez vtine /
 Si aute totū surgit nichil residuante /
 tūc 3^m mōs in ordine vi^o 17. etiā
 perclusus est / id est no debet computari /
¶ Quo facto. ex pdictis oibus vultū⁶⁹
 et etc ex ipis tribus pfatis in 3
 numeris met. respectu quoz salū
 vntas residuauerat. fac vna summa /
 a qua remoue .104. totiens quoties
 poteris / Quo facto. remanens
 nōs dicat tibi veritate / **¶** Et
 tenet veritate hoc. enigma vsq
 ad .104. / exclusiue /

¶ Expliat

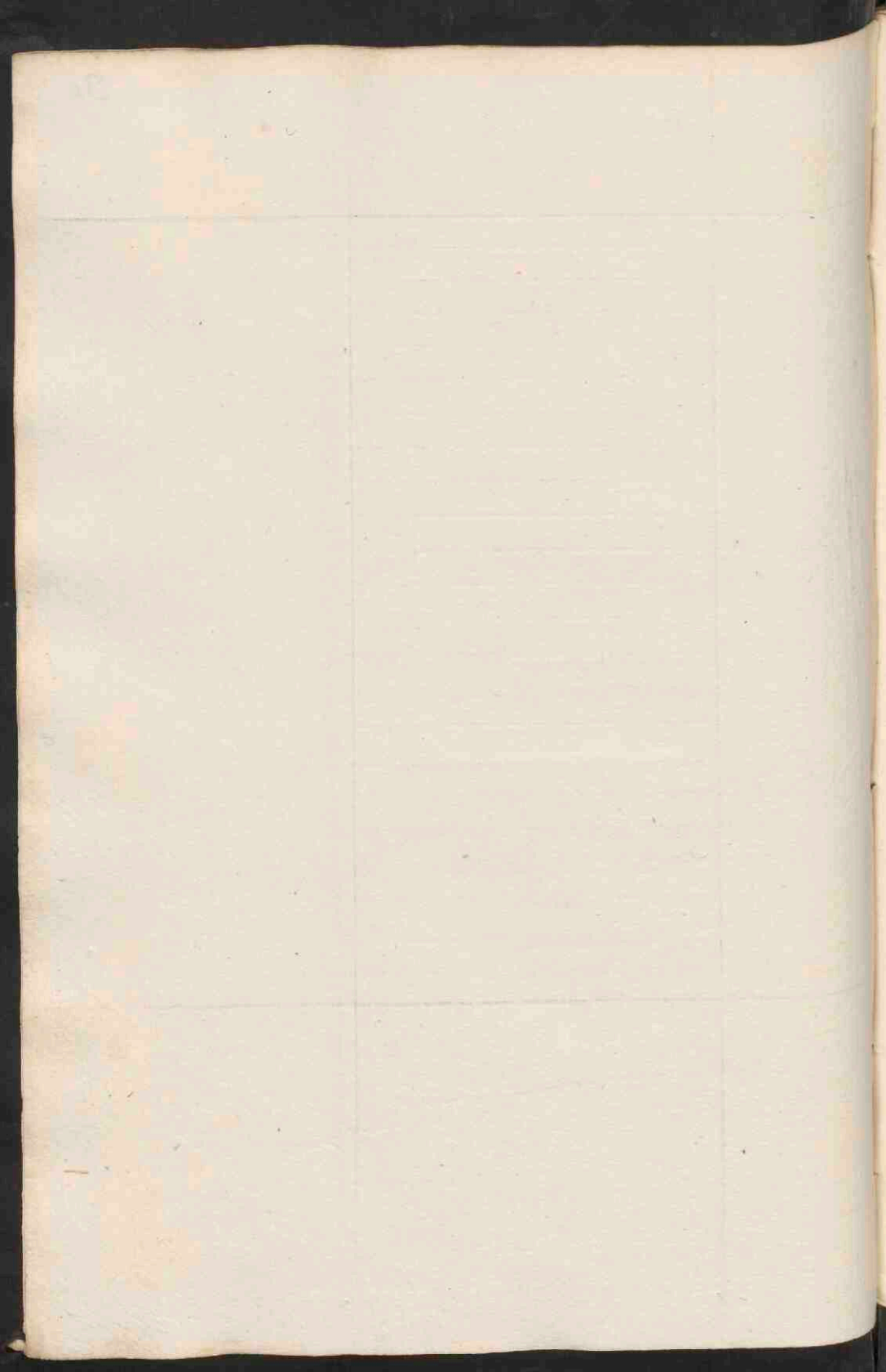
Faint, illegible handwriting, possibly bleed-through from the reverse side of the page. The text is arranged in several lines and appears to be a list or a series of entries, though the specific content is unreadable.

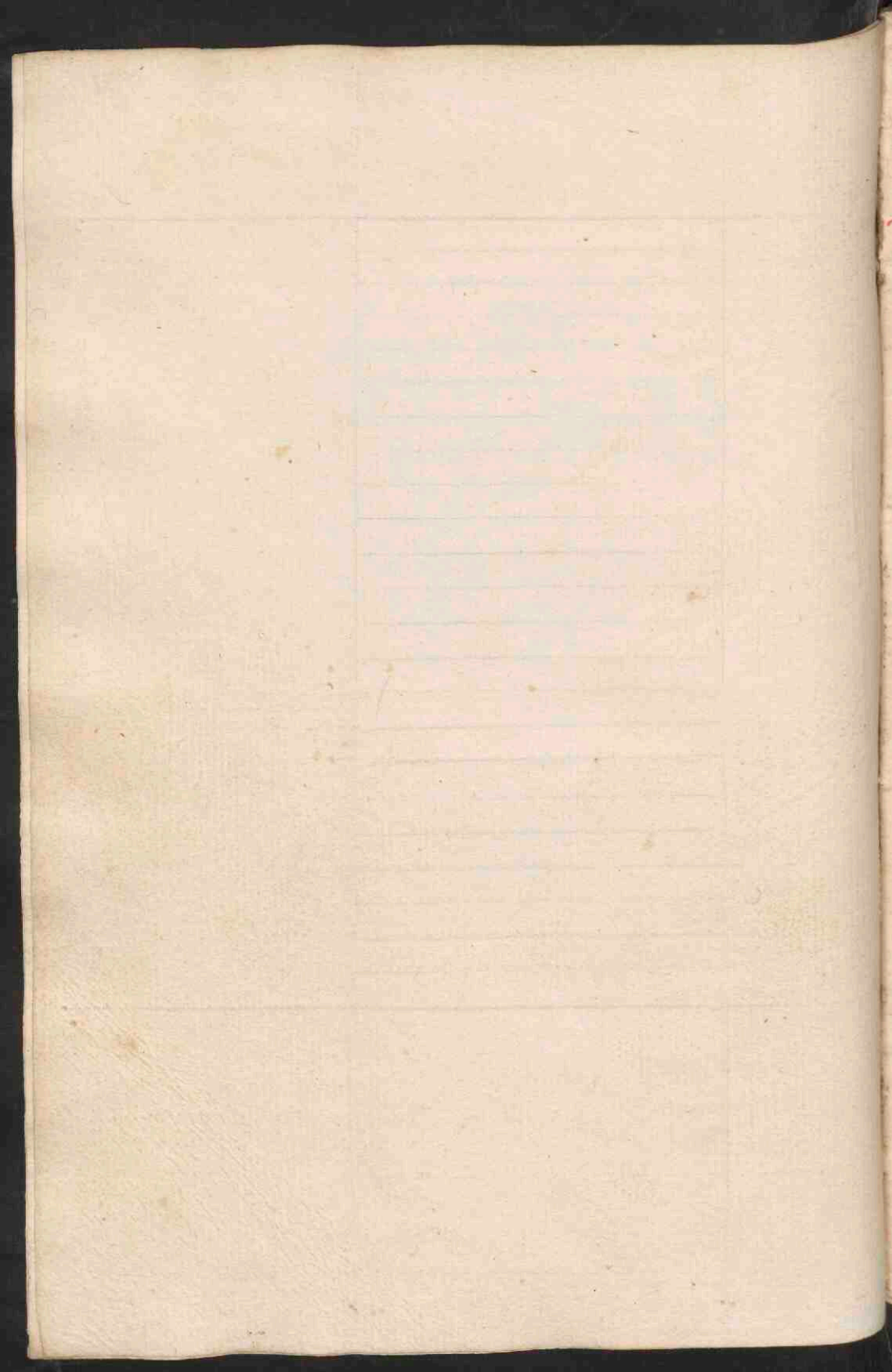

R

ethoica dca e a resis qd e ornata z pcos saa
 ai saa de ornato mo loqdi ul dcaedi. Et e modj
 artificoqz tinnadi quiles a pcos z moales
 ta rre ppetatu auditoris q tpm t p hanc diuisas.
 Alie nax cadut i gne demostao qm laude ul vitu =
 peni oratoe pcedit psuade. Et ide dicit demutic
 ce des ex pte suaru ppetatu. Et etia admiratic re =
 spectu auditoris. Exclamatic. r spai dcaois q i dcauc =
 tioe caru mlti edamacoibz solet vi. Alie etia dicit
 delibeatic seu qsulitue qz ppetas fiaus e expedie =
 da tua ul iexpedicia. hortatia ul exhortatia. qsulit =
 ua ul dissuadecia cora auditoe q e qclusor. Alie et
 dicit. ~~mut~~ iuridicales q hnt aacufacone cu defesioe
 qz fis e iustu e ul iustu. Auditor vo iudex. pme
 ce se de pntibz qz laus a vitupiu r spai obiecti
 z iust z vici nax mouit. 2. ce se de futio. 3.
 ce se de pnt. Et oes iste ppate auditori sbiciuntur
 qz p hanc dssioi. eo aut qz se honeste. du i hys de
 fedit. placeo auditorio aut ipugnat. exosu eide.
 Et p ozu dca dicit. t pes si orator ipugnat placeo
 auditorio. ul defedit exosu. Alie dicit. dubie. q adq
 placere ul honestate. z adq odij seu t p is iduunt.
 Alie vo dicit. huiles. q i pmpediu cadut auditorio.
 Admratie z abigue ad honesta caup ul t p rduant.
 Ergo rthoica haru qonu absolute z r spauie qsideucia

rthoica q sit

demutic.

delibeatic

iuridicales

1. ce se de pntibz

2. de futio 3. de

pnt.

honeste ce

t pes ce

dubie ce

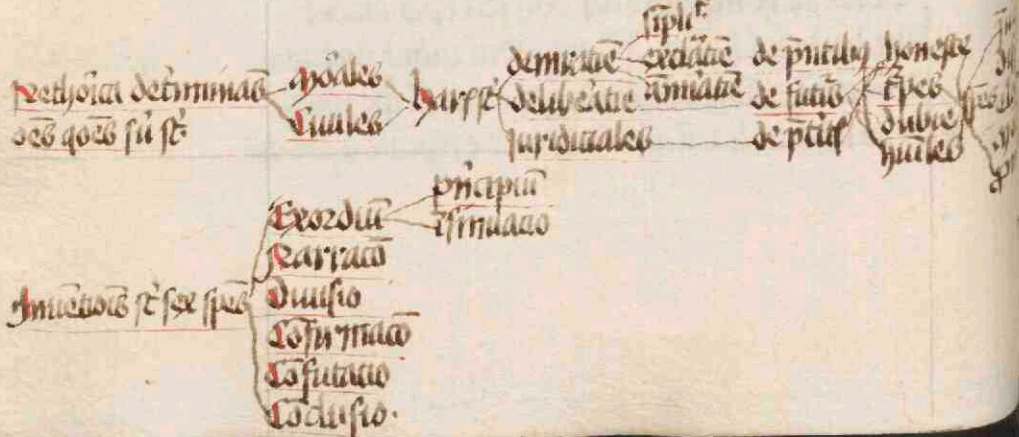
huiles ce.

roce

- Inuentio
- dispositio
- Elocutio
- memoria
- pronuntiatio

i fine q̄ e' vicia q̄ attinge p̄ p̄ qm̄q̄ opa regulat̄
 i fine tale ordinada. **2°** q̄ e' iunctio q̄ e' rerū
 vērū d' vērū q̄ causā p̄babile r̄dūt extogitō. **1°**
2° op̄ e' dispositio q̄ e' iuncturū psuasioneū ordinata
 p̄culati z regularis collatō. **3°** e' elocutio q̄ verbis
 veniūt z selectis dīctorū adornatō. **4°** e' memoria
 q̄ e' eoz animi fina r̄tēō. **5°** e' pronuntiatio q̄ e' eoz
 cū obsuata vultū z gestū z vocis correspondēt rei
 dicēde decet z vocalis expressio. Et h̄c oīa attingunt
 arte imitatioē z exatōe h̄c e' regularis observatiō
 z atqz doctorū f̄c̄p̄tū vsū z q̄formi dōmī q̄ futura
 z h̄c e' ~~h̄c~~ cotidiana f̄c̄p̄tū. **¶ Inuentiois p̄tes s̄**
sex s̄. **1^a** Exordiu p̄ qd̄ auditiōis animi dispositō ad bñ
 audiedū. h̄c e' adūledū intelligedū z bñ it̄p̄adū.
2^a p̄ e' narratō q̄ e' p̄ voce dīctorū explicatō.
3^a p̄ e' diuisio q̄ e' q̄dā genū orōis p̄ qd̄ ostēdunt
 qd̄ quēt actōi cū reo z qd̄ e' p̄tū i ḡn̄ra. **4^a** p̄ e'
 q̄firmatō q̄ e' argumētōz ex locis artificialis deductio
 i fortificatōz z robur narratōz. **5^a** p̄ e' q̄firmatō
 q̄ e' q̄firmatōis dissolutō z ex ḡn̄is loci argumētōz
 deductio ne vis q̄firmatōis īpediat. **6^a** p̄ e' q̄du-
 sio q̄ e' om̄i artificialis t̄m̄ḡ seu t̄iaco.

- 2ª Narratō
- 3ª Diuisio
- 4^a q̄firmatō
- 5^a q̄firmatō
- 6^a q̄clusio

Exordiorū duo sūt spēs salz pñ¹ et iñimicō. q̄ iñ^o
 differūt. **E**m p pñ¹ imediate et māt. et pa-
 tēt gnāt. attēō. doalutis et bñmūctia. d. alerū
 tū. d. oia sil' sād' vūctatē cē. In cā honesta suffic. pñ¹
 gnātū doalutis et i cā dubia. In cā vō hūūi rīpē. pñ¹
 gnātū attēōis. In modicū tēpi cā. rīpē. pñ¹ gnātū
 beuolē. In si placet orator magis pcedi suū pñ¹
 pñ¹ pñ¹ i q̄libz cā di pē exordi p pñ¹ gnātū
 omi tū salz attēōis. doalutis et beuolē. **I**nimua
 cō h. eadē sūt occulte et late. nō imediate s. q̄dā cau-
 cōe aloge pculati appiādo i captationē beuolē. doal-
 lutis et attēōis et idē d. iñimuaō q̄ p̄suasiōnū iñmu-
 portatō. ut exordō qd ē delatōilis cūqz exordicōdo
 p iñimuaōz suadela rōice dulcat amē d. ut q p dū-
 cedmē su cūqz mō furtiuo et latea beuolē. doalutis et
 attēōis solet captāe fēpē. **I**n huc aditēdū p iatēōis
 dignitatē nascat. ex pūpēdio. ut ex vilipēdio. ut ex idoc-
 litate sūt ex pūpēdio nascat. d. ex gēia iudice euelli. et
 oppoito hūy p oratore gnari i aūo auditois h. ut ondat
 magis pēdū cē p pñ¹ seu p̄hemū. suo p̄heio magtu-
 diē. nouitatē d. iñsitatē d. dīcēdoz p̄mitēs sūt ex vilipē-
 dio nascat. iatēō. p carpedū sua iudice d. extirpat.
 et attēō ipā gnari h. videlicet ut dicitur pñ¹ seu p̄hemū
 rēfēs se dātū de hīs q̄ spectat ad republiā. d. ad
 ipōs auditois d. ad cultū dei imortūis. et si ipā idoc-
 litas fuit cā iatēōis p̄hemū mīatū. articulos dīcēdo
 ponēdo ut

^{exordi}
 due. et spēs. exordi
 f pñ¹ et iñimuaō
 iñimuaō.

salz vūctē cē. alit
 et alit fiet exordi

iñimuaō

^{tribus}
 iatēō gnāt. ex tū
 2. b. et iñimua 29

sumati vna cu rogatoe auditoris ut attendat h' p'adat.
 Ex'plu p'. Et si sepiq de arduis z magne salutis v'bz nuq
 cu de gradibus nouit'p nascetibz d' mag' iustit' q' apla
 p'ate s' nouitat' isolutis ortz omz d'cedi mo assupsi
 q' iteoi q'libz auna melio dz acie audiendi assue' d' acie
 re diliger. Ex' 1' 2'. Et p' libertis hac sarama loquedi
 hucns meis iposui cu no de ppa s' de totiq rei publice
 z maxie eoz q' audiut z p'ferti deoz salute q' obseptes
 sut z siguli tenet' s'p feruesco. Ex' 1' 3' q' d'ois pluritate
 auditoroz offesa s'p'ituz ignante p'posui s' bzeu q'pedio
 suacite solu cu audietie auditoris conare s'bz ut pata
 te audiendi is' d'auo ausallter iusto iro p'ramie mto.

sue
 agit
 ut

Idoculitas quod
nascit' z remedia e'

¶ Idoculitas v' ex desponsita itelligedi noe difficultat'
 z ofusiois etia ex p'p'edio z vilip'edio p' iat'coez solz
 sepussie nasa. Ergo q'ez q'pedio e' h'iq sui delectuz na
 m'acoe sumaria d'cedoz s'p'os itelligedi g'noe z doculitas
 illi gnasat' p'con'facoe z laudifona ubertate corde au
 ditoz i'at'coez t'it' z diligetia itelli' it'cedit' i' doculita
 te p'f'az z uoc' sumado d'cedat laudado causa ex uber
 tate fructuu vna cu eta difficultate bn' t'z agedi p'p'itu
 desideo ignito addifedi qd' etia q'd' doculitas nra m'ua
 pat' ofideatuz v'dit' auditor. Ex' 1' p'. Inclute iudex
 no luoc' odij no amoc' luca s' fauoc' s'assie utiq' iustae
 i' p'ulsione s'edentissie iustat' dudū fore p' adu'suū
 corā v'zā spectabilitate causā meā p'pone nūc affiaoz
 Ex' 1' 2' s'p' ex iustā victoria cūspete p'z n' soli ubertat

fortiū est magis velle obire: s; q; ex occubitu illig cause
 z auditorib; z rei pub. plima detrimeta cōnascēt. p;ide
 p; iustū tūphū i magnā salute s; ubertat; veniat i pel-
 leda. Ex. 3. duriaes laboris z austeritas spe maioris
 salut; mollescat sepi; z dulcescat. Vel diligentia q; opio
 obtusitas pmollit. ¶ **maluolē.** vō nesciat ex aliena
 cōe ppe cō z adūsiōe q; pbiat. si beuolē. gnat. ut p p^m.
 oplacētē gnatū i spū auditoris. q; salz beuolētū p
 pdua z captū ex e. salz a psoa auditoris adūsiū. uidi-
 as. ut ab ipā cā sup duob; aspiciēdis i oratorē. Exordū
 p^m pē decet scabihri i aptatōez beuolē. auditoris
 p^m ē aq; bonū aspiciet orator i se. s; suas vires suos
 hūc suos acty officū ut dignitate. si aq; hoz sūt obsepso
 i pub. auditor. ut suis. ut cultū dinaz. ut visilit hys
 i futū poterit seruumiā i pū. 2. si nichil hoz i
 oratorē tuenēt diliget aspiciet defūs dignos mīscā.
 sū hū fuerit amissio bonoz fortūe. sū hūam q; pū.
 sū bonoz nē. sup q; hū potit fūdie exordū tūdo
 auditorē i beuolētū. p gmscāoz psoe auditoris ut
 oratoris id ē illig p q; sit eō. Ex. 1. p. ut egiū vni optam
 q; ciues nichil noui s; cōtūo orbis lūre i q; maiori hū
 laitate iocūderet q; i obsepso seruumiē q; p armatu
 rā potē. cognatorū. a seudū legalis scie sū puidētū
 cui dudū ea nētiōe iuigilau. a exacū aq; opoī cā
 mīs ut dignat; ut officū s; uetiōe aūtabili oplacēt m
 q; ius idigno p meos maiores iā additi si q; ad. i tūfact

meo cē

oratoris

maluolē. vni na
 nali z ei i malia.
hū beuolē. gnat
 Ex psoa oratoris di
 beuolentia
 generatur
 ex psoa
 oratoris

tpibz vob. & vris. & dijs seu i ^{obsequiis} ~~exequiis~~ sua fauorofz. ut nra
vob ad aq̄ utilis fore q̄to ardoe dilige. i seruicio vris
libet fauere. Ex. 2. **S**arns aduſitatibz fortunē & mag
ſi me ſideuſſionibz. & naufragio diuicns orbata. i arido
paup̄taq̄ mō delecta. & ſerno q̄ſacta. vnr̄bz deputata. ^{vobis}
& de q̄ magſ doleo i q̄ ſuit m̄ tota ſpec̄o filio meo vidua
tz. ſc̄us hō oibz miſerie ipor̄tunitate vexata. nichil m̄
ſaluſ expectas p̄t morte. **R**efacio q̄ fugiā n̄ ad demē.
vris & huaitate ut defēdar a camino morſu iūpe
me vexatū & oblatratū eo q̄ debilitate auditōz
pmolita nō valeo n̄ ſuffragio miſentz iudic̄ bene.
huane. iuſtā meā p̄ſequi & a leſura iuſtorū ſane
tuei. **R**ē captāda ē beuolē. ex p̄te aduſari ſi nō valet
orator t̄hē iudicē i ſua fauore ex p̄habitiſ q̄ſidētibz.
condit̄. eū t̄hē ad idiḡtoez aduſari alio cū modoz.
ſ odio. i iudia. ut q̄ceptū. **I**n odii t̄hē. ſi q̄ p̄ncipio ſuo
narratue mala q̄ p̄petuit. ſ agēdo ſup̄be ſp̄urte.
furtive. flagitioſe. crudelit̄. ignoſoſe. ihuane. & oīone q̄oſe.
In iudia t̄hē. ſi exordū cū exceſſu veritate.
q̄medōz potēda i aiab. diaab i pecunijs. arte ſacē
di ligas ut aſtūā q̄ſidētiā i aſſimibz. i hoſpitiibz.
& ſocijs. ab oratorē p̄abulac̄t̄ groſe ponat. **C**ōcepta
etiā gnā. ſi deſidia. p̄iſtaes. ebetudo. i cuiōſitas. &
beſialitas ſua i p̄. p̄abulo p̄n̄ narret. **E**x. 1. p̄.
eo libētiſ apliſſic̄ p̄z darā iuſtā. meā nūc p̄ſequar
cū p̄te habeā ex cui ex miſericordia miſerabiliū p̄ſo

quō captat̄ beuolē
ex p̄te aduſari t̄hē. t̄.

nauū motū cogor obesse ne i poterū iusta possessioe
 diū sup se nimū extolles sic miserabilibz gūamē
 cosde verado gtuēlose supbe tyrāide ihuūre z oīo
 flaguōse ut sepū de eos ē cōptū ex ei mea negligē.
 corā aspā dei i feditate diū saderū p̄iceps i pūta
 rer. ¶ Ex. 4. 2. Amplissie p̄z tior z timoz armatūa
 pote. validitati callidati sui validati supfluitate
 diaarū ditati vulpina astuāa aiati fortissioz affi
 mū fauōe arri. soaoz z hospitū fortitudie roboati
 adūfates m̄ i hac cā me gteerūt z oīo am̄ meū
 iusta mea exepdi exulac coegisset. nisi q̄fidentia aiā
 rer aspā viri i iudicō fortit iusto manutenerētis
 r̄sūedo ip̄otecū ututi z hndāe diaarū q̄bz sepū
 dixit iactitudo se oēs iudices corūpe potuisse. ¶
 Ex. 13. 1. Cū m̄ iusta ex oī pte sua fmitate m̄p̄rat
 ply afficeret afflictu litis viri prudētois q̄ dū q̄
 pugna. desidia. voluptuosi. obtusi. Et ebrietate t̄p̄
 n̄p̄atq̄ r̄aiōbz siguloz sordēfat. ¶ Ex pte iudic̄ beuo
 le. sūt. si laudes sū ex fama bōi. sū ex fma spe. z ex
 q̄tuoz ututi cardinalū actibz altifono eloq̄o p̄comfēt.
 Exēpl̄ grā optie p̄z atq̄ vroz digissie q̄uis s̄b itimis
 amōicōibz ut stare altiq̄ iudicō sepissie fueri r̄p̄sit.
 toto t̄p̄ m̄el̄ conamie nō affectuosidi sūmo cū an̄p̄elutu
 spe am̄p̄tōis iusta. tati viri lud lucido iudicialo dicta
 m̄i s̄bēē desideant q̄posui oibz veispno colloq̄o b̄n̄
 ifortq̄ q̄m̄ sigul̄ peticoibz m̄m̄is z t̄coibz t̄p̄ c̄ssis
 oīo r̄legat̄ m̄re fortitudis. vōis c̄q̄tat̄ z rigoris

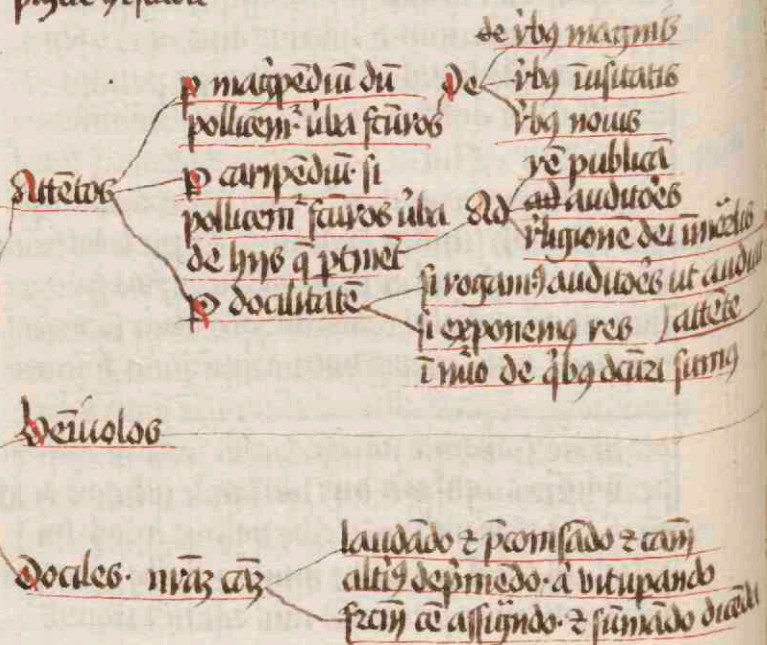
quō ex pte iudic̄
 gnat. beuole.

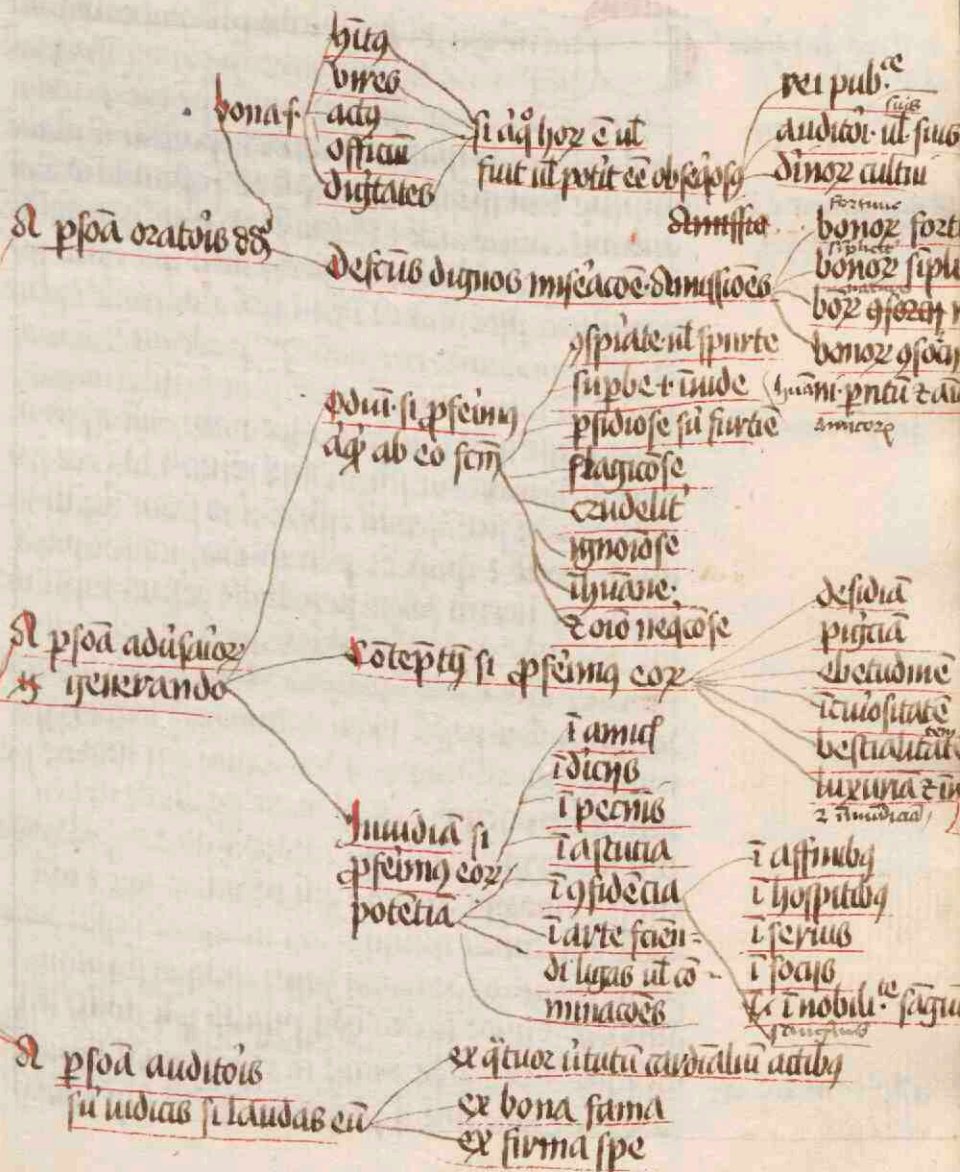
equibz dextra ^{seruat} sumat p̄potēf iuste modēatōis p̄no
 sobzū ip̄si atqz p̄rudēcie amōibz decēt' ap̄tū ^{mie} Cāta
 s̄i laudis p̄cōmā modēste fortitudis eq̄mē n̄lla ter-
 guisatōe obliq̄te idustrie fama veior altisone da-
 mat: ut de pari mēs itnos q̄ceptz vix fōre valet.
Ex p̄te v̄s cē beuolē^s sūt: f̄ si adūsāri cā dep̄ssa
 n̄rā laudet: h̄^o ut ī exēplo sēpte **O**btētqz mee cē
 n̄ fallor iustissā eq̄mimitate nō vacillāt iudic: rei
 pub^o z auditōi p̄rudēt' op̄atqz m̄ltis donis dācbit
 ut z suos p̄mōtozes īmēsī f̄ctqz sup̄edys p̄mābit
 qz etiā occubity ī eadē negligē^a dāpnōz dolōe ut
 pigae q̄stabit.

obliq̄te

quō ex p̄te cē gūit
b̄t beuolē^s

(malde)

bona f

- hūa
- vires
- acty
- officiu
- dignitates

si dūq; horz ē ut fuit ut potit ee ob se pō

rei pub. e

audiōi. ut suis

dinoz cultu

A pfoā oratoris

Defectus dignos misericordie dimissiones

Dimissio

bonoz fort

bonoz sup

boz q;ozaz

bonoz q;ozaz

A pfoā adūsuoz

generando

pōm. si pfeim

dūq; ab eo scō

aspiciat ut sperte

supbe + iude

pudiose sū furtie

flagitiose

crueliter

ignoroze

inūvie

Eoio neq;ose

desidiā

pigiā

betudine

icūositate

bestialitate

luxuria + in

Contēptū si pfeimq; eoz

i amia

i digne

i pecnis

i astucia

i q;idēcia

i arte faciē

di legas ut cō

minacōes

i affimby

i hospitibz

i feris

i foais

i nobili. e

Inuidiā si pfeimq; eoz

potetia

A pfoā auditoris

si iudias si laudas eū

ex q;tuoz vitutu

ex bona fama

ex firma spe

ta se tra qbz orator
no dz orator pñ s
ifimiacoe p. 1. q. 9

p. 1. q. 9
ifimiacoe e
ifazio. 7 qd sit. 7 sit
cbz moib

ex. 1. p. de miiacoe pfoe

Tria autem quae sunt quibus oratio principaliter oratoris amorem
dicitur minus disponere valet: quibus orator uti in similitudine
primi temporis est dum orator habet animi minus tempore tunc quod animi
auditoris oratio ab ipsa causa est alienata. oportet ut orator
in similitudine una specie in similitudine quae est esse reseruat id est ad
auditoris ab alienatione et infestatione ad debitum temporem bene
uolentiae occulta reductio. Et sic tunc motus ipsa in ipso p.
p. mutacione pfoe a cause recte in gratia a duplici in plac
te. 2. p. mutacione pfoe a causa. 3. p. adduccionem auctu
auctu cum latere similitudine. Ex. 1. p. ut si in filium iudicis
orator processu hinc super supero. hic orator inuenit personam
et fiet sic in similitudine. ut scilicet in gestis rationum. Et dicitur rex ipso
tunc fortitudine sua ingenium oppressit a in fallor uigilia
clauis: violenter et impudenter aperuit. Cuius occasione passim
tunc stuprum iterum dolorem penalitate exstata sensum mor
tali nea dedit. p. 1. q. 9. auctores quoniam si tunc scelus uultu
remanet tunc uultu iniquitate plume pudore honestate
decusate uultus possit uicari et gratiosum laetari quoniam
inuenit in morte deliquit. et denunciatore in nota ne pe
iora contingant sensum usque ad mortem penalitate affluit.
ex. 1. q. 9. sibi firmamento epistulis et dedecore abiecto splendore
fama et fauoroso amore et populi uenerunt. Sic et uerba
equitas est in stuprum tyrannisi filii madurata in esset digna
ultione puia. ut deaurata honor obloqui sepulchro
describit. et luce tunc odium pialosi populi aduersus illu
conasat. Ex. 1. q. 9. de miiacoe et in ipso eundem. Specta
iudex de equitate sine quae deprimatur et sic ut super usura

ex. 1. p. de miiacoe et
in ipso

totū mundū hylat^{te} dāitate fame vēr exaltat z fauoz vni
 uerse gēis exide vob accevit. **S**ed et aliud auditu papit^z
 tā i cātilemō quibz q̄ i smōibz pplārū i plateis msi
 alalōqū glōsū de pzemūtate ruzozō tā iudic q̄ etiā
 maioris honoz p̄comā mebit^z iuste smōndo sup stupro
 fili z iustā smāz exēpō i eū vilit^z. **Ex^o** de mūoē
 yromia. **O** q̄ boā ē poliaa aialū qz lex ē lege carē
 z honoz mirōm̄ defraudāe violēt se ut plaade absq̄
 peālitāte i q̄slibz actz vneis libidiose exēc sūma i q̄la
 iuris h̄ i hys appbat^z. **S**ctinā h̄ lex i huānū tūfferet^z / geny
 qd de honoz mirōm̄ ad qd vilet pudor vq̄ialis cōmē
 cia viduarū stuprū z adultū s̄ res laudāde meito / vñ
 absq̄ peālitāte seruāde. **S**e vē z cūsp̄sticē p̄ n̄ stu
 pzū aliud puāt^z nō solū degnēositate mozu oēs bru
 teset. verū etiā cāmino odio seūicē molestie mōzū
 videbāt. **Ex^o** de adduāōe auctū. **E**ū pp̄ sanāōe iustā
 māna acbitate legū sue idigēōis armāt aculeos i
 eos videlz q̄ amīstōe vitala iudic offiā sibi vēdiūt
 negligēt i exēcūōe iuris z tepide agēs totā rē
 pub^{ca} idigna lesioē molestāt z odepnāt. **R^o** / tpy
 q̄ oz va iūnuāōe q̄d^z cē dezedio. z c. q̄ iudex dona
 cōibz q̄missioibz p̄suasioibz. i cōmūcōibz ē corruptz.
Quātuoz q̄dōibz seruāt ut saltē vna earū idiffēt
 iūnuāōe dezediois docilitas dz gnār videlz laudā
 do iudicē de tarde cōcedo z de difficultate cōcedi. **Z** de
 p̄ seūitāte q̄futādi p̄suasioēs adūfari i q̄s aliq̄ie

ex. 12. de mūoē y
 yromia.

ex. 12. de adduāōe
 auctū.

ex. 12. q̄ oz iūnuā^{oe}
 vñ ē dezedio.

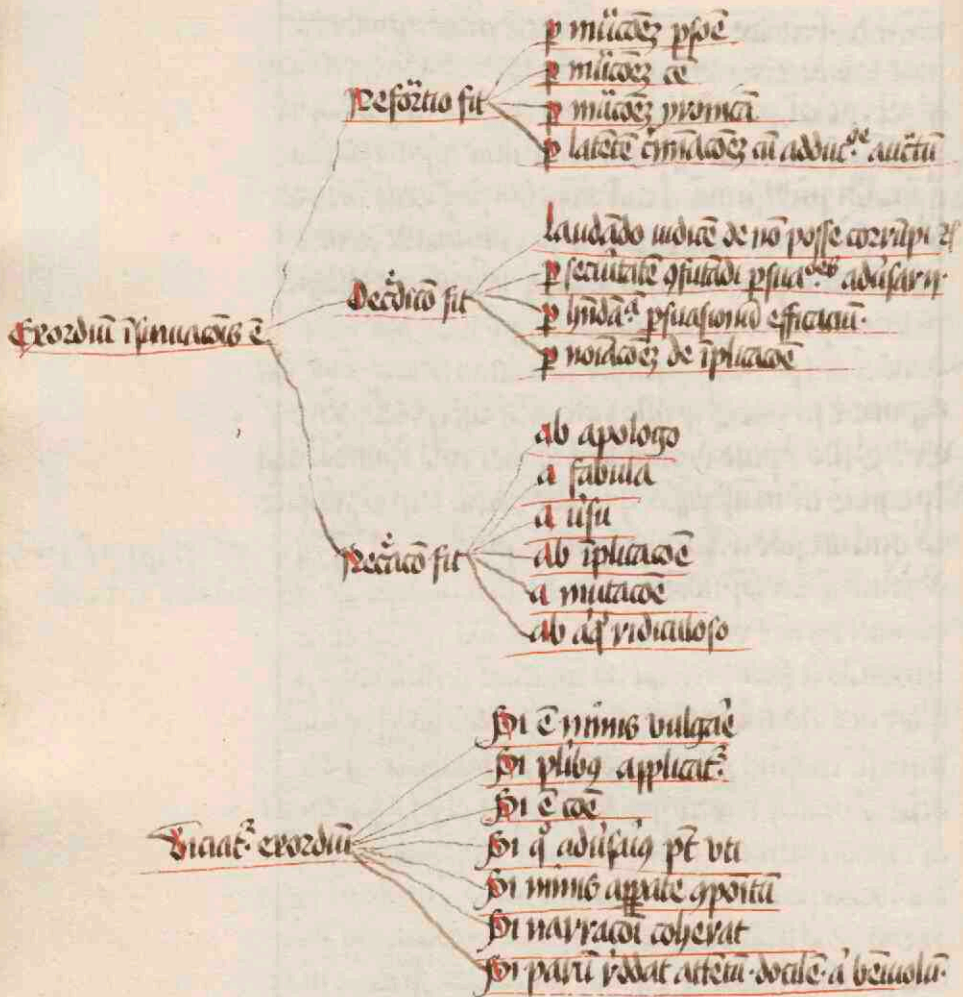

irsumet ab oia de q̄fuitate z p̄fertū nouisse ad adūfauo
p̄ f̄missio f̄udūmēto īputate. 3. p̄ h̄ndāciā p̄suasiōnū
q̄firmadi cū mō amiratio sū aff̄rtiuo dūcedo se adeo
h̄ndāciē rōibz q̄ nescant ubi uacū ā fine ozo poss̄ h̄re rōiū
rōē m̄ltitudis rōnū q̄ euidētia m̄ḡ magna p̄p̄tā
mirabilit̄ firmabit. d̄q̄t t̄j̄ assumet q̄o vōbit debi
hoēs q̄ foraces erūt ī eff̄tū. 4. nōbit ozoēz adūfary
de īplicatōē d̄ridēdo seu mō d̄r̄f̄oio cū de m̄d̄cāo
notādo. Ex. 1. p̄. Cogitēs qm̄ adūfary m̄ḡ fouēs iūp̄tā
f̄p̄cāz q̄fueūt p̄suasiōibz donatōibz p̄missiōibz t̄zo
ribz falsis īf̄oziōibz cor̄rūp̄do a v̄tūdiē iūp̄tā obli
quāē q̄uis alibi eide potuisse p̄tisse iuri malū corā
v̄zā spectabilitate iuris ozoēz exp̄tāre qm̄ altisona
fama viditōzū īf̄oziōzū v̄zā spectabilitas n̄ f̄ruōibz
n̄ adū iūdoē n̄ com̄zūis m̄nāvū n̄ m̄nēibz n̄ q̄bz
cū am̄dāciōibz potit cōcūti ā cor̄rūp̄i ut quōs mō a
via iuris iūp̄tā exor̄bitāna āp̄tūlū d̄cl̄d̄ret a for̄tū
tūdiē sapiēt̄ t̄libz īstāciōis īf̄p̄tēdo v̄lit nō leuiter
q̄f̄cāēs p̄suasiōibz d̄ff̄icūlt̄ c̄cedēdo sigūt īp̄tābz m̄f̄i
adūf̄atis cū p̄q̄ audita. Ex. 2. Nil aff̄ctiōis mō
d̄f̄idēdo m̄d̄ū ad m̄d̄ū ardōē ītelligēdi c̄f̄uria n̄ p̄sua
siōēs adūf̄ary f̄ruōle audietie v̄zē cōic̄rēt. ut cl̄uā
enodāciōē q̄f̄utāciōnū cedite īp̄ul̄f̄q̄ eavū r̄app̄tāv̄rū
f̄ezupulōf̄arū t̄m̄p̄l̄arēt. tāta eī v̄zē f̄eūit̄ate vere
iūp̄tē rōis f̄matz leuiss̄e oēs am̄llarēt. q̄z d̄ eī p̄tē
dit v̄lūā n̄ p̄suasio quā adūllē īp̄tūv̄t. h̄. falizē

notanda: iustitiae non est bene digna cum nihil appetit in se
 licet fraude et dolo undique fenestras. **Ex. 13.** Sed oportuit
 h. est quod tanta puritate usque Romam ageretur cum tanta copia
 vestiarum et effluvia efficacium Romam illuc aspicio. Res fero
 quod uicini per summam quae etiam orationis sibi sine exitu iniret.
 h. non fore unius diei operum sed temporis sua diuturnitate reddi et
 offensa ubi deprecatur ne tamen pro se loquatur veritas meae iustitiae
 esse lateat in tenebris. de minoribus vestibus roboribus nunc dicam.
 duas a tempore magis aggruente adductam fortitudine. immo tunc
 apparet et firmat quod nulli sane mentis estis poterit gerere. **T**
Ex. 12. Sed reputo dignum aduersus mei roboris summe a castis
 impugnat. cum manifestissima implicatio quod orationis sensus falsificet.
 quod oculata fide a quibus intelligere perspicue dicitur. **3.** quod
 dicitur quod est a somnolentia tedio et fatiga auditoris ad iso
 allatam. unum et viuatate earum locanda reductio et fit
 insinuatio a fabula. a usu. ab implicatio. a mutatio. a a
 quibus alio ridiculoso. **Ex. 11.** dum gressu meos hodie ad ecclesiam
 limasse cathedra populi tam ad locum in quo mirabiliter aspexi
 octis quod undique in libris suis scripsit. apte si per perspicue effigia
 tam in modum sermone milicis. in cauda mosceruositate figura
 bar. bruti audis quod subsidio calami nescio quod docere nam in per
 meno veras litteras carpsit. quod in fallor predebat facta ma
 culose euentu futurum. et dicitur dicto statim orator summum ma
 teria sua nunc narrabit.

3. quod si 3. quod si
 m. dicitur et reuocato.

scilicet figura orationis summa.

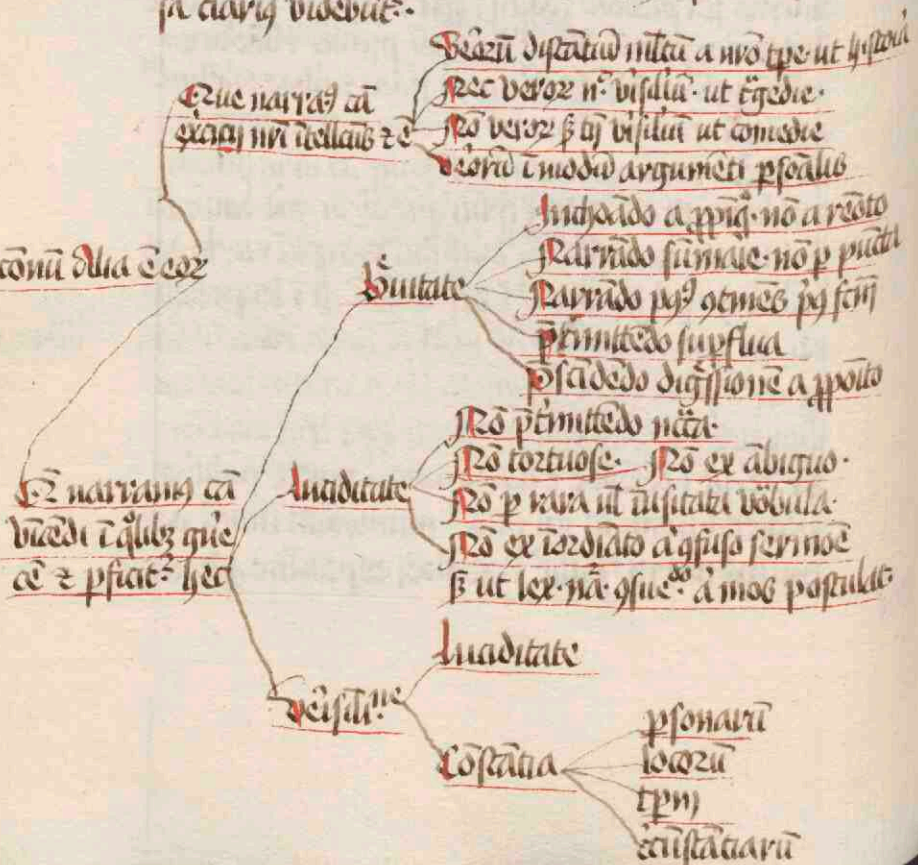
de narracionez duplexq̄ tragediadoctrinaq̄ comedia

Narratio est illud genus orationis quod dicitur veritas re veritate
 gestata ut put gestata est ut put veritas rei posse vi
 deat. Et est duplex. Una est narratio eorum quae rationibus et exactum
 non cellatis. Et illa est duplex. Prima est narratio rerum verarum
 sed distinctum nunciat a memoria hominum ut est hystoria. Et de
 hystoria ioseph ut thobie. Alia est narratio rerum non verarum
 non visum de factis sed tamen nobilium pulchrum idcirco si epica
 suo fini deducti. Et vocatur tragedia quae sicut ordinatur ad ibuedu
 nobiles et magnates in suis moribus ut patet de tragedia sene
 ce. Item tragedia etiam fabule comprehendit quae etiam non sunt verorum non
 visum sed tamen ordinatur moraliter eorum quae audiunt. Alia est nar
 ratio non verorum sed visum quae potest geri. Et dicitur comedia in qua
 narratur facta plebeorum in doctrina populi morale ut patet de come
 diis cereci per totum. Alia est narratio personalem et vocatur argu
 mentum personale. Et hoc fit cum maiori populi et iuorum plebem
 et suavitatem. Narratio autem. Alia est eorum quae narramus
 cum videri et omnia narrata reducuntur sicut ad in modum
 et utilitate. Et ista cadit in epica quae est. In genere dominatio
 si narrata ducuntur sicut in laudem ut vituperium rei. In deli
 beratio quae si hoc reducuntur in expeditam ut in impeditam
 rei. In genere iudiciali si ad iusta ut iniusta reducuntur narra
 ta. Et prima pars ut cum de aqua bene videtur narramus idcirco
 solutate et doctrina vitam mores generum etiam laudandi.
 Et de ut in despecto et tunc amorem narra sicut ex
 pediam hominum ut rei publicae munita civitatem per
 muros narra sicut in ostesioz expeditae instructione

iudiciali

eoz Ex^o 3° ut narra^o etiā qm equū legalit^r emi & solu-
 fidit^r i iusta possessione. Iste at narra^oes pfiat^r cūq
 salz breuitate. Inaditate & veisilitudine. Breuitas qfistat
 i idpote a p^oid & nō i motō i narra^oes sumam & nō
 p sigula pucta narra^o pgeiq i q p^o fcm itelligit^r
 absq supfluitate digffioe ut tñfitu a p^ooito. Quada
 eit narra^o si nō abigue nō qtoete nō diminuit n^r
 raris vōbulis n^r ex iusitat^r nō nouis nō qfise sed
 ordiatū ut lex. mos. opio populat^r rāte^r dicēda. I
veisilitas eit si sūt luada si qstabit looz. pfoarū dig
mitatū tpm. oportunitates. & si narra^o ut veisilit^r geri
posse videat^r. Ex^o hōz p^omitto qz i qlibz epla artificia
sa clarū videbūt.

Narra^onū dlia eoz

Que narra^o cū
q^oia nō itellat^r & e

Beazū distatū mitā a nō tpe ut hysto^o
Rō veoz n^r visila. ut egēdie.
Rō veoz s^r q^o visila ut comedie
veoz i modū argumēti pfoalis

Q^o narra^o cū
vide^r i qlibz que
cū & pfiat^r hec

p^oonarū
 loozū
 tpm
 caustatiarū

Diffinitio est illud quod dicitur oratio per quod apprimus quod nobis ad
 res querat: et quod in quibus potest fieri. Ex gratia ut tenfer
 per avanis super horadio frus sui queit vlyre. Et post hac
 disione: quidam et vlyre queit qz inimicia et aduul hospile
 latuit de avace et vlyre: etia queit in cu ead qz itepta
 e avay. s. i. gusa rlyre: qz vlyres ppetuit de horadiu
 su latamur. h. ei qz fecit affmo. ille vo negat. qz huc
 accusator pport qd sibi queit cu agromenone qz malze
 occidit. faret. s. qz iuste negat. Equis. didit agromen
 non h. malze qz occidi queit in cu accusator qz in
 iuste licuit. affmo. ille vo negat. h. at i gusa potu e
 Et h. disio no dz plificau magis qz i emebze. qz bocty
 d. i. h. disionu qz ois disio dz ee bimebris ut saltu ad bime
 bre. r. vduabilis. eo qz binaig e nis disiois cois. Et ea voc
 p. namis iuxta iteaoez alam i h. d. yorevutu. qz iuxta
 iteaoez caoimo pt pot emebzis qz ternaiy ppte ad bina
 vru vduat. et iudia disiois pxiy e. Ex disioe ca qstiatu.
 qz firmametu agedi et vo defesadi nascut. imedietate ex
 disioe ut veig qzuc. ex qby ca qstiatu. p. isto i. nond.
 e qz ca qstiatu e disioe eplex e. f. gietualis. legitu et iuri
 dualis. Coiectualis e i qz scm negat. et vo defesois nega
 co sci. firmametu vo accusatois e psupco ut gietua qz qde
 gietue hne iuein et exogitau p inspectione sex pnapaliu
 looz. p. Quoz p. looz e a pbabili. disy p to looz spca
 les. s. a spe qsepd qmodo boi honesti delatit. ut utilis.
 p. looz e ab tenuabilitate qmodo honois. delat. boi et
 vtilis. p. looz ab eo qz quicty e de fili eme. ut alio. Ex ist

h. disio ut emebze m
 no dz plificau

ex di. ca qstiatu.

et ca qstiatu. ex di.
 f. gietual. legitu et iuri
 dualis
 coiectualis ca
 est

p. looz a pbabili.

ex

Et Consideraciones
Hic ad q̄sitas
accusatores

Itaq̄ p̄tialibz locis adoz potit̄ quediare q̄ reū. z etiā reus
q̄sitate quediāz actōis sū accusatois z h̄ ex eisdē locis.
Et p̄serti q̄sitateōs t̄s h̄bit̄ reū ad q̄sitateā q̄ cōiectu
nis p̄ loci. Op̄det̄ se nūq̄ fuisse abiciōsū honoreō. nō
cupidū. nō voluptuosū s̄ q̄metē. nō auarū s̄ fūq̄ lega
le. z h̄. oīa se r̄ferre ad famā illoz q̄ ab aliq̄ eū noue
rūt. ¶ Repl̄cabit̄ accusator q̄ s̄ ficta p̄p̄osi magna
arrogātia sup̄bie latitabat q̄ b̄n̄ exēplificata ē i r̄tad̄
t̄p̄ibz. Et iā s̄ b̄n̄ fama. t̄cta sūt voluptas veniā que
abieto uelome nō oībz dact̄. Et legalitas quā allegat
b̄n̄ appuit i cor̄ruptōibz iudiciū z i p̄p̄tōe seleatozū
op̄m. z p̄tate z auācia s̄p̄ d̄ct̄ honoi. imo arde
t̄sūe cupiditati nūḡlauit ut ex mlt̄ op̄ibz suis q̄ius
p̄lexū est leuū deducē ego possū. ¶ Defesio at̄ stabit̄
cū r̄tate eoz q̄ feat̄ ad ueritatē eoz q̄ nouerūt accusatois
d̄cā sic q̄sitateō. Accusator vō d̄ct̄ si nō ad acta. t̄n̄ ad
m̄nq̄ ad rumoreō se r̄fert. Defesoz at̄ d̄ct̄. rumoibz
oībz nō ē cōcedū. q̄ mlti r̄uozes fuerūt q̄ t̄n̄ i f̄litate sūt
q̄pti. Accusator d̄ct̄ qd̄ cōis fama famat̄ nō d̄p̄dit̄ oīo
Et adeo rumor uigorois i tāto t̄p̄e q̄t̄m̄at̄ nō p̄t̄ oīo
a uitate f̄p̄st̄r̄ū. Defesio rei est. si tāty r̄uoz ē q̄ p̄ ei
q̄n̄e nō ualeat. d̄ct̄ q̄ h̄ quōdā fecit̄ uoc̄ r̄f̄c̄e z iuuc̄l̄us
p̄t̄l̄c̄e z iad̄t̄c̄e. s̄ a c̄t̄ am̄e at̄ i robur. aōsitate
euadēs fortit̄ z p̄uide ab h̄is se r̄t̄it̄. Et ad uerit̄. si nō
p̄t̄ se alias se d̄f̄d̄e. d̄ct̄ q̄ nō de r̄uozibz. s̄ de c̄m̄bz
cozā iudice agēdū ē. Et iā q̄ ad 2° locū p̄tialit̄ defesoz
d̄ct̄ se p̄ t̄e nefas m̄q̄l̄ mali uitaſse. Et q̄sitateōs casibz

ut salte coris pader hys q dai se p defecioe p' loca h'ebit
 Sic r'g'utabit p'suasioe 3^a loca. Du dixerit actor q' semel
 e' mal' sp' p'sumer' e'ib. Defecio se res g'futudo ex opposit' q'
 q'libz p'suat' bonz donec de malo usq' sit quatu' r' r'uo'ibz
 fecit sceleratoz honn no ee e'ddu' qz ab oe uq' r'uo' vitas
 p'cessit. ¶ 2^a loc' p'nt' d' a collaco'e su' g'p'aco'e i q' se te
 sp'ales loca su' g'fideaco'es s' nllu' potuisse p'e' reu' r'oe pote'
 r'oe notiae f'alicitat' f'odalitat' g'missiois a' sectaco'is. Et
 nllu' equie bn' potuisse r'oe arif' r'oe igenij' negoa'j' pote'
 astuac' ut aliq' ad h' suff'g'at' adiutorij' 3^a nllu' audace
 fuisse ad t'ep'adu' h' r'oe sp'ei celadi r'oe g'fideae auditoz.
 r'oe p'sup'aco'is a' r'oe ex p'icte i hys 2 i alijs. Ex e'is loc'
 fiet defecio rei p' g'futaco'e. ¶ 3^a loc' p'nt' e' a signo
 i q' g'fideabit' loc' 2 e' g' castit'ac' an videlic' sacer' ut p'sung'
 public' ut p'uar'g' accessibit ut r'accessibilis p'p'q' ut r'otoz.
 Et sic e' q' g'fideabit' an solep'ne ut feiatu' diurnu' ut
 noct'nu' r'ac'adie p'atute p'soe p'amoie ut ebrietat' e'g'
 ut abs'etaco'e e'g' i diu'c'na' ut no' diu'c'ni. Sa'a g'fideabit'
 annis m'esis dieb' h'oa' 2' r'osideabit' 3^a sp'os celadi ex
 d'f'ic'is arbitas a' ex alijs f'auo'ibz a' d' ar'us' p'missionu'
 ut donaco'nu' d'ut ex g'p'lic'ibz a' ex ig'eio'sus ex'aus'io'ibz
 a' ex mo' d'io q' alia s'ilia celauit ¶ 4^a ex h'ic p'f'ic'edi sc'el'g'
 ex vi sui robo'is a' ex pote' officij' ut g'fagn'eo'z ex diu'c'io'
 ex astuc'is ut ex arte d'nnic'adi ut cu' delib'aco'e d'io au'
 telose r'uadedi ¶ 5^a g'fideabit' occasio ag'g'ied'edi loca p'p'eti'
 sc'el'is cu' venadi ut cu' secadi ligna a' d'q' aliud f'ic'endi.
 Et occasio p'p'et'adi puter obuiaco' occasi' ut d'q' aliq' op'is

2^a loc' p'nt' d' a
 collaco'e su' g'p'aco'e.

3^a loc' p'nt' e' a signo
 Signo

2° loci p^rit. e ab argu^o

noctū res ab occiso idposito. ¶ 2° loci p^rit. e ab argumē
to. i q^o g^ridēabit orator quō se habuit defēsoz i p^rit. q^o d^r
dixerit. q^o fecit. quō se habuit cōmūdo illi necē. a ga
nuādo sibi adūsitatē. a disponēdo sibi arma tuasozia.
a oīo sibi cōmū inaliuolū i signis demūdo. 2° g^ridēa
bit. ex istāti quō se habuit an i domo ut ex domū. an
pallidū. ut tūore p^rplexū. an moē g^rueto dispoitū. eā aiō
fuit. ut nō. illo tūc. 3° g^ridēabit q^o p^r fōm accidit. quō
uicē. q^o dixerit. an signa i armis puta cūoz i vestib^o.
telo. a gladio. 2 an sit iuozicitū veneno. gladio. ut aulido.
Cōsidēabit. etiā an fuit clamoz i domo. a p^rozatū aiō
ut p^rozatū armoz. seu clāgoz. ¶ 3° loci p^rit. a g^ridēat^o

3° loci p^rit. e a g^ridēat^o

ubi g^ridēabit. quō se hūit defēsoz sū accusatū dū sibi
ēnīe demūdo. ut dū atūet. an palluit. an erubuit.
an g^ridēat^o locū fuit. ut i g^ridēat^o atūbādo i sermoē uel
uacillādo. Eā g^ridēat^o e si i p^rlicuit i sermoē. 2 i casu quo
necitū hoz g^ridēat^o ita q^o g^ridēat^o se hūit ab ip^so mūdo coloris
a uoz. si mutauit se. dicit accusatoz q^o e dān opēso sue
noctūe. si nō mutauit se. dicit q^o uerū e signū noctūe.
q^o p^rmeditātū e 2 p^rcauit sibi h^o. mūdo q^o g^ridēat^o eā fū.
Defēsoz uō si mutauit se. dicit nō e mūdo q^o nō e
noctūe. s^o ex nouitate lauditi scēlis 2 iusta ueritatē
sui p^riculosi mutātū palluit ut erubuit. Et dicit se putā
q^o nō e dān tūc g^ridēat^o uir q^o si tū ēnīe iuste ueraret.
q^o i aiō mutaret. etiā exiōib^o signis. Et i casu q^o nō mu
tauēt colorē suū dicit rez signū e innocēte. q^o sue q^o
nō de quib^o mēdatio i p^rito uir g^ridēat^o debz mutā. ¶

4° loci p^rit. e ab app^rat^o

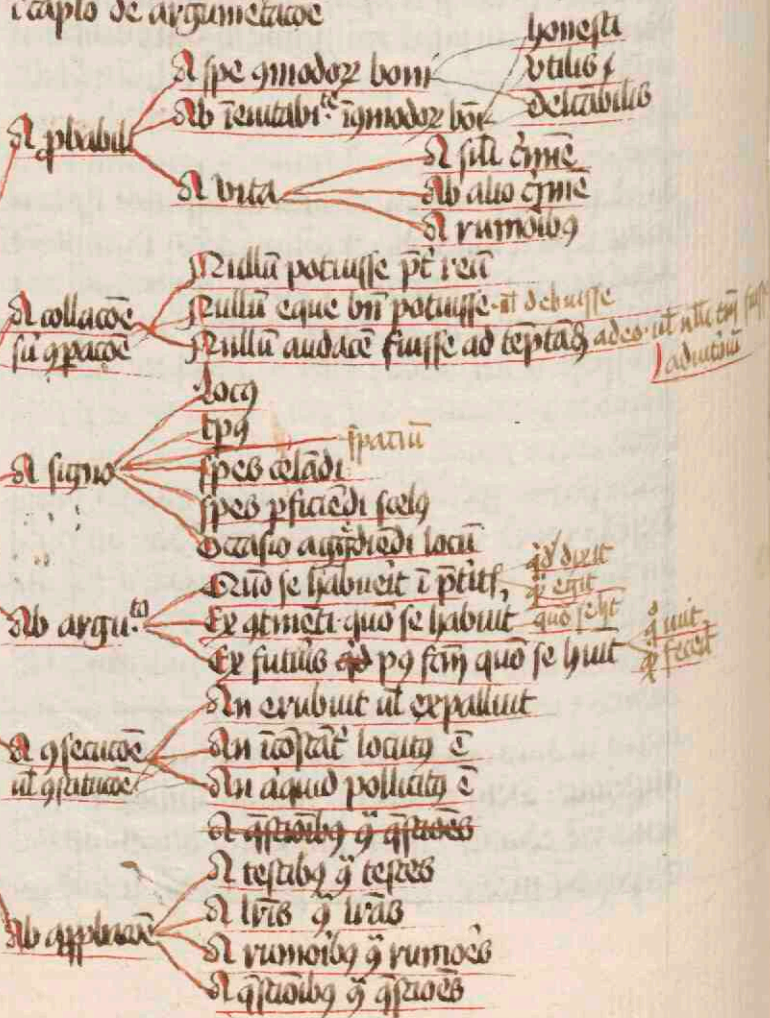
¶ 6° loci p^rit. e ab app^rat^o. ubi p^r g^ridēat^o e q^o si defēsoz

petent q̄ se misericordit̄ agi ynādo q̄ misericordēz īspici om̄
 auditōz p̄ponedo si ab eoz sūt casu innocēt ad supplicū t̄het̄
 ut ad cōmē nōne vellet misericordit̄ īplorāe quā ex iusto iure
 tenet̄ petenti īpartī. Actoris accusatō est. p̄o q̄ malozū
 miseri ne temerario ausu detestozā mala p̄sumat. **Iudex**
 q̄sīdeabit ī h̄o loco p̄ a testibz ī utiqz et q̄ testes. an īfames
 īfama iuris. an suspicā rōe q̄sīgnitat̄. foda fodalitat̄. cō
 mēsalitat̄. quicqz p̄ticipi ī iuzo. **Etia** a iuris z q̄ h̄as
 an videlicz sit abrase. aduoc. corrupte. cācellate. a alio
 quīsmō viciate a sup̄cē. **A** rumoribz q̄ rumorēs. v̄duē
 do ut q̄redo casū rumoris ut iūcū cū suspēctōe īspectōe
 iuris sc̄pta a q̄suetudis. **A** q̄ibz q̄ q̄es. **Dicit etia** ei
 accusator cū eēt vehemēs p̄sup̄ cō de cōmē n̄ri ma
 iores ordinauerūt ut ad q̄stionē ponent̄. ut illi q̄ alias nō
 sua spēte vellet veritate fatē. n̄ q̄ eosz eēt plenaria
 p̄baco n̄ q̄ectualis. debet pom̄ ad q̄stionē ut p̄ pena
 litate tortūe veritate eructaret z fatent̄. alioq̄n neplūa
 sc̄leā plima īpetēt̄. absqz p̄cālitate z digna vltioe.
Defeso rei eēt. q̄ cū iudex solū nō solū debz vti rigōe
 iuris. verū magis cāitate sc̄dz q̄litatē p̄sōarū z q̄litatē
 cōsūstāciarū. q̄m alij s̄t robuzi z fortēs ī fortitudie q̄sī
 detēs ut alias nō fatent̄. n̄ ad q̄stionē pōiti. **Alij** vō s̄t
 tenues z tenernē q̄plexiois q̄ plū t̄zēt̄. **asp̄at** īspectōe
 tortūe ut duro alioqz a seueā amōiōe q̄ alij torture
 aueritate. **Debz** eī iudex p̄ oculū h̄pē q̄m defesor est
 tenernē educatqz z grōse q̄sīfacis z delūate opagis
 z q̄posiciois mēbroz q̄ torturā pati nō poss̄. **Et** si ad q̄stioēz

q̄sīdeatō iudicis

ponēt. acbitate pēali agnāret. dicē nūq̄. aut. nūq̄
 exogitata. pmo dicē q̄ dicē qd̄ deq̄ nō est. Accusator dis
 ius ē tōe aspiciēs eālit q̄libz. aulibz rō eālit deficiēs
 ē iureo p̄ficiēs. Et iste expositōes sū exatōes nō hnt
 locū i maleficiōs. p̄ dūbz ist̄ sic vmo exē. p̄ponēdū
 i caplo de argumētōe

Locū
 loci gretualis ē

Causa legitima dicitur dicitur finantia accusatoris et non de
 seipso fundat. in dicitur lege ut in dicitur fili ut quod legi.
 Et constituitur illis cum sex modis. primo dicitur accusator se fundat
 in foris legis. de seipso vero in iurisdictione legis legislatoris ut est.
 Ex gratia ut quodam hinc vasa argentea viginti. de quibus erant
 decem sepulta in terra legavit filio suo sex meliora vasa sua
 argentea que habebat in domo. Accusator petit de hiis que sunt
 in locis subterranis ex iurisdictione legislatoris. De seipso offert vero
 sex de personis fundat se in foris scripti ut ipsum dicitur. **Hic**
 ex parte fundat se in foris ubi ut servat formam legis ut
 scripta sunt non de tunc primo cautela que debet servari. **Prima** est
 que laudabit scriptorem et dicitorem de subtilitate arte et ingenio.
2a cautela est que laudabit scriptum de moralitate sui precepti
 non exclusionis superfluum et non dimissionis necessarium. **3a**
 cautela est que dicitur que illa iurisdictione potuit sibi ut non. **Si** non
 potuit sibi cum cadit in manibus. que ad non potuit sibi. **Si**
 potuit sibi cum alia iurisdictione seipsam que non iurisdictione ostendit
 quod tunc periculum veretur rei publice per iurisdictionem a scripto quod causa
 bunt. et privilegia videbuntur annullari. Et potest addi **2a** cautela
 la dicens non foris ubi servat. quod est opus scriptura cum omni
 foris scripto per iurisdictionem adiacet derogat. et quibus vult scripto
 per expositionem gratia derogat. Adhuc potest adungi cautela
 alia cum scriptor alias adiacet possit que tunc ex prohibitionibus
 possit intelligi magis que iura dicitur dicitur est si iura predicta
 vult possit sicut illa. **Servat** ut fundat se in iurisdictione
 scripti erit cautela ad eadem si quod laudabit scriptorem
 laudabit scriptum. Et **3a** dicitur quod est officium cancellariorum

qd dicitur legitima et effi
 struitur sex modis
 pma

tis cautela p fundat
 se in foris legi ubi ut se
 scripti

cautela fundat se
 in iurisdictione scripti

velle formā illorū suā z se i ferre ad septū p̄mittēdo
itēdoz auctōis sc̄dē. Et itēn q̄ dicit qm̄ h̄ itelligit
n̄ nāc̄ suāt sc̄dē cū sc̄q̄ h̄. ex q̄suetudinē. ex uic̄ nē.
ex uic̄ successiōis. z uic̄ cognatiōis. ā ex q̄statuōe. ex equo.
ut aliunde. Et sic utiq̄ tā actor q̄ defesōr potēit īspicē
eosq̄ locos. z h̄zē easq̄ q̄suetudinē. diuisa tñ itēdoe simō.

2° modū

Q^{uo} cā d̄ legitū qm̄ z finamētū agēdi z defesio rē
fūdāt. ī diuisiō legibz apparet. q̄z n̄. Ex q̄zā ffueat
uis municipalē q̄ nūq̄ alienigena debet p̄mouēi ad
q̄sulatū. Aliud plebisatū cāt. Quāq̄ hostē occidēt debet
p̄ honōe q̄sulatū vestiri. s̄cipio vō ab exilio inuocātū
hostē p̄tueat q̄ expulcat de visceribz p̄tē. p̄ salū le
ge p̄tēt honōibz q̄sulatū affici. p̄ p̄ā legē q̄ dicit. **¶**

cautela iudicū qm̄ leges
aliquas app̄t. q̄ue

¶ Sic oz iudicē auscultatē z aditē diligēt. an accusatō
ut defesio fūdāt. ī lege phibēt. ut p̄mittēre. p̄mittēt
et defesio q̄ phibētē debilis ē sic z p̄ois q̄statuōis q̄
q̄ nouissimā. z gnat legi q̄ sp̄cālē. s̄p̄ debilitatā defesio.

3° modū

Q^{uo} cā d̄ legitū qz tā accusatiōis q̄ defesiois fūdāmētū
z diuisa diffitō nōis p̄titi ī lege. ut si dicit. ciuitas ciuū
vntas. ut sedes cathedrales eāt. Ex hac diuisitate si causē
oriāt. legitū dicit. **¶** qz defesioe oz īspicē q̄ diffitō
magis q̄cordat q̄suetudinē. equo. uir. ā iusto. plebisate. ut
sc̄ptō. **¶** cā d̄ legitū rōe abiguitatē legi. q̄ abiguitas
z si nō uent ex aphibologia. oit tñ ex suspesioe sc̄p̄
ā ex edipsi supplicatiōis itellatō. ut p̄ de plūz legibz.

cautela iudicū

4° modū

In h̄is oz īspicē q̄cordaciā doctorū. legitū leges. z q̄sue.
tē. **¶** cā d̄ legitū eo q̄ ad plūz p̄dū tios op̄sionis

cautela iudicū

5° modū

Instrumentoz ut pducere vitas hralis vniq' firmamēti & equi-
tas iudias. altēq' rigor iuris. Et h' cā d' legitia cū & actio
& defesio fūdat' i eo qd' iuris ē ut ad ius p'tinēs. ¶ 6°
cā d' legitia qm' ut actor ut reg se nō fūdat i lege. s' i iudic
tū i d' qd' q' ē s'ile legi ut q'zū legi. &

6° modo

¶ Cā legitia dicitur per motu

- A sepxo ut itē dōe legislatois
- si. diuisis legibz appnt' q'zū
- Ex diuisi diffiōe nois
- Ex aliquo legi ut eclipsi itellatū
- A plōquōe onis iōis instrumentoz ut d' dōe vitas.
- Ab d' qd' ē s'ile legi ut q'zū legi.

Causa iuridicalis dicitur i civile & cōmāle. Civilis ē
sic de eptioibz. veditōibz. locatōibz. & alijs actibus
hūanis cuius ad iudiciū p'duct' q' defesit' a accusat'
ex pacto. ex sapulacōe. ex p'missioe. ex osue^{ne}. ¶ Criminalis ē.
q' ē de furto. latrociniō. a alio actu hūano cōmālit' itētoz
q' tuoz mois defesit' s' q'cessioe cōmō. ymotōe cōmō. tūstā =
cōe cōmō & q'pacōe cōmō. Ex^o p'. dū actō cōmālis ip'ignt'
& q'cedit se delūssē. tūq' mois se defesit. s' petacōe vere.
ex purgacōe de iuztā s'c. allegacōe legitū ip'edimēti.
¶ Cōt. p'. dicit accusator q' nō ē donāda veia oibz s' plū
h'is q' meruerūt cā rē publicā. cultū d'noz. a aliūde
plā opa p'c' exēplarūt. de q'bz nichil meiti i'eperūt
i i'munecōez. de d'ibz bñ actū veia & idultū illi debet.
s' h'is q' fuerūt magi dediti malis & sua spōe mala p'p'e
tūt. plies & nō moēt ad actū t'ez deuerūt n'lo debet.
veia q'se at de boīs rivo at p' eū p'duct' p'leuā mōde

cā iuridical dicitur
i civile & cōmāle

qd' ē criminalis & q'
q'oz mois defesit.

¶ implicatū accusatoris q'
q' q'oz q' modos.

tn

ip̄ recepit. **Cōt. 2°** dicit accusator qm̄ h̄. i. g. r. a. a. affectata
 fuit & de iure sc̄ie debuit qm̄ de sili actu sepius alios c̄m̄at̄
 & ut q̄siluū c̄m̄andi alibi dedit. **Cōt. 3°** dicit accusator no
 lēd̄ q̄parē. ut ad d̄qd̄ op̄y iūitāt̄ leuū occupatōe ipe dicit̄
 si d̄qd̄ facta sc̄iuss̄ se defesor acq̄siturū d̄m̄ḡ ipe dicit̄
 abiect̄ celeit̄ q̄pariuss̄ sic. sui cōiuc̄am illi p̄p̄itū ege
 p̄t̄ & diligeēt̄ expedierūt. q̄ ead̄ si voluisset ead̄ ipe
 d̄m̄eta allegasset. vñ n̄lla veia s̄ vid̄a ei debet̄. ne
 alij h̄. idē. El̄at̄ i. g. sept̄ia sui vsq̄. **¶ 2° mod̄** ē p̄ i. m. o. c. e. z
 c̄m̄is. s̄. cū defesor dicit̄ se actu fecisse s̄ iuste d̄m̄ificatōe vō
 dicit̄ h̄. n̄p̄te se fecisse. h̄ec utiq̄. & iudex q̄s̄id̄abit q̄s̄itu
 tōes iuris. successiōis. q̄s̄uetudin̄. & plebisator. **¶ 3° mod̄**
 ē q̄ defesor t̄r̄s̄fert̄ c̄m̄e i. aliu. allegat̄ h̄. se fecisse iūitū.
 cōditū. q̄pulsū. q̄d̄ditū. p̄suasū. p̄alatoris noie. d̄ i. p̄io sup̄io
 ris. & sic culpā abiāt a se. **¶ 4° mod̄** dicit̄. qm̄ exp̄ḡat̄
 debz̄ c̄m̄e vbi p̄. n̄c̄it̄. Deide eic̄ h̄. s̄. q̄ ad eū a q̄ p̄cessit
 volūtūe. Defesor dicit̄ n̄llū c̄m̄e volētariū. & nolētū n̄lla
 culpa. **¶ 5° mod̄** ē q̄p̄t̄at̄ c̄m̄is. vbi reij dicit̄ se h̄.
 c̄m̄e fecisse ut q̄z̄id̄ia vitat̄. si c̄ h̄. c̄m̄e nō p̄t̄isset
 innum̄a mala idē veisset. q̄z̄e nō c̄m̄e p̄t̄iūt s̄ mala
 peiora vitant̄. Actoz vō h̄c q̄s̄id̄abit qm̄ vitat̄e potuit
 cautiū diligeēt̄. aciosiq̄. & meliq̄ si voluiss̄. Quat̄e sua neg
 ligēt̄ia & sua culpa h̄. p̄t̄iūt. merito & actor eic̄ p̄m̄ed̄y.

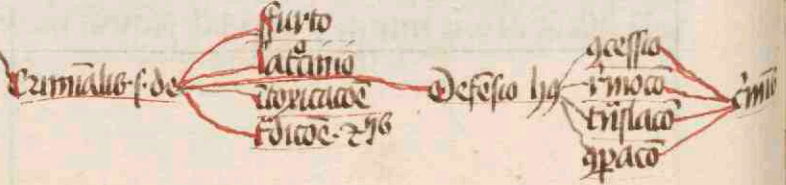
2° mod̄ def̄dedi ē p̄
 v̄d̄at̄ c̄m̄is

3° mod̄ def̄dedi ē
 c̄m̄is i. aliu

4° mod̄ def̄dedi ē q̄p̄t̄at̄
 c̄m̄is

Ciuis. Alia — Absoluta. q̄ ad diuidicacōz n̄lliḡ id̄igz̄
 c̄m̄e p̄t̄ ea q̄ p̄ita s̄ i. q̄s̄tōe.
— Assumptua. q̄ ab ext̄risco fuit d̄q̄ i. robur
 aie diuidicacōz.

Causa
 i. iudicialis. Alia ē

Confirmatio est argumentorum ex locis in roborem narrationis
 deductio. **C**onfirmatio vero est argumentorum ex locis quibus
 solutio ad firmam adfirmationem adductis seu adductis sub
 abiectione fidei et edulcoratione narrationis. **C**onclusio est artifi-
 cialis tunc oratio. Et quod iste ultimus est partes tractationis. **C**onfirmatio
 confirmatio et conclusio ex parte argumentationis rithorice. **C**onfirmatio
 de ea nunc est dicendum. **C**onfirmatio quod narratio fides quod audi-
 tori non tamen argumentatione. si argumentum fides roborat. quod
 velis et finis aucte quod persuasio argumentum cum velis fides
 quod probat. **C**onfirmatio rithorice bipartita est. **A**lla est iduc-
 titiva. **A**lla syllogistica. **I**nductiva se se quod probat exemplum. **E**t sy-
 logismum enthymema sic personam suam ipsam includere debet.
Absolute inductio partes sunt tres. **P**rima est illa sententia quod pertinet
 quod ad ut unum sile. **S**ecunda pars est illud gratia ad adhibere sit sit
Tercia pars est ipsa conclusio. **S**ed ipsa ex uno sile et una conclusio
 solet mutari ad modum exemplum deductio. **S**yllogismum ex
 duabus propositionibus premissis et una conclusio conclusio perficitur. si sit
 absolute. **S**ed at ipsa ex una propositione tamen ad modum entyme-
 matum. **S**ed argumentum rithorice si sit absolute sita de tractatu
 ex quibus membris. **S**ed prope quod est summa narratio proposita. **2**^a
 membrum est ratio quod unum sile tractatione persuasioni quod verum
 est prope. **3**^a membrum est assumptio quod est ratio confirmatio per deductio
 argumentorum syllogisticorum a enthymematum ex locis in phrasibus
 fidei proposita a sue ratio. **4**^a membrum est exornatio quod est quod loci
 completio assumptio per adhibere sita sed per se tractatione
 a exemplum. **5**^a et ultimum membrum est optatio quod est succedere et hinc
 ratio confirmatio confirmatio et exornatio epilogatio. **A**lla tamen
 argumentum si non sunt multa plura premitat optatione et

quod sit confirmatio.
quod sit conclusio.

quod sit conclusio.

Argumentum rithorice
est duplex.

3^a partes inductio

quod syllogismum

Argumentum rithorice
ex quibus membris tractatur
integratur

sa sic plu e qdri mebris. Alia vo qda q adhuc ipfaoe est
pmitit excoiaoez cu qplexoe. Ex. i. qvoms i. h. gte ce
iudicialis sadz qptuoez qvctuale. vbi sic aduocda. d. d. ylle
mortuo. fuisse qfisa. vter duoz d. i. d. vlyes armis
adhillis succedet. aduudicata p vlye. Indignaty apax
tamit i silua q p qq memisset q p ifama fecerat. gladio
icubuit. vlyes itueit. occisu qspicat. corpe telu cuicu
eduxit. Centes itucies cu foz occisu z imicu fuis vlye
cu gladio cueto videt. ~~accet~~ accersyt z accersant hoca
di. vbi qz veltis no qut. ni ex qvctude accusatois. argu
metaco dz qre mltas z velymctes suspicioes iticetas. z
vbi ptibz illig loer. loer q se qpabilis collaco. h. no i. ppo
net accusator causa. ondes vlye fuisse cur apax iticat.
vlye vo stulgit. imicu ei acerrima de medio tolle vo
luit de q metuebat sibi samu piculu ifendu. Deinde cu
fmat accusator variis modis expoua vlye h. ^o videt.
illo iolimo. se iolum e no ee futuru. spabat illig mor
te salute sibi qpare. volebat iue ut iura quis morte
pauare imico. cui rei mors idigna palamidis testio
dat. Ergo z mety cu piculu hortabat. cu iteime a q
suppliciu vebat. z qvctudo peccadi z ppetzadi male
ficia ymouebat dubietate qes cu dia mima pata gmit
tut sn cu tue vo illa q maxia se molestia a q cto emo
limeto iducti gmitte cogit. sic mltos iduxit i pcon
peccue spes. sic q ples se de re qtamiasut ipy cupidi.
Si mlti tenuer lucru fraude maxia gmisent. cui m
nimura videbit. qtu pp acerrima formidme no qasse
vnu fortissim itegerim iuraru pscptissim iuraru

ab hre

Incessit in exeatat. ho timido. nocet. q'sag sui pat.
 ifidioso. uoluntate inimici ee nolent. Deinde accusate orna
 bit in huc modum. Cur tade h' miru uidebit. Pa cu feris
 bestias uideat. alacres et erectas. u' inuade ut alii bestie
 noceat. no e tedibile putadu. itaqz q' am' ferace crudelic
 atqz illiciuu' cupidi ad inimici p'niac' p'fecit. p'feru' cu i
 bestijs nlla bona a mala uoz uideat. z iusto plenas z
 pessimas. poscimo at colligedo h' q'plexione. s' illi polli
 to su me daturu' causa q' iduaty uixes affesit ad malefi
 cu. z si inimicoru' acerriaz uoz z p'iali metu i'cessit
 t'cessisse dem'rauit. no e dubiu' qm' q'sitent' am' maleficij
 fuisse. Hec argum'ctio i' q'iqz p'ta absolutissima e si in
 ozo breuis habuit q' facti meozia q'phedit. z e paru' locu
 p'les p' exornato seu q'plexio ut eua utzqz p'emittit. Et
 uiaa uitaada i' usu p'tu' argum'ctio meozit' tenent. z
 cogitat. tabula figuralit' gemes uitaada uiaa ispicat.
 Etia ut g' nale i'geiu' z s'itale uictim' psuasionu' seu uonu'
 q'fmadu' z q'futadu' q'dlibz p'p'itu' r'glari arte uiuet. i' facti
 z delegatia psuadedi cu' q'dlibz genz ee. figuric' op'fue to
 t'looz uictuoz ta' igne dem'ratio. delubatio q' uiridiali
 etia ad comonedu' ad moderadu' i'ausadu' excusadu' sut
 s'buigedo. Et ab oratoe. accusatoe. ul' defesoe diligeu'issime
 ispicade. In hys ei stat tong' art' uictie q'moditas z fructu
 v're uberiaz. sup'da' at p' p'p'tia exeplat.

ppos. e narratio ppositi & viciat

- q oibz attribuit q no oibz
- q oia collegisse vi. & ad pte pdonea viciat
- q pstat ex fia m'iaoe. s. q pla ut p'uaioe
- q immo loqe r'p'e. | meli' d'isiois p'et'e.

Pro. e q vti irredioe p'pua. p'uat beay ee p'pone. & viciat.

- q p' i'finitate ut fl. no p'bit p'p'oiu
- q no affert n'cus cas
- q cu p'poe s'maz r'p'etit eade
- q parv' pdonea com' affert.

Argumenta. ois v'p'u. r'p'ioe s' hee q'm'z p'les salz

Assup'io su' q'f'io e p' deduc. r'ar. & viciat

- q'bz r'o viciat. e'isde assup'io su' q'f'io.
- q i' d'icte p' q'zuo locos q'f'io p'cedit.
- q v'muocae abutit. signo equoco.
- q h't vulgare' defesione.
- q t'n'sert eme i' ignorancia.
- q aptu' delictu' tegit leui defesioe.
- q vulguit' & v'iose ad r'o diffit.
- q q'f'ia p' q'f'ia dissoluit.
- q d'ic' ad q' iudic' volutate d' audic'io.
- q no q'firmat res p'p'oiu.
- q sola de noie ut vobulo p'ot q'f'ioe
- q vitupat saaz ut h'itu' p' possessoe arbi.
- q s'uit ad q' diffile ut dissilit se h'no.
- q mag' d' m'ing' i'uehit q' r'o p'p'ulat.
- q de alio loq'e q' v'n' e' q'f'ia.
- q vitupat ad q' d'ebet d'occi.

Exornatio e q' d' locu p'lecto assup'io & viciat

- q'ue no breuit' q' d'ic'it.
- q no r'o demit' itelligat' qd' p'p'oiu' r'argu' & qd' i' o'oe. q'f'ioe & q'

Complexio e suada om' p' ep'ilogaco. & viciat

Exemplū eē gredualis cū loci suus ad accusādū.

Spiritus autem nunc causa ē iste i morte oasi ē machinā:
 Quibus ei nocturna tedit p̄cludē z q̄moda sibi p̄auit.
 Iste ei sperauit p̄q̄ h̄ latēmiū i locū defūcti ad honore q̄sala
 t̄q̄ p̄mouei p̄ sp̄ abicōs z sup̄bq̄ iuste ut iuste ad honores
 anhelas. Etia sperauit diuāru aasū p̄ q̄ q̄sū sibi soli affu
 turū t̄cē auācie hūde i cādūt ut q̄cuq̄ ep̄ia d̄ c̄mōsa
 cōre luci p̄tēze m̄ing formidat. Spes etiā sua iordidate
 ē lata p̄ t̄e latēmiū ad illecebras uenēas q̄s i uxore de
 fūcti lubrice ḡcipuit. cā delatōis carnis hic sp̄ sepiū gran
 dīssū atēptauit. Nec mirū q̄ h̄ t̄pe potū q̄ alias hor se
 emie polluit q̄m̄ m̄iq̄ magis fuit p̄plexū quō scādala excoi
 cōis z destitucōis sui honois uitaet q̄ p̄ t̄e nefas q̄ ma
 nēre uiuō q̄ oasū ē i honore manē nō potēat. ad q̄ desti
 tuōis ep̄it̄ laborauit. Et q̄ pl̄ ē magna d̄ip̄ma sibi ex
 t̄m̄ta possessiōe p̄ oasū i cān̄ t̄hēdo neq̄q̄ ip̄edie ualuit
 vna cū uelūi f̄t̄iaa z dolōe oasūis d̄ neas. Del p̄uade
 libidōis afflictioē. Et m̄ing t̄zū ad agēdū tā ep̄ia q̄ p̄q̄ silia
 pegit. z sic q̄sue. q̄ ē altā nā n̄m̄ aūaūt. Et alia em̄ia
 usure. f. z adulteriū q̄bq̄ bestialit̄ deḡssatū uolūtate suā ob
 obliq̄zūt. q̄ cū v̄m̄g om̄is ē rez alia nō abhorret. Sed aliud
 p̄cedit ḡtinuatq̄ rumor nisi q̄ scelerit̄ oīa tēptat. hic ei hoc
 nefas p̄petiūt. qd̄ ē luce clarū t̄n̄ negaūt. q̄s de isto dubi
 tat. q̄ semel ē malū sp̄ p̄siūt. t̄is. **C**ōp̄e ei meliū alijs
 potuit. qz v̄v̄es artes igēnā z uie q̄zabat. qz elij debuit
 qz d̄qd̄ piculū nō timuit z bōi seu q̄modi salute sperauit.
 Etōē etiā fuit adiūtōū i q̄plicibq̄ magis q̄ alijs. spes i uidi
 abq̄. z i arte z s̄t̄ilitate aīm̄g. **H**oc ei nefas p̄cedo
 loz f̄m̄ ē i die felato hōa uesparū q̄ q̄re ab ope iōp̄ato
 desipēbat. Totū ip̄sū z suōsq̄ ad locū illuc q̄cūt ubi

locū a p̄labili
 spe q̄moda
 spes honois
 spes utilitat̄
 spes delatōis
 locū a p̄labili ab t̄entat̄
 iōmodoz f.
 honois.
 ualis.
 delatōis.
 locū a p̄labili a uita f.
 sibi emie
 ab alio emie.
 a rumōe.
 mala
 locū a uillatōe f.
 n̄llū potuisse p̄ reu.
 n̄llū debuisse p̄ reu.
 n̄llū fuisse t̄n̄ adiūtōū
 locū a siḡno f.
 t̄pe
 loco

spacio
occasio
spe p[ro]ficiendi

spe celandi

loc[us] ab argum[en]to .f. an
ex p[re]f[ati]o[n]e q[ui] dicit
q[ui] egit
ex p[re]f[ati]o[n]e .ex

loc[us] a g[ra]t[ia] .f. an
expalluit ut erubuit
An inconstans
loq[ui]t[ur] loc[us] sit
an cepit polliceri
locus
loc[us] ab applicac[i]o[n]e .f. a
ma[n]da

a h[ab]it[us] . a testib[us]

hic occasio e. Distancia etia no fuit spaciose s[ed] h[ab]itac[i]o b[er] vna.
Occasione ei tunc cepit illuc velle veniri ut secum ligna sed
deq[ue] nouit qm[od] m[er]i i tale latam[us] illuc eu dicit. p[er]petuit etia
psice. qz ante dimicadi nouit. arma tuasoria z defesoria habuit.
Etia sibi no distabat mltu q[ui] i defca auxilio fuisse. Et sic
sperauit h[ic] debe latere qz i solitudine silue h[ic] ipe pergit.
¶ Dicit v[er]o m[an]ifeste plib[us] audientib[us] q[ui] nuq[ua]m cu g[ra]udio
viuet donec morte n[on]t occasi videt. Balistas z arma ap-
portauit. sagittas z alia munimenta parauit. z ipe t[em]p[or]e p[re]s[en]ti
usq[ue] i domo usq[ue] s[ed] s[er]ua mlti i domo sua p[ar]auerunt. z sic
strepit[us] armoru z clamor i plateis. v[er]o ululatu e valde
g[ra]uis p[er]cept[us]. stati orto sole iuit ad aziliu defesio[n]is locu
declin[us]. p[ro]p[ter]modu i mltis p[ro]p[ri]etate ut i facie legebat[ur] e
risq[ue] adhuc arma seu feru[er]o q[ui]q[ue] ille e occasi z sagittas
crucor ei apparuit i vestib[us] z armis. ¶ p[ro]p[ter]ea du[m] atret
expalluit ut semimortuu videt[ur]. qz sui om[n]is g[ra]t[ia] qd ligna
negauit. na rubor z pallor veritate voluit attestari. d[ic]o
ei iostat[ur] loc[us] e q[ui] v[er]u p[ro]p[ri]a voce cogit. i sermone suo ipli
cuit qd iudic[us] sibi ipe. Cepit q[ui] mlti polliceri ut dimittet[ur].
ipum[us]. s[ed] h[ic] se c[on]f[ess]a idiaa clauissa signa sue culpe z
reat[us]. h[ic] de re iudex absq[ue] o[mn]i misericordia t[em]p[or]e pone ad
q[ue]stione ut fateat[ur] ore n[ost]ro veritate qua n[on] alia signa i eo
demerant. q[ui] etia maloz miset[ur] p[er]ca eoz auget acitate. n[on]
z via miset[ur] agedi peiora. Testes duo a h[ab]it[us] sufficient i
testio[n]e veritat[is]. z de roes n[ost]re se testib[us] z h[ab]it[us] mltu magis
luade z clarior. h[ic] ei de finali c[on]cellat[ur] z fluitate co[n]u[n]t
p[er]it[ur]. s[ed] de roes m[er]ito vacillat. Testes eis p[er] fauore z odia
p[er] sanguine z sodalicia z domesticos z p[ro]missioes g[ra]t[ia] salutes

pticipia i luc: a gmiacoēs sepiq̄ flectūt: s̄ nre roēs nlla
 tergūfacoē pnt obliq̄i q̄ i firmitate z roboē sp̄ p̄fenerat.
 p̄cepta maiōēs nri ordinarūt ut dū q̄ aq̄s rumor fuit
 valōg z grectūe vehemētēs. si illi veitātē nollet eructāe
 pene austeritate q̄pulsī i tortura. reatū ad culpā oēs fatcāt.
 Et huc ip̄e qz plūmoz cōmū rez merā ad q̄raōē pōitq̄
 p̄p̄alabit veitātē nō spōte. s̄ afflictōis dolōe fatcabit. coade.

a rumoribz

a q̄ombz

Exempla de grectualis cū eis loc ad misendū z exaustū

Quāsp̄ctissī p̄dēs mirōs z plq̄ q̄ mirōz vehemēt.
 p̄ n̄ inoāio z inoētī tāti cōmō culpa ip̄igat.
 de q̄ tñ m̄dij honōis. m̄dij q̄modi. m̄dij q̄ gaudiū m̄ af
 futura sp̄au. s̄ idij est ex eo neq̄ scādili. neq̄ dāpni. neq̄
 ēp̄ae vitari. tñ absq̄ cā sp̄i bōi. ut vitariōis malū raro
 nefas p̄p̄t. s̄ iū est deo laus apud notōs t̄is fame q̄
 m̄q̄ tale cōmō p̄p̄tū. sp̄ laudabilis vite. z bōe gūfatiōis.
 q̄libz at̄ p̄sūt. bonū dom. fuit de malo gūctū. s̄ iū etiā
 sp̄ simplex z hūlis. nō honōis abūōs. legalis z nō diāvri
 cupiō. casq̄ m̄lērū itariq̄. q̄zē nō dīc̄ p̄t i veitātē q̄ h̄
 nefas p̄p̄tē p̄ sp̄e honōis z. Et si sp̄e hūssē ad h̄c. tñ
 adhuc idigne traheret i culpā. m̄lti ei ad ap̄tē ap̄tē ho
 nōis conhelatfrūt p̄q̄ mortē. q̄ reatū m̄ime culpāt. oēs
 cū cōmōi p̄q̄ mortē deficiū ep̄t. ad ep̄ale dūstātē asp̄rūt.
 z oēs sibi i h̄editates m̄ltas. p̄q̄ mortē p̄nā sp̄e suā ferūt.
 s̄ iū z p̄t appetitū suos ad gūguū ignēū p̄q̄ mortē sc̄atū
 z m̄ltōz de q̄bz neq̄ culpā neq̄ reatū habet. q̄ulta est
 vitariū cōmōda. ut alptiū a calhēis liberat. p̄ castri cūsiōz

locq̄ a p̄babili ḡmō
cōmōdē
ūmōdē

vite

locq̄ a collatōe

z mlti eufortuna q̄sunt p̄ aliena dāpnā. de q̄b̄ nō debe-
ret iustis dephedi s̄i q̄ ex h̄o delicto in aq̄ boni spes nascit̄.
ā fuga mali nō t̄i suspicio exide ḡtāmarer. p̄ferā viso
q̄ alij forsitā accūsates me h̄o. fecisse potuisset q̄ archana
q̄suloz. eḡss̄ z iḡss̄. z alia nouerūt. d̄m̄ melij potuerūt z
forsitā debuerūt q̄ diae. honoz. z alie salutes s̄i eis p̄p̄iā
i foribz q̄ facti fuisset alienate z ab h̄is elogate si nō fuisset
t̄ie nefas. Et forsitā h̄is spes eāt q̄ h̄o i latebris debet
maiorē offuscari. z nō eis ip̄i p̄ saguis p̄p̄itate ut uici-
mitate. Et h̄i forsitā ut appent se excusent i inocū iusse
rūt c̄m̄e. s̄z neq̄ debui. neq̄ volui saguis culpa aq̄ sordesc̄.
Et si potuisset melij q̄ alij. adhuc iuste c̄m̄arer. h̄o ei mo-
dē horadiū i potēte virū. q̄ potuit melij alio. z ois h̄es̄
i theologi. p̄torectio i modū. violatō m̄m̄ism̄ p̄ i auri
fabrū. z sic i geiū z p̄tilitatis obesset. q̄ p̄desse debet. Alioq̄
melij eēt p̄dicitā bestialitatis si idūp̄tia z p̄tilitatis h̄oiz
i culpa c̄m̄ferret. Et si debuisset rōe nūme. t̄i d̄icē absurdū
foret q̄ fecisse. q̄ mlti facti debuerūt q̄ t̄i nūq̄ ut r̄uo i
actū p̄dix̄. Auxiliū eēt aīoz z prudētie n̄lli obesse debebūt.
s̄i sp̄ i bonū auxiliū q̄ferre q̄sueuerūt. ¶ Et ut luadij me
expurgē. me ea h̄oā q̄ nefas s̄i p̄p̄tū fuisse arduis ne-
gōis fuisse occupatū rite z sufficiet̄ onda. z a loco delicti
p̄p̄tati fuisse lōge elōp̄tū. z paulo p̄ḡ iterū ad locū h̄iti
cōis mee fuisse r̄isū cū uēdid̄ z p̄bis h̄oibz cū q̄bz ardua
z salutaria habui p̄ctāe. Et q̄ fuit st̄epit̄q̄ armoz ut plo-
rāt̄. nō rōe d̄i sc̄elē. s̄i alia r̄ctioe. q̄ i q̄sp̄cū uenēbi-
litat̄ uerē t̄pe q̄gras d̄icet̄. Quā occasione susp̄s̄e
t̄it̄e ut q̄ irōnabilitas me uerasset ut talē a uita p̄-

ceteris latet et negasse. In quibus alio tpe et loco magis
 apto. Sed de spe celandi. cum latere non potest abscondi. In
 etiam hoc. quod noui cuncta videte deum nihil latere. Et quod
 de me dixisse. quod nunquam gaudere. in occasu iuliani exirete
 semel ebrietate profusus. ex passione leui motu hoc dixi.
 nunquam tamen in morte eius machinando. nulli aduersus homines dicit
 gminatore. quod tamen nunquam minus fuit vropesit. Rone in
 plures iterum plures amabili quosdam fuimus quod federati. Sed quod
 arma supsi et balistas. et acuminis ea munia non feci in
 usum. sed ut cuiusque fortuiti periculis aliorum prouiderem. Sed etiam
 etiam videbar tpe facti mimum. quod vobis fideiussoris in grade
 debitu su tracta. Et dum hoc videretur et ifortuna quod in
 aduersant. cepi mestus esse et dolere. Sed ex hac re quod hic
 illic vagatus et iterum ad domum rediit. sed ut laquei debiti
 enodare valde sui attenta. In etiam non plures utent. quod
 armis quibus ego. in forsita vulnere et plange me quod
 inuocauit accusaret. Quod etiam mirum debet quod pallidus
 et rubor profusus fuerat. non vobis nocere. sed iauditi omnis
 iustate. Et nemine eade tanta gstatie. qui tanta sceleris noui
 tate si sue innocencie impigit. qui valde mouet. et iustat
 loquetur et timule. Et in casu quod colore non mutasse. et in vrbis
 non vacillasse. forsita quietia fuisset maior. eo quod auisat.
 hoc dicit videretur. Sed quod sit. si profusus hac fraudi et iusta
 emacore. non colore mutasse. fatum est de omnibus minus
 et omnibus tere. inposit. **C** Sa pro. cum magis apparet. a signum
 culpe apparet. prozomachi fiat. quod quibus sibi fieri vellet. hoc
 dimi quod sibi et legis. Aliter facto quod est fieri velles. In quo
 vram innocet in culpa tunc. nonne peret misericordia secum agi.

49 loci

69 loci

qm

z furore pumaonũ deferrũ. donec daitas veĩ apparet. Serũ
 z q̄ p̄sup̄o veljemes. d̄ testes q̄ aq̄ deponit. p̄ m̄oĩ maĩoĩ
 z ordiatũ. q̄ p̄ q̄taoĩ. dz ille p̄hũ. s̄ cũ d̄f̄ctioe. Aliq̄ eĩ s̄
 adeo duri z p̄t̄m̄aĩoĩ. q̄ p̄ affluat̄oĩ. z p̄ene ac̄bitate v̄p̄
 p̄n̄e q̄p̄elli ut delictũ fateat̄. Aliq̄ v̄o s̄ ten̄e q̄p̄t̄oĩoĩ.
 q̄ etiã duro alioq̄o uidiũ p̄l̄o t̄et̄. z sic at̄t̄is̄e q̄p̄p̄t̄oĩoĩ
 n̄o veĩ s̄ q̄aũp̄ alia q̄ uidez postulat̄. z sic at̄t̄is̄e t̄oĩoĩ
 p̄uidiatũ aĩc̄. imoc̄t̄e s̄aḡn̄e ato laq̄aret̄. Serũ z q̄ si
 rumor eẽt veljemes. sat̄t̄ causa eẽt supplicij. s̄ m̄lti fuer̄t
 rumores d̄uidũ q̄t̄m̄uati. q̄ ī sic s̄ falsi iud̄i. Ita q̄t̄e. si sua
 rad̄e q̄at̄. Ē n̄ d̄ct̄io z iud̄ia ac̄us̄at̄. Sed dixit ad̄uĩs̄q̄
 de testib̄. v̄e q̄l̄us ē t̄ua d̄iat. Dic̄. de īfamiliã z cor̄rupt̄oĩ
 z s̄ oĩa iura can̄it̄. q̄ q̄s̄ excep̄o n̄lla h̄m̄ s̄e veĩoĩes mille
 ḡectur̄o. Et h̄c q̄ test̄oĩ ph̄ib̄et veĩtati absq̄ oĩ formid̄e
 s̄ ḡecture m̄ajũ c̄i d̄em̄iat̄ ā d̄em̄iant̄.
 Et n̄o ē h̄o t̄ate fidei. q̄n̄ leuiss̄e q̄ eũ ex iud̄ia p̄n̄e ḡectur̄e
 z susp̄it̄oĩoĩ p̄leĩficiũ. sed testes p̄d̄onei n̄ũq̄. neq̄ h̄c. Quia
 celeberr̄i p̄r̄es. h̄m̄lt̄e peto. n̄o ad penã at̄t̄et̄. s̄ īf̄oĩoĩ
 test̄ũ maḡ velle imozari.

admittit.

Claus̄e legit̄e q̄ũs̄ia. q̄n̄ d̄it̄
 a sc̄pt̄o. z iud̄ic̄o sc̄b̄et̄.

Ex̄eplũ. Et lex eĩt. q̄n̄aũp̄ t̄epestat̄ valuda veĩc̄e.
 abeũte nauita z aliq̄o. alio man̄ete i nauũ. si nauũ
 t̄al̄m̄is̄ man̄et. ip̄a sibi p̄t̄met̄. Sedã īf̄m̄o p̄ ēḡt̄ud̄in̄e
 z morbũ exire n̄o pot̄et̄. t̄pe t̄epestat̄ m̄as̄it̄ i nauũ. q̄ uolu
 m̄is̄ ē z salua. ip̄e nauẽ posside pete f̄id̄as̄ se i f̄oĩ sc̄pt̄o.
 Opp̄oĩt nauita p̄ iud̄ic̄oĩe leḡs̄ z sc̄pt̄o. f̄id̄as̄ se i sc̄pt̄o s̄it̄

caute f̄id̄as̄ se i sc̄pt̄o
 z n̄o i iud̄ic̄o

quinq; cautele. p^a laudabit scriptore. 2^a laudabit scriptu ne suspicio
gru gnet. 3^a ondet qtu pitalu rei pub^l. iminet p recessu
a septo. 4^a dicit q no pt iteo videri n p septu. z signu x
itcaois scbet. q^a septate opabit hac pitala ad alias q
se septo z t^o ex qsueticudie z iue suffiaet. itelligit. Expli gra.

Induti iudices i vzo qspai luada roez pducu z firma
lege me i possessioez nauis manutetua manutenece na ad
septu me rfo ad codidit vni magne idustrie z mltc expietie.
Et septu adeo suatutu z bn oia nara qtmes z supflua pdu-
dit. q septo no e licitu rcedere p mlti piala q reipublice
imineret sibi cu licitu foet a septo rcedere z itcaois q septu
qre. ia oia puilegia cassaret. z lre amullaret. qlibz ei p
gru itcaois septo gtrauret. Et magi mroz de aduasio meo
p dicit itetione att fuisse alia a septo. quo nre itcaois scbetis
videt alias q p septu sic iteno loqti p uba sua. Et si no con-
cordet iteno cu subis a septo tuc medacu e. dicit q meo
aduasio septore de medacio argue ad e nefas. quo dicit q^a d^a
q^a d^a itedebat q no sepsit. cu sibi fuerit papuz z icuisti
quae no sepsit sic dicit t^o xestate a pialo immete. qd fuit
opq t^o xestate scbe cu piala posuit. no e alia ca duoda n
qz tota itetione sua scbe voluit put feat. Ygit ad septu me
rfo a q magi rceda sup q vraz smaz peto equa. II

Diu vzo se fidat i ite^o legi. etia dz hac quinq; cautele. qtu
p^a se cede. s ut laudabit scriptore. z septu. ne odui sibi gnet
fibi i bulgo. 3^a ondet q officiu calupniatorz e velle scare
ubis z dimittit itcaois scbet. z ad h^o adducit duo al ta xre.
satt fraudulenti. 4^a q^a p^a opbat itcaois hac ad alia iteti
itellaone. q^a ondet q no e lex i mudo adeo vniusalis qn
i it^o casibz patat. mltas xceptioes pt vna q e q gaoibus

1^a
2^a
3^a
4^a
5^a

cautele fudist se i
itcaois septu a legi. p
fuit quinq;

opbabit

due

nobis pares se no possunt. **Exe!** h^o e. **I**ustissi p^oes. cu
adulatio meo fiteoz q^o h^o legis q^oduoz fuit v^o magne fite
z disceptio. ut i^o codita lege b^o appet. cu^o nichil supflui. nichil
etia^o diminuti heat q^o necm^o sibi fuit serptu^o e. q^o ex
gsuetudie a iure itelligi debet. e. p^omissu. z q^o iteta iuris
a gsuedis dimitte. z solis ubis velle p^oae e. calu^opnitate. - 10
Secunda causa. **Sic** quoda^o sic lex eat cartagin^o q^o aliegea^o debet p^omo
ca legita^o oit. ex cont^o uei ad gsulatus honore. **Alia** lex eat. q^ocuq^o p^ostuit imi
cais legib^o appt^o cos de visceib^o p^oae debz p^o gaude^o honore gsulaty. q^odo
sapis r^ong de exilio ruocaty imicu^o cartagin^o p^oat
extitit. **P**etit sapio p^o honore gsulaty fideio se i lege
p^oapiente. **Defes** defesit se gsulaty p lege p^ohibete. **Alib**
videbit. an lex p^ohibes fortioz sit. a p^omittes. **P**mittes
defesio debilis e. q^o p^ohibete. **S**icut p^oapient q^o p^ohibete
debilis e. a pari passu domini. **S**z r^oo iuenit tales
diustitias q^o nuc^o p^oapio. eut tuc^o p^omissio. **E**tia^o videbit.
qm^o iuris coris q^o p^ouilegia debilis defesio e. q^oad^o veteris
iuris q^o gsuataoz a q^o gsuetudies p^oseptas. etia^o legis cui
derogatu^o e p^o noua^o gsuataoz itera^o debilis e. **S**ic q^o q^olibz
eas q^oduoz i fauore sue ce^o trahit. **E**xep^ol^o gra^o sic p^ooit sapio.
Conceptu^o v^ori atq^o iustiss^o nuc^o luade omia q^o nullo iure
(gsulaty) nullo coloz i honore gsulaty debz negri. iusticia^o madate. q^o
q^olibz lege qua^o q^odit tenet. iplere. **H**ic e opti^o p^oes q^o v^ora
voluntas clau^o i honore gsulaty fauet. lex ei v^ois i^ogemo.
matura delibetate p^ohita sic q^odit e. q^o ei imia^o de visceib^o
p^oae expulset. q^o nuc^o gaude^o debet honore gsulaty. **S**ing^o legi
tenore adimplere. de q^o si q^o hesitauerit. luadet veritate^o edo^o.
Hec lex imobilis ut tetragomino i suo vigore dz p^omanet
absq^o p^ouidio ad q^ocuq^o p^oozis iuris. **H**ic ei p^oapit z no solu

pmitit pmo expssiq madat. In h. g. tollit robur poib gstatu.
 ai no sic de ubo ad ubu hic ratata. z her privilegialis est.
 Que g. cois gstatu. tollit z no e ei derogatu p alia gstatu.
 magi noua. ipa ei nouissia z alio derogas. z h. etia fauori
 bilis e. qre apliada. Illa vo q hinc derogat. est q nlla
 alienigena z fudat. i odium. z p gsepis i pzigeda. Etia qui
 p ditorz z fortuaru euzore omi deliaaru z gloie
 puatoze. lacmaru seinatoze vilit expuleit. maxij icola
 vocu debet. hic ei zizania ~~extirpado~~ ois mali extirpado.
 fructu z libertates seinas bonij colony z icola. Incola ei
 hospaby vilit i spt. Ad g. rebellu i pzenatoze fauoz icolaru
 legis met. extedi. sed ei i h. ius habui ut alienigena. s. ut
 icola z cocius. p ptea lex mea paxies. nichil puidiaq ab
 alijs rapit s. potes robur z fauore. Igit celeberr pces.
 lege vze ordiaois excautoi madado. me i vzi cociu z qsu
 lato honore beuole capiat. pserti attedido q p h. honore
 expesado. ~~fortunas~~ fortunab. cozp z autz z qcip mee facultat
 fuit pualoz difcni i tze pudy subiect. II.
 Eude est ptyat ciuitelis i qzu vti potuit gstatu. Illustis
 vii. mozu z saquis gnositate pcellis. si t. iusticia i petito fa
 uet. libeti aio nos amie vellem. sed declamatorie itelligat.
 q nullo iue gstatu honore adipisci valeas. na ma statuta z
 leges i nullo vacillie equi e. Lex ei nra expisse ihibet ne qd
 alienigena ad gstatu apice scade debeat. z nra gstatu nouissia
 q e fauore debere videt. huic no derogat. bi si ipa paxies
 p modu pmitit q q pphibete. i odium roboris a effais soluta
 e soztyri. Sed ei allegatu e q ipa ultra f. faueat tibi. nichil
 appnae h. qre sic itelligeda e. salus poibz nris privilegij.
 ois ei leges sic exponit. ad iteoz qd est. Eodes ei prudes
 e. volas lege q libz itelligi ut oportz. cu q. qn. z ubi. z q. sic

ciuit. aene. a penat
 fenaturo

84

q̄siderat. mā. ¶ Et q̄ soli habiles ad n̄m legē debent idudi rōe
 p̄me legi. f. n̄llg aliegrā et cū nō ē abrogatū p̄ d̄q̄ legē exp̄ssā
 metione. idē faciente. Rec. valz obiecto. lex sic dicit. q̄dāq̄. n̄me
 excludit. Ecce clāssiq̄ error. q̄ q̄dāq̄ abūto ad h̄. et nō alias.
 Alioq̄i iūdey ut diabolū si hostē uisisset debet ad q̄sulatū p̄mo
 uel et s̄b limat. q̄d̄ est nefas. et q̄ iuris ordiez temerarie d̄m̄.
 Desūptū q̄ ciuilibz laboratū debet. sua merces. ex n̄ra spēte
 vice h̄y honois ī alio dabimz q̄dignā r̄āp̄sa. ¶ Hic at et ī
 sili p̄cessu iudex q̄spice h̄t cō firmatū actoris ut defesois
 pl̄q̄ q̄ordat equo. pacto. sepulcō. a iuri s̄pto rōe loc. q̄s a
 aliis ad hoc r̄q̄siti. et

Cause legitime gūisa q̄n̄ oit. ex abiguo.
ut ex uia diffūce timm̄ legi.

Ex abiguo. Et filiū meū q̄statuo h̄cō. saluo q̄ uxōi mee
 donet xxx. vasa argetea q̄ uolet. Hic uxōr p̄t. me
 hōa et ḡuora dices. q̄ uolet. debet referri ad ipsā. filio offert
 lauora et p̄uora dices. q̄ uolet. debet referri ad donatē. et nō ad
 recipiēte. q̄o hic uterq̄ p̄t. facit h̄c ut q̄l̄ez p̄p̄nē. P̄p̄nē
 īgenz et m̄lle q̄sideratōis egr̄y v̄n̄. nūc r̄atāe p̄pono. rōnēy
 assignatē q̄ mājū duby ut abiguo ī h̄. s̄pto app̄bit. De cō
 s̄ptū d̄z n̄lligi q̄formit̄ it̄cōi s̄b̄t̄. q̄ d̄are ex iure cōi
 m̄onapuli. ut q̄suetudiali. et d̄m̄osat. Hic ē p̄t̄at̄ d̄m̄ q̄
 h̄. it̄cōi mee et fauābilis. q̄ordat et q̄formis ē. et honēp̄ati
 et q̄at̄. legi s̄p̄ie. et q̄suetudē p̄rie. uiri natūe. et etiā p̄habūf.
 et p̄y. s̄p̄t̄. p̄p̄t̄ā mājū. q̄ abiguo ī h̄. s̄p̄t̄. s̄ clāra clāusula.
 s̄m̄a h̄. et cōcordē d̄is doctorū h̄c. illūc notāndoz. s̄z s̄m̄a quā
 p̄sūt. n̄q̄p̄ it̄lligi pot̄it. q̄ q̄ it̄cōez s̄b̄t̄. s̄adūta em̄
 ḡn̄aret. honēp̄tate d̄clāret. r̄atūdine uiri obliget. lege
 s̄p̄tā īf̄ūget. mozo. q̄suetudē p̄t̄baet n̄. equo. et bono.

q̄siderat iudex

et saluti aue scibet pmissio. sapulacori eiusde acty scus py z
 ppi nimit i bellis obuaret. Sed q. dicit huc ee dubiu i ta
 patulo z mai. ¹⁰ ~~scpt~~ Veru e q calumpnatores q tuarqz denu
 septu sedicose z fraudulēt i qru sēsu z abigiu flecte conat.
 In i qlibz scpto z dco. modacy z dubietat dco psumit
 qspice. qn npi psolit se locutur. z isatissimi ipuic. ne qd
 ab abigiu dicat vix ppu nome pnuicacē sepussie se vifi
 ut i pnti forsan. s. z ipa gavrula ligna. inuictu p rymone
 z pno tenebris obscuritat inoluē. scudete usqz qpesa
 oportz. ne illas bzugas dissestōis i vsq homy scina et.

Iudex qspicabit q suna p scptu dnu inuit. d q magis qoz
 dat uiri cor. d uiri municipal. d qsuatude. d py a postiq
 iritat. Et p illa pte usqz a equu iudicabit. **H**ic nondū
 q abiguitas aphibologie. ut qstus obscuritas i scptis aute
 tias ipuic. ravo a maip. eo q pncipio rtydies obuat z
 qdiat. Et si dicat. i legibz ornataste qpoit. obscuritas
 inuit. ut i lege qmip pedu. **D** q illa obscuritas no
 veit ex aphibologia. s. ex suspesioe sine py die. ut alias
 suppone q reueat. ibi **f**. ming. z

quā uider dz se hzc
 qn e gūlia ex abiguo.

Ex vaia difficoe emun legi. de qn vng emun diuisio
 de a diuisio diffit. ut ciuitas d. loca calpedralis sedis.
 vel d. qsulaty z mizatq. vmitas. Vel maiestate minuere.
 alit z alit diffit. Exepu gra. Et dū qsulaty scpta lege
 frumētua de tuctibz z semissibz scipoi mōstrasset. npe
 scpta oio extuit. dū qstor vrbana npe est. **d**ipater enaru
 tāta largione no posse pati. z hno q ex erario frumētū
 mesuris distbuē conati se ptares pēbado r̄sistētia feat.
 Iā queit. sapio maiestat. p illos de qsulatu q sibi i hac

qn gūlia oit. ex vna
 difficoe ti legi.
 varia

dixent

pro pro se adificati fundat se in hac diffidit. Minus maiesta
 te e p[ro]p[ri]i suffragio z consulat[ur] consilio p[ro]uic[er]e q[ui] fecit sapio
 p[ro]tato p[ro]tato. Defecit se sapio fundat se i alia diffi
 ciusse dicit. h[ic] e minus maiestate a p[ro]p[ri]i auitat[ur]
 Decemeto ~~de m[er]ito~~ affice. Ipe at p[ro]hibuit decemeto curru co
 seruauit maiestate o[mn]i[um] iteru no pass[us] e. Sic g[er]it p[ro]p[ri]i
 consulat[ur]. Quade quib[us] cogit p[ro]p[ri]i q[ui] sapio minuit ma
 iestate. Quu ei maiestate consilio p[ro]uic[er]e z p[ro]p[ri]i suffragio
 hic a p[ro]p[ri]i auitat[ur] afficit decemeto. Sapio co[gn]o[sc]it modu
 i diffidit sumeti ipeduit. salute touq[ue] p[ro]p[ri]i iterum
 ordiati consulat[ur] iobediēt g[er]it. g[er]it iudic[ur] iterum
 rebellie suo malo exēp[ro] p[ro]p[ri]i doctinauit. z q[ui] futuri
 t[em]p[or]ib[us] ordiati auitat[ur] z plebisata cito suo robore spo
 liauit z n[on] imediū apponat diffidit z h[ic] p[ro]p[ri]i
 t[em]p[or]ib[us] i auit[ur] m[er]ito auitat[ur] oplatauit. **O** auit[ur] fact[ur] **O** fact[ur]
 p[ro]p[ri]i. **O** iabhorabile nefas. **O** iobhorabile omē. q[ui] sapio
 p[ro]p[ri]i boie leges firmitate sua z consulat[ur] honore sua p[ro]p[ri]i
 cia arrogātia ipudēt spoliauit. Qu g[er]it a p[ro]p[ri]i auitat[ur]
 decemeto habuit maiestate minuit. cui decemeto supp[ro]p[ri]i
 z penarū acerbitate q[ui] lese maiestate debet afflicto
 iustior apponat.

Quod sic p[ro]p[ri]i p[ro]p[ri]i sapio. Aptasse z m[er]ito luadet ex
 ia dicit p[ro]p[ri]i me iudicet quib[us] maiestate me no minuisse.
 s[ed] ei salubrit[er] p[ro]p[ri]i. Quu ei mala p[ro]hibet z salute p[ro]p[ri]i
 libidi maloz i p[ro]p[ri]i. hic maiestate no patit[ur] iteru. **Q**u
 curru g[er]it h[ic] q[ui] a p[ro]p[ri]i auitat[ur] minuit studierit.
 p[ro]p[ri]i. lese illa sumetiā no exequi. inutile eat t[em]p[or]e.
 z i iuriosu. Inutile roe patat[ur] t[em]p[or]e roe p[ro]p[ri]i. In iuriosu

qz aliunde potest quod ex proprio sibi sufficiat ut videtur singuli po-
 terunt parere. Forz mente nōte tūcōre lex sumētūa de t
 tūcōre est voluit ex vno dō qd sui z nō alias nō. ymo
 tpe pōt. tpe sufficiēte sumētū t vianatu voluerūt mī
 pōtes dō vno afferri. nō auferri debē. ppter illi q
 alio loco. alio tpe. alio mō cū pūatōe mōzū. legū. equā
 iust. maiestātē mīmuerūt cōmodi sūt accusatōes. t qō pena
 lēse maiestātis iustitē debēt rōzē. ¶ Hic iudex qfideā
 vit an scptū sit dōrū. ut hōat dō abiguit. q abiguitis ex
 pōas pōt abia. ut ex scptū dō dō dō. Et sp iudex sū dō.
 se qfū. hic sūe dūtorū dō. pūlegis. iūrbz. qfuectūbz
 pōdēbz ut scptūbz t eodē scptō qfōne. q

Ex dīstīcōe rōgōis iūrbz. z cōstāt iudicē.
Ex dīstīcōe dō qfūbz legis.

Ex dīstīcōe rōgōis z cōstāt iūrbz. hō. statuta amūt.
 q t pductōe testū debet dō tōbz tōr mī. qz qbz
 t tō dōbz qmēbz z ult. tō tōbz dōbz pōgōis mībz fiet.
 qdā actor rō q rō dōbz dōbz sūp sūt pductōe testō. qbz
 pōt. tōbz pōt sē mēbz. hōt cōm assignatō qz testō qd
 pductōe nō dō. iūp rōmā sūt pfecti. rōbz qd dō. sū dōbz se t
 rōgōe iūrbz. ¶ Hōc nō pōnē pō actor. qm tōrū qfideā
 z pōdēbz vū iūp rōbz. iā pūcōde cōm pōgōis tōmī
 pōdēbz. Judex aiātā lex ē. z statuta z z leges iūdate sūt.
 mī aiātōe iudicē q eas sic aiāt ut hōt illū ad rōcōz qd dō
 mōuēat. Illūq mōtū nāli. sp tō dō flectēt. absq dīstīcōe
 pōe. loci. tōbz. hōt ē mī pō iustitē q vā pōpōrātōbz
 legē qbz tōbz ad oīā nō se debē cōlūt lex tōbz optē

Judex z aiātā lex.

breui

nouit: epiitem dicitur. Alias ueritas sepe auctoritate dicitur
 falso: in hoc dicitur: res tripliciter. Et q. h. p. p. dicitur: iudex
 oculata et audita lex potest. ~~est~~ oculata ut q. l. tunc loqui
 tunc p. p. v. cu. u. dicitur q. d. b. p. dicitur q. p. a. e. t. Et audita ut
 q. s. m. t. tali u. d. i. o. s. i. n. d. s. e. x. e. c. u. t. i. o. n. i. m. a. d. e. t. Et q. q. r. i. g. o. r.
 uiribus sit xv. dicitur forte itell. q. p. d. u. c. e. d. i. t. e. s. t. i. b. p. f. o. r. t. i. b.
 morat. et i. t. p. e. b. r. e. u. i. p. n. t. h. z. i. i. p. r. o. p. t. o. m. o. p. m. e. t. e. s. t. i.
 p. d. u. c. e. d. i. p. t. m. m. i. u. e. l. o. g. a. t. i. a. z. q. a. d. i. p. o. s. s. i. n. e. o. d. z. a. p. p. e. l. l. i.
 n. a. t. u. s. e. i. l. e. g. e. s. a. n. g. i. t. s. e. d. i. n. m. o. d. e. r. a. t. o. z. i. u. d. i. c. i. e. p. p. l. e. z. o.
 z. p. r. u. d. e. t. i. s. q. n. o. e. q. u. e. r. e. s. n. g. o. i. m. o. d. e. u. t. t. i. o. s. p. t. p. r. o.
 g. a. e. p. l. o. g. i. e. e. x. t. e. d. e. z. d. e. c. u. r. t. i. t. e. z. t. p. a. z. l. o. c. a. z. a. l. i. a. s. q. d. i.
 t. i. o. s. i. c. o. r. p. a. s. i. b. p. t. u. a. i. a. r. e. E. t. i. t. a. t. e. i. h. i. c. s. u. g. a. m. i. n. e. u. i.
 t. a. s. p. i. d. u. t. e. t. i. n. i. m. m. u. p. r. o. g. r. e. d. i. o. z.

Reus at sic p. p. p. n. e. i. n. t. e. l. l. e. m. u. z. n. i. d. u. t. e. u. d. e. z.
 m. i. m. e. s. u. b. t. e. f. u. g. i. t. o. i. d. u. i. r. a. e. q. u. i. t. f. o. u. e. p. p. i. a. e. z. d. e. f. i. c. i. e.
 al. a. u. i. y. m. i. q. z. n. o. r. a. p. e. q. u. o. l. u. z. e. x. c. e. p. t. i. o. z. l. e. u. e. e. i. e. i. q. l. u. b. z.
 l. e. g. e. c. a. s. u. e. x. c. e. p. t. i. o. u. a. i. o. s. i. u. e. i. r. e. z. s. i. c. l. i. s. t. p. a. l. i. s. n. i. l. l. a. f. o. z. e. t.
 s. e. n. a. e. x. c. e. p. t. i. o. i. b. z. p. r. o. g. r. e. d. i. o. i. b. z. s. u. a. i. m. l. t. u. d. i. e. i. i. f. i. l. i. t. i. d. a. d. u. c. i.
 l. i. t. a. s. m. i. q. e. e. t. s. i. b. p. r. o. e. i. f. a. u. d. e. n. o. f. o. d. i. o. n. o. t. r. o. e. n. o. m. i. n. i. o.
 n. o. s. a. n. g. u. e. a. q. u. i. s. b. e. d. i. c. a. t. o. c. o. l. o. e. i. u. s. t. i. t. i. a. e. q. u. i. t. e. d. e. d. i. n. a. e.
 s. p. e. i. g. s. i. m. i. t. a. t. e. r. o. b. o. r. e. z. d. e. c. o. z. q. u. i. b. z. f. o. z. t. i. t. u. s. a. d. m. o. r. t. e.
 d. z. p. l. u. a. i. i. u. s. t. i. t. i. a. a. u. f. o. r. t. i. n. e. s. i. t. z. m. o. z. a. t. o. i. b. z. e. q. u. a. l. a. t. e. u. i. r. i. o.
 f. a. u. o. z. e. i. m. p. e. d. i. t. o. s. u. t. q. u. i. s. i. e. d. i. f. f. e. r. e. n. t. i. o. s. q. o. a. m. o. z. z. p. a. s. s. i. o. n. o.
 u. a. l. e. t. s. e. d. a. e. r. i. g. o. z. u. i. r. i. o. f. o. z. t. i. g. z. a. t. i. g. e. u. e. l. l. a. t. O. b. s. e. r. u. o. i. u. t.
 u. i. r. i. o. o. r. d. o. i. m. e. i. o. d. u. i. z. f. a. u. o. z. e. a. d. u. f. a. t. m. i. m. e. p. z. a. g. u. l. e. t. i.
 n. e. i. u. d. i. c. a. t. u. u. i. r. i. p. u. t. a. t. l. u. e. p. r. e. u. e. r. z. u. i. r. i. b. z. s. u. o. m. i. l. i. t. o. s.
 s. p. o. l. i. e. t. q. b. z. d. i. c. i. e. a. d. t. a. d. i. u. t. n. a. p. i. t. t. u. o. z. i. m. o. z. t. e. n. i. l. l. u. i. s. s. u. f. f. i. c. i. t.

Ex dissensione acq silis legis.

Ex rōcātiōe. ut lex vna ē. q̄ fuosq̄ ē ī p̄tate agnatiōnū
 z gēraliū. Lex alia. Qui p̄ntē occidit d̄z s̄m̄erigi.
 Iterū lex alia. q̄ p̄fūlas sup̄ pecūiā z fūllia d̄sposuit p̄
 modū testā. h̄c ē firmū. Alia lex. ut qn̄ ītestat̄ mort̄. oīa
 q̄ sua s̄t debet ad p̄rīos deuolui. nō q̄dā fuosq̄ m̄rē sua
 occidit. s̄z īmōz eū quēit. z p̄ s̄m̄az iudic̄ ad suppliciu
 t̄h̄i iubet. h̄ic fuosq̄ morte passur̄. ī c̄yterē testamētū
 addidit. oīa sua eū exaustibz. nō agnat̄ legādo. Honor
 s̄z q̄ accusauerit p̄rē sua pecc̄t fac̄ns h̄ic orōz. ex rōcātiōe.
 Egredi vni q̄ portio m̄ debet. ē c̄yterallina h̄ic luce maḡs
 p̄p̄icū. Lex eī dicit. q̄ ītestat̄ mort̄. s̄z sic q̄ ab ītestato
 mort̄i adiudic̄. iā defūct̄ ē ītestat̄. quāc̄ h̄editas ad
 agnatos d̄z deuolui. z est accusat̄ iust̄. nō d̄z ob̄e ex ḡp̄t̄.
 Tota ē. nō testā. ē accusat̄ iūq̄. z Quāc̄ fauēbilis vni
 s̄m̄az v̄zaz equā ferat̄. z

ab exaustio

Destēz v̄ sic p̄p̄it. q̄ testamētū rebur̄ z firmatē
 deat̄ for̄m̄ leges oñdit. q̄ eī p̄fūlas de r̄bz z
 h̄c ius ē. h̄ic eī dū est ī ḡp̄dit̄. ne ītestat̄ decedet̄ testā.
 suū q̄didit. p̄ q̄d voluit suis fauētibz z nō h̄p̄tibz ḡfignat̄
 de suis p̄uide. Et si corp̄ demeruit. nō t̄n̄ fortunas. de
 q̄bz volūtate vlt̄az testā. īp̄licuit. s̄z h̄ic z ī q̄ plūm̄o
 loc̄ iudicat̄ ē. dū h̄o fuit h̄icada capite p̄lect̄. sup̄
 r̄bz suis liber̄ d̄spos̄e potuit. Iudicat̄ eī. p̄ lege īputat̄.
 h̄c eī ī lib̄ at̄at̄ q̄ s̄p̄tū ē h̄ic z ī q̄ plūm̄o loc̄. ut nō sit
 m̄mor̄ effūct̄ q̄ leges q̄ m̄or̄ i. de adūfūp̄ q̄ voluit
 illā lege odiosā apl̄ic̄. z eā q̄ fauēbilis ē īf̄zige. q̄ t̄n̄
 iuris ordi ḡrū ē. h̄ic spectabiliss̄ vni sp̄c̄o q̄ v̄zaz s̄m̄az
 p̄q̄ iudicat̄ h̄ic z alibi adūfā nō ferēt̄.

hospitibus

Commutativa
Distributiva
Legalis

usq^a commutativa

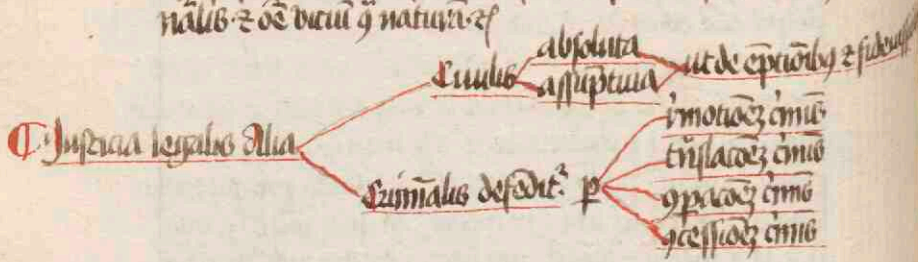
usq^a distributiva

usq^a legalis

Commutativa e du p re comibili pot² suq valor.
 h^o maior e iustu e q p qlbz re comutabili donet.
 suq valor. s^o ita e q illud pau e valor illig rei qmibilib^o g^o
 iustu e q p illa re qmibili ille valor donet. **C**osepta e
 eudes e maior. s^o mo^o ondit. p vglaz usq^a seu p^ocedu.
 q apud l^ocos detri. nouit. ut p^o p^octiati. **D**istributiva
 e du cuilibz iuxta q^ota^o meiti dat sua merces. sic q^o fit
 demitio. iustu e q q^ota^o meiti dz p^omu qm^oq^ou^o p^oed
 ita e q illi m^oito co^or^ondz t^ois merces. q^o iustu e q tali
 meiti. t^oca de m^oito m^oede donet. **C**osep^o e eudes e
 mo^o maior. mo^o p^o p^o vglaz iusticie distributic q apud
 l^ocos m^oit^ou^o nouit. **L**egalis usq^a e ea s^oad qua
 sigla i^ora obediut suis sup^oio^oz. Et fit sic demitio.
 iustu e q qlbz i^oz obediut suo sup^oio^oz. e s^oet ordina^oo^o e^o.
 s^o ita e q oes f^oilie dom^o p^o i^oz p^oq^oailus i p^onomi^o.
 e oes ciues e sigli de i^o p^o i^oz i^o p^ou^o i p^ou^oia. **E**u^o
 oes de xp^oianismo p^o i^oz p^o p^o i^oz i^o p^ou^o i^o p^ou^oia. **E**mp^o
 iustu e q oes f^oilie obediut p^ocept^o p^ou^oailus. e oes de
 i^o obediut legibz i^o p^ou^ois. ut iuribz m^ou^oipalibz i^o p^ou^oia
 aucte q^ostatut. e oes de xp^oianismo obediut p^ocept^o p^ou^o
 e ecc^o. q^o s^o p^o nota e e mo^oz. ap^oz daret. q^o i^o qlbz i^o p^ou^oia
 oes p^ou^oia p^o monarchia illig i^o p^ou^oia i^o p^ou^oia. **E**t h^oz
 s^o p^ou^oia q^o g^o iustu e f^oilie dom^o q^o p^ou^oailus. p^ocept^o p^ou^o
 e dz a domo p^ou^oia. Et iustu e ciuis legibz e statut^o ciuit^o

q̄z. z dz sed q̄li^o iobediē z delicti p̄m̄r. Et q̄libz xp̄m̄o
 p̄cept̄ eadē obuij. dz ab eadē p̄cludi. z gl̄orio exortacōis
 p̄m̄r. Ex h̄is sc̄it̄. z q̄ ois actj iustj. z n̄alis. p̄lat̄. q̄ ois
 q̄formitas iustis ad sup̄ia n̄alis. z ois actj iustj. z q̄formitas
 iustis ad sup̄ia z obediētiā. q̄ t̄is n̄alis. z q̄sc̄pta nota. z
 z m̄uoz ondit̄. p̄ p̄m̄ xij met̄m̄. p̄lat̄is p̄ncipū mali.
 v̄nq̄ ḡ. p̄ncip̄. Et it̄m̄ i x met̄m̄. In q̄libz m̄t̄. z v̄nū
 p̄. q̄ d̄. m̄t̄ z m̄sū om̄i s̄ozū. Et it̄m̄ iustj. d̄iḡalis
 f̄iat h̄ic q̄ q̄formis volūtate h̄icā d̄ine volūt̄. z v̄nū
 iustis v̄i t̄p̄ sup̄ior. Et it̄m̄ ondit̄. q̄ i m̄t̄cosmo videt̄
 n̄ale. z n̄ā iustis obediē sup̄ior. t̄m̄ q̄d̄. q̄ si m̄d̄ata sup̄ior
 nis n̄. eadē idē cū m̄d̄at̄ n̄. p̄t̄cularis. ip̄m̄ p̄t̄cularis m̄d̄atū
 p̄p̄ n̄. susp̄edit obediē v̄lī n̄. q̄ oculata fide q̄sp̄it̄.
 i aqua. it̄a n̄ā ei v̄lī m̄d̄at̄ q̄d̄ā p̄t̄cularis t̄re dem̄d̄ū
 aq̄s p̄ salute aiantū. d̄m̄ v̄o ex n̄ā p̄p̄a h̄et̄ cū d̄ie t̄ra z
 flue cū t̄ra. s̄ actū p̄p̄ n̄. susp̄edit obediē n̄ v̄lī. z v̄nū
 et̄a iustis n̄ vacuū d̄mittit̄. cū et̄a obedit t̄ra z aq̄
 susp̄edit p̄p̄ motū n̄. f̄ deorsū. ut vacuū iustis iustis
 sup̄. sic q̄sc̄pt̄ z i alijs. Ex h̄is et̄a d̄ic̄ ondit̄. q̄ nobilit̄
 n̄ā h̄uāna p̄p̄ salute susp̄edit debet. z q̄moda in publice
 p̄ciare. Ex h̄is nobilit̄ ab ignobilit̄ secer̄nūt̄. nobilit̄
 et̄ actj. z q̄modū rei pub̄. q̄modo p̄p̄o an̄ponē. Sic z nobi-
 les cives p̄ h̄ozē citat̄ q̄ p̄p̄e dom̄g adūt̄. Sic z nobilit̄
 m̄lites p̄ v̄narū seantate. viduarū z pupilloz p̄t̄ctioz.
 z eadē d̄eser̄ioz p̄curit̄ q̄ sui corp̄is a seantē. In nobilit̄
 miles corp̄is z res. p̄ d̄eser̄ioe ip̄erij. rei pub̄. cōis v̄nū. eadē
 et̄ d̄et̄ p̄cul̄ fortit̄. ex p̄nē. z ex d̄e h̄ozē z r̄uentia a q̄libz
 r̄cipe. Ex h̄is sc̄it̄. q̄ actj iustj. z n̄alis. iustj v̄o q̄ natura

Etia sequitur quod omnis actus iustus et virtuosus et iniustus et vicius et omnis actus
 naturalis et omne vicium quod natura est

vbi per in motu omni
deservit se deservit

Oratio deservit per in motu omni sic figurari potest.
 Celeberrimi patres octo intellectus concordant quod nullo modo
 peccatum neque culpa a quo homo quod in in pigritate facta sunt iuste quoniam
 quod in licite in actu deducit. Ita patet quod adultum ei in pigritate
 ut sit in motu sic assumat. Ex pacto hoc habet quod ante virum
 ducet sic in polluta est. Etia eadem sic alia metum cogit
 peccatum promissa et soluta. Et in loco in qua etia fieri est soluta ut
 consuetudine per hoc. Et etia an nuptia est alia ut non in minus
 operatur. maxime cum tunc silentium et tenebrarum secretis ad me per
 venisset ubi iura sunt et iustitiam non operetur. fidei quod factum
 si nego culpa et peccatum. Quare patet ut ab iniusta veritate
 ista per verum sumus absolvar. cum in ad hoc fauerit iura et
 consuetudines loci et temporis. Hic iudex considerabit an ipse in motu
 omni sit iuste fundata in ad. iure sui non sui legit sui consue sui
 iudicari equi boni pacti. cogitatio pietatis stipulationis a quibus
 alii quod iuris ubi iuris hinc. Accusator aut sua propositio funda
 bit in iustitiam deo doctoris ut plus peccat illi culpa ordinari
 in pena cum deservio sit nulli robore a vigore si consue a iure
 municipalia gratia.

officium iudicis in hoc casu

vbi per in motu omni
sic deservit

Oratio deservit per in motu omni sic fit per. Iustissimi patres hinc

fca in nlla culpa s' alia fuit. nō ei mea spōne. s' ab alio iduato
 pcholor ppetū. Ita de ofilio qda' auct' & p' nūcie rogat.
 & spe p'caue ut specimie eundē allecty. tynōis carnis su-
 mulatq. & dulcedie basozū coactq. mīne valui vitae. p'ferti
 cū loq' p'uatq. t'p' aptū. & alia q' plā hūc exāto op'era
 daret adonaret. Solo p'ces celeberrī meā exite p'ona
 sp'icant. s' s'pū ad sūc' casū i'ponat. s' ei d'q' v'zū v'zō
 ex libidie. i' solitudie loa. & g'zuo t'p' ad h' de p'caue sp'icosa
 m'bere i'ueiret. nōne cū eade' lasciuēs a se culpa alienae
 vellet q'q' t'p' actū adit adulterij p'petet. qd' v'zū q'bz sibi
 si vellet in nūc' i' sili casu faueat. culpa in nlla i'p'ig'at. qd'
 s'ponat uir nō & dino. ¶ Hic uidet q' b' diliget. an nescio
 etiā t'le vitae potuit s'p'icant. d' ex q'dicōe acty d'q' q' culpa
 h' & p'ucēdy e. ¶ In r'gla b'us. Time malū p'ucies fortuite.
 d' i'uitabil' ex actu illato p' voluntario. nā t'le r'tozq' d'z
 i' culpā faciēt. s' acty i'uitabil' casuat & fortuitq' p'ucies ex
 actu liato nllō. i'p'ig' d'z culpe faciēt. Ex h'no s' q' puella
 i' carneā d'q' dia deflorata q'uis vitae nō potuit. t'p' e' culpada.
Ex p'caue c'mō fiet sic defesio. ¶ Quō h' fca sp'icant.
 v'zū nō t'p' exite debet p'mir. s' mag' p'mior. malū
 e' vitam nllō g'zādū qd' ide' eueiss'. ffugi malū bōā e' &
 m'cōia. Duob' e' mal' p'pōit m'ing' e' eligēdū. & mag' susp'ē.
 quō ego feci. s' ei casu i' mag' i' m'icōz m'ing' t'dūss'e.
 i' violēt' cas' e' uulso. res & cozpa fūss'et p'p'te. q' nō do-
 losā nō mala suggestuē s' bōā iteate & rei pub' p'ficiēdi.
 & futūā d'p'na vitadi p' pcholor castat i' m'ic' i'p'ig'ē cō-
 p' p'uls' s' i' t'entate t'p' casu. cozpm. & i'vū p'm'icōe cū
 salute. ¶ Hic etiā v'zū potit loq' ad deliberadū i'f. nō uide.
 ¶ Etā actū p'zū g'uetū q' eū i'ueire potit ex loq' ce g'uetū p' nō uide.

¶ offiū uidet. i' casu
 casu
 s' r'ig'q'

¶ s' d' d' d' d'
 v'zū ex p'p'te. c'mō f. d' d' d'
 defensio

Ubi ex gressu cimo
fit despecto

Ex gressu cimo tristitudo cimo fiet in prudentia usitata
a natiuitate a fortuna. Et de se tu expugnat. vera debz
peti in hoc modu. Claustrum itellus magne ciuspectionis miseri
cordiisti vni. In veri gressu veritate negre no audeo a fluitate
discolorae sem in ipm ipostu ppholoz pegr. no in ex pposito. &
no multiuolo auo. no psuptuose. no supbe. s. deu qui veritas
e testoz absq. gsidea. a mediatore ipuide h. pduri i iuuenti
etate mea nulla repta. Igrau etia q. cime foret a nefas.
De me solitate solitate vtzavisse. igrata obscuru edeha in bn
luc. sic h. acceptauit z maxie ex ifortunio q. illo loco z tpe
rem pmo eo tpe du h. obuasset. **D** magnu ifortuniu repte
mee etate iuuenti qd ~~bonu qd malu~~ bonu qd malu igrati valde
ipeditio fut. i bn qde q. vitae no potui. pmo nati. iuuenti
petulanc. repte igratie z ifidiat ifortunio loci tpe. z pfoe
sit occidit iportuitate magna ad h. nefas kalp
cu ois su apulsi. **E**xpta viso q. tpebz vtuat qmodu rei
pub. z cultu dimoz seruicio obseqo diligeat pmou. sic z i
futuru ardentz salute z bonu pcurbo. qad. pmoes nui nulli
victorio. vamo milicio. exacho. laboibz. mra. citate ut me
morit plibz gstat saluauit. **T**erna etia nra. suo sanguie fige
do usq. ad morte. **H**uc de re. dei nutu z meitoz pnozui
z meoz iflana. vze clemetissie huane misericordie plibuo
veia z idultu erogae ofuete. in ia nati. ifortunio. z casu.
seleat accusato. visca misericordie ondedo ad grat. irapatt.
misericordia vob. p vltio iudicio sic a deo ipetado.

Sic at accusator pt accusae. Illud est vni. Nulla causa
aspicio z idultu ~~as~~ vze. cu nrm cime fateat. qd ppera
z temerario ppetuit. nichil excusao. a sem coloras allegado.
nisi q. veia pene z idultu. sic leuit. qde de cime se excusiet

q. accusatoris

ipudētia aliquid fēmi p[ro]p[ri]e i[n] i[n]fāc[t]e. Et q[ui] p[ro]ductio r[ati]o[n]at[ur]
 i[n] alijs z cōsp[er]it[ur] actūs p[ro]uat[ur]. I[n] q[ui]s f[aci]t q[uo]d culpa m[er]ito
 fuit. tū q[uo]d cōm[un]it[ur] egit. tū q[uo]d i[n]grauit q[uo]d f[aci]e debuit. Et ex
 isto o[n]dit se culpabilē i[n] g[r]adib[us]. Si ei i[n]grātia exa[us]et
 tūc h[oc] poss[et] cōi[n]u[en]i[re] cū d[omi]no noct[ur]no t[em]p[or]e absq[ue] q[ui]stio[n]e sui p[ro]p[ri]e
 z f[aci]t f[aci]t cū f[aci]t p[ro]p[ri]e cū m[er]ito i[n]d[er]e. ut q[ui]s z sic
 p[ro] i[n]grātia de i[n]fāc[t]e ut f[aci]t se exa[us]et p[ro] i[n]grātia que
 cū i[n] o[mn]ib[us] culpabilē r[ati]o[n]at[ur]. De i[n]f[er]tuo d[icit]ur. In o[mn]i m[er]ito
 i[n]f[er]tuo q[ui]s q[uo]d m[er]ito exa[us]at. s[ed] ad ultim[um] suppliciu[m] de
 dicitur. De n[ati]o[n]e q[uo]d dicitur. Volēt[ur] leuis p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e z aff[er]o
 leuis n[ati]o[n]e. Lemiss[us] volēt[ur] violāt[ur] i[n]u[en]i[re]. Ro[n]da n[ati]o[n]e
 t[em]p[or]e n[ati]o[n]e q[uo]d cū p[ro]p[ri]e palliat f[aci]t. n[ati]o[n]e cū balo[n]e s[ed] c[on]t[ra]
 m[er]ito cadē i[n] g[r]adē v[er]u[m] a n[ati]o[n]e q[uo]d f[aci]t legē a q[uo]d app[ar]et
 h[oc] e[st] q[uo]d h[oc] n[ati]o[n]e e[st]. Quāc[um] p[ro] ut culpa sua i[n] p[en]ā sup
 p[ro]p[ri]e ordiet[ur]. cū sibi neq[ue] v[er]a v[er]a neq[ue] idult[ur] debet[ur]. ne
 p[ro]p[ri]e i[n] p[en]ā m[er]ito. Ro[n]da ei q[uo]d i[n]m[er]it[ur] r[ati]o[n]at[ur]
 de morte q[uo]d i[n] p[ro]p[ri]e p[ro] idult[ur] z i[n]m[er]it[ur] ista caputale
 i[n]m[er]it[ur] v[er]u[m] f[aci]t. z h[oc] i[n]d[er]e q[uo]d dicitur p[ro] d[omi]no c[on]t[ra]
 fuit m[er]ito d[omi]no. ut m[er]ito d[omi]no i[n]grātia fuit f[aci]t ut v[er]o. s[ed] f[aci]t ex
 a[us]at. s[ed] i[n] v[er]o q[uo]d a[us]at. An i[n]f[er]tuo ex ope licio v[er]u[m] ut
 illu[is]io. p[ro]p[ri]e exa[us]at. z a[us]at. Aut fuit i[n] p[ro]p[ri]e m[er]ito
 cadē i[n] g[r]adē v[er]u[m] a i[n] p[ro]p[ri]e legit[ur] a f[aci]t. z s[ed] i[n] f[aci]t f[aci]t.

al affecto

ro

officiu iudic

- A legū p[ri]ncipā aucte
  - A iudicū p[ro]p[ri]e
  - A m[er]ito p[ro]p[ri]e seu m[er]ito cūc diligēt[ur] q[ui]t[ur]
  - A m[er]ito m[er]ito p[ro]p[ri]e sceleris op[er]abilitate
  - Ab euetuū actib[us]
  - Ab ex[em]pli enozmitate
  - A sceleris i[n]exa[us]abilitate
  - Ab i[n]m[er]it[ur] alioz iudicati p[ro]p[ri]e
  - Ab accusate p[ro]p[ri]e temeraria voluntate
  - A p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e v[er]a q[ui]t[ur]
  - Ab i[n]f[er]tuo sceleris sigulauitate
  - Ab i[n]f[er]tuo auctet z q[ui]t[ur] z i[n] p[ro]p[ri]e totalitate
- i[n]tate

vsq[ue] d[omi]no f[aci]t sceleris

a legu pncipū aucte

a iudiciū ppe^{te}

a mōz pncū a mōz
cūc diligēt qm^{te}

a mōz mōz pncū
scelēsa p pabulitate

ab cūctū adbitate

ab exēplū enormitate

a scelēri exēpabili^{te}

Ergo vniuersi iudices clauisē cōiūcti q̄ hic
adulter gūssie verēt p̄uēdy. Culpe abicanti pena
d̄ coēpti. Iste ei nō sōlū q̄suetudibz p̄rie iuribz municipalibz
legi sēptē sē p̄te ē iūrig adūltando. Verū etiā legi ip̄u
lūi aucti rebellis. d̄mari ordūatiōnū scelerōs ē p̄uacator.
z hōi z d̄o iobediēs oīo acerbioi p̄ca p̄uēdy. **P**pt̄ea
iudex p̄oīty ē viciū dei s̄p̄ocēt. ut i illos culpabiles z
c̄māles aczū z d̄bitate iustā. exēpda durig affligat. ne
illa p̄uēdo c̄mō i carie silis ut p̄oīs q̄putrescat. **P**pt̄ea
v̄i auctores m̄i q̄ maiorē neq̄ amōē allecti neq̄ luōē
v̄reati neq̄ dono corrupti neq̄ m̄mariū tomzūā q̄nti
neq̄ q̄p̄cūp̄ amācōibz v̄tū d̄ū poterāt q̄n i d̄lōs z
exēpō. p̄oīs a alienos pestifēs morbo adulteri deliq̄p̄s
p̄cariū c̄uacati molestaret. exēme s̄d̄z q̄ d̄lecti q̄titate.
Tra de s̄p̄lica stupro atzū p̄ca ē exēpta. de alijs maioribz
tormentā horribiliorā i ulcione z videtis scelerū absq̄ oī p̄ie.
z m̄ia crudelit̄ s̄ afflicta. quō iste solū ip̄mō cūdet. qui
exēplū p̄bitū iudiciū p̄oīs. **E**t vna ei gutta magnarū
iudiciā aq̄rū vidimq̄ p̄ sepe. **E**t vna ei sicilla mari ignis
nouimq̄ ut vidimq̄ i c̄mētiū. **S**ic ex vna nefas q̄suetudie
creuit i m̄ia. Absc̄dat̄ q̄ radice ne lolū a mala herba c̄mō
i orto n̄rē atzū pullulet vbiq̄. **V**idimq̄ ei i s̄clauōiā q̄
adulterū i p̄n̄. m̄iū p̄nitiū cū tāta m̄it̄. **R**adiciū h̄c̄ illū
survexit. q̄ cū p̄citate. adulter cū p̄bio z equa l̄tā q̄mōzāt.
Ita z i alijs i ḡōibz nō m̄itū v̄dēt. p̄ p̄missionē p̄uacōzū
m̄ia mala q̄ i q̄sue. **E**t oīta. **E**t h̄c̄ p̄ca p̄cā magis d̄bz
p̄p̄ariū. z sui v̄sozes p̄cābz c̄uacā. quāe n̄llā excusacōz
habz. **N**ō s̄t ab cūctū. nō v̄e lasciuie v̄ri petulāf. nō v̄e

spū pellat pulchritudo sic alluēt n. dīp excusatōm cōfū pē
 Et minū ser acceledandū si hāc psonā solūmō absolūcō qspi
 cēt. s̄ cūpūcū uidiatū i fauorē istū milia milia scelerū
 pceptat. Quāc siglū postel hāc smā z iudicāto vident p
 lege z sic lex deliq̄t tude. z enuēnit accū s̄mā mali vidi
 caet. **Q**uā p̄pā nllatōm meruit nez idūltū a v̄cā qz ex
 malo p̄pōitō sic ē machiaty temē ei debradai q̄suerit z p̄pā
 nāi q̄uacūq̄ p̄p̄ana nō moē hūcūno freno vōis cūsc̄p̄q̄
 s̄ s̄p̄ualitatē effrem luxu vesp̄ali moē degnādo. t̄p̄q̄ lubri
 can. **H**oc etiā sc̄lū gradūsc̄ozū sibi i p̄uat p̄uitatē furri
 cū patibulū latēimū au vōcē z sac̄legū au ignis i p̄nā
 depulāt. **E**t emet euidēt. quō h̄ f̄c̄tū aq̄ excusatōis v̄cā
 aq̄cūlū possēt p̄merēt. **E**t etiā t̄p̄e loq̄uō p̄ t̄v̄cēcē ūq̄ta
 tū a n̄rē cūcat dommalio fuit loq̄e r̄legatū. qd̄ p̄p̄oloz
 h̄c q̄tūq̄ deo z h̄c iobediō. cātūc z creatōis off̄c̄oz iherū
 venenose ad ichoādū labōant. **E**t h̄ ex sup̄bia iplētā p̄tāna
 cia z alijs gradūibz oigine tēt. suoq̄ beneficō totā rē mā
 pub̄ā z eoz fortunā p̄ p̄tūvā machiat. paup̄tates sc̄mā
 do. lib̄e itēstīnā suscitādo oēz n̄rē salute. honore v̄ḡmū. vi
 duarū cū ceteris v̄tūos fruātūz iorbūdo d̄f̄c̄bādo. **Q**uāc
 ne h̄ q̄tūq̄ a p̄cōcā celerit ultio supplicio p̄ smā v̄cā p̄mit.

Ab imitatorū alioz
 p̄uitatē iudicāt
 Ab accusatōe p̄p̄cē remō
 zaria volūtate.
 A p̄cā q̄p̄ati d̄iūp̄
 v̄cā q̄p̄ā.
 Ab iudicātōe sc̄lōis siglū
 ritate
 Ab iudicātōe avarit̄ z q̄p̄
 ter z i p̄mā cōlūtate.
 cōdūfio

adinet

Locū ad miserēdi

- A m̄e laudatōe
- A fortunē q̄mutatōe
- Ab oēs q̄oz exultatōe
- A maloz futōz m̄iācōe n̄ cā obitacē
- Ab aīcābili s̄uēctōe
- Ab eoz q̄ nob̄ euetā s̄ aptitudē ap̄one
- A nō n̄rē s̄ n̄rōz q̄miseratōe
- A d̄iūf̄na maloz p̄p̄essioē
- A futē n̄rē i p̄cācē t̄m̄f̄sioē
- A n̄rē ad oēs q̄miseratōe

Clementissimi iudices. magnū ē gaudū & solaciū vniuoso
 vno sue utilitatis posse onde actū. **E**d iocūdg attriūse q̄
 t̄p̄pamificoz, artificis sue citharē modulari. **E**d delcābilis
 luxuoso q̄ vniuoso illecebris ioculū. **E**d esuriētī placibūg
 q̄ esculeg epulā. **E**d mūdo desiderābilis q̄ de hostiū inimic
 sumē vīdētā. **E**d i vniuoso orbe misericordū a deo i et̄na
 glia electi nihil solaciōsig a appetibūg noui q̄ miserābili
 p̄p̄oe misericordiā erogāe quā sibi p̄ nouissō iudicō dictā
 mīne veltat̄ thesaurisū seruat. **H**ic at̄ et̄is ē q̄ nūq̄
 miserābiloz oculis hūanū aspexit. q̄ utiq̄q̄ fortūe blādiciōs.
 ludicra. aupertates & adūsa hūc illuc fēre sēp̄t vniuō
 plo i duricie ifortūozū delūg. q̄ dulcedie eufortūmī arūg.
 nūc captitate & carceribz atzoat̄ afflūg. nūc dep̄noziū
 desolacōe ḡstāt. nūc naufragiis p̄t̄at. nūc fideiūssōibz.
 tēd̄is ḡuissē i arduū paup̄tas̄ sedit. oī ḡne misē
 absq̄ sui culpa corvōg. meruit a quibz nūq̄ p̄ oculū misē
 cordie aspici. & si lapsi sūt misericordit̄ vīuāri. **P**osertim
 itūtu suoz seruicōz. q̄bz & mlt̄ obsequis dū modica p̄p̄itate
 gaudet. rei pub̄. auctū dīnoz & vniuō aulibz feruet̄ ē
 obsecut̄ nō gaudēs i alio. n̄ cūlibz possētēg auxilio fore &
 oīo ḡplacē. **E**t p̄p̄deloz grādī ifortūo. vniuō offēdit̄ aū plūc
 p̄p̄cat. & sufficit̄ exybiūt̄ plūc. **O** felix mēōria q̄ i mūo
 vniuō. vniuō offēse sūt vniuō p̄p̄ta. misericordit̄ idulgēdo. **P**axē
 p̄uēdo mala sū nūo. hūc miserābili hūc nūmū dep̄nose
 vētū. n̄ misericordiā v̄za a utūte hauriat. **P** fortūmīle p̄uile
 disp̄gēt. q̄p̄a minuet̄. glōia & honoz mal̄ resēt. h̄. oīa vniuō
 vniuō misericordi aūtē potest. **O** magna misericordiā. **O** maior
 pietas. **O** maxia dēnētā. q̄ hūc futūle p̄uāt. miserābilis
 p̄p̄oe p̄ua p̄uēdo saūcū defēnsiōū opponet. **P** p̄p̄serti

Imē laudacōe

Ita

A fortūe gmutacōe

uivoso

Ab obsecroz exybiōe

Imakoz futūe mūdacōe
i cā obsecat.

cu sua humilima seruitute gradisse h^{ic} ~~se~~ ^{me} pmeruit q^o q^ota
 igitur h^{ic} h^{ic} viciat q^o p^oultim^o ad^ous im^ocores no^o v^orbu^ot
 g^ores videlicet q^oaz m^ore z idultu^o qu^o etia^o i^o futu^oo t^oplu^o deo
 duce m^orebt^o g^oose obt^op^ondo obediendo ordi^oacoib^o v^oris fide
 lissie p^oredo. ~~Resi~~ huic digno m^oia g^oaz vere fuerit elargiti
 timeo de^o ocula^o v^olao^one vidit^o i^o vob^o missuru^o. ~~Repe~~
 ei n^ora p^oterua^o de m^oia m^oet^o magna dapna q^o sustineo
 nuc^o g^oellid^ou^o f^og^oo v^oites. nuc^o totu^ooz coruscacoib^o blada
 nuc^o ~~Repe~~ it^oep^ole caloi^o p^osa^ou^o nuc^o hospiti^o z ad^oq^oitate
 emulozu^o v^ollag^oia sc^oaut^o del^ome^ou^o i^o v^oid^oca^oz eoz q^o absq^o
 pietate absq^o m^oia rigozose z auptere colub^oz deli^oq^ou^o culpa
 ac^oussie g^oausi se p^oimre. ~~Repe~~ d^om^o ut n^ora d^om^o z off^osa eua
 d^oat^o z m^oaz i^o cert^omo iudico sc^oaut^o ad^ou^oit^oce. huic m^ois^om^o
 si no^o su^o g^ora. t^on^o g^ora pulch^ooz lib^oozu^o suoz z g^oose v^oois
 etia^o p^ontu^o suoz q^o grad^oussie meruerit. q^oo v^om^oq^o fuit mag^o
 ob^osp^ossy ciuilitati q^o p^oare^o ~~Repe~~ q^o z fortu^oo z f^og^ou^oo p^oo
 v^oiu^ot i^o n^ora^o salute^o desc^odit z hospitalitate cu^o nociu^oo v^olit^o
 p^osepsit. ~~Repe~~ o^o z h^ooz m^oita i^o m^oia z m^oita p^o puula offe
 sioe v^oia z idultu^o p^ocat^o q^oz i^o p^oetaco^o de^o it^outu^o fau^oeat.
~~Repe~~ ~~Repe~~ a d^ouct^ona m^ois^oia z anxietate g^oadi ex^oime^oto ad
 v^ode^oaco^o gl^oiaz i^o situat^o. ~~Repe~~ Re m^ois^oie i^opacie i^oq^ota^oce ve
 v^oexat^o ad celos clamiet p^o v^oid^oca^o d^oies. p^o n^o. i^o ae. n^o. i^o aqua.
 n^o. i^o h^oie. n^o. i^o car^oia z q^o m^ois^oia^o su^o z ~~Repe~~ Et d^om^o mei q^olib^oz i^o se
 g^osidet. si i^o loco m^ois^oabili n^ope ia p^oiet laq^oat^o tot i^ofortunioz
 e^osp^ois^o mot^ost^oat^o z si i^opu^ode a^o casualit^o n^oiodica off^osa
 fec^oit. de q^o hu^oile p^oet^ore v^oia. none sibi illa v^oellet donai.
 se u^oe iusto d^ono q^olib^oz t^oet^o al^oei fac^o q^o sibi sibi v^oellet. i^o e
 m^ois^ocordia z idultu^o. Igit^o ut de^o v^ori m^ois^oia^o z off^osa ~~Repe~~

Ab acribili p^oestioe

Ab eoz q^o nob^o eu^oerit
i^o ap^oaco^o

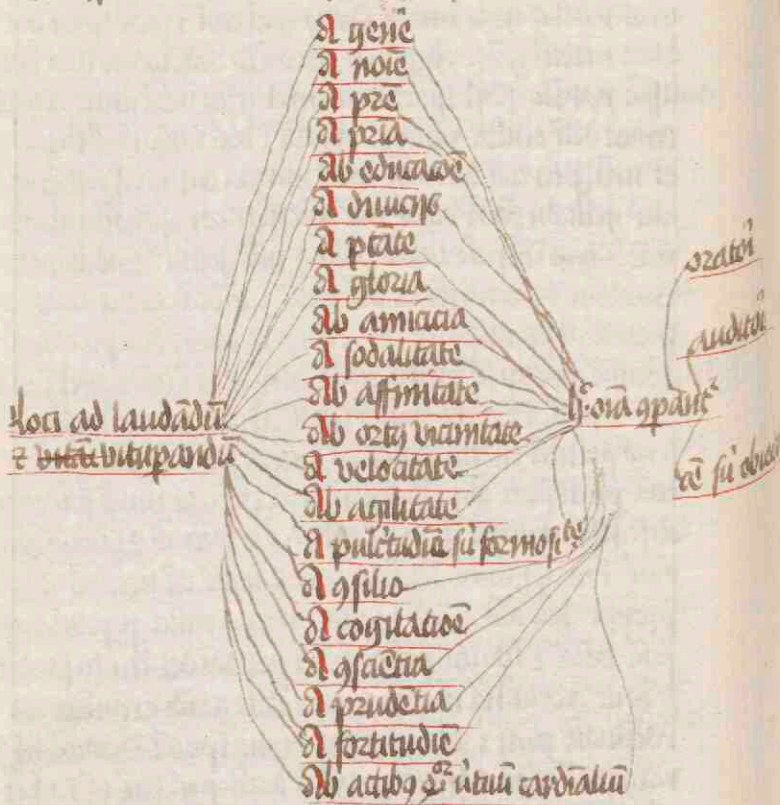
A no^o v^ori s^o m^ooz
g^om^ois^oia^o

A d^ouct^ona m^ois^oia^o p^oestioe

A fortu^oo m^ois^oie i^opacie i^oq^ota^oce

A n^o ad o^o g^om^ois^oia^o

irmissa vos incipiat ad sua glia miseratit: z pie in qto
 agant spe nobilis emede qua deq ei fauebit.

Dates apulstū nā lucidā cam qspitate. qre hic hinc
 dignitati magis e coequāda qspiedoē nē z utitū
 excellēti deaxē hōie; usqz dignificū decet. Sic eī antono
 masia sui gnus mltā puilegia z pzogatiūas nobilitatē
 sibi veditat. ¶ Est eī eti pspira parētatē q rei pub. sp

A gne

honorū nūq̄ detrimētō ē affectuū. **C**axo de milicia z victorijs
 q̄bz aug z paug z plūm eiq̄dō gnīs rē pub. **A**uxerit z
 salute eide p̄ciuerit. **I**pe nōc corūde ē intulaz ut
 cognōitaz ut p̄petas nōis glōsi ī re fulgeat cū decore. **I**oh̄s
 ut petzq z ut tūis nōiat. **Q**uē p̄nalit p̄p̄guit uti
 tū z sāguis glōzijs decōatq. **V**ir illustriū. q̄ **g**lōia ē armo
 rū z nē honoz. **M**isericordiā cū usq̄. **M**no mō quicti sibi
 seruās. **C**uq̄ morū imitator hic filij. p̄ez seip̄. sua p̄los.
Qui sūt ex t̄ra flūcie lac z mel z tali ut tali. a q̄ cōdiōes.
 ifidelitates. rapine. furta. z illiate actiōes sigule diu z lōge
 relegat. **O**lgmē traxit. **A**git. nō cū sceletat̄ hōibz s̄ ututū
 feruōe. sciārū clāitate. plūcide ē educatq. ut ip̄a honozat.
 z vite modestia. a p̄nīcia ē cōgenea z aplātata. ex ip̄a cō
 suetudīe q̄ ē altā nā. **A**zozū splēdore nō obsuscabit exesta
 tū paup̄e. q̄ plūm īp̄editi. minq̄ opa ututū dilucidat̄
 ulet. **H**ic nō q̄formit h̄is cū tātari dīciārū affut corpe.
 ut īgēs p̄tō ide possēt h̄ndie. **C**axo de ouū ḡḡbz q̄bz dotat.
Obtinō ead̄ imūaz mlti^{ne} bou ī p̄sais suis mltōzū. **R**ec
 mētione f̄io d̄p̄ de p̄zaf. paludibz. nemoibz. moleōmō
 ī possessiōez istaz v̄e mīat. **C**ui tot s̄ ext̄ne dīac ī aplitudīe
 agrōz. ī mlti^{ne} p̄uētūū. q̄bz ip̄e īst̄ssie ē dīatq. **P**terea
 sup̄t̄ glōse possessiōes illi facultatū z habitūū. ad q̄ p̄alacōz
 p̄darā nō sufficēt ip̄e dīes. **A**ptōr. ut p̄c̄a tāta facultas ē
 p̄tātū. p̄cō p̄matū facultat̄ valide armatūe ī affim̄bz
 nō r̄tō aplūssimā potētā agnatorū. q̄ ip̄e robōat. **C**axo ex
 toto mlti^{ne} armigēoz. q̄bz ip̄emet z sui p̄cō ad libitū q̄slibz
 rebelles sibi p̄iungit. z sup̄ba colla magnatū p̄nt idīare. **I**
Ipe cū auct̄ affim̄bz z q̄sagm̄is z f̄abz ē p̄uilegalit̄ f̄ozat z
 venūp̄at. **R**ec ī h̄is q̄ lūz z uirgīoz s̄ mltiōes iocūdat. s̄ ī

A nōc

A p̄c̄

A p̄ia

Ab educatōe

A dīcīs

A p̄tate

A glōia

hinc q̄ pbuitat̄ z honore p̄ honesta gl̄iat̄. nō t̄guberm̄is ut
~~gub̄nis~~ s̄ i tēpl̄is. nō i ap̄th̄is. s̄ i lib̄ris. nō i venē. d̄ ex̄ s̄ i
 dimis osueut gaudiose ferue. ¶ **¶** p̄terit̄ nō hystones. nō
 adulatores. nō passionū exccutores. s̄ sc̄arū z iūtitū cultores
 huic amicit̄. ¶ **¶** p̄nt̄a p̄lat̄ eac̄. p̄fessōibz fidei c̄aica z
 m̄itū ḡta. q̄d ei maḡ molestū eis q̄zūt. ep̄i z abbates.
 nisi q̄ aīaaa p̄naali d̄q̄i p̄uat̄. ¶ **¶** Rec hie sodalicia sua q̄it
 cū d̄itibz. cū potētibz. cū p̄p̄os̄. aut ḡnos̄. dilapidatōibz.
 d̄ alyo fraudulēt̄. s̄ cū prudētibz. d̄u t̄metibz. d̄m̄i cōletibz.
 cantabūis v̄nis. sua soaetas ē. z vita iocūda. ¶ **¶** Ed̄ de affim̄bz
 eiq̄. q̄z fortue d̄otibz. z om̄i d̄icārū ḡm̄ibz s̄ redem̄it̄. h̄oz h̄ic
 iūitū. ¶ **¶** celestibz effus̄ ē s̄p̄ q̄aius. ¶ **¶** Rec hie enigmat̄a
 s̄ d̄ obscura. q̄i p̄rio h̄icat̄ ḡnana. ¶ **¶** D̄ca h̄y p̄nt̄a. tota
 ḡnt̄a z vita vidim̄t̄ ḡnubio h̄ic affixa. d̄ca m̄ita. z q̄
 plūa alt̄p̄no eloq̄o d̄cat̄. ¶ **¶** Ed̄ op̄y ē ḡadia d̄ic̄ de veloci
 d̄ agilitate corp̄is. q̄ ipe p̄f̄. i m̄l̄. s̄ b̄uola p̄mittit̄. ad
 obseqūa d̄inoz. ad q̄ nō dormit̄ s̄p̄ velox z agilis. ad ea q̄ s̄t̄.
 et̄ne salut̄. ¶ **¶** De corp̄is specim̄e. pulc̄itud̄e. formos̄. d̄ d̄ca
 z p̄lysonom̄ia p̄ladda oīo obtuere. n̄ ornata ad it̄a illi p̄ly
 p̄d̄c̄aret. ¶ **¶** Quis ei ab ext̄. app̄t̄ m̄l̄o p̄ly ab it̄ell̄a z ḡsta
 ē d̄ca ad it̄a. ¶ **¶** Cōsilio prudēt̄iss̄. ¶ **¶** Cogit̄oē m̄l̄ta sp̄iq̄
 z v̄is. ¶ **¶** Cōs̄a fidelis. ¶ **¶** prudēt̄a s̄ibi z alyo v̄tilis. ¶ **¶** fortit̄.
 oībz p̄ficiū. ¶ **¶** Ed̄ op̄y fac̄t̄ n̄r̄e orōis curv̄illa ad it̄a d̄ca
 ḡat̄. ut b̄uolap̄ m̄l̄ta p̄st̄iḡa. om̄i sc̄arū z iūtitū fideibz
 admodū fulm̄iat̄. z ē s̄p̄cedide i p̄lat̄y. s̄im̄l̄ ad h̄ic dign̄t̄e
 m̄ito antelaty.

Ab aīaaa

Ab sodalitate

Ab affinitate

Ab or̄y vidim̄t̄
h̄ic

Ab veloci. z agilitate

Ab pulc̄itud̄e

Ab agilio. d̄ cogit̄a

Ab ḡsta. d̄ prudēt̄. d̄ fortit̄

Ab oībz iūtitū curv̄illa

Ab ipsa seu septu picali vitaco
A fortitudis z utut armatura
A pecunie z seruitoz pollicatioe
A doli z traditiois puda euasioe
A prudeti directione

^{ignodis}
 A collaco gmodoz cu igno
 A silu mcorauoe
 Ab exepu z expmetali den

^{deuonstracione}
 Imocetu a suppliciu miseri oportet
 In meretuz qz qferri queere
 Vlaca malemeitos oportet
 fide magnope qferiada foe
 hoies leges hospitiu societates aia
 aas manutene
 Religioes hospitiu chetelas congoes affi
 miales n. pce n. pao y gra n. pado
 pturbat

A iust. manutene capite ad

Loca ad delibanda
z sequenda

A fortitudis rigosi
ad. vios fortes debe

Res magnas sequi
 Res viles qtepe
 A nlla re honora dedare
 Antiquoz mortie tptudi hze
 Nullo cogi ab officio recede
 p veritate nllas immas ul iurias tere
 p pzia pntibz oibz iuste z vilt puzpae
 Annias libidre hores pecunias z r fuzze
 Ad libz suo tio qtetu z no debe ul fluctu
 In gziis vrb vltue qstie r spai catou audite
 touf z r spai matie.

A freno modestae ad.

Sup pout i delibeaco An videtur p amozoe anno
 noe gaubiaru dei expediat laborae. p meu iura
 metu eos i aci q gsu^{ne} z libertate gaubias dimitte michi
 pmane

long ab ipas ut qstie
 no picali vitaco

tasulati appet. Re vitales caribidi i fallā cadung. de malo
purg rēfili. jka hys amof. iā i ppiq. z etiā p futius tpihg.
z i loqū plima puula scādaloꝝ i uxoihg z filiabg vido
immo. q dimissioe dei i sua libtate z aūq moe pvide
autem. ¶ Et mra coitas i armatūa z pote. ut magis fort.

A fortitudinē z virtutē armatū

¶ Rōne pteoz filij z bastardi dypso defesiois rei publice
psut. aqū magis adosi z itimuli armis utūt. q̄ laya. ut p
gubias valas aliemgenarū citates nō miorat. s̄ pcalū
ide c̄fat. ¶ Peruicia etiā z a filijs gubiarū z suis pas. magis
beiuole tpe naitat. nre citati visa s̄ n̄pedi. ¶ Sic q̄ manu

A p̄caū z fūoz p̄llia.

A doli z r̄diciō p̄vide auq.

tenetes tales moe p̄stio. mltā fraude illiate p̄ature. z lare
ēditozū maliciā i quigibz q̄ eueiret amof gubias z uelose
euademy. ¶ Bene aq̄ q̄moda asp̄io ex abiectioe gubiarū
visilit futia. hyc videt. q̄ mozi sobrietate splēdent aq̄ q̄
mō venelo lixu vicat. s̄ cū illo bono z honoe m̄tia
scādala z dapna nob sit nascent. qz plimi q̄ cū formariā
gubia s̄ ḡeti v̄gies scupzaret. viduas defraudant. z
mrio ledent honoe. ¶ odiciū bonā. aqū p̄uulū opozt
p nauis totiq salute. ¶ Et q̄ p̄oia vitem. q̄sly mei ē q̄ hoc
ming malū p̄mittim. ¶ A d̄ozoz b̄n q̄ q̄sulaty i alio loco

A p̄dēi directioe
A coluoe q̄modoz cū r̄o
modus

q̄seju plati ad h̄. mltā istācia vocuo. capte vite f̄emo vo
luit retiere. z illis p̄ paucos dies. de nimis exorbitati
oculo. p̄ature guttularū z ūgimū. z p̄to mltō scādalo sūt
nimia desolati. ¶ h̄odierno tpe videt. cotidianū q̄eda ad h̄.
q̄ p̄zi legitio vxoibz caret. dicit ē. magis velle. d̄erū legitio
guigio suis sonat. q̄ q̄ absq̄ d̄ia h̄c illc moe rapmo sibi
vedicat amicos. ¶ In plibz citatibz caretis gubia. magnū
sedq̄ amois h̄c. quigat. ¶ Rec duo fabula. h̄ q̄tigit i loq̄ nō
mltū reotf. qz noīa obituo. ne scādaloze offēda. ¶ O mltē
paupes z honeste z supplicis. dolosa p̄caua d̄i valde defau

A filia mēozave

Ab exēplū z exp̄uctū
de m̄dāoe

A iustā. m̄onitōrie
ēitae
innocētū d̄ supplicū
im̄fere opozt.

ducunt. m̄a moti i harū fauore. d̄ias suas d̄mittamg.
Polime etiā iā d̄ia soae meret. apud nos fauore. se ho-
 noe p̄uatas exēmates. i. m̄it se h̄nt. t̄p̄ acille cū m̄is-
 q̄ v̄isitat i magnū sc̄dalu i ruinosē i p̄stabilū ḡstuet.
 q̄zū gr̄a m̄p̄cordit agamg. ne ḡiug sc̄dalu sc̄t. z maḡ
 icōmode laqueet. cū suo dilas teneat. **S**i b̄i auidētia
 tē quādā onde volū. i p̄uatas m̄etas h̄at facemg. que
 amasios lectitates. sedicōe fictiag m̄etali adulaōe
 seducōdo. a d̄icōe ad s̄mā p̄auptat̄. ab honōe ad sc̄dalu
 fetore. a pace ad litē. a modestia ad elicitatē. a iūte ad
 sigula gr̄a v̄iaoz ihonestē deiciūt. fulm̄iet m̄a n̄a.
 Ille eī se q̄ s̄m̄it p̄auptates. m̄itūt lices. p̄xvūt hōi-
 adia. Et ut v̄iuloq̄ m̄lta p̄p̄t̄ḡa. q̄d̄libz facim̄g auidē
 delictat̄. **F**ide ḡ. gaubiatū cū sacerdotibz nō moleatū
 iustū ē. ne p̄fidia cū plimi mali lolo ide ḡnet. **A**po-
 res eī de malo ad p̄eig deueiret. **L**eges n̄e plima
 p̄uicacōe noctnoz iussū patēt. offesū. **S**odalicia cum
 iportuā iūctacōe veniret. **A**stie immacae ~~zū cōm̄it~~
 oziret. **S**ed iustiq̄ q̄ h̄. oīa manubene. z p̄ gaubiatū. gr̄a
 relegie. **E**t sic iūguōes. hospitalia. diētaculas. cogitōes.
 affitates. forsa t̄biamg. azue t̄i n̄. p̄ce n̄. p̄ao. n̄. gr̄a. n̄.
 piculo. q̄ tulu offede debeamg. q̄. d̄iq̄ suas uxres di-
 mittamg. **F**ortitudiez n̄az z p̄udētia c̄a res magnas
 ondamg. sc̄dalu s̄c̄t nob h̄uc negao v̄li im̄erū. p̄u-
 paulas z ihealles corrigēdo. v̄bi d̄ap̄nosos. noauos. emulos.
 p̄mittamg d̄n̄ar. In hoz v̄idēz appetitū n̄r debet ipl̄am̄i.
Hec eī res pollet honōe. fructu z decore. A q̄ neḡ ta mincū i
 coit̄ua nos possēt ḡuti. a d̄q̄ timoz m̄ito im̄erū. ut ab
 hac honesta re debeas d̄clat̄e. **P**rimo gaude tū honesta

b̄i mentibz. gr̄a
q̄ iū quiet

v̄lisa m̄lencitas q̄
oportet

fide magnop̄ suādā
 fore.
 aores
 leges
 p̄p̄t̄ḡa
 d̄icacōe
 manu
 tenere

religios hospitalia z

A fortitudis iūq̄sitate
iū n̄c̄gnas sequi. v̄les.
q̄tepuū

A n̄la re honesta d̄clat̄
d̄clat̄e

Antip̄e m̄ore t̄p̄itū

morte posse iterare p desefioe iustia: p manutencia
 rei publice. **D** honesta moro i periodo natue. s honestaor
 p tuacioe sui iuris. s honestissia p rei pub: salute. **D** felix
 ho q hospissia via moriedi dies eximos suos clausit. **F**
H timor mortis nos ite ming valet a vili iusticia emu
 lozu. dimissio pteis z suis gaubis i atqis iuribz ut gsuetf.
Veritate sp z iustia: amoda. z utilit. nre citat' audaci ato
 te tueant. **D**e eximo facti iaurij sp amoda ppa for solu
 citi magis p pzia pntibz. puilegijs. z hys q se pdei vilit
 pugnado pleni. **L**ibidi minime a honois emnetie. pecunia
 ru supfluis abrenuaciaes. fremis modestie. caa sigla bona
 fortue rgulati absq fluctua. nimio excessu sobrie gtecom.
Prociens q i aduhtate. i oburgatioe. i displicentis a ptulu z
 dāpnos a adūp. gstatia utut' pbat. **C**olere q exorbita
 co. displicetq vita dei. q no nre correctiois e. s alig utro
 z fori. no negligētie. no temētati. no arrogātie. s ututi
 z prudētie nre ipiget. **A**llos q suos spoliac teneantū ex
 z iquū. psuptuosi z arrogāt' officū. a q nos pferiem.
 diuina utue. z

illo: cogi ab officio iude
uolente nullas iuratas tene
pria: pntibz. oibz iuste
vilit pugnade.
facio modestie.
in iudic libidinis pecunias et
libz absq fluctua. suo gtecom
z iuribz utue gtecom
In contrarijs verbis
utue gtecom

duplo

Secundu opy pñ^{le} oatoris e dispo. q qde dispo e iuciozu bon. qd e dispo
 pñs z deces ordio. iuxta tiple sps ordio. **¶** Est ei
 qda ordo nalis. videlz du res narrat. eo ordie q geste p. aut
 du seruat. speru iuciois. **¶** Aliq ordo d. artificialis. s. q res n
 narrat. no eo ordie q geste p. s. postiq geste ex eta cu p. narrat.
 aut cf. aut du no seruat. ordo speru iuciois. s. pong ex iuglari
 pcessu sit ichoaco ab eo qd maiore fide. a luculetia quat audi
 toi. **¶** In si narraco no fuit mltu pbilis. n. gnata fide. idya
 du e a qfircoe ut qfuturoe. si ipa magis pbilis appat. z plz
 fidei auditori gnet. aut ab exordio. **¶** Hic tñ facdu s. iucioz
 qntitiam q exordia no dz sp i pñ. poi ozio oziois. s. pmsue
 it. sigulas ptes. quos orator nouit auditoze. eta duoda idispouu.
¶ Et ipse ordo bn e artificial. fecudu z salubris. **¶** De h. eta ordie
 diat gauzedy i poetua et noua q octo es se spes. p. e ichoa
 co a sic. 2. a medio. 3. a pnbis tplat. qdioruo. s. a pnbis
 pncip. a pnbis medy. z a pnbis fia. **¶** Etia ab exordio totide
 uat. iuxta qdiorz z qntate pncip. medy. z fia. **¶** Et sic i
 vniuso pot gauzedy octo modos ordio artificial. **¶** s. tñ
 acuatq videdi e i h. ordie. ut oator du p. p. pot accusatore.
 p. iapriet a qfirax. deide a qfuturoe p. p. ita tñ narraoe
¶ s. defefoz oportunaq ponet iuciu i qfuturoe. eudo paulati
 ad qfircoe. cu iucictia exordioz exasita. **¶** Similiter. tñ hec
 fiet s. ordie ptu argu. **¶** 3. ordo e i statuz su gno.
 s. q gnalia debet p. p. sp. alib. ut nuguo viret. **¶** Et i gne
 demratio laudes gnales sp. alib. h. e nales laudes. acsist.
 z acsiste laudes. i t. h. ita ut ord paulati qfirat. ascēdat.
 z augmetit. i laudes. sic z e. i vitupns. vitupna gnalia
 p. p. sp. alib. ita q ord sp gnabit z augetit sordes z
 iqtates vitupando. **¶** Etia h. ordie debet p. p. h. p. p. p. p.

qd e dispo
 tplex e ordo.
 nalis ordo
 artificial ordo

3 ordo e i statuz su gni
 genere

ordo in quibus deliberatio

diem noctem et digna minus dignis masculis femellis. **H**ic de
fit in quibus deliberatio. quoniam ordo est debet et scilicet in ostensante inno
doz sp maiora et minoru. // **D**e l i dissuasioe sp i qmoda maio
randa et i qmoda miora debet pponi. Et est ascesy pualati
ad s narradu gradiora. // **I**n vltis igla. Indusa debet
atepomi includeti. et.

Rationalis
roce obi. du narrat. res como q gesta e
roce smois. du narrat. res ordie speru iuctiois
roce utiq. du narrat. res ordie q gesta e et suat.
ordo speru iuctiois.

Artificialis
roce obiecti. du narrat. res no eo ordie q geste
e. s postiq gesta p narrat. Et sic octo modis
s. a sic. a medio. a pnbis. et h. epuat. s. a pnbis
pnt. medra fia. du exordio sicut epuat. s. ab
exordio pnt. medra fia.
roce smois. du no suat. ordo speru iuctiois s
sit i chaco a qm roe p ab accusatoe. s. a qm
coe et a defesoie.
roce utiq. du n. suat. ordo in geste. n. speru iuctiois.

Respectus
du gnalia spualibz pponit.
du hinc pualibz pponit. et digna minus dignis.
in dissuasioibz sic eq. spualia gnalia.

ordo su dispositio

De for eptandi

Non dnu p ordia. eplaru collationu et argearu.
p sic pt fieri pcessi facili. ordiatuq. et iuctuq. dactu.
p ra ois epla ordiat. sicut ad aq. petadu. ut ad aq. nuacu
i spedeu. i madau. notificadu. diffiniedu. a comminadu.
sunt ac qluscup su eple. ut rogau. ut dno i madau. hinc firmo

p^o g^osideandi ē. z i^o p^oalo p^oat poluto iuxta ar^ote q^omuatū i^ofra di
 cēat p^o ultia p^oie e^ople ē ordiādo. p^o h^o g^osideandi ē cā mo
 trua ozuādo ad ozūda. ut itimāda tale. Et q^ota cā veniūt
 verbis a^ore p^oetiaē; ut itiaē; ē ordiāda p^o media p^oie
 e^ople. Post h^o ē i^ouēda vna vltis vō p^o modū excedy i^oalo
 bñ ex^opto. q^o quēbit vōz utute. sic i^o silogismo. mōz. z q^o dūlo
 s^o ma^ore q^oientē. Et sic due p^otes vltie q^oificat. z disponūt.
 artificialit^o s^oz q^oduā; z q^olitate s^oz. s^oz tñ placz s^ozōi p^ot
 adūge i^o p^on^o. a^oq^o vice salutē. z i^o sic a^oq^o pone p^o modū cā
 secūtiōis fructū. a^o a^oq^o d^oap^om. z

Nota orō d^o ornata z bōa. q^o p^o cā aūtor p^ot hūc
 cogitōis ut affaū q^o i^o mēf mēre sua h^oc q^ouare i^o a^oo
 auditois. ad fine ut auditor eadē cogitōz de illa re hūc eadē
 mō ei affiaūt. z de illa re iudicat sic locutor z ita dūgat
 ut odiat. p^optēa i^oq^oz. q^o q^oū orō sit breuis ut meli^o q^osidēt.
 z vteriq^o. Et q^o sit lucida ut meli^o i^oelligat. Et vifitū. ut firmior
 fides ei adhibeat. Ad bñtate i^o iuxta itēdoz exōmōis ad
 herēmū i^oq^oz. q^o fiat i^oq^ouāt a p^oq^o z nō i^omotō. Rarvātō
 sūmaia. z nō p^o sigula pūcta. Rarvēt. p^oq^ota i^o q^oly pōza
 i^oelligūt. Et nō fiat dig^ossio. Nec sup^oflua sūmūt. Ad luc
 ditatē i^oq^oz. q^o sit q^otera orō nō ex vūis vōbulo. Sed ex i^oq^oitūf.
 Sed ex abiq^ouis. Aut q^otoz^oz sermōib^o. Aut i^ordiātū pōz. sed
 q^oformē opōmō. mōz. a^o natūe i^oratūf. Ad vifitū nē i^oq^oz.
 q^o sit lucida. z q^o oportūtatē h^oq^o looz. z p^oq^ouū q^oat.

Verba p^oncipalia s^ot i^o tēia dig^oitate. ut de eadē q^oposuē
 p^oncipia a^o gerūdia. dūbūa q^olūat z q^ota. Ad hūc loo
 s^ot adūctū laudis ut viciupari. Sed q^o hūc hūc dūfōuētiō

de orōe z q^o d^o bōa
 bona et orōa

orō d^o cē bñs. lucida z
 vifitū.

q^o i^oq^oz. ad bñtate a
 ozōmō.

q^o i^oq^oz. ad luciditē
 tatem

q^o i^oq^oz. ad vifitū

et ut bispedes ut dactylus ut molossus breuis ut longus. **A**gri i
 summa. Aut utroque sit dactylus tamen sic quod ante sine ut ibi vixit
 et mulier. Et inde si essent tres dades quoniam quilibet habet duas sil-
 labas. ut ipse in dicit. veste sua dedit. **I**unior illa date.
 Aut utroque sit bispedes. ut i. Officio designare. **S**ed de quatuor
 sillabarum tanta cura non est. **R**ec etiam de diuersis metris ut
 pauca dicere sufficiat. quod illarum nunc obseruet. **E**tiam promiscue lig
 ponere. **P**er bispedem. **P**er dactylum. ut i. **M**ox exhausti virgines.
 Aut et ut i. **S**acris imputare. **I**ste a multis huc et illa assunt.
 sed nemo illi dabit. **S**ed locutio poetica non per se et principium
 affertur audientium itentio loquentis. **S**ed auditum quodam dulcedine
 uerborum delectat. **E**t sepe in ita abiecto iudicio. quodam moralis
 doctrina tuentur. **E**t hanc poetica locutio rhetorice amplexa multum
 valet. **P**er se breui notitia per pauca regule notande. **E**uacu
 per. **E**t ut de se substantia et nomine ipso. et notifi. **E**t in descripta.
 et ad effectum ipsum. **P**er a toto. possunt notare. **D**ifferencia tu quod
 quoniam in sermone quoniam nomine totum. **P**er. **E**t effectus. **P**er aquam uocatur.
Per in modo plano. nomine ipso. et nomine notifi. **M**agis note
 illa designantur. **D**icendum etiam aquam nomine sibi ipso. aquam nomine
 sibi. aquam nomine sibi. **Q**uia ut aequalis dependet exprime quatuor
 est. **Q**uia est. **E**t nota aqua appetate predicari volumus. tunc
 illa appetatus de potu in modo. et solum at unum in appetatus iustis. in
 ablatio. **A**liud solum cui a toto quoniam ita fiet ubi. ut adiectum nome
 ut appetatus actus per aliud ubi de designat. **E**xempli gratia. ut dicit
 uol. hic ramus est uiridis. uiridis sicut inquit. **E**t inquit. **E**t inquit.
Elizabeth pulchritudinis germen ipsa. **S**ed de ceteris sicut de
 uocatur. **E**t inquit. **E**t inquit. **E**t inquit. **E**t inquit. **E**t inquit.
Elizabeth pulchritudinis germen ipsa. **S**ed de ceteris sicut de
 uocatur. **E**t inquit. **E**t inquit. **E**t inquit. **E**t inquit. **E**t inquit.
Elizabeth pulchritudinis germen ipsa. **S**ed de ceteris sicut de
 uocatur. **E**t inquit. **E**t inquit. **E**t inquit. **E**t inquit. **E**t inquit.

De orae poetica

d. delecto

1. regula

2. regula

3. regula

Cui volu: ppe: p dicitur de aq. sibi i q. etu e p excellencia dz
 poi igit. appetas i abluo. Excepi gra. Rius albedie ruti
 lat. rubei. sanguis ruboe illa fulget. ut decat. Leois aiosi
 tate audet. Lepois timiditate ille alget. Curyturo capet. ille
 splendet. passeru ligu colluctat. Zanaru assa ille solet
 garrulae. Cursitis deformitate ille sedet. paridis forma
 adornat. ¶ In muliere. Helene decoe bta. pte istata
 agitat. Bari podositare sp manet. Rosaru mufia mivice
 illa rubet. Asm obtusitate ille abet. Suome curibz tybie qformit
 plurat. pigmei puutate ille gmesuat. ut coeque. ¶
 Nota est q abluo ille pt valari p alios obluo iuxta exi
 teta dcois rger. ¶ Yef no. q noiaacois sigle. debet fieri
 cozndetes gmaditati audiet. sicut calari no fuit p gmo
 ditate faent. s vtef. ¶ Propetates. pulcudo i gemis. z
 scellis. Turpicudo z difformitas i noctua. z pterore. Agilitas
 i aue z cervo. Cauditis ut pigrae i tepudie. asino. ut boue.
 Audacia i leone. Emor i lepore. splendor i ctallo. Albedo
 i miv. ut lilo. Duritas i lapide. Forti do i ferro. Astucia
 i vulpe. ¶ Habitu icellau. sac splendor. Intellegie
 fulgor. Inteliau choruscacio. ut icellau choruscq. Ingenij
 claritas. platonis stultitas. Aristotilo idustia. dina sapia.
 ¶ De volutate. dei mna. dina demetia. homi pietas. An
 geluz fauoz. ¶ In gznio. Eades odii. Carminz luoz. pspi
 tatef ranoz. Adustatef amoz. Fulpria calliditas ut astutia.
 vulpis. Prudetia serpef. Colube sptualis. Quina pietas.
 autis ut agny. ¶ p meozia. Bari fmitas. qcozatef ferra
 ta rctio. Quina moza rcozatef. Cellula meozatef. spis i
 i thesaurio. meozia rcoz rcozatef. ¶ Quid corpalia. Albedio
 lili. Rigidis piz. z a carbo. Sinoz gme. aut fmaragdy.

ut Alba

Pro qscpt de ppetatibz
tibus.

Inq icellau

De volutate

In gznio
pi naly

p meozia

Ad corpalia.

De auditu

Glaucedis citrimū. a. c. cog. Blauesis saphirū a. viola. Rubie
dis rosa. ut fignus. ¶ De auditu. Iuuenescens dāgor acuti.
Ingressat tuba sonora. Rauca voce. Deute sonoritatē fistula.

De gustu et olfactu

¶ Del dulcē tppuzauois dāgor. Del nuuedis obscuritas. ¶ De
gustu et olfactu. Mellis dulcedis. Dicit mellis amantudis. Ace
tositas absinthij. Aut euscimij. Esculozū sapor. ¶ De tactu.

De tactu

Ignita caliditas. ut caloris ignis. frigus austeritas. ut geladiū
frigus. ut frigus algos. ut calois flāma. Dicit arboris arbor. et

De corporeis

De pulchritudine

De auositate

¶ De corporeis. Corpis hūy. Adomē formositas. ut paradus
for. Curfus difformitas. ¶ De pulchritudine. Helene dentas.
a. cydaridis spēs. ¶ De auositate. ut auositate. Curm aūs

De castitate

litat. Robur actyllis. pietas enee. apayomē musa. Sullij
facūda. oris aurū. ¶ De castitate. ypoliti castitas. Iupia
voracitas. pufferū luxy. Leonū audacia. ¶ Pō si i ozōe

adiectū fuit dēn̄ m̄m̄. dz q̄mutatū s̄p̄tātū sūt. qd̄ p̄ oēs cas̄
dz q̄mutatū. ut videat. q̄ q̄returū i ozōe sūt magis placēt.
¶ Del ip̄m̄ adiectū ē q̄mutatū i suū s̄nōimū. et s̄ i suū s̄p̄tātū.

¶ Regla de ubo

de p̄m̄

de adūbio

¶ Alia regla. Adē sūt de ūbo nō placēt. etiā i suū s̄p̄tātū.
q̄mutatū. ¶ Etiā si i q̄tū p̄nomē i ozōe p̄tū nō placēt.
ip̄sū ē q̄mutatū i rē dēn̄m̄ ut r̄lata. ¶ Adūbiū ūo nō

placēt. q̄mutatū ē i nomē ut i ūbū. s̄b̄ hac d̄r̄a. Et̄ n̄m̄
i ūbū q̄mutat. tūc ūbū i nomē q̄mutatū dz. ut sc̄bit velocit.
s̄p̄tū r̄ velocitat. Et̄ loq̄. locuoz̄ v̄s̄ferat. s̄c̄bit r̄udic̄.

¶ s̄p̄tū r̄ studet. Audacter loq̄. cū audacia solet loq̄. ¶ Adē
agēdū ē de q̄uctioē et p̄p̄ōē. q̄ q̄l̄bz p̄t q̄mutatū i suū nomē
dēclab̄le p̄ oēs cas̄. ut i h̄ōēs c̄it̄ q̄ bacul̄ ē i agulo. loco

de ergo. p̄n̄a. hac de re. ¶ Quoniam q̄ d̄q̄ d̄c̄ vult
plā de vno s̄b̄. p̄. r̄ponet gerūdiue. et̄ p̄cipialit̄. et̄
adūbialit̄. si p̄t s̄i q̄modose. Aliq̄n̄ ūbalit̄. et̄ q̄ uerū ūbalit̄.

De q̄uctioē et p̄p̄ōē

¶ Regla

et tunc ponenda est una quicquid. Et iterum alio ordine alia quatuor se
 subigenda. **¶** Et voluit scire vni rustico. et rogare ut si octo fuerit
 p. ut agros suos bene aret ut colat. **¶** Et etiam tunc agros semet.
 Etiam qui erunt nequea materia ad horreum colligat. Et quod seruet
 poma per aduentum mensis. quod visum erunt cara. Et quod acilla sua
 nobis mittat ut filia. Et coquat melleis salis in deficiis pisorum.
 Breve expediat ut iuuenes inde gnet. **¶** Quis octo ppos sic
 ponet in vni. **¶** Meis pabz exortat agros meos. **¶** Tu bene colado.
 tunc agros in ppos semina pcedunt. cum oportum fuerit. inde de
 tuos fructus in horreum colligat. quod visum erunt cara in hoc
 ante ut pvide viderit. **¶** Nichilo qua est placuit a filia a
 acilla mittedo. in pisorum deficiis salis delicate coctura. **¶** *poma*
 re expediat. exinde per futurus tribus quibus plus et libris
 gauisur. **¶** Non plura de plus dicent. per uba. per absolutos
 ablatio pmissa h. ponent. **¶** Et hoc potest colligete
 vroz sua bauulat. **¶**

Exemplu.

quid plura de plus

Nota scilicet philosophi et philosophorum sic in speculabilibus necessitas ex parte
 operis uel sic in agnibilibus ex parte scientie. **¶** *De modo optandi*
 officium ut quicquid alia pponere collatione. a aregata debz primo
 fine in ueritate aspiciat. et illud bene notat. et ex aduice illius scientie sua
 media ordinare. **¶** Et quod h. specificat. **¶** Et optus p. scilicet. quod uolens
 optat. optat ex arte. dicitur p. diligenter aduice quod sit scientie sue opte.
 a quod per optat scilicet uult operari. si autem uelit rogate agi. ut inuenire
 ut demerit. **¶** *De modo optandi*
 ut demerit. **¶** pauisat. diffidat. ut amari. ut aduicte.
¶ *De modo optandi*
 h. quod scilicet ueritatem ponendu est in solo politico. h. est solo breui.
 clauo et uisum. et bene etiam cadere. **¶** Quis sic posita uideri est que
 ca mouet ad h. agendu. absque ea ca nihil fit. **¶** h. ca motu una
 ut plus est pponenda. **¶** Et ex ipse uia duobus melioribus ueritatem est
 opta. **¶** si tunc placet pponere modum salutari. et pponere per modum *in opta*

Exemplu

inducere suo. h. q. l. p. p. ut sua il. d. m. m. **Exemplu.** ut eam
scribitur b. n. q. v. n. a. e. p. l. a. z. i. q. p. a. t. e. a. ut v. e. l. u. t. p. n. o. b. m. i. l. i. t. a. n. t. i. b. u. s.
z. p. p. t. o. s. i. l. i. u. m. s. u. u. m. e. x. o. r. a. t. e. s. i. c. d. i. c. i. t. O. r. a. p. p. t. o. z. s. o. z. q. p. h. n. o. s. n. i.
c. a. q. u. a. p. p. o. i. t. C. u. e. i. e. s. m. i. n. i. m. u. f. e. l. i. x. u. r. g. o. m. a. i. a. q. u. i. d. l. a. u. d. e.
d. i. g. n. i. s. s. i. a. e. x. t. e. c. i. z. s. i. c. f. o. r. b. i. t. e. p. l. a. b. e. a. u. r. g. o. m. a. i. a. e. i. d. i. l. a. u. d. e.
d. i. g. n. i. s. s. i. a. m. i. n. i. m. u. f. e. l. i. x. e. x. q. n. a. t. e. s. o. l. u. s. t. a. x. p. s. d. e. q. n. i. o. r. a. p. p. t. o.
i. t. u. e. i. p. d. e. o. s. i. t. a. d. e. p. d. e. u. o. t. o. f. e. m. e. o. p. e. x. u. z. **Vult**

Aliud ex. 11

e. a. m. a. i. e. r. i. g. i. a. l. a. u. d. a. t. i. u. e. e. a. e. s. i. n. e. e. p. t. e. e. t. i. a. a. s. s. i. g. n. t. q. z. m. a.
p. e. p. i. t. u. l. l. a. q. c. e. l. i. c. a. p. e. n. o. p. o. t. e. r. a. t. s. i. g. s. b. e. a. z. i. m. m. a. c. u. l. a. t. a.
u. r. g. i. t. a. q. l. b. t. e. l. a. u. d. i. b. u. s. r. e. f. e. r. u. n. e. s. a. o. q. z. q. c. e. l. i. c. a. p. e. n. o. p. o. t. e. r. u. t.
n. o. g. i. m. o. q. u. i. l. i. s. t. **Sic** g. g. o. f. o. r. m. t. h. u. i. c. e. p. t. a. z. a. l. i. a. o. r. d. i. a. l. i. m. a. **Sic**

Aliud ex. 11

Quidam scribitur rufus ut debita pecunias sui mittit. a. v. e. d. i. c. a. o. e.
b. l. a. d. o. z. a. a. a. l. i. o. m. o. s. n. l. a. b. o. r. e. a. c. q. p. e. d. a. C. a. u. s. a. s. n. a. r. r. a. t. q. z. t. p. q.
z. p. u. s. i. o. n. i. s. z. d. e. b. i. t. u. i. v. o. l. u. t. u. z. z. q. d. u. b. a. c. a. l. a. u. a. t. z. i. n. t. p. r. e. t. **Et**
q. p. l. i. b. u. s. a. l. i. s. d. e. c. a. u. s. p. r. e. m. i. s. m. o. e. g. e. n. t. s. i. c. s. c. r. i. b. i. t. **Pro** salute.

Causa m. i. f. a. u. t. o. z. z. a. i. c. e. l. u. a. p. n. i. t. i. u. v. i. d. e. a. s. m. o. t. p. p. u. s. i. o. n. i. o.
p. t. o. t. o. a. n. o. f. u. t. u. o. i. s. t. a. e. q. e. t. i. a. d. e. b. i. t. o. z. l. i. g. a. t. i. u. m. i. n. t. s. i. a. s. p. a. t. a.
b. a. c. c. a. l. a. u. a. t. z. q. d. u. i. l. e. g. i. b. u. s. d. e. o. a. n. u. e. r. e. i. n. t. e. p. t. u. r. h. i. s. z. q. p. l. i. b. u. s.
a. l. i. s. d. e. c. a. u. s. i. o. e. i. a. p. e. c. u. n. i. a. r. u. a. a. s. s. i. o. e. z. m. i. s. u. m. e. n. a. z. i. a. r. u. p. l. e. r. a.
t. a. t. e. m. i. n. i. a. g. e. s. t. o. z. **Hic** de re i. m. m. o. a. m. o. r. i. a. o. i. b. u. s. z. m. e. l. l. i. g. i. m. a. s.

p. a. b. u. s. e. x. o. r. a. t. z. d. e. b. i. t. a. s. m. p. e. c. u. n. i. a. s. q. s. a. b. l. a. d. o. z. q. n. o. z. a. a. l. i. u. n. i.
i. r. a. a. m. u. t. a. t. o. e. u. t. m. e. l. i. g. v. a. l. u. e. i. s. e. v. e. d. i. c. a. t. e. l. i. t. o. e. p. n. i. t. i. u. m. i.
m. i. s. s. i. s. **Sic** p. l. a. z. h. a. c. c. a. u. d. a. s. b. i. u. g. o. n. g. **In** h. o. f. u. t. u. a. d. a. p. n. a.
p. u. i. d. e. r. e. p. e. l. l. e. s. z. m. e. a. d. o. b. s. e. q. u. a. t. e. i. t. a. o. b. l. i. g. a. t. i. o. v. a. l. e. z. f. -

Aliud ex. 11

Ad ut si q. s. velle scribit rufus. z. e. a. p. a. t. e. u. t. c. o. l. d. e. t. a. p. p. o. s.
s. u. o. s. z. s. e. n. a. d. e. t. z. p. p. h. o. n. e. t. e. t. z. a. d. h. o. r. e. u. colligat. **Et** h. u. i. c.
c. a. u. s. a. a. s. s. i. g. n. e. t. q. z. t. p. m. o. f. e. r. t. i. l. e. z. n. o. p. o. s. s. u. p. s. a. l. u. t. v. e. l. e. z.
q. c. a. v. e. t. f. a. u. l. a. s. i. c. s. c. r. i. b. a. t. **Hic** v. i. d. e. d. e. v. i. c. e. s. a. l. u. t. i. s.
p. m. i. s. s. a. a. n. i. f. a. u. t. o. z. d. i. l. i. g. e. d. e. h. o. t. p. e. a. m. e. n. o. f. e. r. t. u. z. i. o. a. u. d. o.

p[ro]d[ic]t[ur] agris meis mensur[am] p[ro]ntat[ur] m[er]ito valeo. scilicet ad
 hoc decet[ur] m[er]ito e[ss]e. Quia possu[m] h[ab]ere de p[ro]p[ri]o. s[er]uos z
 alia cultura agros alt[er]ando i[n] e[ss]e. ut fecund[er]e. scilicet p[ro]d[ic]t[ur].
 p[ro] m[er]ito maturitat[em] messe. g[ra]tia z fructu[m] ad h[ab]ere d[il]ig[en]t[er]
 r[ati]o[n]as. p[ro]m[er]ito p[ri]mo n[on] p[ro]m[er]ito a me t[em]p[or]e t[em]p[or]e i[n] r[ati]o[n]e
 laboru[m] c[er]ta z maiora i[n] r[ati]o[n]e. Vale. ¶ **C**on[tra] v[er]o scolares
 vni[us] vni[us]itat[em] h[ab]ere q[ui] de alio studio se supplicare vellet. q[ui] auct[orit]at[em]
 foueat. z rusticos m[er]ito cu[m]aret. z puellas deservaret. z h[ab]ere
 eas p[ro]curaret ad h[ab]ere motib[us]. p[ro] q[ui] d[icit]a ad iuice[m] debet foue
 auct[orit]as. rustica ab h[ab]ere exosi. z q[ui] h[ab]eat illi i[n] puellis. sic fiat
 p[ro]cessu[m]. p[ro]curat[ur] i[n] m[er]ito cu[m] fauore auct[orit]as vice salut[em] p[ro]m[er]ito.
 p[ro]d[ic]t[ur]. p[ro]curat[ur] fauore. i[n] m[er]ito v[er]o i[n]telligit m[er]ito p[ro]d[ic]t[ur].
 i[n]telligit ex lege orig[is] sibi iuice[m] auct[orit]as debet. i[n] q[ui] i[n]telligit iuice[m] rusti
 cor[um] fulminat s[er]uo odiose. p[ro]fert[ur] r[ati]o[n]e auct[orit]as z ardeat feruore
 puellaru[m]. q[ui] ut videt[ur] i[n]telligit p[ro]p[ri]o n[on] p[ro]p[ri]o h[ab]eat. p[ro]p[ri]a
 ard[et] cu[m] p[ro]p[ri]o vos obsecra[n]s deuote ut dilectis mutue flamma
 m[er]ito p[ro]d[ic]t[ur]. d[icit] de v[er]o puellaru[m] coheretib[us] veniote re
 mittat[ur] i[n]telligit lauroz. q[ui] de h[ab]ere s[er]uat z s[er]uat. Valete auct[orit]as
 societate[m] p[ro]p[ri]e. m[er]ito fecit. ¶ **C**on[tra] d[icit]a. filiali s[er]uo.
 vice salut[em] p[ro]p[ri]a. p[ro] m[er]ito p[ro]p[ri]a vni[us] m[er]ito d[il]ig[en]t[er] p[ro]p[ri]a
 spl[en]dore videt[ur]. n[on] i[n] p[ro]p[ri]o t[em]p[or]e solucio[n]e exp[er]sari adue
 turu[m]. s[er]uo ego z vestib[us] p[ro]p[ri]o z p[ro]p[ri]o alio r[ati]o[n]e i[n]dige[n]s.
 p[ro]p[ri]o t[em]p[or]e exp[er]sari. p[ro]p[ri]o velle esant[ur] z p[ro]p[ri]o v[er]o.
 ut honestu[m] z mag[is] p[ro]p[ri]o vni[us] i[n] m[er]ito v[er]o i[n]telligit.
 Hac de re deo floren[ti]o p[ro]p[ri]a i[n] solucio[n]e debet. p[ro]p[ri]a i[n] p[ro]p[ri]o
 n[on] p[ro]p[ri]a futuris. z am[er]ito vni[us] mittat[ur]. sex v[er]o p[ro]p[ri]a i[n]
 v[er]o t[em]p[or]e. cu[m] vase buturi i[n] subsidiu[m] exp[er]sari fidelit[er]
 p[ro]p[ri]a i[n] v[er]o z m[er]ito q[ui] modu[m] p[ro]p[ri]a z honore. Vale. me

Aliud ex 7

puellaru[m]

Aliud ex 7

mir. sororibz. z alio p'dicant. aut n'cupl. qm d'ado. f.

Dyebutic negatice

- Reutor
- Rullz
- Ruy
- Nemo
- Rullibi
- Ruy
- Ruy
- absit
- Absurdū ē
- Stultū ē

Dyebutic affirmic

- Dic
- Dullz
- Dualz
- Dulz
- Dualibus
- vbicuz
- Enay
- omode
- insoludū
- esper
- Diphac

ialet

ex. 7 feb. et pluto

Hic modus eplandi est iste. ut p. effusio p'mittendo
 notet. z motia cā p'cularis p'narrat. z vltio p'ti-
 cularē cālit' icludēs ateponat. p modū exordij de p'n-
 z cauda nō faciēdo sp'iale mētionē. Exēpli grā. Eadā s'nt
 pōtētia ut ei vacat b'nficiū q'rat. hac p'cularē causā
 p'narrat. q' absq' s'bdio b'nficiū idōatū studij q'mūac
 nō valet. vltz p modū exordij an'pōit. Ex iūe d'no.
 sudorose ad s'arū culmā d'clātūz. plati eadē auxiliū
 tenet. // Del sic. p'ū ē diligēt' s'udēbz auxiliū eē z s'uf-
 fragiū. Sic g' eplā potēt figurat'. // Similā rōmēdāc
 cū debita r'ueniā z obediā v'ce salut' p'missa. p'ū ē
 ad s'arū culmā sudorose z fuer' d'clātūz t' b'nficiūz s'bdia
 q'donāc. Sic ē i xpo r'ueniēssie p'z q' ego exilis q'sup' v'bz
 z v'bz idōatū studij p'p'doloz absq' auxiliū a fortie s'ue
 tione ad tābz q'mūac minime valeo. // ad v'zē p' r'ueniēssie
 p'ment' vestigia deuolūz. Deuot' p'bz. hūilic' depoz et
 exoro. ut dei itūtu z radicis s'ue t' me plātate z idōate

Et bñficiū p morte illi vacat ad eadē vōc rñendissimē pñtū
collatōe spectat libeig dignem gferre me i ppetuū ad ordiū
effusiois deuotibū apud deū ascribēdo. q eadē rñendissimā
pñtate i sūitate z pñtate gferuac dignet. 2f

Quod vobis rogare sociū q equū suū vñ nutat. hūc pticulare
pñtū. qm equū bonū elegit magnitudis. i nullo deficiēs nisi
qz macer. vlez p modū exordij amponēdo sic scribit. Quū re
comēdatōe vñe saluf pñtā. Amoz qlibz tenet. alii gferēdi
honorū d fructū gñtū qdonac. hūc ē causā qm equū t cui su pñtū
velocissimū elegit magnitudis. z disposiciois valde for mose
p qz macer. defū nullo vñat. Quā a me diligētiā rogū
cūc ut nō patatē s sufficēti pabulo a te equū nutat. i
pignescēt robur z decore. In plag possū iā addē vale. duc
addē pticulā cōz. Sed si facis z tū placū z vōc vōdiciōis
gāudiū gferis. Vale. Etā si plag maiorū vñtū i mēcū. p
salutāō z fialū gferatō cūctū vna cū vñ rōe p modū
exordij ascripta pñnti. f volūtate z pñtāō oratoris.

Hic est faciendū ē qm si cent decē rogāda ut plā possit oīa
sit p vna cōz peti. i q cēt solū vna pñtū quāctō. Vel
si cent plēs cē mouētō oīs debet gglutidari absq quāctōe.
ut cū vna quāctōe i vna breui orōe z fūctūa iuxta i gñis
iñā ē dēdas i arte gmutadi. 2f

Quidā vult alī gñari. Effūc sue epte ē. q vult eū oī
quē dñm vōcāe. Cā pñtūc affigē. qz res z pñtū
pñtūc. Sūc cā ē. Dīna lex z ciuū ē. ut vñ mēcūly mēcū.
z malū pñā z afflictiō debeat iñdē. fiet qz sic pñtū. gñēf
iñtāōe cū extōri z vōcāōe mēcūly qm quā mēcūly p
salute. Dīna lex z ciuū mādāt ut vñ mēcūly sua mēcū

De ex. 1. d. idē ad sociū

*quī plā sē rogāda ut
plēs cē mouētō.*

ad cōminādū. eplā

et delictibus peccata videntur talia. **Hic** est autem tu perit iuste sedi
 cose et fraudulenter p[ro]p[ri]etate. ~~scilicet~~ fortunatus tunc. q[ui]a
 deus es conatus. q[ui] potes. si p[ro]batione me[is] te i[n]t[er]itudo i[n]sp[er]at.
 molestia. captivitate. i[n]carceratione. i[n]ru[m] dissipatione. atq[ue] iusticia.
 et deo i[n]stantibus q[ui]stibus. **Vale** i[n] eo q[ui] est a o[mn]i discurtu[m] vixit et

epla subiecta ad p[ri]ncipem
 p[ro] defensione.

Scribitur cuidam p[ri]ncipi sui subiecti. ut **I**tem.
 dignetur eos defendere q[ui] iuste t[ri]bulat[ur]. a c[on]viciis
 ruthenis. **Et** cum p[ro] modum exordi[um] p[ro]ponit. videlicet. **Et** i[n] p[ri]ncipio
 ap[er]it ostendit. d[omi]n[u]m auxiliu[m] defensionis opp[ro]p[ri]is. opp[ro]p[ri]is. **Et** alia.
 subiecta p[ro] defensione ad p[ri]ncipem debet se r[ati]o. **Et** alia.
 p[ro]p[ri]a p[ri]ncipi data e[st] p[ro] ut versatili gladio iuste v[er]a
 tos tuat. **Hic** q[ui] fiet epla. **Scipio** cu[m] toto concamine cordis
 et me[is] humiliter ad placata d[omi]n[u]m iusticie oblat. **Et** ad i[n]sp[er]at.
 et p[ri]ncipem mandavit feruere obsequio. **Hic** et illos et opp[ro]p[ri]os iuste
 scuto defensionis fortit[er] v[er]uere et tuet. **Hic** e[st] p[ri]ncipem illustre
 p[ro] nob[is] c[on]viciis rutheni dep[re]catione. hostali i[n]uasiōe et p[ro]p[ri]u[m]
 v[er]uere i[n]solita mimu[m] se i[n]sp[er]at. **Et** ubi ex patate. i[n] potentes
 potestates armate. et p[ro]p[ri]i. i[n] iusticie obice opp[ro]p[ri]e m[er]ite
 valent. ad gemu[m] cora celsitudine v[er]e maiestatis ceteros et
 i[n] potentes. d[omi]n[u]m. et nobilitate. idusta et utere. absq[ue] p[ro]p[ri]ate cu[m]
 mimu[m] p[ro]p[ri]a. **Et** p[ro]p[ri]a. **Et** p[ro]p[ri]a. **Et** p[ro]p[ri]a. **Et** p[ro]p[ri]a. **Et** p[ro]p[ri]a.
 luti. celsitudine et suspirio afflicte p[ro]p[ri]a. ut d[omi]n[u]m i[n]sp[er]at
 et i[n] iusta i[n]t[er]itudo. g[er]it v[er]e armata et milicia i[n] breui cedit.
 i[n] honore et gloria v[er]e maiestatis. et totu[m] t[em]p[or]e salute. qua[m] alit[er]
 v[er]e v[er]uere celsitudine maiestatis g[er]it dignetur. **Responso.**
Idem p[ri]ncipem p[ro]p[ri]a i[n] breui t[em]p[or]e eos de augusta me[is] v[er]uere.
Et i[n] iusta. q[ui] hucufq[ue] fidelit[er]i g[er]it p[ro]p[ri]a i[n]sp[er]at.
Et i[n] iusta valuerit. **Et** i[n] iusta v[er]uere q[ui] i[n] n[on]ta re maiore a

epla p[ri]ncipis ad p[ro]p[ri]os.
 i[n]sp[er]at.

placida hē q̄ posse fideles manubere. z uq̄s dep̄mē. fiet q̄
 sic p̄cessit. Sicut fideles p̄decessoribz nris ex vetustate atq̄ meo
 ria i p̄uētiōe fidelū z maloz dep̄ssio. utute honore. agētibz
 gloriose v̄re q̄zele lamētatiōis iustissias i scripto v̄ro legimz.
 Intelleximz fide. h̄is ad h̄ulādū meo anuētes i petitis
 ut i petita. cū tpe fact̄ ductio. c̄māciō. hostili vexatiō. q̄z̄is
 obuātes i fideli q̄stia p̄manēdo. Diminuti viribz. meo a
 a nob̄ auxiliū z suffragiū scētē. Cū i h̄iu d̄ina fauēte de
 mētia copiosa armatū. valida q̄ potētia. ad v̄ri p̄ntiā q̄ss̄
 nros digemz. ique q̄st̄ales. fidit̄ extirpādo. cosipos
 alibi morant̄. p̄pe natiōis z t̄re agūtā p̄essuros ad
 igitā loca. ex ver̄tūli gladio exules faciēz. ut iusta p̄cāri
 affluō. alios z nros a t̄m̄ fauorū q̄ss̄. horribili t̄re r̄t̄at.
 valere. i p̄uētiōz. z ab it̄m̄ dolorē t̄ra. r̄d̄p̄coz at̄stic̄ q̄s̄de
 tes. q̄z̄ r̄d̄p̄co v̄ra ē. p̄pe. ut p̄pe ē.

Est alij modus t̄m̄ eplandi. x̄oibz magis succūto z b̄uoz.
 facilioz. z utilioz. s̄ ut ip̄e cū sc̄bat. ponat̄ i v̄ro cū de
 b̄uo aucto. z ei adiūgat̄ d̄p̄ q̄placēte ex boū q̄s̄ct̄
 op̄ibz mediāte noīe. qui. cy. cur. a. aliq̄ casz. ut b̄uolētia
 q̄dā p̄ modū exordij ḡnet̄. Cūc̄ ip̄m̄ p̄cedā. dem̄ciādū
 ut efficiat̄ p̄ eplaz̄ it̄cū. p̄ ubū op̄ati mōi petat̄. cū t̄
 t̄m̄ p̄m̄tatiōē c̄ ad h̄ mouēt̄. ¶ Si etiā pluz̄ p̄r̄ at̄e oroz̄
 op̄atiūā. motiōis cū p̄m̄tatiōē p̄ oroz̄ d̄i casz̄ p̄pone petat̄.
 ¶ Et sc̄be vult q̄dā sc̄lāis suo p̄r̄. ut mittat̄ sibi. x̄ florenas
 ad solaciū exp̄ss̄. z sex vlnas de p̄ano p̄ fac̄ tūcā. z b̄ozos
 mittat̄ ut meliū seudeat. Et salute dicit̄ q̄s̄gnis ne it̄q̄
 videat̄. Sic sc̄bat. p̄ q̄ filiale obediz̄. p̄z̄ m̄i p̄ cūct̄ v̄uoz
 meo diligēde. q̄ i sigulis meis egestatibz fauozose. honoifice.

z: modus eplandi magis
 b̄uoz. facilioz. z utilioz.

ut i filij sc̄bi p̄r̄i

primo modo et sepe nro auxilio fuit. et tuus libris legitur nato
ad honore et modo sp anclati. quibus nati p idigeat. valuerit
pp gualo huilic exozat. x. florenco i soludoz expenari. z
sex vinas piam i faura tuice. p gualo honora m mltu
norie. libro est studio quicicet. laice pntu m mitte dignit.
pene ditoru feruore exhibedo. viciu nrm ut spco i gloria
z honore. salutaco ai aita meoz gfangnoz ne iustitid
vicio vexer mme pmissa. Dale i filio moie t i rrepa
p q hac vna. et na gla datur. Ex coloma. z

Responso

Responso. Quodam dudu aie mee fili m. cy
exorbitata. mrglari vna z enormi iru dissipaco ai gnu exp
sa minima gprata. ex torrete diarū fere i arido paupertat
ia lapsa. nichil saluf speras. s de die i die veisilit detiora
pctimesco. neq tuca. neq pecuniaz. libroz. neq alia re t valeo
mispde. et si facultas m foret. adhuc nllateng velle. Qui ei
i medio deuij cessauit. no e oio errabudo. si d p
habuco ne uliq dilapidet. mmet seruabo. si t q aq spes sa
luf m nascet. affcus effciu niget. Dale. iopie pene z miserie
memoz sp cu dolore. :
Alia missua.

Alia qpta de ead. mala

Nomuli inmedaco pmissi. Ermine doctor. cui ex pueluf
demie. dia discordia. f p simp. accusaco z lator adu sp
duplicet fuit z igata ad adus iogtate z discordatf vmonc
p se pate. mea deuota itessioe. p tua huantate m gnotus
gemioz de x macidia ad tepene beuolentac excusatie pduat.
ve ego ta nobili rfozde mozu ad graz eiusde pma iceptq
eide vze eqne dignati. ozoni z obsequoz gtes irabuū. Salute.
Responso. **A** q dilca fautor z aice p q futius tply de ex
hibuf hoze z fauoze gzarū rrepa dabit. ut spes de ifimpta
ifozde. ut accusaco. z iudiciofa cimaco. z timoz aq vei z cul

missio ad ead. qpta

pe hñte prez tuu pfoalit' agōssiq' solcite. studiose z magis ad
 potu i gēose ut te i p'pna p'ra dilaoz rapiat p'state ma
 cūdie omode imēoz iformatū. ut ille t' studio. z hys q' honois
 sē imozati nācia sic missuz. ut donatur. Vale Amozis cathe
 nā. quā sudozose sabzicū vite emēda q'firudo. dilapzi z gēto
 z z me cū tuo d'ipno minū offēdes.

Al' ex' 7' i' p' q' d' q' d' d' d'

Quo posse vice salut' p'misso. Illustre p'ncipis q' ad apice
 v'cāqu aspūales. ututu floibz decusatos. deuocōm
 seruibz iflāmatos p'serti fidelit' seruibz. inficūz digitatibz.
 z officio beate sepussie q'ueniū. Ruc m' dicit nō tpe vzi z
 vzi p'decessozū fidei seruicio ifudati. z veisit' egestate p'f
 furo. de exili digitate. a' officio aride. deuotissā iteessione.
 z futi seruicij exhibēdi itūat. zozoe. dignemū pūde. z:

R. Carissima q' n' z alijs sepe z ueat' vialbz cozpali
 seruicō q'iacūst. Ruc veisit' absq' soao i solitudine dozmitio.
 pie exozita i solitudine vzi z p'missioz z sic. ad v'zū tuā
 itā p'ona pfoalit' p'ncipis i h. solut' solutu officiu. nō honoze
 faciēdo. Vale. alijs p'p'ossib' mēzo p'abz p'ucta h' neigrua.

ausp'it

l'oy

possibilibz
 Aliud ex' 7'

M p'ceptor potissie a q' q'moda. fauozō. z honozō sepussie
 i'portauit. Circa p'cessioz futuri nō habēt e qua.
 tū ad eq'atū cū alijs minū affectatō. duos at aballos p'is
 p'catibz z feruibz meis sepe sic digōz. oia obsepi z serui
 cia totiq' modestie mee possibilitat' ad libitū receptū. Vale.

M agne solertie z idustie x'viii. q' mutuo z pecudru
 delibēatē q' plimoz a p'p'ertatē. tedio. z d'apnoz
 tēpū sepussie redemisti. Ruc m' debus p'plexo ut guato. z g'ue
 die d'apnoz i foribz exipetū magis allaq'ado. a thū afflic.
 p' nūc iminēti recepto pignoz. p'ntū t' t'issimmo. xlv rñe
 ses mutuac' dignēti. In h' t' q'modu. z m' fauozē demōstrādo

Que est i te i reflecta. multoz mutua petetur dntore fidei.
 Vale i amore celi q te i ducat ad finem vitas. **Ratio II**
 magnari dicitur e z prudē. vir. Cu ex spedi fuore p mlti
 alijs xpianis nōnu affecty. frōtas mutuo z fructuōe a futūo
 dypno pferuau. **Euc** etiā in falloz exēma nōte florenoz
 dāq idigeti. xv florenis ad sufficiēs pigny. qfucto tñ mō
 vsue nō pēmissō. ut dīmīssō. mutuo pfoalut. nō solū i hīs
 s etiā q blybz alijs sumulo. ad sufficiētia pignoz. qūes
 me rāssis idubie qplacebo. vale. nō pce ~~ex hoc expēdō~~
 p tibi vtilibz. **Qu** z alios florenos rmissō pignōe pūo.
 sp exhaurie potēis idefesse. de mōtāoe scāduloza itze
 muly ex toto. z f

d. ex. 7

Dost ofcula pedū bīoz. **D**ūssie pē. q sātās studio isu
 dāibz z utūi feruētibz libealissā eē z ppiā qfue
 ut. latoi pntū paby beuole suscepti ut rēpt eadē de
 vite z mozi honestate qly pūlegālit fulget. vās nōis
 cūficiatās z vitati tepōi pphibētes qe sūmō pūbet. **Quarū**
 tenōe eadē vā pēmtas ipōznda de bñficiō a offiō magi
 pūgiu misericordit dignet. pūde. ne laudabit idhoatū
 suū studiū penuria rra. a viciy defai. scāduloze desperat
 i dedecy z dāpnū lūitūe p fide. ex dūat ipedimēt palliāe
 mīng vālitūe. **In** hys agat vā sātās iuxta dictāme
 prudēt z misidie pūssie pūmāit. z f

d. ex. 7

Dobita salute nō pēmissi. **D**enūbitis i vā cū. m iū
 at dūe. **Cuy** sagacitate i qsilis z auxilijs sepūssie m
 z alijs ē pūssu. nūc p doctrīā vitatū studiū petitiō. de mce
 nāio. cā. vulgo z m fact vtili. pūde dignēis. a mē qsilibz
 maiā i pūli casu pūmod rēpauy. **Vale** i deā q t sū p
 grāz i pūti. glāz futūā largiat. **Ame. II Ratio. II**

dno qplacidi bñ pmpio vice salutis p'isso. In em adus v'itilo
 cu cordialit' z feruide asingor. Suis ut p'q i sigtis possibilibz z
 honest' fave curauit. p'q z mo sic. I futuis sp dilig' luce
 p'ntu cogitas. me hic illic studiose p'sem' d'qz vna scz cor
 meu ul aduei. apud q' q'sitij armariu locat. fac' t'p'fauit
 r'adit. eloq'ne d'igor h'icat. z modestie v'itutas splende
 ritat. mea p'ce huc ip'su arrepturu iter ad tu p'nta ca
 festu iohis beuolu' r'apias. r'ceptu honoe vestias ut decet. vale.

ut diligendo 8

ad ex 7

Sepm cu toto conamine metf. Causis q' magna h'ilitate
 z metf solaco i libz ac'stuo'e. ep'no'e. v'ediac'e. a aliena.
 q'cuq' solut' es iocidat. q'mq' volu'ia legu vna cu decto. usq'
 p'ao p te exponedo. s' illud a me r'fudedo marceris sp valuanz q'.

u

Pensio. **P** assiduo adus ic'meto p'libuo. Cordialit' f'auoz
 i q' peata libe'iq' q'defecdo. z eo mag' i hmo q' p' oculis p' nar
 rata de libroz ep'no'e z missio'e. abq' ego gaudiu' delat'oz z
 q' cordis iudiu' m' opare q'sueu. s' p' peau'e patit. z veru'
 penuria. a libroz ep'no'e. a' eoz q'mutaco'e iusta. etia' v'aru'
 d'isc'ma ab ep'toz missio'e. oio me r'it'it. p'etete sup h'mo
 ex'usat. q'm no' negligetie a' q'z'ue. a' r'au'rositati. cu'cuq'
 h' no' ep'no. a' ep'no'o missio ass'ebat. s' p'eta' r'possibilitat' a'
 def'ctu i'p'igat. Vale. Cu' m' facultas creuit t'pe mag' securo
 ut i'nteris. hos libz mar'aboz. t' fidelis r'mittedo.

ad ex 11

Post salute. Reuende mag' m' f'auoz d'ne z p'ceptoz
 i q' ois q'sid'et' z spei iactu pono. mearu' pau' q'sata
 deaurate p'com'it' fame tue r'it'it' cu' hos duos salues
 meis cordiaco'e z q'silo. tue digne diloi. q'missos. doctrine ex
 eratu' d'um'is. i' g'zades ho'ozes z q'modu' t' v'eturos ex ide.
 vale. **P**ensio. **P** feruēt' adus r'ip'co nexu. itegerr'ie
 dilois aue. cui p' cereis ex a'ia'q' feruois ob'se'io. ego

diligēter expletis

nūc ascrigor auctū. z eo magis qz honesta. iusta z vniuersa
 petatū tua dignit. mō. Cui qsecās. cū tāta aia solitariū dēz
 doctrine z morū doctrine sū disaptie cca hos duos exhibēdo.
 ut tue sine sine dulci z nō ide fama cū honore. z ipis
 uicēibz scōm z vbitate cū glōso splēdore q̄bz pullulāte
 videbit sū fraude. Vale.

Q sequit̄ elegācie iugz Gasparini p̄ganis
 Quaru dā sē i laude ifimis hoibz quēdētē
 Aliq̄ mediocibz. z Aliē maudibz. Et p̄ ad ifimos.

Ita ifimis quēdēt. Et si q̄ plarō rusticiū hoīz. dicit
 tū. paratū. diligētē. obsequē. fidele appellat. **I**n laude
 mediocū hoīs. h. sē. z a p̄ augmētū pōita. solicitū. industriū.
 Exptū. p̄olē. **A**d maudō. q̄ si habet. p̄ nobilibz. ut se cō
 augeat. quēdēt. Gēndōs. Robulō. Exptū. **A**d p̄cōs sū
 p̄cōs. q̄ sū p̄cō q̄bz scōm. mōratūbz fugat. q̄bz ē p̄cōra
 vrbū. a p̄cōra p̄cōratōs. ac p̄cōratōs. Gēndōs. ut sū
 signēs. atqz. Leuātissio. dicit. **A**d filios senatorū. q̄ z si nati
 ex senatoribz. vnt. z aq̄ ipis. ut ututibz. officiu. p̄cōratōs.
 z Claros vicos nōdōm nūcāpā. **A**d milites. q̄ si ifimis
 p̄diti sē. Splēdidos. ac Gēndōs illos vocat. Et vō i r̄bz pacis
 ifimēs vnt. eosdē. Gēndōs. ac p̄cōratōs appellat. Si aut
 armis famosi existēt. magnātos. ac p̄cōratōs cō dicit. **A**d
 ep̄os. z abbatēs. Reuēndos. ac p̄cōs optōs nōdōm.
Ad p̄cōs z p̄cōs. Beneuēlēs. ac Religiosos appellat. **A**d
 p̄cōs ḡmatia. Et si ad p̄cōs ḡmatia scōm. **A**d
 illos aygros ludi appellat. Iratissio. Gēndōs. Doctissio. In
 moratōs. vntos optōs. dicit irmissio. si irmissio ē ea disaptia
 fuerit. **A**d p̄cōs. Et p̄cōs vocabula attribuit. Modestissio.
 Gēndōs. Acutissio. **A**d legistas. Iuro civilis r̄p̄cōs. Iur̄

ad plares

ad mediocā

ad maudōs nobiles

ad p̄cōs sū p̄cōs

ad filios senatorū

ad milites

ad ep̄os z abbatēs

ad p̄cōs z p̄cōs

ad p̄cōs ḡmatia

ad p̄cōs.

ad legistas

sultos. pitissios. doctissios. sapientissios. magisterios. iustissios
 appella. **¶** Ad amonitab. Juris potestati dicitur. et est pene
 oia leges attributa ad eos qfero. **¶** Ad oratore. facundos. di
 fertos. imatos. expoliato. In **¶** dicitur. Copiosos. Graues.
 eloquios. appella possit. **¶** Suplatis at pstatioes viedu e.
¶ Ad theologo. Peru dinaru itptes. boies diuissios
 appella possit. **¶** Sumos i oi gnie bonaru artu vnos.
 no plu nobiles. s illustres. etia i eo gnie. **¶** i q pdici st. no iuria
 veter appellauerit. **¶** Equales hii p. q. ceteris pstatioes sine etat.
 erutores alio. oratore. a phi. a medica. a legiste. a canoide.
 a theologi. **¶** Grammaticos vo ac logos. vix vobulo hno
 ornant vsq duedi. nos q maloz patit. q minime ita nobiliby
 disaptis eo iudic pbadu e. q i hno psois q no mltu digtate
 ac hoizby differit. uba ad augmetu. no sic. psoaru ppa
 facile ab vna pte i alia trisserut. **¶** Sed i vitupa. nega
 do atedat laudibz eit ppenda. orde cyso ut dicit. seruato
 q i supdas oibz augede. ordis laudibz. vsq magis eruditoru
 homi. q avo seruet. **¶** Sape e ne nimia i dd. appet. h. loc
 no nlla pmitteda p. **¶** Ad pnapes. **¶** Si ad pnapes scibz.
 hii maxia. illust. dd. p. **¶** Si vo it alios pnapes p. em
 netes. hii illust. seremsi. ac felices dicit. **¶** Si ad i geo.
 scibz. auerare i gna. ac pssima cona. factiaz digtate
 i gna nuaipa. **¶** Et huc hoiz titulu pda. isupio pnapu
 adde solent. **¶** Si ad ipatore scibz. hno ubo ut ex libris
 digtoru colligit. vrim. **¶** ppetuz augusty. ut sp augusty.
 factiss. dimiss. dng claudy. factiss. vo appella. ut pi
 ceo factiss. **¶** Letra vo vobula q ipatoibz attribui gsueuerit
 oia p. et i hno sume pnapibz. ut pius. muictiss. cu
 pator. **¶** Et q seremo ill p. attribui. et supillustres vocant.

Ad amonitab
Ad oratore

Ad theologo

Ad grammatos & logos
logicos

Ad pnapes

Ad i geo

Ad ipatore

exclsi
idati

72
Ad papā

Ad cardiales. p̄sides
archiep̄os & p̄smonachos.

delectare

Pro ad papā sc̄bedū est q̄c̄p̄ a orō h̄m̄da. i. w h̄m̄o ubi ordo
scr̄uibe. ut ea p̄rez p̄ze. p̄rez demētissim̄. p̄otificē
maxim̄. p̄ssim̄. v̄ssim̄ vocet ac sup̄alluzē. Nulli ei
i h̄. s̄do sup̄alluzē p̄ n̄ papa & ip̄ator. **Ad cardiales.**
p̄zarchias archiep̄os. p̄smonachos. Cardiales. p̄s̄atissim̄
p̄zēs ac p̄c̄uendissim̄ appella. **Et** h̄ec laudes q̄ sup̄ioribz
quēnt. i. p̄sibz nō attribūt. **Eōdē** v̄. q̄ i. p̄sibz q̄adūt. p̄e
rūq̄ est i. sup̄ioribz laudat. **Sp̄co** i. orōe p̄e r̄cordatiō
de **Deo** s̄ i. illo i. q̄e v̄tutes. q̄d te cesar i. q̄e nō arbi
tor. s̄ p̄apue signū & ammirada similitudo. Et si i. ubi sc̄o
laudat i. q̄e. nō solē signū h̄oiz nō dia. m̄ta laudat h̄e h̄e
i. i. q̄e. forte i. p̄e. seuerū. ḡue magnāimū. largū. b̄s̄fici.
liberale. **h̄ec** s̄ i. q̄e laudes. **illa** p̄uata ut volēt q̄s̄o aca
p̄at. **Sp̄o** i. f̄ugalitate. modestatē. p̄uata q̄ v̄tute max̄iaz
iudic. s̄z t̄i h̄. ḡmodiq̄ i. t̄et. & p̄ occupacōe. fier. &.

Explicit opusculū de ḡatav̄o maḡi gasp̄sim̄ vi eloq̄tiss̄i

I De modū iā d̄c̄s de ordī. epl̄arū v̄bz i. q̄libz p̄p̄e
ar̄rega & colla. saluo q̄ p̄is maḡs̄. excedēde i. v̄ta
matie fecūditate p̄ oēs p̄es argū. r̄thorice. **Ex** gr̄a. **In**
die cinerū. s̄ h̄o colla. m̄e. hortacō & p̄suasio d̄icēs ut
h̄oēs p̄m̄a d̄uāt. & p̄fertū ieiunio corpa sua fatigēt & mo
lest. **Allud** f̄alut̄ i. t̄et. c̄t ultra p̄o collacōis m̄e. c̄a aut
me ad i. m̄oēs quā ass̄is̄o audiat. c̄t. q̄m̄ p̄m̄a d̄elet
defac̄s & culp̄as om̄i v̄icō. & p̄s̄ent oīa i. p̄d̄m̄c̄ta reditq̄
m̄eē h̄uāne ad suū optatū. & habilitat corpa & aūz i. epe
s̄ cūcōne m̄eītoz. i. v̄iuaatūe actū. & i. facultate att̄igē
di v̄om̄. p̄oīū v̄om̄. Et ieiunio corpa p̄s̄eruat ab i. f̄ec
cōe c̄ḡtūdis. i. h̄eo & p̄te epte & v̄lthaz. & q̄at q̄. i. v̄ere

p^o. p modū vltū est p^a p^o z dicit. **S**ignā est impedi^{ta} a iudicū
ad optatū salutāe bonū n^o desat. s^z laboriosū cōmūe ex lēx
origū se s^z molestāt z laborat. ut tūlū p^o p^o impedit. **z**
abiectū defēbū. suo desideratō z p^o bonū vmat. **z** p^o u
p^o tūlū tūlū n^o est. p^oncipalibz ordiat. z ex cogitat. rā tōz
sermo scū ē sbalt. z nō v^ocat n^o extēso artificiosa q^o exp
dicit. p^o ex acū argū^o. z q^o p^o p^o tūlū e^o. ut videt. p^o p^o
p^o p^o ponat. sūmāe. Deinde v^o i vltū p^o p^o p^o. Deinde assūp^o
p^oncipalis rōi rōboret. n^ollū argūmētū sūmēdū p^o īp^octūz
locōz īuētōz īgnē dēnūtiatō q^o sūmātibz. **E**t est ex q^oz loc
deductū q^o sūmātibz. z solū argūmētū. z desinat q^o rōz z
p^o p^o p^o p^ont īfirmāe. **E**t s^z fiet exornatō. s^z p^o iductōz sūlū
sūmā vāiārū hūc illū īuētārū ī rōbur z fortificatōz īuē
tōz sū q^o sūmātibz. vna cū exēplū exhibatōe actorū ut vī
fūlū sūlū agēdōzū ī aliis hūc q^o sūmātibz. **E**t q^o īta rōis. z
efficacia p^o sūmātibz z abiectōz īfīrōnū. q^o sūmātibz cū lūc
da rēuētōe exornatū iductōz. z exēplū fiet bīus īra
p^oncipalē z sūmātibz ī q^o sūmātibz p^o sūmātibz. p^o p^o modū p^o
p^o p^o p^oncipalē sermois. z ad ītār dēductōz p^o p^o dēductōe.
z est z p^oncipalē sūmātibz ītētā d^z eodē mō dēductū. **E**t sic smō
ē q^o sūmātibz artificiatū. īglāt extēso absq^o dēductōe dīg^o sūmātibz.
rūp^o q^o sūmātibz hūc. q^o sūmātibz p^o d^z ē tūmātibz ī effū ut ītūtē.
Et ī q^o dā artificiatō z studiatō īduat āe articulatōz collatōz
ā sermois. s^z tū artificiatōz est sūmātibz collatōz. si artificiatō nō
p^oncipalē. s^z ītōductō nō ab exēcutōe sēuētāt. s^z fiet collatō ad
modū vniū rēgularis p^oncipalē rēthōicē orōis. **S**ūc q^o sūmātibz p^oncipalē
cēde oēs arēge z p^oncipalē. **Q**uā tū aliōs modos hūc s^z p^oncipalē
vz ordiādo p^oncipalē smōis iuxta ordiēz dēuētū tūmātibz ut dīstōz
p^oncipalē p^oncipalē sūmātibz articulos dūctū smōis q^o sūmātibz.
Et hūc modū vltū sūmātibz p^oncipalē. s^z p^oncipalē sūmātibz z rēgularior. **z**

facta suada e p ordine q smoes z septa debite virgulet. Et hec
 virgulae s'bordat. ca ordiat q pnuatior. Tame s' b'zcu
 qpedio e nuc i'pedu ars nri. p q nono. q ordi aq e ip'ca
 i' q'zuc. z p'ca i' esu. z poit. illic vnu d' puctu qd' vocat.
 coma i' signu defaut q'stutionis. Aliqn at e p'ca i' q'zuc.
 s' defiat i' esu. z tuc p'ceda e vna virgula q' v'ot. colon. q'
 mebru. Aliqn v' n' defiat i' q'zuc. n' i' esu. z p'ceda e
 puctu magnu. ut p'g'p'ly. Ex' gra. faae manu. z pedibz
 illois. ibi p'ceda e coma. deozate z deluise valde ornata.
 iteru coma. ad nucaadu m' uer. ibi colon. dz poit. solenu noua
 de p'ccate ibi coma. frus mei diligedi. i' p'ody dz poit i' modu
 p'g'p'ly. i' signu q'plenu i' esu z q'zuc. Aliq' ad ad huc adu
 gut signu itozacis. z suz suspesia i' fozaos su fractioe d'au
 de q'ly facile cognoz p'ctans sibi ex usu v'edicabit.

plutare

locus g'us

Iam dicendu e de eloatice. p q' p' adu'ed e. Am' ordo i' r'hoi
 ca s' t'pliae modu loq'p'i. t'pliat figurat. Aliq' e' s'mo re
 tyozaz e g'us. s' ille q' q'stat i' ex'p'ia q'zuc. ex'p'olozu z
 ornatis'p'oz uocabuloz no' cotidianoz. s' p'p'oz. a' no' faclit
 t'nslatozu ca re versato magne p'od'ositat' v'oe salu' aut
 detineti. ut de deo. z salute homi. Et v'lit o'eb' p'suasioes s'up'ie
 ad p'suadedu ex loc' q'mouedis ad ma. q' d' legu z p'z
 cipu aucte. a' iudic' p'p'e. Ab euetuū debitate. Ab ex'p'ly
 enozm'itate. z q'p'e p'oit' i' figura looz i' uelozu i' g'ne
 delibeat'io. Cauedu e t'p' i' h' g'ne. ne fiat abiguitas z obscuritas
 v'oe nimie z ex'p'ite q'zuc. a' v'oe v'et'it'at' v'enu'it'at' v'obu
 loz. a' difficultat' i' uellegedi eoz. Cauedu e et' ne sit nimis
 dura t'nslatio. Et ne sit ordo nimis turgida. z i'flata. a' magis
 rigosa q' res postulat. qz aulibz rei dz suz sermo q'format.
 Ex'p' e de letulo q' t'duone machiat' e i' maleficiu v'rbis.
 vbi maraz p'sidebat i' g'f'ilo. vbi de ped' e' q' sta e delibeat'io.

Sic ei precessit marq. vjs pto qm hmo. Et e vni iudices
 q fact p dmonā pena possit i eu excogitāe q p hōstibz urbe
 atq p rā. pde cogitauit. qd maleficiū cū h scele p q p rā.
 qd huic maleficio dignū supplicū potit iueiri. In hō
 q violasset i geruā. ~~mate~~ ~~idm~~ saupzasset. vlcisset. a que nirezfallas
 a p rāo neccisset. maxia supplicā marcos nri qscpserut.
 Huic crudelissio z nefadissio scelei siglāre pena nō ruzut.
 atq i alijs malefici ad sigulos. a ad p rāos ex alio p rāo
 iuria p uerit. hō sceleis q se affmes. vno q silo vniūsis
 ciuibz a fassias calamitates machiant. q sedes aios q
 crudeles cogitacoēs. q dūctos hoies ab huamitate. qd age
 ausi se. a excogitāe potuerūt. q s. pacto hoies reuūsis
 maior sepulcris. deuicti mētibz. ouātes irruerūt i citate
 Quō demū tēplis spoliati. optatibz cruatibz tūit. alijs
 arrepti i seruitute. miribz fūlias z i geruū sō hostile
 libidiez sūctis. vrbz accessio i edro gadit q flagrada. Qui
 se nō putat id voluerūt ad exitū p duxisse nisi fassie p rāe
 mserādū sceleati viderūt cinere. Reqo vbi qscq iudices
 idigritāe rei. s ney lūgēy id fē. qz vos mei nō egēt. vz em
 ainq amāssis. rei pub. faale vos edoet. ut sentulū qui
 fortuna omi voluit p dē. papūe p rāet ex ea citate. quā
 ipē spūcassioz dnatū nephāis voluit obzuerē. **¶** qd q
 at loqdi mediocē. q s laboriū vōt. egitq. qscq. nō i sumo.
 n. diffialitē dūtamē ut nētamē dōmū. neq nīmū p rāul
 gato. s mediocē. z fact exāssita vmoē dōmū cotidianū. nō
 sedecū i p rā sede ut siglāre. s i tūstāre fualoi. q s. acadētia
 noiant. nōibz sūctoz. q p rā. motis. p tā gna. z de se adictā
 z ūba sufficet. diruātibz. **¶** vel hō modū loqdi qscq
 i orōe leuū. z exāssitāre dōmū cā rē. n. mīmē epūcōis
 n. mīmē p dēo fual. s medio nō se hntē v rāta. **¶**

Hec figura dicitur viciat: dura: & tibi iniquitate: finam ducit.
Claufulam fluctuositate dubietate & abuzio. **Ex** l' c' c' c' o' m' b'
i' l' e' x' t' u' d' e' h' i' n' o' l' o' q' u' i' m' e' d' i' o' c' e' r' o' e' d' i' c' i' t' . **S**z' r' o' e' e' g' g' i' e'
o' r' o' s' t' a' n' t' i' b' e' r' d' e' p' l' a' c' t' u' n' e' p' t' a' c' c' i' p' i' p' r' o' e' x' e' m' p' l' o' . **E** a' e' o' r' o' s'
c' y' c' e' b' i' n' o' . **Q** u' a' l' i' t' e' s' a' r' i' s' i' n' s' e' n' a' t' u' a' r' g' u' i' t' . d' u' s' e' n' a' d' e' t' t' e' g' e' l' u' a' i'
l' a' t' e' l' i' n' a' . **E** t' . m' a' u' l' u' . q' u' i' c' u' e' r' a' t' u' f' u' g' e' b' a' t' g' a' l' l' i' a' s' v' e' l' l' e'
p' f' i' a' s' e' . n' o' a' r' m' a' c' e' p' i' s' s' e' q' u' i' s' e' n' a' t' u' . a' d' i' p' t' i' n' r' o' m' a' n' u' . a' u' t'
e' i' p' u' b' l' i' c' i' . **Q** u' o' r' u' e' i' v' e' l' e' m' e' t' i' u' d' i' c' e' s' . q' u' i' r' o' s' v' o' s' i' p' u' l' e' r' u' t'
u' t' e' s' a' d' e' s' l' u' c' i' u' l' a' t' e' l' i' n' a' . **E** t' q' u' i' m' a' u' l' u' s' q' u' i' p' r' i' a' z' a' r' m' a'
c' e' p' i' s' s' e' . e' o' p' f' e' r' u' t' . **E** t' q' u' i' n' o' b' i' l' i' s' s' i' m' i' c' i' u' e' s' a' c' s' o' c' i' n' r' i' s' i' t' q' u' i' p' r' o'
n' o' b' i' s' p' u' g' n' a' t' . **E** t' i' p' u' i' n' r' i' m' i' n' o' b' i' s' e' i' s' i' t' u' t' i' t' e' . **E** t' i' d' u' s' t' i' a' q' u' e' r'
u' a' e' s' o' l' u' a' t' i' s' i' t' p' e' . l' i' b' i' . **E** t' o' p' e' s' s' u' a' s' . **E** t' c' o' p' i' a' n' e' c' i' o' r' u' i' c' o' g' n' a' r' e' t'
u' t' f' a' c' i' l' e' v' i' d' e' r' i' t' a' d' t' a' n' t' a' r' e' n' o' d' u' o' p' a' r' e' d' a' . **S** i' n' i' . **E** t' p' a' r' d' a'
p' o' s' s' e' s' u' s' t' i' t' u' e' . f' i' g' u' r' a' m' y' e' o' s' d' e' l' i' b' e' a' s' s' e' n' o' b' i' s' e' i' s' b' e' l' l' i' g' e' r' e' . **E**
Q u' e' s' t' i' o' q' u' e' r' e' s' e' a' t' q' u' i' b' e' l' l' i' g' e' r' e' t' i' s' u' s' a' p' e' c' o' n' a' r' e' t' . c' u' i' n' i' t' i' o' n' i' t' i'
m' a' x' i' m' a' z' p' t' e' s' o' c' i' o' z' a' c' c' i' u' i' n' o' z' i' o' f' f' i' c' i' o' m' a' n' e' n' e' l' l' i' g' e' r' i' t'
e' i' s' i' b' i' n' o' i' n' t' e' r' e' n' u' l' t' u' . n' o' p' a' r' e' s' . n' o' p' o' n' e' s' s' . n' o' p' e'
c' u' m' a' p' u' b' l' i' c' a' p' r' o' e' e' v' i' d' e' n' t' . n' o' d' e' m' q' u' i' u' l' l' a' r' e' q' u' i' r' e' s'
p' t' e' a' t' a' d' b' e' l' l' i' g' e' r' e' . **S** i' c' u' i' s' i' n' i' t' i' m' i' s' d' e' s' i' m' b' u' s'
b' e' l' l' i' g' e' r' e' n' t' . **S** i' t' o' t' u' c' o' n' a' m' e' . **E** t' . **S** i' g' u' l' a' p' l' a' n' e' d' i' c' i' t'
q' u' i' s' i' t' i' c' o' u' d' i' a' n' i' s' v' o' b' u' l' i' s' . **E** t' v' a' l' d' e' v' i' s' i' t' u' s' e' a' r' e' s' e' a' c' o' u' d' i' a' n' i'
a' b' s' q' u' e' m' a' g' n' o' f' r' u' c' t' u' . d' i' c' i' t' d' u' e' s' u' s' u' l' . e' a' c' o' u' d' i' a' n' a' e' l' a' q' u' i' a' b' s' q'
u' l' o' z' m' a' g' n' i' p' o' p' u' l' i' a' o' r' n' a' t' u' m' a' g' n' o' a' p' p' a' r' u' . **S** i' c' a' t' . t' i' s' i' s' i' t'
f' e' r' i' n' o' n' i' m' i' s' t' e' m' u' s' . **E** t' e' x' a' n' g' u' i' s' . **Ex** l' i' i' . **E** t' o' p' e' s' i' o' e' d' i' a' r' i' i' i'
z' i' t' h' i' d' i' o' z' . u' t' s' i' q' u' i' n' o' d' i' c' e' s' i' o' p' e' t' a' t' o' r' e' d' i' u' i' c' a' r' i' . p' i' f' a' c' e'
p' l' u' i' p' o' q' u' e' f' e' r' u' o' s' u' o' s' a' n' c' t' i' o' n' i' . n' e' s' a' o' q' u' i' i' a' u' r' e' d' i' c' i' t' . a' d' e' u' d' e'
a' d' v' e' r' e' t' e' e' x' c' l' a' m' a' t' u' t' o' e' s' a' u' d' i' a' t' . v' i' d' e' u' t' d' i' l' i' g' e' t' n' u' e' n' t' .
n' u' m' i' s' i' p' o' t' e' s' a' t' e' n' o' d' e' . **I** n' s' t' r' u' c' t' i' o' f' e' r' u' i' a' u' t' . o' p' o' r' t' z' u' t' m' i' d' i'
a' d' u' o' r' o' s' i' n' f' i' n' i' t' a' s' . s' i' v' i' o' n' u' m' o' s' v' n' i' u' s' o' s' h' o' d' i' e' i' n' f' i' n' i' u' i' .
d' i' c' e' i' q' u' e' t' r' e' a' t' d' u' o' s' . l' i' b' a' n' i' . s' . z' o' s' i' a' d' a' n' e' . **D** e' u' d' e' v' e' r' e' s' d' o' m' i'

11 g'uyū

al' a'clame

casu hospites q̄ ip̄i dū p̄gnat̄ ī cena splendide r̄eper̄t. Ille
at̄ ut videt̄ r̄ddē vice. bñ r̄t̄ cū hac v̄eip̄. s̄ nullo v̄ctū si ad
domū meā r̄az̄ v̄ā hūisset. Ita fecisse iquit̄ si domū mouisset illi
s̄z̄ ac̄ facile fuisse v̄ndelūz̄ posse v̄ire. Verū eūc̄ illū sequit̄.
sodalitū eāt̄ eodē die futū. h̄ic i q̄ h̄ilo. r̄sp̄iat argēt̄. q̄
fuerūt p̄ festo expositi. pati p̄bat̄. accedit serualz̄ dicit̄ q̄ ē
hōi et̄t̄ dany d̄m̄y iā v̄ire si vellet̄ v̄ire. Ita ne r̄t̄. z̄f

Gravis. q̄ q̄s̄t̄. orōe h̄. v̄icat̄ si fuit̄ t̄ḡda. ut
ex̄s̄s̄t̄ q̄z̄ucta z̄f st̄ata. s̄i ex̄ n̄ris.
ā i q̄s̄uēt̄ v̄obit̄ q̄f̄cta

figura loq̄di

Mediocris. q̄ q̄s̄t̄. ī orōe h̄. v̄icat̄. si fuit̄ fluctuā.
ex̄ p̄p̄o v̄obit̄ q̄z̄ucta z̄f tenus. z̄ p̄x̄igius.

Leuis s̄i plana. q̄ q̄s̄t̄. ī orōe h̄. v̄icat̄. Ambiguo. z̄
ex̄ cot̄d̄iā v̄obit̄ facit̄ q̄z̄uct̄ si fluctuā
et̄a act̄o s̄aur̄tes z̄ p̄lebes āf̄ta z̄ macul̄e ābor̄z̄

Quatio ī ornat̄o sermōis. Et r̄ndiat̄ ī t̄ly. s̄. uictūa.
cōp̄e. z̄ d̄igitate. **I**uctūa ē. ī ex̄planat̄ōe m̄ēt̄ c̄cept̄y
dicēd̄y. z̄ q̄z̄ua v̄mōe d̄cōnū cū p̄d̄s̄iōe v̄icōz̄ ḡm̄it̄calit̄.
s̄. barb̄āsm̄. sol̄oāsm̄. z̄. **C**ōp̄os̄iō v̄ō q̄s̄t̄. ī ex̄s̄s̄ta
v̄mōe h̄arū z̄ sillabarū tū p̄s̄iōe v̄icōz̄ s̄ientū toll̄s̄iōe aut
ā h̄iatū. **P**̄ q̄ nōnd̄ q̄ m̄im̄is f̄cept̄i p̄s̄iōe. **V**icat̄. orō.
q̄d̄ v̄icū v̄ō. **L**ab̄da. **E**t̄ m̄im̄a p̄e. a. z̄ v̄ō. **M**eth̄āsm̄.
Et̄ m̄im̄a p̄e. s̄. z̄ v̄ō. **F**renū. **E**t̄ f̄cept̄i p̄e. s̄. z̄ p̄.
valde v̄icat̄. orō v̄ōe liquefac̄ōis q̄s̄m̄at̄ū. z̄ v̄ō. **C**oll̄s̄iō.
Et̄ia v̄icat̄. orō si d̄cō f̄c̄p̄t̄ ī d̄p̄at̄. a v̄ōlū q̄ ē s̄is p̄ad̄et̄
d̄cōis. **E**t̄ia si p̄onāt̄ f̄cept̄i v̄ōles eūsd̄e s̄m̄i. z̄ p̄s̄er̄t̄

q̄ sit̄ elocut̄o z̄ q̄s̄t̄.
q̄ sit̄ uicūa

q̄ sit̄ q̄p̄os̄iō

A z E. z vōc. huius. Et si ponat nime asperuocōes. ¶ Etia
 si mutatio rignoz ut meozoz ipsa magnū decemū e ozō.
 Et vicia oia pdudūt exēpta q̄pōe. sic est vicia cāi snās.
 f. iōgruūtas. peccās q̄ i gūtas ḡmāti. Aut q̄ aptā nouāoz
 rei. ut attribūoz. p̄petat rei. dūdo cōpā cathegōiaz p̄fōit.
 obseruātia iūctiōe. Etia abigūū z obscuritas p̄fōi q̄pō ozo
 rēthōica sepe viciūt. Ex. de vicio. ut Agnelli ludēs mol
 lie cū puellis aspābz sat̄ selluz. Ex. de methaasino. ut
 meozoz mris mee multū multoz z meozūz mozu meoz.
 Ex. de vicio frem ubi pōit. p̄. p̄egē i gū rōoz ego rōe vuti
 latē. Ex. de vicio. p̄mā sug sorozis sat̄ facul. Ex. de huius.
 Det ethereē aere sede lege regna curētes sepe ut fere. Ex.
 de aspiciōe. ut hodie habu hōmū heria q̄ hāmoni imo
 lau. De rignoz z meoz mutacōe q̄re exēpla i smōibz
 q̄z dā fēz mōz de ozōmā. ¶ Dig. Digtas z oznatū didūt.
 i colozes snārū z vocā. q̄ oēs ozūt. z q̄ūoz arābz. i q̄bz rei
 dicit. In ars gmutatū. d. cōpā lūtūat. q̄ acq̄it. faculit cog
 noscētū irū p̄petatōes. z de irū p̄petatōibz. opūbz. z v̄sibz exp̄i
 tā hūi. In potimq̄ rē nouare noue sibi ipōit. ut noue
 aliau rei ipōit. p̄pique rei iā nouāde i sua cogitōe. Et sic
 nomē ipōitū v̄m rei potimq̄ acōmodāe alti rei viciōe videt̄
 nouē sibi. ē. estū. obiecti. iszū. z q̄. ¶ p̄ isto pōndē p̄ dū
 v̄glē v̄lēs. p̄ p̄uācāōē iszā sp̄p̄cābiles. Quārū p̄. ē iszā. oio
 p̄petas accidētū Thezes acū s̄bō excellēt. z a tota sp̄. p̄
 nouari s̄ nouē illū s̄biecti. q̄ q̄de nomē s̄bī. potēt mouēi z
 q̄p̄ari ad modū nouē adiecti. z de se d̄ruiatē adiectiā nouā.
 z est ūba. ut dulcedo. mellis. mīcipat. z mel i l̄ sigtō mouēt.
 z ap̄it. ut mellioz mellissimū. z de se parētat seu d̄ruiat
 mellio mellis mellie. mellūq̄ mellūa mellūū. ut mellūq̄. ar
 cū. z q̄. ¶ 2. v̄glā ē. p̄petas hōis p̄ nouari p̄petare rei iūctiōe

isra

lypde

potē

De dignitate z ornatu

ars gmutatū

nomē

p. v̄glā

2. v̄glā

rei vegetabilis. in se sitit. et bruta animalis. Et ut lapideus homo
 in utero pullulans. vultu caliditate brutescat. **3^a vglā**
 et tā tāta. q̄ aiata res. viceiſa p̄t rupe denouitōz ſue
 p̄p̄t. p̄ nomē q̄ſus p̄p̄t. ut actō. ut alteri rei. **Et** et ipse
 regie deſeruiūt multū modo loq̄di cogno. **Et** grā Aure
 come puellacō ſuo atzino **op̄tate** vide tūq̄ q̄dā iſigne
 p̄p̄t. **2^a vglā** e. Ois rē p̄t noian noie iſzumeti.
 cō ſuis. q̄z. q̄mēq̄. totū p̄t. a' aīq̄ alīq̄ hūiſ depodētā
 ad ip̄i noiale. ſz h' t̄nſupcō ſū t̄nſpō plq̄ valz ad modū
 loq̄di diſſiāle. q̄ ezeq̄nū. **¶** P̄ iſto bonū e' vide p̄tiallacō re
 glō t̄nſſupcō ſū t̄nſpō ſp̄cō. **¶** Euarū q̄dā ſ' ſp̄cō ḡuacō
 t̄nſpō ſ' **¶** Roīacō. z e' q̄n rē q̄ nō h' p̄p̄ nomē ſū p̄p̄
 vōulū. aut ſatī p̄dōnē. magī p̄dōnē vōbulō nō noīat.
 Et iſ' ḡatit i' t̄nſſupcō noīſ appellatīe q̄n' ut ſragoz
 p̄p̄ iauit urbz. **¶** Euarū rōc mutacō ſ' ut iurgū vōtōz
 i'pediūt nautā. **¶** P̄noīacō e' q̄n aīq̄ p̄ p̄p̄ noīe exnō
 appellat. z h' ſic cā laudis ut c̄mīſ. Et laudādo aīq̄ diaſ
¶ Ille e' aīq̄ i' mōibz. ſz vitupando diaſ. Ille e' nō
 p̄uacō. ut iudis t̄dōcō. **¶** P̄mutacō e' q̄n aliud ūbī. aliud
 ſmā demōnq̄ p̄ p̄mā h'. e' q̄n nō' p̄p̄ v̄mīq̄ alī cū
 mīme q̄p̄t at̄vūmīq̄ deridēdō. Et ſi vōcōmī p̄mī hōīz
 golyā q̄ ſuit maxī ḡatīvō vel balbutētē. tullū. q̄ ſuit
 eloq̄ſ. **¶** Crāſlacō e' q̄n p̄p̄ nō' n' cā laudis n' c̄mīſ n'
 p̄ p̄mā ſ' ſolūmō p̄ ſic ab vna p̄ſōā t̄nſſ' i' alīa ut
 dūcō ad bonū nautā. **¶** Iſe e' m̄z cypho. **¶** Iſt' adiectī
 t̄nſſūt. cōz modis. **1°** q̄n p̄p̄tō aiati at̄vūi' iauitō. ut
 meſa dūes dat ſerula gaudioſa. **2°** q̄n p̄p̄tō iauitō
 at̄vūi' aiato. ut vultū roſeq̄. cōz lapidē. **3°** q̄n p̄p̄tō
 v̄mīq̄ rei iauitō p̄bē. alī. ut e'q̄. ut ūba p̄ſellā. ſermo
 melleus. **¶** Iſt' ūbū t̄nſſūt. **1°** q̄n ūbū q̄d p̄tūz ad aiata

3^a vglā.

ab' ut actū iauitō re

op̄tate

2^a vglā

ſp̄cō ḡuacō t̄nſſupcō

Roīacō

P̄noīacō

p̄mutacō

Crāſlacō

Adiectī t̄nſſūt. cōz

Ūbū t̄nſſūt. 3°

me

ca

iudicio attribuitur: ut mac dormit. Aurora silet. 2. qm ubi
 pprii arboribz attribuitur: hoibz ut ho germinat. ho floret. Etia
 qm ubi brutorz hoibz attribuitur: ut ho garrat. e. iatilit
 loqit. 3. supflue. 3. qm ubi iudat: ut salte irrobilis rei.
 alti rei iudate attribuitur: ut doctna pullulat. studiu ariet.
 vntq viret. Et sibi ista ubi trissupate se duo modi p. qm
 no. 1. z ubi discordat i voce. s. qcordat i se. ut diues auary
 eget. senece iuuenesat. 2. mody e qm ubi i spai vniq stat
 trissupate. z i spai alia stat ppe z su trissupate. ut mali
 hoies exaruit lingua ad ungra. z tela ad bellu. qd no
 lancea. lingua ferit. // Ist ptes deditabiles d. qm est ponit.
 trissupate. s. qm eis attribuitur casualitas. ut ipe seruit deo
 sine msi. g. s. ocaabit. ei sine forte. // Sed spes leuiois tras
 supate se Denotaco. q. e. oro ex ppietate trales cetiu. ut
 possit itelligi res no noata. Et he sibi se sex spes su modos.
 1. e. qm absctu ponit. p qto. e. sibi p adiectio. ut utq p
 vntuos. 2. mo. e. qm id qd e ipy effat. ipi ce attribuit. ut
 sudor macerat. z tior pullet. 3. mody e qm id qd e agerit
 pncipalis. s. artifiq attribuit. utru. ut malleg fabicat. 4.
 mody e qm nulla ponit. p materia. s. p nulla z for sit. ut
 auru p amulo. 5. mody e qm gmes ponit. p qcto. ut celu
 p scd. d. celu t. letat. 6. mody e qm uictor ponit. p iucto.
 ut est. ut vnu p ludp. d. p p falcio. // 2. spes e suplatio.
 z e qm ca laudis ut vituperij augeti ut minuendi sermo supat
 vitate. ut vidi uigme ta formosa ut pulc. sua supere pde
 ne clatate. ut vix agelo i celo. s. pulcudi possi ppari. //
 3. spes e itellao. z e qm totu ponit. p pre. ut est. ut qm au
 ponit. p cepe. // 4. spes e abusio. z e qm vna vobulu ponit.
 p alio sibi i significaco ppriq. ut logu p magno. // 4. spes e

ptes deditabiles
 ubi ponit trissupate
 spes leuiois trissupate
 p. e. Denotaco

1. suplatio

2. itellao

3. abusio

Conuectio. z e qm adiectm a suo sbo p dices itponitio modeste
remouet. ut si uelle dice pp plima scadala. ducere scadala
pp plima. **P**roeta spes e puerfio. z e qm ipsoe iponedas
ca ornaty suo casuali ppponit. ut si ducem pps errat crime
p dery. p qta pps errat p crime det. **S**ed qm it ipoz z suu
casuale pout. adq medur. ut pps errat p dei crime.

Quo spicali ptu ozob gmutatoc sit h. una rglu. **S**i i aq
ozob fuit adq no adiectm nimis vulgare. h. dz gmutat
i suu sbo. z dz deditari p oeb casy h. no sbo cu adiectoc
ggeneri dcomu sua ppe. exponetur. **E**x. gza. **S**i dice debem
iohes e alby. gmutabo albu i albediez z deditabo p oeb casy
dd. p. Albedo iet iohi. Albedis mior coloz iohes. **S**ue albedi
sbuat. iohes. Albediez possidz iohes. **Q**u albedo tuo coloz ipoz
iohes. Albedie hndat iohes. qd uideat. q haru ozom manf
plaz dabo. z h. e capieda. **3^a** rglu e **S**i i ozob pntu
e no adiectm nimis vulgare. dz nym gmutat i suu sbo. **S**i
z h. uera i suu sbo no. z h. deditari dz p oeb casy ut p. **E**x.
gza. ut forfita acui no plaz dice iohes e alby. qz alby e
nimis vulgare. nym gmutabit i suu sbo. h. cadidu. z h.
uera i suu sbo qd deditab. p oeb p oeb casy. **E**ut cadoz ad
ornat iohes. **S**pedoz cadob adoznat cu. Cadob sbstat iohes. **4^a**
ut p. **3^a** rglu e p no demratm. ut i latm. ca ornaty
pt gmutat i re demratu ut i latu. **4^a** rglu e **S**i ubu fuit
nimis vulgare. nym dz gmutat i no. ubale. z h. deditari p. **S**i
oeb ut p casy. ut p. **4^a** rglu e **S**i ubu fuit nimis vulgare
dz gmutat i suu sbo. z illud i no. sbo deditabile p oeb
casq. **E**x. gza. ut dice uolo q iohes amat. forfita h. ubu no
plaz. ppta nym gmutabo i suu sbo. h. dilao. z h. uera
gmutabo i suu no. qd e dilao. z h. deditabo p oeb casy sic.

Conuectio

Puerfio

3^a rglu3^a rglu3^a rglu
4^a rglu4^a rglu

3^a rglā

¹ sue significatōis

Dilectio iheri. dilectio feruor ad p̄t iohi. dilectio iudat iohi.
2^a casibz. ¶ 6^a rglā ē. adūbia z alie p̄tes idediabiles
si nō placēt. p̄nt gmutari i ūbā. a s̄p̄tāciā nōiā. q̄ debet
declari sic. p̄. Ex^o de adūbijs. ut si velle dicit iohi scribit
velocat. h̄. adūbijs d̄z gmutari i suā ūbā. ut d̄. iohi velocat
suū septu. sic et̄ de alijs p̄tibz idediabilibz. q̄ s̄p̄ p̄nt gmu
tari i ūbā atq̄ eiusdē significatōis. ut si dicere iohi ut petz c̄it.
dicem. d̄. s̄b̄iugit c̄s̄ se iohi ut petz. Aut i adūbia quicti
ut d̄im. t̄tes quictioes ut p̄p̄os p̄nt gmutari salti ornatz
cā. ¶ 7^a rglā ē. s̄i plēs actz eide resse q̄o velle significat.
p̄t vni p̄ticipaliū exp̄m̄. alū gerūdiū. alū adūbaliū.
z alū ūbaliū. p̄mutatim. Et p̄ q̄o q̄s̄idēndū. q̄ plēs p̄nt
p̄oi p̄ticipaliū. Ex^o grā. ut si dicit velle. h̄. videtur a p̄t.
crao audia missa. iuda. z biba. sic p̄c̄da. h̄. a p̄t. v̄s̄.
hodie missa audiedo. a hodie missa audidit. iudedo. aut
lasciue biba deo duce. Et sic p̄nt s̄z a s̄p̄ septē significū de
vna re i vna p̄p̄oē. Et si v̄ḡit̄ faret duēda. poterūt
oīa dicit i vna orōe. p̄ mediū v̄m̄ quictiois. s̄. ut p̄^o expo
nat. p̄ticipaliū. 2^a gerūdiū. 3^a adūbaliū. 4^a ūbaliū.
z Et si plāz iterū quictū p̄ticipaliū. Et iā ponēda ē vna
quictio. Et iterū v̄n̄ actz p̄ticipaliū. Aliq̄ gerūdiū. Aliq̄
adūbaliū. Aliq̄ ūbaliū. plūa t̄z p̄ticipia ut gerūdia p̄nt
ūp̄oi si plāz orator. ¶ 8^a rglā ē. s̄i plēs actz cent d̄.
de plūz r̄bz. p̄ p̄t̄ exp̄oi p̄ absolutōz ablitōz absolutōz.
2^a p̄ ūbale exp̄ssione. z ponēda ē quictio. p̄. h̄. iterū. p̄^o
absolute i absolutū. 2^a v̄ ūbaliū. Ex^o grā. ut volo dicit
Igne ardet. z c̄adele flāmat. p̄zume rubet z ligna
tānerāt. sic possū dicit. Igne ardet. flāmat c̄adele. z
rubetibz p̄zumo ligna tānerāt. Et h̄. ē ars gmutadi
1 orator valde nōtia.

4^a rglā

2^a rglā

Propositiu

no sibi no uide
ipm noie

- ca
- effaus
- qz mlti
- obiedi
- silo
- gravi
- possessiois
- qmetus
- pti a totu
- altij rei ppij sibi i sig^{oe}
- da ppetatq ut opio ut aliude it pte a des pte

guois

- noiauo
- noiauo
- omutuo
- traslato

- noie adiecti qm ppetatq
- uerbi
- ptu idediabiliu qn f eis attribut casualiter
- qn absteiu p gcto i sby p adiecto
- qn id qd e nro effau attribut ce
- qn id qd e ager pncipat attribut qru^o
- qn matia poit p mutatio
- qn gmetos poit p gcto
- qn tuetoz poit p uero

aiati attribut iudic
tante
vny iudic dat iud
tante aut iudic iudic

noiauo rei

Spes trissaprou

p

noiauo

- noiauo
- Suplato
- inuelas
- Abusio
- Cructio
- puerfio

- noie adiecti i sui som
- uerbi i sui som
- noie demitit ut rlati i sua se demitit ut rlati
- plata pti idediabiliu adhiboz
- noie adiecti i sui som
- uerbi i sui som
- noie demitit ut rlati i sua se demitit ut rlati
- actq ut actiu i ptiqms gerudys adhiboz z ubiq
- pmutati z pmissae cu vna nq quictioe. vel p
- absoluone abluozu cu it poe actq ubat

mutacone

Secunda pars ars principalis et fundamentum per eloquium est
 ars addendi. quod dicitur in preceptis ad decem regulas. Quia prima est
 ut dicitur alius applicetur. Sicut in rebus significat nominatim
 ut ubi dicitur alius. potest addi sua proprietas una ut plures tali
 rei inheres ut inheres se ut reflexum sui sub opposito. **1^a regula**
2^a regula specialis sibi ubi dicitur et hinc ad decem ornamenta quilibet
 sibi sunt adiectum et addendum summo et proprie ut robustus miles
 ut serenus dicitur melius quam ad nullum quam miles tamen. **3^a regula** est
 Expedit multo adde duo adiectiva tunc proprie significat et
 ut serenus miles et robustus. **4^a regula** aula et ubi dicitur
 et quod non solum proprie dicitur potest dicitur per aliud sibi appellat
 dicitur in quo dicitur a alio obliqui designante et alii proprie
 et proprie in ablativo ut ipse est paris facie. **5^a regula** ut sibi
 ar. **6^a regula** est. Sicut adiectio potest addi aliud non solum in
 alii obliqui ut plenus factus et veritas. **7^a regula** est. Sicut sibi potest
 addi duo adiectiva sua proprie designata ut dicitur et bellus glorius
 et expeditus. **8^a regula** est. Sicut ubi potest addi in eodem supposito
 proprie et quiescent ex sua significat ut adiectio ut unum est etati
 robustus accidit ut accidit. **9^a regula** est non proprie potest addi ubi
 sibi rone similitudinis ut ipse modulat ut orpheus. **10^a regula** Sicut
 ubi transitio potest addi obliqui in quo transit actus ubi ut ipse amat
 latere. **11^a regula** Sicut ubi etiam dicitur adhibetur debet
 addi per quam et significat specificiter. ut ille bellator aggerit. **12^a regula**
 hostes. **13^a regula** Sicut sola ubi per adhibetur hinc dicitur sed
 maior ornamenta accipit si per ubi et non sit actus et specificiter
 ut ille pugnat vultus cum iudice.

1^a regula

2^a regula

3^a regula

4^a regula

4^a regula

6^a regula

9^a regula

8^a regula

9^a regula

13^a regula

de arte transponendi

1^a regula

His transponendi primum regule curantur. Quia prima est
 adiectum cum ornamentis potest sibi postponi per medium dicitur
 alii duorum ut atepoi. ut iohannes coloe et dispoce ornamenta. **1^a sic**

ornato colore & figura. **1^a morosa ihoes.** **2^a vglā.** Int' adiecti
 & simi sui p̄t poi ubi. ut alia p̄o orōis q̄szueda cū alto
 duoz. ut equi vidi albi. **3^a vglā.** Dp̄ollū p̄t p̄poi sup
 supposito. ut p̄poi p̄ modū alti q̄ duoz. ut latinū fatūg
 iohes ~~audet~~ feruēt ardōe diligit. **4^a vglā.** In t̄j detiāō mediet
 v̄cip̄. oz cauci illic ponē p̄ctū & paūsa i medio duaru
 detiāōnū ne orō v̄ciat. abiguitate. **5^a vglā.** Int' obliquū
 & ubi poi p̄t alti q̄ duoz detiāō i medio & l̄. sū obliquū
 p̄poi. ut p̄poi. **6^a vglā.** ē. p̄p̄o p̄t p̄poi p̄ suū no. i
 cā ornato. ut i medio adiecti & s̄i q̄bz deseruit. ut quā ob
 v̄. p̄mo v̄lit. q̄dlibz q̄szuctibile postiq. p̄t p̄locū cā ornato
 p̄ modū detiāōnū alti q̄ duoz. saluo q̄ ex tali t̄jssp̄o. neq̄
 abiguitas neq̄ obscuritas ḡnet. **7^a vglā.** ē est bonū q̄ q̄szucti
 ble a q̄szuctibili p̄q̄ elōget. q̄ vno sp̄u dū p̄t.

2^a vglā3^a vglā4^a vglā5^a vglā

Pro arte clausuladi nōnd. q̄ diḡssūa dāō maḡs offi
 cōsa & aptā simi. p̄p̄ta dāō d̄stribūā negatūā roc
 dupl̄ct actū s̄. d̄stribūā & negatūā aptiss̄ie locat. i sic. uel
 p̄p̄t̄ aīe sine si ei queiat m̄suaō sillabaru i sic. nōv̄da.
1^a vglā. In v̄o nō sit t̄l̄s d̄stribūā negatūā. q̄at. d̄stribūā aff̄rūā
 q̄ est & fact̄ apta. **2^a vglā.** si nō sit. ubi p̄ncipale stabit satis
 apte i sic. aut p̄ncipū. a adūbūā q̄l̄tūq̄ ut q̄c̄l̄ ad laudē
 ut vitup̄ū p̄t̄m̄s. **3^a vglā.** p̄lit & t̄l̄e adūbūā ut nō d̄stribūā si &
 t̄p̄tū queiuaō sillabaru q̄p̄t̄. **4^a vglā.** p̄ q̄ nōndū q̄ oib
 clausulaco sit p̄ dactulū dactulo p̄cedere. ut bisp̄odeo p̄ce
 dere. ut p̄ bisp̄odeū dactulo ut bisp̄odeo p̄cedere. **5^a vglā.** Et vocat
 hic dactulū colligatūā cū sillabaru. ut q̄o p̄. ē lōga. s̄ t̄j nō
 ē magna cūa si p̄. ut media sit lōga. ut n̄t̄. ut oēs lōge
 sic. i moloso lōgo ut breui. saluo q̄ t̄s sillabe sit p̄m̄ciat.
 i vna dōe. ut duabz. ut t̄oq. **6^a vglā.** De bisp̄odeo q̄ illic sit

De arte clausuladi

quatuor syllabe. si i una dicitur si i pluribus. si odo sit pducte. si
 corrupte. si pmissive no e cura. **S**ed dicitur quod ut sex syllabaru
 ut i sic ut. ante sine pe poi immediate. s tres dices dissillabe
 optie cadit i sic. ut hic. dixit m sp. **T** p q non d e q i no
 loqui si dicitur i vituperio. bonu e pone tiam i obliquis
 ppetatu vituperii. **S**ed i laudatis orationibus a rō au debet
 adiungi detractionis laudis.

de arte plogadi materia

Incipit plogadi materia

Hic dicitur de coloribus ex quatuor dicitur artibus quibus
 abstruendi. qz hys zill iduz datur ut conceptu mēis debite
 explicet su exprimat z ornate corispondeat matie z qūitati
 auditoris. **P** p modis plogadi materia d. it ptao. q e ornata
 elocuo. q e adde smaz alijs z alijs ubi qtmuat. z reueat.
Et q. pē diffūi sic. **I**ncipit d e vniq sine sō plūy ubi
 ubi idē signatq qtmua z idonea i supō. **C**ōmua addit.
 p i ptaoēz q est d. vniq color uboz. **E**t pē sū ex. lab alano
 i auctauidano. q loqz de via q ducit ad bētaudiez. **I**ed. dicit
 q accessy ad bētaudiez diffiat e. rēssy ac ab ea sē facilis.
Et hac smaz exprmit quz mois. **P** sic Diffialis accessy ad
 hac. facilis q rēssy. **E**t sic accessy paut patz. casy vō mltē.
Et sic. In qua via qō iūsiē valet pē oīs deducere. **E**t sic. Via
 saluē paut patz apta e mltē vō clausa. **Q** sic. Arta minus
 itzāti. s̄ larva ruine. **S**olut qdā hē q i ptao hūlis. ut
 cor qī cōmua oīpoteē rōf. **S**ed syllabalis. ut caduier. qī cō
 data vōmbz est sic vniq modis plogadi. z p rducit ad qū
 modū. qd no viderē de mēte graupedi. z alioz auctuoz
 rthoz. **E**t pē hē. dedari ex illo. qz de illa ethiologozā. hē
 qfideare qmaticz. z nō pncipalit rthoz. **P** hē. tū nō negit.
 qui est ploget materia. hēz nō rthoic. **T** **E**t moz plogadi

matia vōt: cūbatio. Et cōro suplicē rē vōbz venustate
 cūbatio. Et fit vō cū ornato. ut si velle expmē ista orōne
 dīa vōgō ē laudāda. loco e9 ponere met: aliam ī dīcendū dī
 illa. Orōz gcluz fōs sūtz olua pūctificāz. cedz. padisy
 amena. 2° fit cā epitudis ut qz statōs vīdē. Ex: 1° pmi
 si velle dīcē. Ille ē filiz pōzi. ego meliz dīcēz. Ille ē filiz hōis
 ad qz manuū eleuāz: hōies capita īchnat. d pectōza
 pugit. Ex: 1° 2° ut si debere dīcē. pē tuz obnt. meliz dīcē.
 pē tuz vīcā cūpōzā mutauit ī cūā. Habeat se vthoz
 sic ī qz mō dūmō velt plogūe matia. ut hēat nomē ut
 vūū qbz mediātibz nō possz expmē mēis gceptū. Soleat
 de qz z cogitet qūt velt ea cūloz ex loco. ut officio. spē.
 ut hīcū. z actū. z gōsūbz. Et tūā nō ponat p noīe suplicū
 ut vūo. Ex: 1° ut si velle dīcē. bolēmī sē hētūā. hāc breuē
 orōz possz sic cūloz. bolēmī ī fide errauerūt z pomēne
 eūē p īobedīz se obīcerūt. facīcā pphāauerūt. p seudo
 doctnā assūpserūt. z mō vacillat crepidātes. Ex hīs māi^{te}
 icell: qz sē hētūā. Sūt at nouē cūpōzā: ex qbz possūm
cūloz rē qz patet ī hīs metzīs. rē cūduat. loqz. officū.
qz pūas. dūc loqz. ā hītz spēs. decōz. serz. hōnestas. Quoz
uclūz z dedāz pē diliget īcūctē. 3° modz plogūdi
 vōt: Cōpūō sū cōllacō. z ē qz res it se dūfas qdā sūtūdiē
 cā plogūōis qpat ac quīgnt. Et ē duplex. qdā māifesta ē z
 qdā oculta. axū^m ē qz cū res dūse it se qpat. sō sūtūdiē
 qdā expmē: cūo sūmō. Quē ponūt: tā ā gūpōdo. s
 māy. mīng. z equē. Ex: 1° de equē. ut hētūā molūit: defrau
 dāe xpīcolas. equē sic vulpes cōzmīco. Ex: 1° de mīng. qmīg
 pnt hētūā exīgē fide catholūcā. qz leuis vōz lāpadē solū.
 Ex: 1° de māy. māy vīdīabūt: eāā rōna de hētūā. qz aūpōz

3° cōpūō sū cōllacō
 Collacō

leo dū sibi prauūq; lepū q̄dit. Occulta at̄ sit qn̄ diuise res
 pp̄t̄it̄. adiuuā s̄ nota similitudinē obtinet. **Ex** 1 d̄ger m̄q; fecit
 datq; z fructificatōi cotidie elaboratq; ato stulticat. Et meo
 cotidie exatata z m̄q; solacio r̄ceata ato defiat. **¶ 2mo**
 plōgadi vōt. **¶ 1mo** p̄p̄t̄it̄. z ē qn̄ d̄p̄ affon̄ meū exp̄medū
 ut cā correptōi ut correptōi aq̄o sermo addiat. p̄ q̄ sit
 t̄n̄sity de p̄sōa i p̄sōnā ut puta de 7. i q̄ at̄ e. **¶ 2a** mutatio
 mat̄ia de p̄nā i absēte t̄p̄ ad p̄nē. ut e. Et sic p̄t̄ capi
 ex 1. **¶ 1a** i cōm̄ie v̄it̄ et n̄ d̄is locū. **¶ 2a** v̄olūta p̄. xpo deuo
 te seruiūt. z d̄erū q̄digne honoāuit. n̄c at̄ degenerat̄ fide.
 z d̄erū v̄ulp̄dit. Et iā cā dolōis exp̄medū. ego extollere
 vocē meā. z gūtere sermōnē meū sic. **¶ 3a** q̄ amozmula mu
 tatio z lamētatio h̄q; v̄n̄is p̄sō. q̄ ex filio luq; i t̄br̄asū
 colōis mutati s̄. **¶ 2a** h̄q; stupēdi horrois v̄n̄q; s̄te dep̄hēdit.
¶ 3a v̄it̄as i p̄eū. deuotō i cōdulitate ē r̄flexa. **¶ 4a** p̄sidi z
 oī dolo neq̄s̄. q̄ cōm̄ z q̄s̄u h̄uc nefido op̄i p̄bauit. **¶ 5a**
 dignū ē nomē v̄n̄i i c̄ia. v̄ō v̄idū sortari sp̄c̄ale. Et sic
 v̄l̄q; sermo diuīq; plōgadi poss̄. **¶ 6a** lacrima t̄n̄ e. q̄at̄. i
 gaufr̄edo. **¶ 7a** 1mo plōgadi ē v̄ōt. **¶ 8a** p̄p̄t̄it̄. Et sit qn̄
 cā loci ut cor̄d̄is ut q̄passiōis id q̄ ē p̄p̄t̄it̄ rei aūte nos
 at̄bui rei iūdit̄e ut si res iūdit̄a figet̄. loq; ut audire. Et
 nos possuḡ capere e. **¶ 9a** modernis t̄p̄ib; sic q̄ figōm; t̄rā
 aquā alim̄t̄e ad r̄gē rōnoz i q̄ta foz. **¶ 10a** rex p̄c̄isse q̄ mei
 nois t̄culo vis gaude. fructū q̄ a me sperno depozt̄e. cur
 ita negliḡ me opp̄s̄ā labōare. **¶ 11a** Conquirit̄ eī me idurati
 atq; sc̄ic̄at̄i h̄oies. h̄etia me colūt. me v̄cūt. fructū meos
 sibi usurpāt. **¶ 12a** Ego at̄ ḡuedie p̄s̄a manḡ eoz euade nō valeo
 v̄ei q̄ tu ad me z erue me a m̄l̄ib; h̄oz z ita optata
 gaudia i p̄abo. **¶ 13a** 1mo plōgadi v̄ōt. **¶ 14a** Digressio. z ē neq̄s̄

42 2 D p o s t r o p t a

41 2 p o s t r o p t a

loqu

43 2 D i g r e s s i o

a pna^l matia cu itduc^o alia matie i adetalis cu rursioe
 ti ad pna^l matia ut sic p^ote dicit e pntibz inotefco
 qm veia ad te cu silua caustatibz folijs rdnmit. z cu
 p^ota flozetibz libis fulciat. z cu alauda cythara seu
 modula nouos tonos decantabit. z tuc sup tuos scps^o decepta
 bo. Et hic non d. q^o tuis digssio no et mimis loga qz alias est
 ique ruerit ad suu p^ontu. En dicit quifedy. s^o redunt loge
 suat reuocare pede. Et etia dispediedi mo^o qn p^ote pofze
 ma medio p^oocumy z p^o h^o ad mediu rntim. De q^o latiq^o
 ceatat quifedy caa modos iapiedi matia. ¶ ¶ mo^o p^ologadi
 matia v^ot. Desep^o. z h^o cu venupate ht matia p^ologie z
 pt sic desep^o. Desep^o e vnaq^o rei s^o mltas e^o p^oretaco iocanda
 z ornata ctificaco. sicut at ea q^o raput ad desep^oz. p^o q^o
 d^o e leia z delatibus q^otu ad uboz iocanditate. z q^o sit sp^oao
 sa seu loga q^otu ad uboz mlti^o. z q^o no sit betuq^oate mimis
 teta s^o q^o p^o uba nota fiat caa matia no mimis fzeptata.
 s^o e^o e h^oec desep^o locat^o logicalis q^o solu essentialia co
 pletit. ymo h^o essentialia. acantalia. z nalia opletit. z iocū
 do stilo affoat. ut re eo laudabilig possit decore. s^o mo^o
 desepit quifedy formosa mliere. boetij p^othaz. z Alangna
 tura. cyouerer at ad ytu modu p^ologadi exep^ostiaudu. s^o qz
 t^oq^o me retardat. ad aucto^oes p^ofatos vos tm^ois t^osm^oito.
 ¶ ¶ mo^o p^ologadi matia v^ot. oppositio ut duplicaco. Et pt
 sic desep^o. Et q^o eade smaz dupliat forme posico. t^o duplicaco
 q^omitit. qn ead eade smaz dupliat for^o exp^ommg. p^o for^o
 e mody loq^odi affirtuig exp^omes p^olitu affirtu^o. ¶ ¶ mo^o
 z for^o e mody loq^odi negatiuig r^omoues op^olatu poris. Ex^o
 p^ozageses se h^oelia z no atipoka. se r^ouosi z no pacifica.
 cositit exep^ostiaat m^og^o i serio sic s^o placeat s^o displiceat.
h^o glia mudi decipit z vna no parit ymo nec. ¶ s^o at

al' sp^oatibz

ioat

q^ota

¶ Desep^o

¶ e oppositio ut duplica
duplicatio

ponedi se oco modi i vna p ai s iuxta matia mo pot vng
mo aut puc videbit expeditur

De 8° mois abbiuadi

3° 2° Emphaticis

2° 3° Articulq pnti

3° 8° abluoz absoluo

3° 3° suspesio su besituo

1° abbiuadi

^

Ad qz tot modis d: vni oppoz qz mois s: z iuqui. Et
qm se octo modi plogadi disti. g: z ab audonibz octo modi
abbeuadi ponit. In qz d: p^o Emphaticis z i^o p^o qz exp^o
ua locutis s: gauscedu. Et at eplias abscti p qcto. ut s^o s^o
tiui p adiectio at ordiata posico. ut ponedo viciu p viciu s^o
vta p i^o tuoso. Vel s^o alios ht fi qm loga ozo sca p adiectm
z s^o s^o solu p no: abscti exp^o m^o. Ex^o p illa ozo loga.
Diabolz a p^o mudi sp hoibz iudqz suggestit mala. possu die
breuit. Inuidia pmeua sp suggestit mala. ¶ 2° mo^o abbiua
di v^o 2° Articulq pnti. Et s^o tullit. e quictioibz ablatz de medio
pntuata dcmu p^o lauo. Et ht fi duplicat. p^o qm pla sup^o p^o
s^o n^o quic^o mediu i^o ferit^o ad vnu appozit. ut huc scruat
ustqz mediqz s^o lator. auazqz p^o p^o carni. laudi. studio i^o m^o de
2° fit eq. qm pla appozita i^o ferit^o ad vnu sup^o p^o ut iohes
q^o s^o s^o v^o n^o dilapidat suu p^o 2° ut sua pecuniaz. ¶ 3°
mo^o abbiuadi v^o 2° Abltoz absoluo. Et ht fia qm ad desig
nada q^o s^o ozo q^o d^o n^o alis. t^o p^o alis. ut causalis exp^o m^o.
p duos abluoz. qz vng e no^o alis. alt^o v^o p^o p^o alis. ut h^o s^o
vi p^o p^o fiat at sic d^o p^o s^o sup^o p^o z appozit i d^o s^o
ozonibz z mutet^o sup^o p^o i ablen^o no^o alis. z appozit i ablen^o
p^o p^o alis. Ex^o si debere dice. s^o v^o v^o iohes z fruz appoz
t^o t^o t^o t^o mudi exulabur. T^o d^o d^o p^o huc modu. iohes
u^o e^o z fruz appozit^o t^o t^o t^o mudi exulabur. ¶ 4° mo^o d^o
abbiuadi v^o 2° suspesio. ut ab d^o s^o s^o s^o. Et ht fi qm ill^o
q^o semel dcm e n^o s^o s^o s^o sub alijs v^o s^o s^o. Et q^o d^o
yca modu. i^o p^o p^o s^o s^o s^o. Vn sic p^o dcm e car coloz
liboz q^o coloz i^o p^o p^o s^o s^o s^o valet mltu ad p^o p^o s^o s^o s^o matie.

Addit ut vi h^o s^o p^o p^o p^o ut q^o s^o s^o s^o. Deo dicit r ducere
Deo tepe r testate q

sic dimissio illoz color multū valz ad abbiuandēz matie. ¶ **q^o**
 mo^o abbiuandi vōt. Intellectio. z s^o rthoēs h^o si q^o cta rō nō
 expm^o. z t^o ex h^o q^o dicit. dat. mā^o intelligi. Et. ut si
 uelle dicit. Ille i studio sicut discipul^o z burdista z ititit exone
 z i iusticiao ē ip^o. Ille oēs orōes sufficiēt dat. intelligi p^o
 q^o ego biūt dicit. Ille a baatalaiatu ē ricta. Ide ē si uelle
 dicit. h^o mlier gaubuit z p^o q^o cepit z genuit filiu. oia illa dat.
 intelligi p^o h^o q^o dico biūt. h^o mlier p^o cepit. ¶ **q^o** mo^o abbiuandi
 vōt. Dissolucō. Et ē p^oncipaliū d^o clausulavū s^o quātūbz
 medioz q^ontia placō. ut bestie ututes fuge vicia. ama sui
 diū. fuge discōlia. z q^o s^o. Et queit iste mo^o abbe. cū q^o co
 loē uboz. z est vōt. Dissolucō. de q^o p^o dāy ē. Differt at q^o mo^o
 ab artuulo p^octi. q^o artu^o sit it dāes. h^o at mo^o sit it orōes.
 ¶ **q^o** mo^o abbe. vōt. Clausu. Et ē mltōz sp^oasice z late
 declatōz i vna q^ontale smāz mōzalis collatō. Et q^ontit. q^o
 mo^o q^o vna orō vltō polē. loo mltavū orōmū p^oncipaliū ut
 siglarū. ut si uelle dicit studiu bonoiesē ē p^ontegnatū z studiu
 p^ontegē ē p^ontegnatū z studiu colōiesē ē p^ontegnatū. p^onteg^o q^o
 dicit. oia studia vltā p^o p^ontegnatā. ¶ **q^o** mo^o abbe. vōt. q^o a
 gaupedo p^o cetis q^ontedat. vōt. Copedū. s^o breuitas. Et ē nūcto
 s^o exogitāo dōmū p^oncipaliū i q^obz tota vis dāy matie sūmū
 q^ontē. h^o abeat se rthoēs i q^o mo sic. dū ip^o matia p^ocepta
 i ad māp^ontē. tūc ip^o figat ut r^oq^ont p^oncipaliū ut ubi ut
 p^oncipia. ut nōia p^o q^o poss^o expm^o p^ontē. z oia alia r^olūat
 s^o p^otes idēctabiles. z modos p^ontē p^ontē. poss^o q^o sic biūt
 cape ex^o. ut si uelle expm^o ip^o magna hystōia. quōd sūmū q^o
 m^o b^o p^o z sūmū q^o sūmū dedit p^ontē ligūdi z solūdi. h^o
 hystōia poss^o nārie h^o breui scilo. ut met. Solūdi. solūdi nēp^ontē.
q^ontē ligūdi. ligūdi cep^ontē. Ide ē si ip^o logā hystōia dissolūdi
 studij p^ontē z q^ontē studij louāiesē uelle nārie poss^ontē.

q^o d^o Intellectio.

q^o d^o Dissolucō

q^o d^o Clausu

q^o d^o Copedū s^o breuitas

p ea bunt due sic: hore q paza pprent louamū accipit
 pposset at ueiri pteo modi plogadi a abbre. p hñ ab audia
 pnapalibz pōiti p. 2 g. alios p̄mitto. 2

modi plogadi

- Interpretatio
- Emendatio
- Cōpitiō sū collatō
- Apōpōp̄ha
- p̄pōp̄p̄a
- Digestio
- Descriptio
- Oppositiō sū duplicatiō

modi abbreuatiō

- Emphasi
- Articuli p̄uati
- Ablatiōz absolutio
- Dūsp̄ctio sū h̄p̄ctio
- Intellectio
- Dissolutio
- Classu
- Cōp̄dū sū h̄uatiō

Sequūt. Coloco vocū sū ūbz.

Repetitio ē vniq̄ dōis i p̄i dūisariū clausularū utentiō.
 ut Laudate dñm de celis. Laudate eū i excelsis.
Cōuersio ē vniq̄ dōis i sic dūisariū clausularū r̄p̄etiō. ut p̄m̄
 uerale dicit. aqua. sp̄s malignus depellit. aqua.
Cōplexio ē vniq̄ dōis i p̄i. aliq̄. 2 i sic dūisariū clausularū re
 sup̄. ut b̄ndi. aŕḡi dñi dño. b̄ndicite celū dño.
Exductio ē vniq̄ dōis s̄b eadē s̄ḡificatiōe. ut dūis s̄ḡificatiōibz cetera
 posito. ut d̄m̄ce c̄m̄e vita. ut sic t̄ v̄m̄a vita. cū m̄ḡificatiōe de hac vita.
Cōtēno ē ex i b̄z dūis 2 q̄z̄is orōis q̄f̄ectio. ut Cū alij t̄p̄t̄. cū
 r̄ides 2 cū alij r̄idet. tū t̄p̄t̄. In lectu r̄ides it̄ c̄m̄m̄a luges.
Exclamatō ē cū dolōre. t̄p̄t̄. am̄m̄atiōis ut id̄ḡitōis vocatiō.
 ut. o d̄eŕ i q̄t̄ c̄m̄m̄ ūs̄t̄. am̄m̄at̄.
Interrogatiō ē q̄ em̄m̄at̄ pl̄m̄is c̄m̄s. q̄ ob̄t̄. p̄ modū it̄rogatiōis
 orōis sup̄iōre q̄f̄it. ut d̄d̄. acui p̄s̄o. Cū fugis v̄a. 2 s̄p̄s
 mala. sudas c̄m̄bz. sc̄des i aut̄ t̄p̄bz. nūq̄ m̄ito lues.
Rec̄m̄m̄atiō ē cū ab al̄ q̄z̄m̄ 2 nos n̄i s̄b p̄p̄a ill̄ḡ r̄p̄ositiōz
 s̄būḡim̄. ut. C̄s. 2 ocaŕ. x̄p̄. Cur. p̄ s̄ide

Dū iuuenis flores doct̄ie
 collige flores et sic m̄oz̄
 nō i v̄itate m̄oz̄.

Dū iuuenis flores
 doct̄ie collige flores
 si sic i uoŕs̄it̄.
 nō i v̄itate m̄oz̄.

Proterea e sermo debitas vite qd uocet qd nes. a qd oporteat ee
i vita demostriat. ut hie no e paup q modicu ht. p ille q mltu
ht e no qdcat.

Corariu e cu oro p qru pbat. ut q sibi no pat quo in pcat. ut ali

Agelu e qn ples deos ut oros sigul deoibz copulat quingit.
ut e pusa e diabolz z pfidy hospz z uqug aduicuz z falsz auq.

Articulz e. quictioibz ablut i medio punctuata dca nu plac.
ut ffzaca fulcat. dca armis. miliaa. z sophia.

Continuaco e diuioz uboz freqtaco cu smat u aduictioe.
Et sic epulat. p p modu sine. ut oru poit firma spe i deo
dia. no nocet ei. 2. p qru. ut oru uerz e auq. diabolz
no nocet ei. 3. p modu illacois ut qsepe. ut fallidz e
hospis. quae celer ad nocumetu.

da

Compar. e cu ples deos se picipat nuu sillabaru. ut spe
Spe iocidat i capu seinat flores iocidat. amemiat q
quos pulcre ornauit

Pilit' ades. e duaru deonu ut plu casualu silis tiaco. ut
pastor honoris. uoz laboris. cu cura pastoris q causa qz honoris. uide raris pdu

Pilit' desines. e deonu casu caretu sil. ergo exitu z effu. poit pau q laboris.

Ignoraco. e diuisz se q diuisz silis uoc. ex qmutaco i re
ut sillabe. ut monachz p addicoz i z de. i pti. sit demoiacg.

H.

Subiunctio. e qn sila itogaco. rpsione. z h. i mouet.
sbuigmg. ut q paco cur deliqs. uqug mudz cogit te. q diacg.
no. qz si qtepsus no pt te coartae ad aquid.

subiectio

Seruat. e qn sepe oro itipit a poe. ut tpy uernale pduat
flores. flos fructz. odo fructz odores. sic pudu mores mas sepe sepe honore

Casus. e q dea duedu qtmuat. z sila fuendu. ut dictu
e qd sic demofia. nuc uidedu e qd sic pan.

Dictu qd spes q mudo ita adies. Tacu nlla sils lig oia sola havis
spe moqg demoiacg cu emie soadet. puz sit qus q culpa imo det

H
pilit' desines
Ignoraco

Diffinitio e ordo q̄ d̄p̄lectis p̄p̄e. ^{ve} rei aq̄. ut si dicit d̄p̄o. q̄d̄
sit d̄lectia. z dicit. Est si p̄lex z h̄m̄lus aalla dei. moris i mediu.
porta venie. z uer saluis.

Correctio e. qn̄ s̄blato p̄. z qd̄ maḡ idoneu e s̄uiḡm̄. Et
sit p̄ q̄ta signa ymo. potiq̄. meliq̄. p̄q̄. ut q̄te h̄o e adeo
pug. q̄ vix eet v̄m̄q̄ p̄f̄a v̄m̄ p̄o. ymo n̄o p̄o s̄ p̄d̄ca.
n̄o p̄d̄ca s̄ m̄oz p̄d̄ca n̄o m̄oz ymo maui.

Decipiō e. qn̄ dicit nos n̄o velle dicit qd̄ t̄i exp̄sse dicit ut
ego n̄o dicit q̄ tu m̄ltos n̄p̄uq̄ ēs z uic̄as. s̄ f̄ur̄a
publice sustulisti.

Distinctio e. cū dicit d̄p̄lecte d̄p̄lecte ūbis q̄m̄ḡt. z d̄d̄ct̄.
i sic p̄o. It̄a q̄ oīa ūba v̄m̄ sup̄p̄o. r̄p̄p̄at. ut d̄lect̄
sugḡst̄o d̄a. s̄ m̄er̄it. v̄c̄alia p̄c̄a z delet

Coluctio e. qn̄ dicit ordo v̄no ūbo d̄d̄ct̄. i medio p̄o.
qd̄ n̄o p̄t addi p̄ced̄tib̄ ut seq̄tib̄ i ordo. ut virtu meo
bonos fat aurū meo sup̄bos. s̄ p̄luc̄as q̄ bonos redd̄ meo corde p̄p̄o.

Aductio e. qn̄ ūbū n̄o t̄ p̄o. d̄d̄ct̄ s̄ i p̄n̄. ut ip̄e locat̄.
ut + ~~deseruit forma a morbu a semit. fat v̄oitas~~
a ex natūa. aut ex opib̄ app̄bit.

Coduplicatio e. v̄m̄q̄ d̄ct̄is a p̄lū. cū id̄ḡt̄is a d̄m̄i
cōis it̄ad̄. ut h̄m̄p̄e q̄ t̄c̄as sc̄l̄. ip̄e n̄one ver̄ris.
Intuitu speculi discerni n̄one ver̄ris.

Int̄p̄t̄io e. v̄m̄q̄ z e d̄e s̄m̄e s̄o ab̄is ūbis r̄p̄ct̄. ut h̄o x̄p̄o
i d̄mit te s̄us v̄b̄ic̄ib̄ s̄m̄uue te. i suo s̄ḡuē lauit.
z diabolu subiecit sibi.

Cōmutatio e. qn̄ due d̄p̄lecte d̄p̄lecte s̄c̄ r̄p̄o. ut a
p̄ozi p̄ozi d̄d̄ct̄. ut s̄p̄o n̄o d̄t p̄o. s̄ p̄o. s̄ p̄o.

Promissio e. qn̄ d̄ct̄ p̄ct̄ n̄o s̄m̄et̄p̄o s̄b̄iam̄ z it̄c̄l̄.
ut oīa b̄oā p̄t̄ solā p̄sonā meā v̄c̄ā s̄t̄ cū q̄b̄ fac̄e pot̄est
sic. v̄c̄ē p̄l̄ast̄ volūtati.

deseruit formā p̄u
morib̄ s̄ue s̄uēt̄y
Morib̄ ut s̄m̄o form̄
deus vacuatur

deseruit formā s̄u
s̄uē s̄uēt̄y. q̄z s̄uē
s̄uē s̄uēt̄y. q̄z s̄uē
s̄uē s̄uēt̄y. q̄z s̄uē

diuini

- ¶ Dubietas ē. cū de duobus ut plū. qd dicitur ē. a sciendū nos oīo
dubitate gūgt. ut nescias utz fact. ex simplici. ut nescias.
- ¶ Expediō ē. clāo potissīe vōis. plū. qd enarrat. ut tu es vōibz
nec ut simplex. s. nō es simplex. qz fact. bo. 1. 2. malū. rīqz. qz qz sic nec.
- ¶ Dissolutio ē. cū sūgūt pncipalibz dicitur sūū ubi pncipale
dicitur. quictōibz sepāt. ut itz succubūt. ut viciū rīgat.
malū cūpāt.
- ¶ P̄sasio ē. cū dāt q̄p̄dā r̄liquū qd q̄suetū ē dicitur. r̄ i au
dictū uidiō cū adzō. ut o p̄cōz nouissū dies ueloz i qua
deq dicit stantibz ad simpzā. z nō dicit t̄ plz. z sic nō
ex p̄mit. qd scit. Itē r̄ ignē c̄mū.
- ¶ Cōclusio. Oro qd uideō breuē qd ex dāt nāto scit. ut. Ora
māi ē certū morte. z nō ē itz hōa mortis. z nos a c̄mibz
absentē. Tūc qd noua dīscōrā addit. ut ad. d. r̄ r̄ coloz d̄bore
vidē d. qd.

¶ Sequūt. coloz s̄māū

- D**istributio. ē diuisōz offiōz plū. p̄fōis ut v̄bz ciuilibz
sūū attribūdo cū diuisio. ut. Deq glōs statuit. t̄plia
statū hōm. t̄plūe ordie. seruādū. p̄cōdōi orā. q̄lū. p̄ p̄ce
pugnāe. z p̄stio labore.
- ¶ Licētia. ē correctio licitā dēq p̄fōe seruata. eiqdē q̄placētia
ut. p̄cōdōi. q̄lū. p̄stio. salua p̄ce loqm̄. cur. nō tenet. qz
ordmē vobis a deo statūtū.
- ¶ Diminutio. ē. cū dēq qd i nob ē. ut i alijs. modesto mōe ubi
diminūim. cū maior b̄m. b̄uolētē sciēde. ut. mea sūā. z
valde exigua.
- ¶ Despecto. ē. orōnū q̄sētū se i sūma posūo. ut. si nō cessat
erroz tūc totz mūdū i vicijs exotabit.
- ¶ Diuisio. ē. absoluta. z sepata. orōnū. placō. ut. t̄uē illa duo
c̄mā. s. s̄mōia. z luxuriā. dēqz ei. z aīz. luxuriā destruit.

- Symonia est multa mala creatur: et errore pascit
¶ **Respectus.** Equi res tota in terra dispersa in unum colligit: et sit in una
 arce exprimit: ut duo vitia se radices vicia: et tunc recte sue
 hanc dicit: p dicitur. **¶** diu e pntaly blador absentibz dicitur: aqz appno dicitur
¶ **Expolio** e qm i eade locaude manet: et aliud dice videm: ut
 tu debes euellere et extirpare sordes: qm te pmitit hua: figulato.
¶ **Comozatio** e qm i dia locaude i qua tota i ca gnat: dicitur imo
 rnt: ut si das hret arti: p defesioe sue ce: et hos sepe
 resamet
¶ **Contectio** e qm sigla gra i ferut: ad seiuco: ut o i spies
 qre audeo sume cura de mltis: sapies vo sacerdos timet
 cura hre de paucis.
¶ **Substitutio** e oro iduceo ad aqua situ: ex re dyspar: ut
 diaboly post isidias hoibz t omny: sic luy isidias ouibz.
¶ **Exempla** e aqz da ut sci: p doni audehu qfiro: ut bto paulo
 dixit: scientes et scietes pau pena pumedi se.
¶ **Imago** e qfiro vmy rei ad alia p eta signa: ut diaboly
 aduulg v: aut tpy leo rugies qre q denozet.
¶ **Affectio** e cu for aqz rei ita exprimit: q suffic ad uelligedu
 re ipz: ut vidi voluerz voce horribile: caput fer petis
 hnt: qfiro mollit i cadere: q cauda lo ga tpy cauda pauou.
 amia cu speculo: et pene e colore nobili seu miabili re
 fulgebant.
¶ **Rotacio** e cu aqz rei matia est signis ordimz: ut ppetus
 pauou e hre horribile voce: ppetus angelus: et oua sue
 femelle desue ne pduat pullos sibi sileo i pulitudine.
¶ **Sermo** e cu acu pfoe attribuit: sermo iurta suas
 dignates: ut si dicit itra se: Tu es nimiu idiaty ad pcuriaz
 et tu es imemor saluatoris tui: q gra sua colit: amiffi.
¶ **Aspiratio** e sermo: a acty volis ad re i potere loq assignatio.

hic omni color q' d' fm nullu' significat unde Duona d'goria e' li' q' staret ad coloru' q' d' breuitas. qui h'ic t' d' postp' d' t'

ut lupus famelicus cingens cytharam pede dixit. Sicut e' dulcis ysonada tua. s' n'ia piguediez fauibus meis amictus.

Breuitas. e' ordo ubi tm' n'ans expedit. ut longa fibula ubi breuibz enarrie. dm. Gaudet breuitate modernu.

ut pz de thoe lap. puella saltat m'et' suadz vox iubet uicq' decollat' ubi t'ag' t' d' h' hystoria

Demonstratio. e' res ac si p'ns est oculo c'ia oisio q'admodu' facta e'. Circa ista q'ing' sut n'cia si res b'ri debet demonstrari. s' qd' fuit alie re. qd' i're. z qd' p'q' re. z qd' c'ia re. z qd' seqt' re. Exe' hor' d'ae patet i' hystoria de diluuiis. noe. z archa.

Significatio e' cu' pl'q' r'liq'at' suspicior q' p'nt. i' sermoe. Et h'c si q'ing' mo'is. p' p' sup' excessione. Et h'c si q' res pua mag' attenuat' ca' suspicioru' dereliquit. Et pl'q' d' q' ueritas patit'. ut t'us p'siut' ascende' cathedra ad legedu' z assuit sibi digitate magisteru'. z adhuc nescit sillabiale. **2o** p' abignat'. z e' q' uobula i' p'les se'p' p't' expomi. ut ipse e' bonu' artista. z optimu' disputator. ubi bonu' z optimu' p'nt' expomi p'ronia: ut p'p'e. **3o** p' q'isio'ne. z e' q' p' ponit'. d'q' q' re sequit'. q' d'by tota res deliq'at' i' suspicior. ut rubet z pallet cui iussu e' r'p'ode. d'p' ex q' ad u'cu' dia seqt' rubor. z ad t'ioze pallor. ita tm' r'p'et'at' illa ordo. **4o** Me u'cu' d'at'. z t'imet' cui r'p'ode iubet'. **5o** p' ab'f'asione. z e' cu' d'q' i'ap'ing' d'at'. z illud ab'f'adim'. ita q' it'ecio n'ra suspicior r'liq'at'. ut rubor z pallor facie ip'uz p'f'udut' q' uelit i' c'itate ista. s' nome' e' q' no' audeo nouere. **6o** p' sig'co h'c si p' s'it' ludiez. z e' cu' d'q' s'it' p'p'olita. r'p'fa no' exp'oi'm'g'. s' p'p'oi'tu' n' m' suspicior r'liq'atur. ma' f'et'ur. ut auis uolat i' aere. q' caret maturitate penaru'. hoc s' assignado r'cozi solaru'. q' no' e' habituat' i' facieis.

4o

Sequitur: vicia.

- L**ibda. sic. qm̄ multoties lra. i. i. sū. ut daniel ledit melliato.
methaasim. vbi. a. multoties i. sū. ut dnm̄ meū magnū.
¶ frenū. vbi. p. imodeate i. p. ut sur error vōroz vōrdat.
¶ sollio. vbi. ponit. mille dcoēs hntes aspera formi. Et
h. sic p. lra. s. a. x. ut soas sus sapietibz filio salomō.
¶ dyat. vbi. ē mmius q̄c̄q̄ vōlū. spellit. a. z. e. Ex. de
a. ut latina aīca mea amena. ut amara. Ex. de. e. ut
dee etheree sede. ut sede dū.
¶ Aspndō. ut habeo hēvial hntē anelutū hira.
¶ Rignū. qm̄ ponit. rignū sic. dictame. qd̄ p̄pauē debet
pō. ut dūo filio suo studēt. sic. bulo noīe sulgēt. corde sapiētī
¶ persimō. qm̄ sit z mmiā q̄onāta sillabarū fialū. ut
infātes. mōstrātes. p̄ātes atq̄ dīctes.
¶ p̄terā. ē imodeata i. sū. p̄o. atq̄ dcoīs. ut volo facē qd̄ mēs
mea me facit facē.
¶ Inōgruū. qm̄ q̄. q̄. i. glā. q̄. i. glā. z. coēs modū lapdī
¶ Ambigū. ut dubū. ut cōo vōnos vīcē rōhanos. q̄. o. z. o.
duplicat p̄. i. tēlligī.
¶ partū discordia. ut p̄p̄erā. ut qm̄ nā. rā. pōit. atē
exordū. ut salutāōne.
¶ Indebite s̄mē p̄ctū. ut v̄gulā. ut qm̄ p. lra. capita
les dānsile dūndat.
¶ Obscuritas sermōis. z. q̄. i. rā. z. i. sū. vōbit. p̄. q̄. i.
¶ Rm̄ia suspesio vbi a suo suppoīs. ut. adiecti a suo s̄o. ut
p̄p̄oīs a suo aq̄ali.
¶ excessū a p̄oīs. sic. q̄. i. p. mmiā ydūssione. ut a nūo
sūgārī uenē ad plūē.
¶ Curpis. ut m̄ābilis t̄i. sū. ut qm̄ aq̄. t̄i. sū. ad cū
abusū. sic. bonū p. malo.
¶ Indecēs r̄lato. ut qm̄ r̄lō. v̄fē. ad āccades s̄o dubio

ut latēna vidit elizabeth q̄ e valde pulcra.

Inexpedies adiecti locaco. z fit qm̄ adiectū pōit. cū pla
sba. z dubiū ē cū q̄ debeat uszū.

Psoarū mutaco. z fit qm̄ digitale r̄gf. mliti ascōm̄q.

z ista ē icōpūitas. qua sn̄a dedecorat. nō dno ḡmatuat.
s̄ i debite attribūō. ut cūlaly qd̄ suū c̄atibuat. Ex. q̄a.
ut p̄ssiq̄ p̄p̄. Aut r̄uendūss̄. cardinalis. d̄ arch̄ep̄.
Aut r̄uendū i x̄p̄o p̄r ep̄o. aut abbas i fūlaty. Benea
bilis i lugiosy. p̄uendū m̄q̄r n̄r i th̄ologia. Aut r̄ue
redū i artaly. i d̄ct̄s. i legibz. d̄ medicā. Cūq̄ doctor
d̄ cr̄im̄q̄. Studiosy scolais d̄ baccalary iugiosy.

Inuictiss̄ i p̄ator. ul sup̄illust̄s. P̄miss̄ r̄ges. xp̄ia
m̄ss̄ r̄z f̄aac. Illust̄riss̄ d̄uces. Aut illust̄es marit̄es.
Aut comites magnifici. Robiles barones. P̄tremi milites.
Robiles gn̄osi clientes. P̄pectabiles ciues prud̄tes. z

Laurei valle rhetois de rose dicitur pcepta ad orone ornate
pponeda feliat impuit.

1^a rglā

¶ maioris penes nros ea pponedu collaudat. orō q̄ vbi i sic
pncle. gmet. ut dicitur artes s̄ amari

2^a

¶ Edpacto ea appone laudata e orō q̄ negatiu vlc signū i
fine tollat. ut Et te magis dilige habeo neine

3^a

¶ p̄ are nro ornatz eit dicitur modq̄ dōne vlc aff. i sic si
collocatiūq. ut Et me volebas effca oia. Collocare orō

4^a

¶ p̄cutitq̄ misce h̄at. i p̄as orō i q̄ it̄ adiectiū q̄ s̄uy atq̄ q̄q̄
i p̄onat. ut Sic passim apud suos p̄dara habita e

5^a

¶ p̄pōne suo casu si postponamq̄ ornatz s̄ide efficiūq. ut
p̄ro ab oculi creptu e p̄q̄ oē h̄ac i domo e nec

6^a

¶ p̄p̄it̄ copedū e de adubns nōnllis ac q̄ntionibq. ut ad me
at̄ nēsses rē pollicita p̄buisse. ad me si venis rē p̄bebo

7^a

¶ In edū p̄pō ornatz cā cū q̄to adijacda e. ut fidus s̄ ortu emidat

8^a

¶ Cū q̄dē dōne h̄emq̄ q̄ abltū dicitur. t̄are p̄ tūc t̄arōz
de e sumē dōnq̄ alia r̄icta. ut p̄mco des ipare gaudet

9^a

¶ Eodē i siḡto. abltū declatōis q̄rte h̄re si possimq̄
saciq̄ e ut es vtam. ut. h̄. p̄. mēozatu digna

10^a

¶ h̄ac dōne q̄ q̄p̄atē accepta mē orōis i p̄nō collocatē
dēmq. ut. q̄ p̄ozates doctoz plato extitit

11^a

¶ Et̄ electiue tetū suplatio s̄p̄ oratio mōe adiectiū e
nt̄ Et̄ sapiētissie locutū e

12^a

¶ q̄agnope adūtedū e ut a mris colloq̄is h̄ac q̄ntionē
q̄ abiciamq. ut volo uxorē ducas.

¶ Disertissios penes oratois q̄ptū e ut magis s̄p̄tatō
q̄ alio vtat. vbo. ut illuēssio corā r̄ge te op̄etasti

- ¶ magnopere abstruam. Et ut magis cor minus esse proficiam ut
 romana ad urbem proficisci volo 13
- ¶ Eloquii tussios penes rhetores ornatissima habet. ordo in qua
 proficiam natura atrefert. ut vni miles vna obibit 14
- ¶ Dicitur eadem in principio. plerumque si impetum ornatissimum sane
 oratione habemus ut dicitur ^{lib.} phidias illustrant. ar ^{lib.} maxime si quod
 et ingenium exstitit. ar ^{lib.} per platonis doctrina educatum fuit 15
- ¶ Parit faciendum reddendum sermone si in fine et in principio. vbi
 reassumuntur. Quisna cartagine flegit sapio. Quisna
 vonu adauxit ipsum scripta 16
- ¶ haud minore habemus ornatu. sine iuxta pericula si impe
 tumque ut ex ornatissimo posuit tullius. quod sapientissime
 vna commoditate defecit tullius 17
- ¶ Equo disertissimus is sermo est qui proficiam oratione dicitur
 amplectet. aliquid per varietatem. ut. te educam. educabi
 erex. erectu illustrat. ut dicitur quidam 18
- ¶ plerumque dicitur quictide absque in fine in sermone si affertur
 ornatu sique vehementissim arbitrat. Cui. studio doctrina
 moribus apprimere valuerit. abeat valeat pereat. 19
- ¶ Sopenitacis in uos penes nos capta est ut fluitio
 idcirco loco fuerit. ut. sic facis. ad me si aduertatis 20
- ¶ populi que ordo expleta est atque si aduertam ornatorem profecto
 sermo diuidet. ut elegantissime persuasit tullius et habundat quod 21
- ¶ Incedu faciendissimos viros iucunus egregium adiectum quod
 sine iuxta collocasse ut hector fuit praemissimus 22
- ¶ pauperum siquid quod adhibu ad extremum statutu est
 ut que populi effecta accuratissime 23

29

¶ Cullio ceteris q; oratorib; familiarissia ē celsis. ut tā senex
ē nemo q; nō putet anū vaū viuē. Annos decē scdm̄

24

¶ Themisi vstata plerūq; vbit. r̄hetorēs. ut cūc tuocūq;
grata fuerant aū fecers. falsū tibi in corde fieri

26

¶ For p̄tibi p̄fay idicati mōi r̄ cūcōz de re r̄ r̄t heat.
sepms tū hac t̄acōe re facti s̄ oratoris ut illi tacere

31

¶ Hac quōtionē et cōplib; adiecta d̄cōib; si r̄p̄etemy orōz
ornatissiaz efficiemy. ut. te r̄ amo r̄ diligo

28

¶ Aliqd' adūbū seu quāpiā aliā d̄cōm̄ aq; vōbulo r̄p̄ōito
si reassumemy ē elegācior s̄mo ut. ut. p̄m̄ est atq; est cogita

24

¶ Cūq; d̄cōi h̄ac p̄pōcōz p̄r. aduocōm; facūda s̄t locūc.
ut p̄zary in s̄ fūstā. p̄lraty mes arbitū s̄ fūstā

30

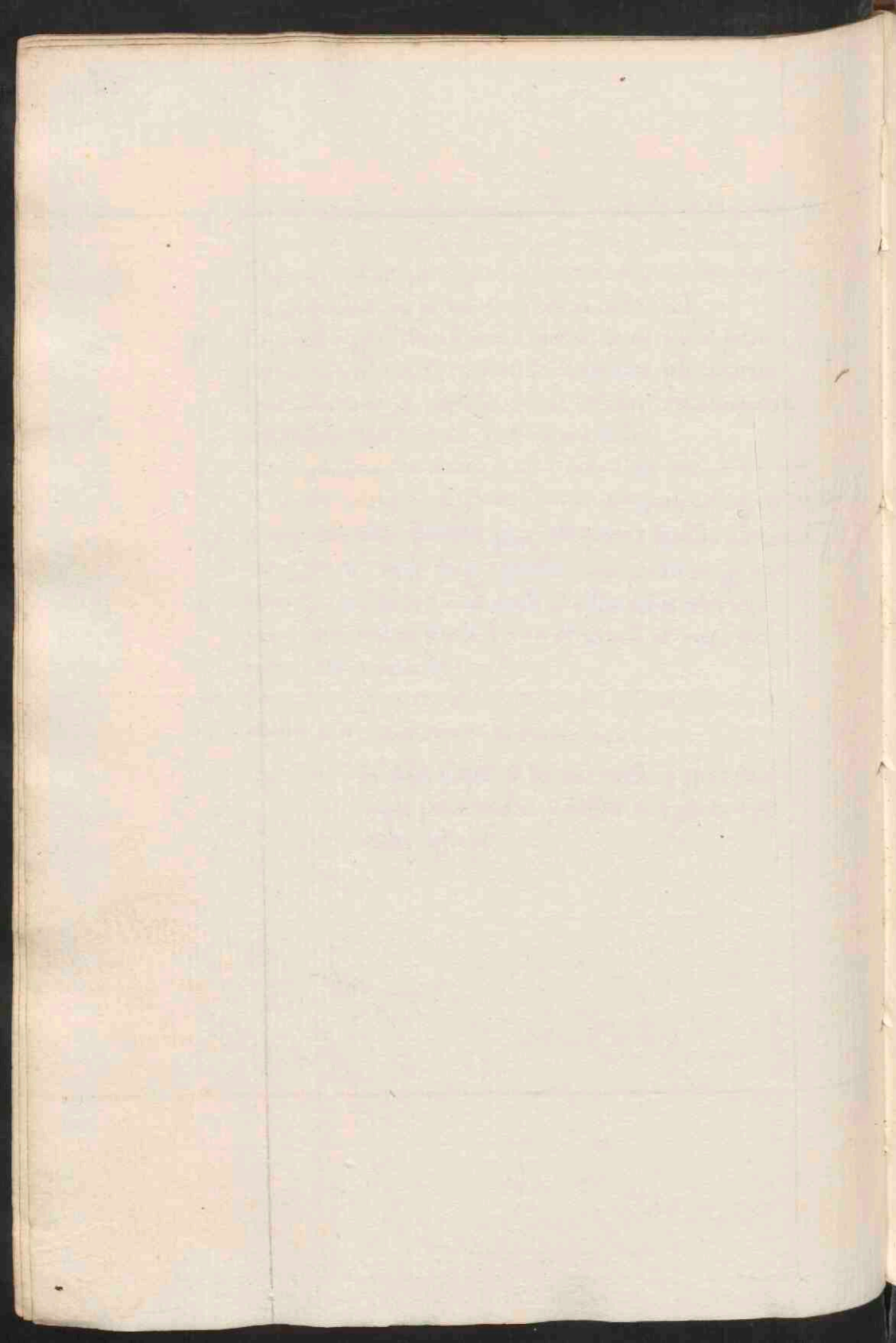
¶ approp̄e aiadūtib; cūc casy ut s̄cōes d̄cōes plerūq;
repetemy nisi eo pacto q; d̄cōi idicati ē ut rex r̄gu
rōē regēs regno dignū ē

31

¶ Camēbū ē isyp me vōlū cūber sit gōg. ut aū aurca
anda auri. aū aurca aurata auro

ly. siqd' p̄p̄ta s̄ de vōē d̄cōi q; ḡficē statūcā
r̄ n̄ā s̄anc mēcū si d̄cōib;. te r̄ p̄dōcōz r̄ p̄fā
cūcōē efficiet

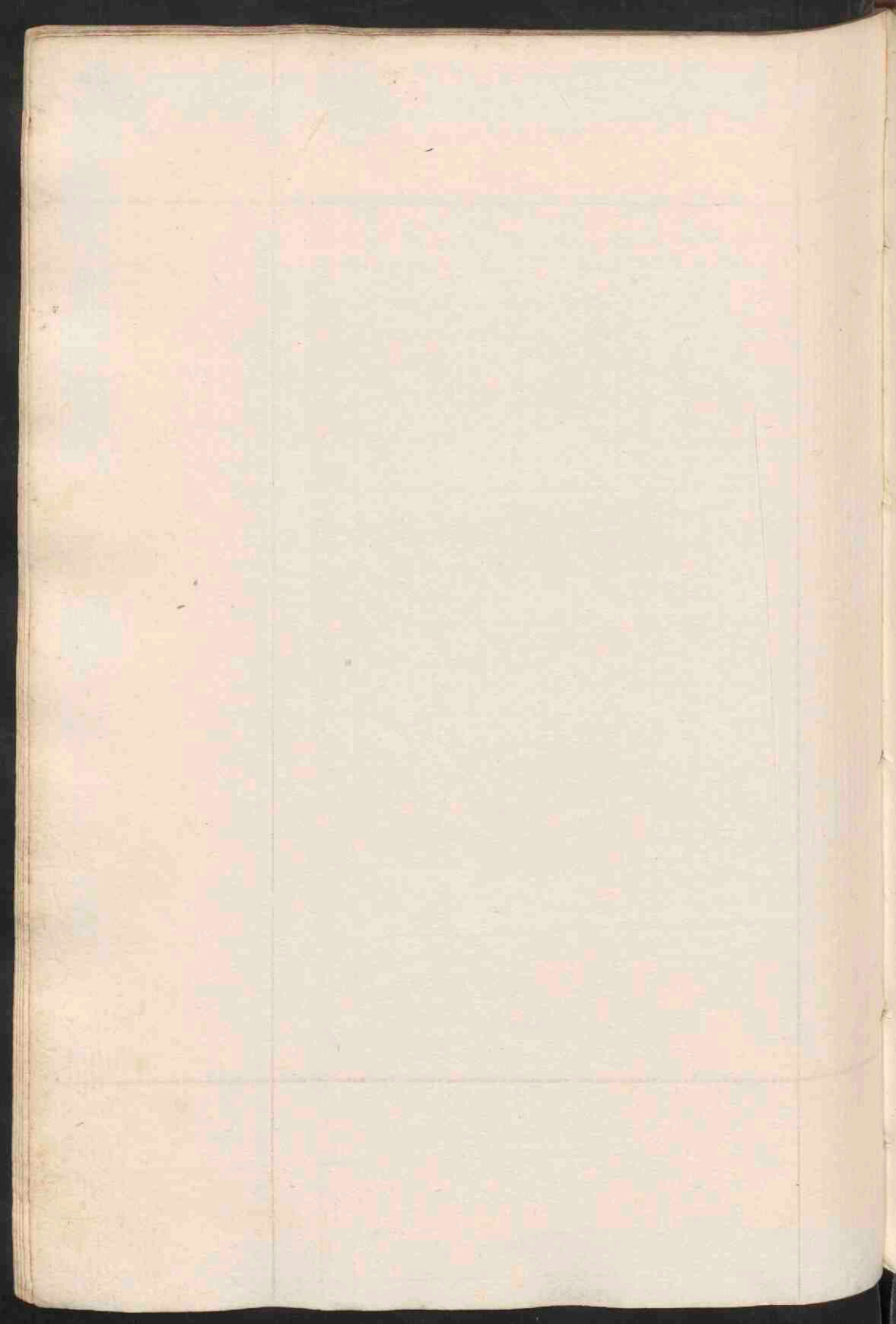

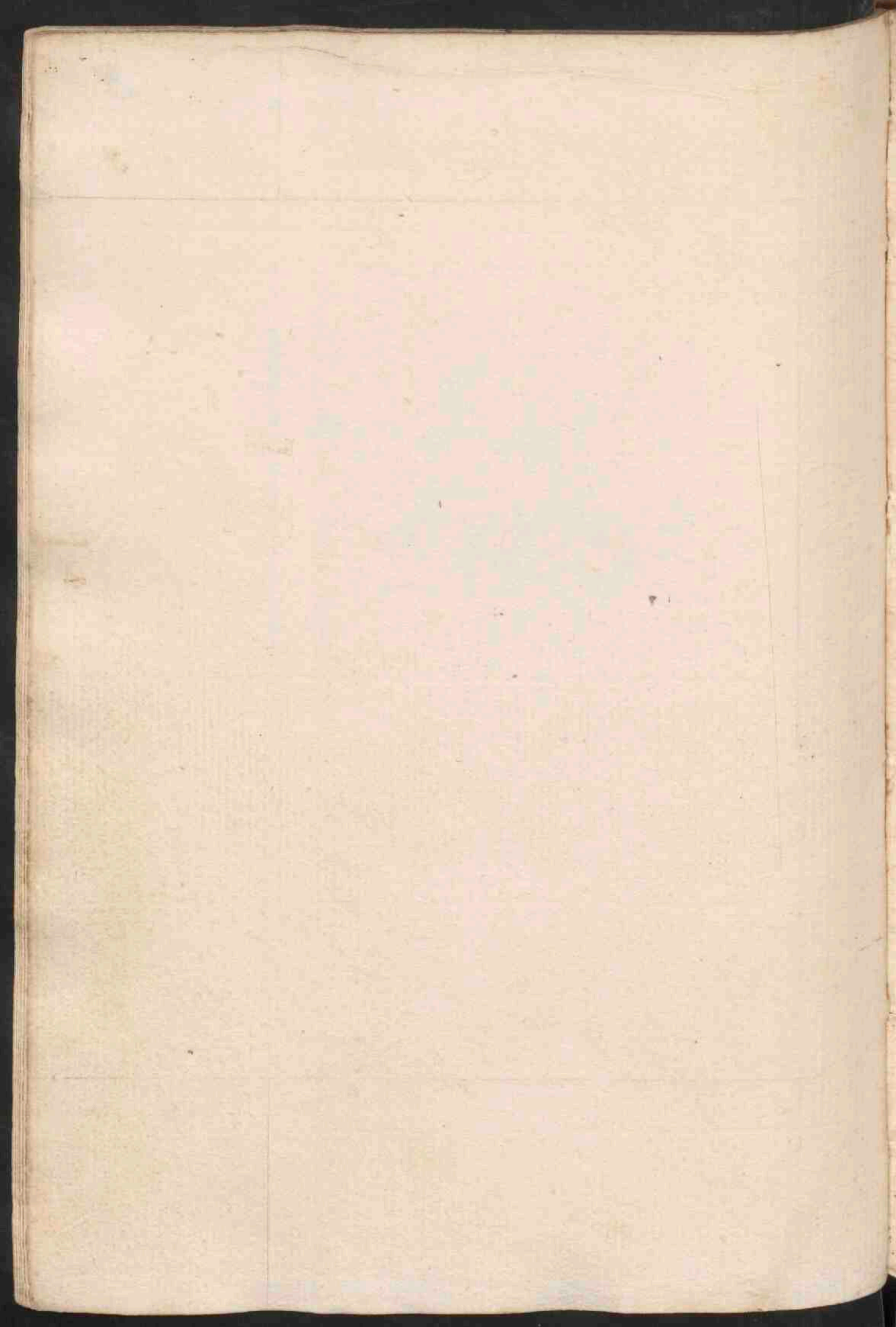

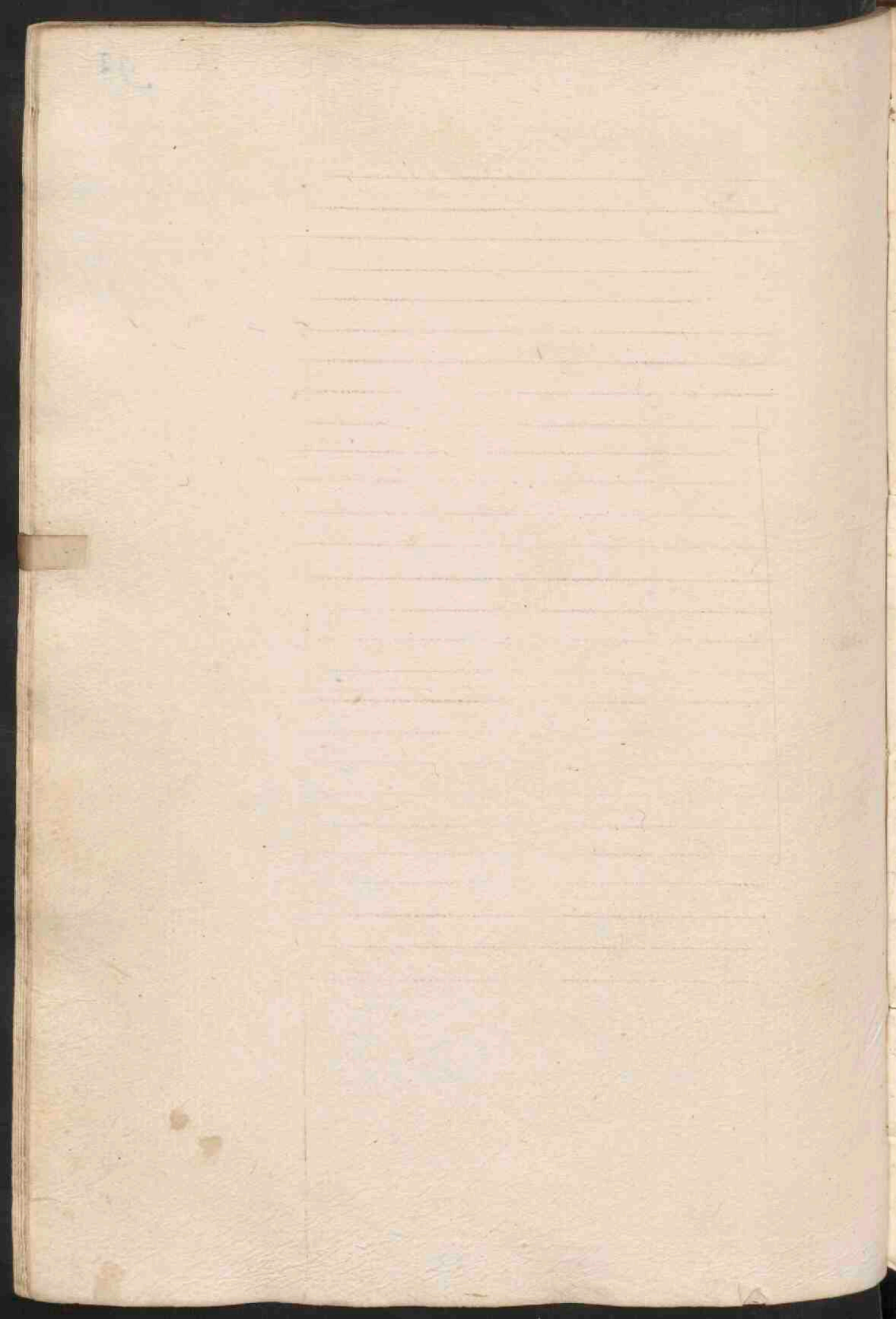

[Faint, illegible handwriting in a cursive script, likely a historical or legal document. The text is written on lined paper and is mostly obscured by fading and bleed-through from the reverse side.]

excerptu quodam ex libello. qui dicitur
 Loquagui. quem composuit magister henricus
 De saltar ordinis carthusian. prior domus Colonię
 De arte Rethorica.

Locutio. est Verborum et sententiarum
 idonea pro dicendis accommodatio.
 Quam ut melius scias. concutere dicas
 nucleu. et habebis oleu: Ars est idonea
 reperendi verba: Et hoc sic.

In puerili sermone. Aut occurrat dictio
 flexibilis. Aut indeclinabilis.

Flexibilem vero verbum. per tempora.
 Et nomen et participium per casus. et
 pronomen.

Si occurrat verbum: Sume nomen sibi
 consonu. vel simile illi. in significato.
 Et varia illud per casus. Et mirabilem
 videbis dictionu multiplicationem:

Ex qua elige quod vis.

Exemplu huius sit hoc thema puerile.

Doleo ex hoc : /

Hoc verbum frange . per Nominativum substantivum
huius . doloꝝ sic :

Dolor michi ex hoc manat fonte

Per Genitivum sic .

Doloris radix . ex hoc michi surgit semine .

Per Dativum sic

Dolori meo materiam . res hoc ministrat

Ans casu p Accusativum sic

Dolorem michi res hoc ingerit quondam

Per Vocativum

Dolor o pessime . qm̄ graviter seuis in me
hac ex re

Per Ablativum sic

Dolore gravi mens mea languet illa de causa /

Si autem substantiuu Verbi sumere vo-
lueris. / Sume sba. verboꝝ nꝑi verbo in
significato similitud /

Sicq; loco colco:

Suspivo: / Queror: / Gemo: lacrimor:

Indomēs, eoz substantiua: scilicet: /

Suspria: Questus: Gemitus: Lacrimę /

In quibus ludis ut ante: In obliquos comu-
tando cū Verbis et alijs proportionabilib

Vel dat cuilibet talid suu Verbi. Dicendo.

Ex animo veniunt suspria

Questibus aer acclamat /

Animū rumpunt gemitus.

Lacrimas fons oruloꝝ deviuat /

Si autē occurrerit tibi nomen Adiectiuu
Comuta ipm scilicet, in suu substantiuu: ut
prius per obliquos, ut sic /

Vultus illius est candidus: Dicendo /
Candor illius illuminat faciem /

Per Bemium: sic
Facies hec candoris radio choruscant:

Et sic de alijs casibus.

Vel. Substantiuu. descendens ab Adiectio
quod similatur priori in significato. sicut est.

Alueus. pro candidus. Et lucet de casibus
quos substantiuu. Mix. sic prius: Dicendo

Mix. et huius gena non distant.

Candor faciei huius. minus est emulus,

Et sic de casibus alijs.

De participio sic sicut de verbo.

Si vero euenerit substantiu. conuata ipm
in casus: verbis aditus congruis:

Ut si hoc sit uide Verbu.

Pertauu consilio: Sume ntm. consiliu. sic.

Consilium stimulus facti fuit mali et causa.

Per gemituum sic

Pravi consilij suggestio prout se causam facto

Si fuerit uide thema istud :

Factum hoc dicunt homines : / . Varia sic /

Factum hoc vox est populi : P nominatum :

Vel sic / Facti huius publica testis est fama
Per gemituum /
Et sic consequenter per alios casus /

Si autem Pronomen audieris . Comuta sic /
Si uide est hoc /

Si uenerit iste . Recedet ille . / Dic ornatus ;

Accessus istius : Recessum operabitur illius ;

Si sic / : Ille michi forefecit : / dicit sic

Quae tibi ex aduerso uides . me multiplicat leget /

Si autem occurrerint *interlinabilia*. et faciunt
aduerbia. sic /

Iuste pro peccato patens. / Sic sic /

Iusta causa. uel congrua. pene tue est crimen

Si istud rite fuerit: Tunc veniet /

Sic sic /

Illa dies transmittet eum /

Si sic /: Huc veniet:

Hic locus admittet venientem. /

ponendo nomina vel verba que talia impor-
tant *interlinabilia*.

Si sic /: / Circa me venit: / Sic dicit
in verbo:

Venit circueundo me: /

Et sic de alijs talibus semp commutando: et
verba competencia vel nomina et alia ap-
plicando,

¶ Sic vides quomultas importat voces
ars commutativa de paucis et rudibus /

Sed hec ars. non modici. versificatione prodest
et dictature.

Exerce igitur te in illa. et multa inuenies
leuiter. subtilia quia verba producit plu-
rima

Ars etiam. Additua naturam verborum
addunt plurima

Vnde tu dicto vel oratio. stans sola. informis
fit. et confusa si qua competens additur:

Ex hoc quasi ex forma quadam politur:

Ut dicendo:

Dalida sumpsit.

Vel. Iste est Cato mente. Tullius ore:

Brachio sampson

Vel sic:

Ebur dentis: Rosa vultus. Bassanus oris

Substantia ponendo pro Adiectiuis.

Vel sic:

Auarius opum: Vacuus animi: Cupidus rerum

Vel. Similis necom sibi neqm Alteri bono

Vel sic:

Pratum videt. Studium floret.

Vel sic maledicendo alicui: Iste maledictus

Dedit nobis mensale lutosum: Panis fuscus
Amarum poculum /

Vel benedicendo sic /
Iste unum dedit superbum: Vel sic. Addendo
Adiectiva filii /

Iste pauper et modicus: Velis et illepidus /

Vel sic. plus addendo.

Cibus pretio terrensus. avomate conditus et
arte

Vel sic /

Iste caput amesat. pellis rugesat. vexilla
mortis procedunt. et tamen minime timet /

Vel sic /

Iste sapit ut caro. Loquitur ut Cyrenus.

Vel sic

Iste estuat ira: fuit gestu: lingua tonitruat /

Vel sic in orationibus:

Deus peccata dimittit. Delicta remittit /

Vel sic In Adverbis: Iste hystro

mane comedit. auido bibit.

Vel sic Inulcondo: hoc est. plura de eodem
dicendo. vel unū de pluribus. sub diuersis
verbis et eadem sententia. / .s.

Iste collegit rapide. scrutat acute:
Voluit argute. fortiter dissipat.

Vel sic /
Iste inanis audit: paciens expectat: pro
Aduerbis /

Et sic de alijs multis dictionibus: que licet
per se dici possint congruenter. tamen eis
iunguntur sua adiectiua: que sententiam
Aut nouam faciunt. aut laudabilem: Aut
vituperabilem. Aut p̄p̄iam adducunt. Aut
accomodatam:

Locutio rethorica. tria necessario
completitur. Scilicet /

Elegantiam: vt sit latinū.

Vel sermo congruus. et p̄p̄ius: et debite
Accentuatus / Sine barbarismo et

solocismo . et q̄ sint dictiones sermonis vs-
tati uel conuenienter translate /
Composicionem etiā complectit̄ que p̄p̄ndit̄
in ordine dictionū . In paucitate uel multi-
tudine syllabarū . et in temporibus uel atten-
tibus eandem .

Pro ordine est . q̄ quando copulatus fuerit
poterit dictio uerba ante regentem : uel .
Determinata ante determinante situetur /
Videlicet . q̄ nominatiuus post obliquos suos
ponatur : /

¶ Verbum ante nominatum suū ordinet̄
¶ Positū casuali suo postponat̄ . / Sicut
omnia h̄c in hoc exemplo patent /
Benigno te uisū subsidio . confidit paupertas
mee necessitudo .

Etiam si Adiectiua diuidunt̄ et substantiua
ut : hic michi magnam fecit iniuriam :
Et istud sepe occurrens . sane oratione exornat
uadem /

Etiam si transponant̄ . n̄s et uerba et
participia : seu uerba et obliqui / Sic /
Vixit turpiter indolens . uis saluat diuiciarū
leue subsidium /

Item si obliqui transponant ad iudicium: Ut
 Viri prudentis audacia. no vincit hostis per
 fallaciam. /

Item Infinitiuus et Verbid. hic /
 Qui regnare desiderat. veritate et pacem
 querat /

Item si Relatim ad verbus suis Antecedenti
 ponatur. Ut /
 Qui fratrem que diligit non corrumpit. frater
 peccat. et desipit /

Et sic similiter transponendo semp Orones
 que ex grammatica se contingerent. et diui-
 dendo que simul conuenient /

Conuenit etiam inter infinitiuos diuidi.
 Ut. Hic peccare cepit. et blasphemare.

Conuenit etiam verba in pticipia. ne
 coniunctio concurret varia.

Nec Secundus sepe vitandus est. ne oratio
 fiat obscura /

Eam ponant varo Nominati pme ut 2. psona /

29
Dictiones artiores: hoc est que syllas habent
pauciores. primo ponantur: Que plures
ultimo. Sic tamen. q̄ nec monassillabe
nec plusq̄ quatuor syllaze fiant finitue.

Pro temporibus sillabarū et Accentibus est.
Ut nunc ex breuibus. nunc ex longis. modu
lamina quedam. auribus saltando quasi pla
ceant musica. Ut nec vocales concurrunt
sepius. maxime post .M. /

Nec eadem lre: Nec eadem sillabe:
Nec eadem ductu sine colore:
Nec dictiones consonantes multe et tediose /
Nec suspensiones dictionū et orationū. male
intelligibiles: tam lectorem seu oratorem
qm̄ auditorem offendentes

Et ut modulame quasi musica in loquendo
habeas et dictando. circa principiu et mediu
sermonis / Nunc Dattibus. Nunc dictionibz
Vt ex spondaiis. principijs dictionū dissyllaz
et sillabis dominantibus: hoc est. Acuti accenti
pro longis habitis intercurrentibus etiam
quandoz multis sillabis breuibus et monassillab.

Sed circa finem clausulaz. her observa.

Quod si penultime dictionis penultima producat
 sillaba: trisillaba sequatur finita ad pe-
 nultima acuta. vel sequatur quadrissillaba
 breui in penultima. Si vero penulti-
 mam corripuat. sequatur finalis quadrissillaba.
 penultima producta.

Poteris tamen. loco finalium talium dissillaba
 vel monassillaba ponere. cum dissillaba ut tris-
 sillaba ad numerum quem petis sillabaz

Exempla horum inuenies in collectis missaz
 et vespaz

Inueniunt autem haec in clausulis et distinc-
 tionibus: Unde

Clausula est particula orationis vel sermo-
 nis seu dictaminis. qua sententia perferte
 prapitur.

Distinctio vero. punctus est clausule. in
 quo lector paulisper requiescit

Unde punctus suspensiuus olim sic scribe-
 batur. et cum virgula superius. et puncto
 inferius. In futurum expertationis. Et dicebat
 Coma.

11
Sed punctus quietis in sententia aliquando
sic scribebatur. A cu puncto inferius cur-
uato supra. In signum quietis. Et dicebat
Cola :

Sed punctus quietis totalis. seu finalis
ipius clausula. ad puncto supra et virgula
infra sic. §. In signum finis et declinationis
Et dicebatur. periodus,

Hec omnia in hac apparet clausula,

Qui peccatorum sordibus indoluitur. §
animus ad deum non erigunt. A et glorie
stipendia non agnoscunt §

Clausula autem. ad maius septem poterit
habere distinctiones. sed ad minus saltem
duas.

Melodiam sermonis naturaliter quasi exa-
minat auris. si placeat aut displiceat

Accidentaliter autem. Coma. p La. sol fa. la.
Sed cola per. La. fa.
Sed periodus. per. La. sol. sol. ve,

Melodizat tamen plus: Si mutatis sit
 nis supradictis. penultima distinctio accen-
 tuetur ut coma. per. la. sol. fa. la. :
 superioribus differenter ordinatis. ppter
 in fine dictionis.

Quis plerumque ordo accentuat Carthusien-
 clare. distinctis clausulis

Possunt etiam aliter in supradicto est. alig-
 dationes poni. finitue presertim si sermo
 nis competat symphonie: ut sic
 Domine: quod iussisti firmus optime;

Et sic similiter in aliis terminacionibus
 benedictionibus. quibus superiores magis ex
 antiquis dicuntur artificiales

Sed ut melius ac planius. punctuandi modum
 comprehendere possis. tota huius punctationis
 materia: ex subscripta colligitur figura

Illam igitur cavens forma servare. si bene vultis
 psalmo. sermone dictare; Quod vnicuique clau-
 sula datur signum ppter: quo signantur finis
 convenit clausulandi;

Et licet pms tractatus de perfectis punctis
 duntaxat tractare videtur: qz magis ex antiquis
 artificiales dicuntur. Veruntamen alios tem

De bonis qm̄ melioribus punitis in figura posit
 oino non reprobant: sed prout diligenti patz
 lectori. implite approbat vniuersos

Sequitur figura

Cursus profici sermonis

Bonus	0 0 0	0 0 0	Preceptis salutaribus moniti:
	0 0 0	1 0 0	P dnm̄ m̄m̄ ih̄z x̄m̄ filiū tuū:
	0 0 0	0 0 0	Audemus dicere:
	0 0 0	1 0 0	Op̄e sempitern̄e deus:
	0 0 0	0 0 0	Deus qui culpa offenderis p̄m̄a placat:
	0 0 0	1 0 1 0 0	Doctorem habuimus in terra.
Melior x̄ b̄n̄placens	0 0 0	0 0 0 0	Petre f̄m̄m̄ p̄ glo. agnoscere:
	0 0 0	1 0 1 0 0 0	Quint̄ iniquitatibz exue uos d̄m̄:
	0 0 0	0 0 0 0	Mauentatis aduocare vniuers:
	0 0 0	0 1 0 0 0	Deus in nocent̄e restitutor et amator:
Optim̄ x̄ p̄fectus	0 0 0	1 0 0 1 0 0	Sanctificetur nomen tuū:
	0 0 0	0 0 0 0	Dne d̄lectis agnoscere:
placens	0 0 0	1 0 1 0 0 1	Transle uerentur ad v̄m̄:
	0 0 0	0 0 0 0	Nos dne tuere p̄sidys:
deus	0 0 0	1 0 1 0 0 0	Punifecit nos do. sac̄. q̄ sup̄:
	0 0 0	0 0 0 0	P oia secula seculorū:
velox	0 0 0	1 0 1 0 0 0	Deuotione nob̄ augrat 2 salute
	0 0 0	1 0 0 1 0 0	Gracias agamus d̄m̄no do nob̄
	0 0 0	1 0 1 0 1 0 0	Sed libera nos a malo:

Confert multo. et aures alliat. Non inchoare
 eptam. a dattilo. sed a spondeis. saltem vno
 cu dimidio: vt. Implere cupio /
 Vel a pluribus scdm aliquos determinate /
 secundum alios non vltra quatuor. vt.
 Dominacionem vram deprecor. /

Et continuare aliquando. spondos plures. no
 dattulos /
 Terminare etia distinctiones medias cum
 dattilis. sed finalem ad spondos / vt sic /
 Non est electus rromice. qui mediante perua
 epalem apicem est adeptus /

Et si distinctio aliqua fuit in dattilo. sequenti
 non incipe a dattilo. nisi esset forte. Ado uel
 quatenus. vel similia /

Diffones . . . etiam terminari vel eptam
 cu duobus spondeis. precedente dattilo. /

Vel ad tribus /

Vel ad tribus et dimidio: vel ad quatuor
 precedente semper dattilo /

Et vocant Spondeu hic. omem dictionem
 dissillabam. vel collectionem diuina sillaze
 dattilo vero. tres sillabas media breui /

De coloribus rethorice tam verboꝝ
 qm sententiaru vide lib^o Tullyi fo.

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page]

Incipit prologus in opus pacis secundum
modum carthusiensium

Quonia difficilissima est ad correctio-
nem librorum. iuxta statutorum
nostrorum tenore. per totum ordinem
facienda. haberi posse exemplaria domus
carthusie. originalia. ac per hoc plu-
rimorum zelum ordinis habentium. sollicitet
animus. Ita quod nonnunquam non dico pro oratione
sive dictatione. ne syllabe quidem. sed et pro
omni leve mutatione aut diminutione
quiescunt mentis. et si non subuevit. grauatur
tamen plerumque perturbatur. Et hec est
inimici aduersarii dolosa machinatio. et
desideratus sine fraudis triumphus. ad hoc
in minimis succedit. quorum victor in maximis
esse nequit. ¶ Et igitur etiam in hac
parte. quiesca et tranquilla vitam agendam
ipso cooperante cuius locus in pace est factus.
Presentis opusculum sollicita vexatione. et
vexata sollicitudine intellectus dante
colligi. sicut in ordine nostro fiendum. conspici
teste. et expedire iudicium. in librorum
correctores. frustrato labore. ubi non operari
possunt. et libri sine causa radendo
vel minus emendando. deturpentur. ¶ In

quo opere breuitati student / et tamen que
correctioni necessaria sunt non omittunt. /
Propter me omnium laborum mei ordinis apud
deum percipere fieri / qui etiam saltem tantillum
quod in ordini laboris mei impendit studium
impendit studium / Precessit autem prius quiddam
libellus Valde boni dictus / qui ex quo certo
vel certis modis ambus / ideo etiam non sine causa
a pluribus est refutatus / Et nisi idem uir
huius operis tenore moderet prius fructu
faceret sicut satis probatum est / Dedit tamen
ipsum valde bonum ex respectu sui huius operi
non minus cautionis auisum / Quare
illud absque ipso intelligenti sufficit / Ipse
etiam valde bonum / martirologii et biblicis tamen
uocabula continet / Istud uero ultra etiam
ad correctionem ecclesiasticorum doctorum se extendit.
Volumini / Valde bonum tunc scismatis sub
domino grovillielme est collectum / Istud autem
Anno extirpationis eiusdem sub domino Jofci
nacione teutonico cartusie priore est
compilatum. Non tamen est hoc opus secundum
imperium ut ita fiat. sed secundum indulgentiam
ut ita fieri uel factum esse sufficiat / Ergo
qua ratione amplectitur a uolente cui placet /
ea respiciunt a nolente. ad illi displicet /
Explicit prologus

*Sequitur cauthela in correctione
libroru obseruande generales /*

Ad corrigendum igitur Libros. subse-
quencia sunt diligent' prudentia /
per que utus et uniformitas ordinis
no mutat. et tribus capitulis scilicet de
libroru emendacione. studiose confectoru.
satisfieri poterit / **I** Primum quidem neces-
sarium est correctoribus ut cu diuersa rep-
perint. sicut aliqui fit in diuisis libris. aliqui
in eodem libro. ymo etiam aliqui in eode capitulo /
ut vna eadeq; dictio sub eode significato
aliter et aliter scripta habeatur. ppter
causas infra expressatas. no statim ad corri-
gendu mittant manu. sed velut sapientes.
quid agendu sit bene deliberent. psertim
iuxta huius operis informatione /

I Demde considerent. q sicut diuisi fuerunt
Grammatici. sic etiam diuisi no mdq; de eade
materna eoru opinionibus fuerunt varie.
tam de orthographia q; pphora etc
ppter qd no sic inherant aliquoru regu
et dictis. ut vel alios errasse. aut minus
bene dixisse putent / **V**nde accidit q
quidam Grammatici recent' de sculo vel de
alia religione ad ordine nruo venientes /

mox. ut insolita auduit. statim heri reprehensibilia creduit. et quicquid aliter ipse didicerat reperit. id falsitate damnant.

¶ Qui ex ipsius venerabilis alexandri exordio pro se reprehensibiles conuincunt. Non enim aliorum dicta reprobat. qui suum doctrinale nouellis clericulis parat. / **N**ec omnia sub suis regulis se comprehensenda imitatur. qui suum dogma magis in maximam pretulit.

¶ Sciat etiam prudens corrector. multas decet in suo usu consuetas pro diuersarum nationum varias habitudines et linguas. **¶** Vel pro scriptorum uicia. aut alibi uidentur sit uoluntas. que apud aliquos uel omnino non habebant. uel aliter studebant. et proferebant. **¶** Et equis illis consuetis nobis penitus sunt ignote siue minus usitate.

¶ Et multa que apud illos erant inderelicta. **¶** In partibus orois. aut defectiua. aut uero singulari uel plurali uerencia. aut modis. temporibus. personis. uerbis siue obliquis. aut alijs quibuslibet articulis.

¶ Hec uero habet tenent legem illis opposita. sicut etiam conuerso. **¶** Sic etiam de articulis et de orthographia sciendum est. ut plura que illi producebant. nos corrigimus et conuerso. **¶** Et que illi studebant. sua simpliciter

nos exarantur duplici et everso /
 aliqua nos per .h. nota aspiracionis
 que illi no aspirabam ¶ aliqua nos p
 p. p. uerid. que isti per .j. simplex ice
 et illi alv. equis. ¶ Demde adurat
 no solud in plevisqz mnd vsu. ab antiqua
 vsu discrepare. et everso / sed plurimud
 etia ipos antiquos inter se. de ead materia
 varia sensisse. et suare opinionu sequacib.
 et codices disparab reliquisse / Sicut et
 inter modernos nomly fieri. et factu ee
 dmostrat. ¶ Et aliqui adherant opinionu
 alioru anteqz. et alij alteru ¶ Et puta
 aliqui sequit pristinu. alij vo donatu
 aut aliud pue alios. sicuti etia in alijs
 quibuslibet sciencis fieri solet ¶ Sic
 etia pveci a latinis et everso. ppe
 uenitatur dissentire ¶ Et in distrete
 appeteb. oeb hy. sicut ipi antiquiores se
 habuerut. sicut pristinu validi multos
 pdecessores enumerat quoz opinionib et
 data no semp reprobabam ¶ Sic p quibz
 vud alia. et alia iudicandi etia no ob
 stringunt ¶ Ita etia modern. licet aliqua
 sententia vel dictione. hraz aut pllam
 sub certa vopula coarcent ad facilius
 iudicandu. ac reveris memorie comendand

no tamen per hoc vetera dicta semp̄ dantur
net ipsi posteriores etiā alia invenire vetant
Immo boetius dicit Miserrimi esse ingenij
semper veti inventis et nunq̄ invenendis
Vnde nō est mirandū. si aliqui ordo nost̄
aliter habeat aliqua orthographizata.
accentuata. siue secundū declinationē et
conjugationē variata q̄ illi siue isti veteres
B. siue moderni tū et ipsi sibi plerūq̄ dis
sentiant / **E**x quibus claret. q̄ dictiones
veti in catholicam quāq̄ fluit quāq̄ avestunt.
prout usus appliat uel recusat. **V**nde versus
Multa venasculum que iam cecidit cadēq̄
Que nūc sūt in hōre vocabula tū volit vsq̄
Item sciunt correctores. q̄ aliqui ordo
nost̄. aliquas in p̄ria formā seruat dōcēs
antiquorū more. que nō subiacent regulis
grammaticalib⁹ modernorū. sicut eadē beatus
Iheronim⁹ in biblie translatione nost̄ posse
nō t̄ ip̄e hoc sūt viciate **E**xemplū gr̄a
Iuuare. aui. atid. a quo regularit̄ derivat
iuuare. **S**ic secare. aui. atid. sonare
aui. atū. et cetera plura que sic habebant
antiqui / **M**odō autē dicit Iuui Iuud.
secui. sectū. somni somitū &c **S**ic etiā
antiquitus. Iuueniō iuuenior. nissimab.
q̄d nūc caret sup̄latiō. et fuit Iuuior. in

coparatio. sic & pluribus alijs / Unde in
 Biblia cartaque habet et legitur in libro
 sapie capto xij. serauerunt / In ecclesiastico
 capto xxxij. eos qui se adiuuauerunt. et
 ca. vltio. tu adhuc iuuenior su / In
 ps. quoq; deus in refugiu habet. sona
 uerunt et turbate sut aque eoru / Et in
 ps deus quis filis dicit / Quid ecce inimici
 tui sonauerunt / In confessione hesdre
 dicitur. confiderunt et sicut etiam in libris
 antiquorum doctorum talia et filia sepe vpiunt
 Pterea aduertat. q; filia in nominibus
 hebraicis siue hebraicis. tam in biblia q;
 in dictis doctorum tam inis q; alioru veli
 giosoru atq; seculariu pp vsu ex vias
 scriptoru aut ab vnicuiq; molitid pla
 tolerant et pro hebraice nominibus legit
 que tamen scdm vel veritate. nec in biblis
 hebreicu nec in interpretacionib; nomm hebrui
 habent saltu quo ad singulas sillabas / Ex
 ynd / Euila. v. ante J. sic habent hebrei
 in libro bresitq capto .x. circa principiu
 pro filio equs. Et in fine eiusd; capituli
 iteru. Euila. v. ante J. pro filio ietan /
 Et capto xxxo dicit habitauit aut ab
 euila vsq; sur. v. iteru ante J. / Sili
 primo libro palyp / ca. pmo iteru bis
 euila. v ante J. Et ecc p. regu ca. xx.

Euila

ab euila. v. ante J. cui concordat in p^{ra}
que nullibi ponit euila: J. an v. II.
Primum igitur videtur melius sed tamen secundum
etiam tolerat. pro opinionem aliorum / sic et
in pluribus alijs. Quida tamen sequuntur
distinctione papae quae dicit Fulat. v.
an J. esse filium thos. A quo getuli vocantur
mauri. Vel est pro terra Fulat aut
J. an v. sit filius iectan. Unde Fulat
in die regno ab ipso post diluuium possessa
Sic in Omelia vigilia Natiuitatis popi
Iohannes eps ponit. Vses. pro iosue
filio Nun. quod tamen nomen nullibi apud
hebraeos inuenitur. iosue habuisse
Generaliter igitur nouerit correctores
quod vbiuque eadem dictio latina barbara
sive hebraica. in diuersis libris et capitulis
sui et in eodem libro et capitulo pro vicinis
scriptoribus inuenitur. aut pro usu inuenitur
vel pro varietate idiomatum et dissimili
habitudines hominum. secundum suas linguas
aliter et aliter pronuntiantur. sive alio
quocumque modo. varie inuenitur scripta.
sensu tamen ac significatione. pro quod uerum
salua remanente. ubi potius est tolerandum
quam aliquid corrigendum. saltem ex necessitate
Nihil talis suspitab tuncore et inuenitur

vsc.

dictione. lra simpla et alibi in ead
dupla. ut gramatica gramatica /
Ammon vel ammon / quattuor vel
quatuor. rē her oia potius sūt toleranda
q̄ corrigenda. si vel vtrūq; habeatur
vel tantū alterū eorū / semp tñ duo
sensu et significatōe fixis remanentib;.
Nam aliud est Annus et Anus. ali
tassus et casus rē

Item eadem dictio vident̄ in eadem
significatione et nota asserunt
scripta vel sine ea ut habena vel abna.
hedus vel edus. hylaris vel plaris.
hostud vel ostud / hugo vel vigo. sic
habraham. abraham. abraam / hesdras
vel esdras. hecabott; vel ecabott; /
hadpi. vel odpi. hui. vel ui. Et de
numercis alijs latinis et hebraicis.
qua; h. potest omnibus vocalib; poni
vel etia omitti / tam in principio q̄
in medio etia. q̄ etia in fine ut
bahal. samhel. alhid. rohos. amahab
vel baal. daniel abud roob amasab rē
Sicut etia thalamy vel talamy /
thelonea vel telonea vel did tunc
ex additione tali vel omissione signi

ficatio non valetur **¶ Sed. h.** no
 potest postponi vocalibus in eadē sillā
 nisi transirent in vim consonantis ut
 ihesus iehēu rē Nec vllam dictionē latinā
 vel grecā pōt tūmāre imēdiatē p̄ vōlē
 in eadē sillā postea **¶ Et ad obicit de**
ah. vel **vah.** / dicit q̄ nō sūt p̄prie latine. s̄
 p̄ mēlēcōnes ammiracōne uel indignacōne
 animi exp̄metes / **¶ Vel dicit s̄m̄ p̄stia**
 q̄ ah. et vah dicit p̄ apocopa s̄alē p̄
 ubacōne vltimē lre ut alha. vel vaha.
¶ Post nullā autē consonantē pōt poni in
eadē sillā excepte quatuor s̄z c. p. t. r.
 ut achaz. zachel. phassur. phigor. thabor
 theos. vhaab. zheocus. rē **¶ Sic etiā**
 in latinis dictionibus / **Post. R.** tamē
 nūc nō est in vsu / **post p.** ponitur p̄
¶ In ista regula p̄stia s̄olū dicit
de p̄teritis nomib⁹ in quib⁹ sequit̄ c. p. t. v.
Nō ē t̄n ut supradixi etiā in hebraicis.
 et latinis plerūq̄ sic ponim⁹ / **Generalit̄**
 autē dicit **Apuleius** qui p̄cessit p̄stia
¶ Nūq̄ debeat poni nota aspiracōis
 imēdiatē post. c. in eadē sillā in dōib⁹
 latinis / **vnde dicit q̄** errant qui dicunt
 pulcher. pulchra. c̄p̄m. bracthad. pepul
 c̄p̄m rē **¶ Quod** adq̄m aliquē nūcipet

no h. p. p.
apuleius

seruant / et si no semp sicut tamen prolatio
Et si obicit de michi michi sic / Unde
psalmus apuleius q. debeat dici michi et
michi. quia michi dicit q. p. a no et
h. qd est vllid / Ad seruant etia adhuc
aliqui / Etia videtur frequet in dictis
augustinus aliorumq. doctorum / nisi q. m. m. m.
est / Sed vsus eor. tam in latinis q. in
hebraicis dictombus preualet modernis
temporibus. ut scribat post. & aliquando. h.
Unde end g. videtur debeat dictione latine
aspirari / nullus grammaticorum videtur
certa potuisse dare dictione. cu etia in
grecis id incertu habeatur / Nisi q. p. p.
tiones et conuersiones no aspirant. Unde
frater iohannes ordinis predicatorum qui fecit
catholicon pete sibi indulgere si dicit no
aspirandas. aspirat / et equeo / p. eam
incertitudine / ¶ It. h. ead. nota
aspiracionis. q. ponitur cu duabus in ead.
p. vocalibus. quaru vna necesse est insere
sp. in vna consonantis. tue vel refert. siue
ponatur. siue in medio eam ponat. quado
moueat vna p. et ead. significat. ¶ Ep.
Iacinctus hiacinctus vel iacinctus idem est
et quodlibet habet etia in libris cartusis
correctis. Sic Jesus ihesus vt incipit /

no de
catholicon

Ieu yheu vel hieu . iene re (relon re
sia sua dyssilla tantu Sic ierusalem.
iherlm et hievlm quadruissillabo r^m in
talibus silo non est corrigendu /

Similiter sciunt tanta esse cugna
tione inter .c. th. et g. / q
sepe eadem dictio mderuit^o omnibus hys
scripta vel duobus eoru. ita vt quasi
indifferent^o pro eodem posita videntur
tam in principio qm in medio siue in fine / vt
Crisogonus christogonus vel crisogony /
Capax . ut chapax vt gapax . regina .
regina uel verchina / Citelech . lec . vt leg .
Dwach uel siuac / yuach uel yuar .
etia in latinis / Silo modo mt . d et
t . et . th . vt Galaad . palaat vt . atq .
Silo mt . b . p . et . ph . vt architob .
architop . uel . toph . **T** Ph . et f tunc
sepe ponut^o pro eod . quib . ph . solum
debet poni in p^{ri}is nominibus . vel in
dictionibus latinis a grecis origine tra
hentibus / sed tunc ex vicio scriptoru et
vfu etia in latinis dictionibus sicut et hebraice
et grecis quasi indifferent^o posita mderunt^o
vt philadelphia . filadelphia . gazopphila^m
gazofilacu . phemas vel femas **U**

3^a
t.
h.
g.
guzopphila
d. t. th.
b. p. ph.
ph. f.

no. 108

Etiam inveniuntur per se pro duplici. **ff** sicut et
simplici ut raphanus raphanus vel fannus
Stephanus. Stephanus vel Steffanus.
Pupillus. fuis vel ruffus. etc. Antiqui in
habebant sepe. **b. ph. et. f.** pro eodem
ut triumphus pro triumphus etc. hec in
secundum grammaticos antiquos et modernos. in
per se. et **f.** debet esse differentia. ut **f.**
non profertur sic fixus libus sicut. **ph.** in
fine dictionum proprie. Unde quia hoc a paucis
pendit. Diversimodum etiam fit placio finalis
in hac dicitur Joseph et filium tam apud nos
quam apud seculares. Talis etiam est conve-
nientia modernis temporibus in **g.** grecis et
j. ut sepe inveniuntur in eadem dictione pro
eodem posita. quibus non solum in grecis dictionibus
ex antiquorum traditione poni debet. Unde
etiam nunc tanquam. **f.** sic et. **y.** in vocalibus
reperit. et recipitur. **ff** ut imago
imago. ut fannus. ut ut fannus. Lytan vel
titan etc. Sic etiam apud antiquos hec
syllaba. **qu.** ponebat frequenter pro. **cu.**
cuius in scriptura nunc oppositum servat. nisi
immediate. **s.** vel. **m.** sequitur. Ut antiquos
antiquus etc. Et quia omnia illa significati
magis deinde. et inveniuntur in libris correcte
ideo quod eorum illorum habeat sufficit nec eget
correctione

no dicitur
ph. et f.

v. g. d.
et. j.

antiquus

Item eadem ductio in eadem significat^a
 reperit^r in duobus declinationibus
 et in eodem genere. ut domus. ficus. laurus
 pinus. cornus. quercus. &c. que sub tam
 secunde q^u quartae declinationis. sed tantum
 generis sed / Aliquid in duobus generibus
 et in eadem declinatione. ut punctus. et punctum.
 puncti / sic et bos bouis. masculi et sed
 generis sed tantum tertiae declinationis **et**
 Aliquid in duobus declinationibus. et duobus
 generibus. ut senectus. tuis. vel senecta
 senecte vel semis semis / Natalis lib. / vel
 natalis. lib. suae natalium natalium /
Silv^a & verba aliquid in eadem significat^a
 vident^r aliquod verbum in duobus generibus
 et eisdem coniugationibus vel eodemp. sive
 in duobus generibus et duobus coniugationibus
 &c. **E**xempla sane ex sensibus textuum elici
 poterunt / Sic etiam senectudo est de
 veteris aetate eorum / stilis quidem sig
 nificat^a vident^r in dictionibus duobus
 morum. casuum. personarum. t^um. modorum
 &c. **I**n quibus silv^a est tolerandum. si actus
 sunt paria. stilis congrua et debita ac
 regularis combinatio sensus et significatio

no^a 2^a et
 4ª declina^o
 sed general

punctus et
 punctum et.

Unde etiā condependentē aduertendū est /
 plerūq; partes orōis alternatim
 pro se invicē. et aliqñ alit̄ pro alijs in eodē
 significato reperiri // **S**ilō reperit mūs
 pro nūō. casus pro casu. modus p̄ modē.
 tempus pro tpe / copositū pro simplici. **et c.**
 et ecom̄pō. **T**ue uel per se sūt salua.
 uel per figurās saluanda. siue etiā p̄ vpo
 coen et consuetudinē scripturarū. **N**on
 obstantibus in contrariū regulis quorūdam
 gramaticorū **E**xempla aliqua patēbūt
 in subditō / ex quibus etiā alia adduci
 poterūt / **N**omen pro nomē ponitur.
 ut sup̄ dxi de senectus. tuas ut senecta
 etc. uel senū senij / sic etiā lampas. adis.
 uel lampada. lampad. **I**mpuber. eris.
 uel impubes. bis. **N**omē p̄ participio
 ut igneus ignea. igneus pro ignis. ta. tu.
 et equis. **P**articipiū pro participio. ut
 exaratus. exaratus / **E**xpositus. expositus
 factus / **V**erbuū pro verbo. ut cano canis
 canere / **I**nde cantor canitur. uel canto. ab. ac.
Inde cantator. cantatur / **Q**uid hęc inueniūt
 aliqñ in eodē libro uel capto / **S**ic etiā
 exentero. exintero / **F**ructus exuctus.

exentero
 exintero

mandere. edere uel manducare *ic* Adubiu
 pro aduerbio. ut benigne benignus. uel
 benigniter / large largus uel largiter
 uolente uel uolenter // *It* t^oalia p^o t^oalib^o
 ut inde pro demde. ubi p^o postq^o q^o pro . *hic*
 tunc *Ec*uerso t^o t^oalia. ut nuc modo
 nup *ic* pro locutibus pom no possunt /
E. aduerbiu est uocandi. admirandi
 indignandi. optandi / *Et*ia q^o sigt adm
 ratione subitid uel dolore. tuc est miratio /
 Demde etia aliqd est aduerbiu ordib^o *ic*
Pnoia pro adubib^o ut hoc p^o huc. hic
 pro tunc / *Imo* etia noia pro adubib^o. ut
 Rome. milia. domi. hanni / cu^o sut r^ospua
 ad que qua ubi et unde. *Et* cetera plura
 noia. ut sublime sublimis. doctus. be
 nignus largus uolens *ic* *Non*ia
 t^o uel pnoia loco aduerbioru postea sut
 in declinabilia m^ontu talia. licet em u^ogat^o
 nomi uel pnomi diuisib^o casibus ut suble
 uolans. sublimis uolantis. uolanti. *ic*
 que no sut huc opib^o. sed in libris g^omati
 culibus requirant. sicut et cetera q^o huc
 cursim tangunt // *A*duerbiu etia pro
 p^oposicione et equo. ut p^o p^o. iuxta *ic*
 p^oposicio pro p^oposicione ut a ab abs.
 e. ex. de. et sic de aliis / que sepe pro se

Adubiu pro
aduerbio

t^oalia p^o
t^oalibus

O.

demde

pnoia pro
adubib^o
et noia p^o

in vice indifferenti posite inveniuntur ut
a te abs te. e domo. ex domo. & domo
pro foribus. pro foribus &c. cuiuslibet in
sua casuale debite et ornate applicando
sicut aut uel usus consuevit. **A.** est
positio uel et intellectio secundum papam
pro positio est et intellectio. hinc plura
pro quia est intellectio addit per compositionem
ut ita dicitur aliquo nomine determinabile. aliquo
maxima. ut pro dolo pro pudor pro fusio
tunc illud aggregatum simul. cum non sit
diuisa partes secundum aliquos. sed simplex
intellectio dictio. cuius affectus aliter exprimi
non potest. Alii uolunt quod eiusmodi non sit
intellectio. sed loco eorum posite. Unde non omne
quod pro alio ponitur. tale secundum eos censendum
est. Alii uolunt quod non sunt oportet sicut
nec atque. at ubi. ast ubi &c. sed sunt quod
irregulariter uerba aggregantur. Unde nec
in libris nec in dictis doctorum ecclesiasticorum
correctis fatis habet proctus. uel pro dolo
&c. ad. ch. Nec grammatici & proctus. magister
villam faciunt. Sicut autem super papam
est frequenter habet et legitur in carta supra
italiter pro dolo. pro pudor. pro fusio &c. Et
usu in aut ex uicis scriptoribus. uel pro
differencia cognoscenda. **A.** et pro. quod

111

sunt instructiones etiam aliquando inveniuntur cum
nota aspirationis ut ab. p. v. h. Ex hinc
falsum exemplarum patet quod partes orationis
et pro se invicem. et alie pro aliis posite
reperiuntur. et hoc pro correctione diligentiori
cautela

Deinde sibi tolerandi sunt dictiones
transposite. idem et eodem modo signifi-
cantes. Vnde utrumque habet horum et filium
Dne quinq; talenta tradidisti mi. et multum
tradidisti. Sic Missus est angelus gabriel.
et gabriel angelus. Bonum tibi est ad
vitam intrare strilem vel claudere. et bene
est tibi etc innumera tam in testamento. Et in
dictis doctorum. Nam verba et verba transpo-
sita idem significant. ceteris paribus. quod dicit
prophetia. pro omni modo significatione et regulare
combinatione conservanda. Quare si ipse
signa distributa affirmativa aut negativa
indifferentia transponantur. quibus parva et
brevia sunt littere. Nichilo tamen ex sui
natura. et oratione longissimas et semper con-
fundunt. Nam varium sensum generat eorum
transpositio. quia oratio non tantum valet
sicut nullus. sed non oratio tantum sicut aliquis non
est.

4 2

Item siue eade dictio idemiat regulat
sinecopata siue in sui natura integra
vt amasti. pro amauisti. nosti pro nouisti
Ody vel odui / norunt vel nouerunt /
Sua pl' duoz / dextera vel dextera. et
silitur toleratur / significatioe no mutata
vel uariata

Item eadem dictio inuenit in eade signifi-
cacione determinabilis et indeterminate.
no solum in duobus libris et capitulis. sed aliquo
in ead libro. seu in eod capto vt ist.
pharao. Nescibile indeterminate. et est aliquo
habet huius nominis nescibile. Et aliquo est ind-
eterminate in vno numero. et determinabilis in alio.
vt cornu genu / que singulari in vno tim-
indeterminate sunt. sed in plurali determinantur.
Dic alie duos equos. In plurali sunt indeter-
minati vel carent plurali / et determinantur tantum in
singulari. sicut post patet. Dic aliquo
sunt alterius generis in singulari et alterius
in plurali. sicut sunt nomina et uerba. Dic
celum in singulari est generis neutri / in
plurali est generis masculini / Et locus
in singulari est generis masculini / sed in
plurali est masculini et neutri. Et
Dicitur aliquo uerbum aliquo est defectiuum

aliquando regulare in eadē significacōe
 vt. edo. es est / et edo edis. edit. pro
 manducare &c /

Item eadem ductio mutat literam in
 aliam literam. scdm̄ trāduone gra-
 maticorū causa euphonicē. id est boni soni
 vel causa differentie cognoscendē / et aliquā
 remanet more antiquorū indurata / Etia
 aliquā nō mutat literam sed abiat eā scdm̄
 q̄ patet in sequentibus / ¶ Pro mutacōe
 igitur literę uel aburtioe que fit et iue-
 niuntur in omni scriptura. est notandū
 Q. b. transit in. F. e. sequente / vt
 succurro. occorro / In. f. f. sequente
 vt affirmo. suffero / In. g. g. sequente
 vt suggero / In. m. m. sequente. vt
 summitto. ommitto. / Aliqui tamē dicunt
 q̄ obmitto. nō debeat. b. mutare in. m.
 sed deponē. et dici omitto / hoc etiam
 frequencius habet. et uero obmitto
 rarissime aut ommitto / Idem tamē omnia
 significant / Etia. b. transit in p. p.
 sequenti vt oppugno opprobriū. supplantō.
 supplantō / In. v. v. sequente vt succipio
 abrogo / tamē ad dñs. arroyo. q̄ opponitur
 ex ad. semp̄ peruat. b. Sic etiā abrodo.

obruo . obrepro . abrenuio . semp suat . b .
Etia transit m . v . f . sequente ut aufero
aufugio . Alijs aute quibusqz locis sequentibz
b . mouet integra // Differentie tame
causa mutat m . e . m . hys duobus verbis .
assorto . assello / ne si dicitur assorto
assello ex ad coposita videntur / que longe
aliud significant // Unde illa verba
suscepio . suspicio . suspicor . sustollo . no
sunt coposita ex sub . sed ab hys aduerbis
loci . susu et susu . d . posita e . r . // Ex
quibus patet . q . dici debet surmerian
sed dicitur et scribitur per . b . ne a sueto et
emere coposita videtur hec & . b . /
// D . transit m . b . b . sequente . ut abbrevio
m . c . c . sequente ut accuro . accuro . accuro .
etia m . c . q . sequente ut acquiro . acquiro .
quicquid quicqz . Alij tame dicit quidque
et quidque no variari / In f . f . sequente
ut affirmo . affero / In g . g . sequente . ut
aggro . aggredior / In l . l . sequente . ut
alludo . alludo . alluco . In m . m . sequente
scdm aliquos ut ammoro . ammoro . am
mitto aut et ammoror et filia no videntur ex
ad . sed coposita ex . am . postea inspicibili
scdm grammaticos Sed hys ex usu etia m . libro
correctis tam apud nos q . apud alios sepi9

no dicitur
quid et

Veruntamen Sibi patet error scribentium
verumptamen per. p. ¶ Am. proficio nise
pabilis ead mutatur in. an. sequentibus
f. c. q. ut anfractus. incisus iniquo
Vocali no sequente no mutat sed in ipas
et vocale. ponitur. b. ut ambages. ambeg
ambitus. ambustus / Itē fit ead in hac
dictioe conbuo conbussi. et conbustu.
conbusturus pti p^{ti}us eius /
¶ **V**. lra transit in. l. sequente. ut
illuminare. illudere / ¶ Itē in **M**. sequentibus
b. m. p. ut imbuo. nubilo. immitto,
imminco. comitto commuto. impaciens
impudens. imprudens / impetro. impingo
compingo ¶ In. **R**. v sequente ut urideo
corideo. uruo. ureprehensibilis etc
¶ Itē **T**. transit in. v. ut patricida
patricida. si sulto venit a patre / si autē
venit a pavi. tūc causa euphonic addit. v.
Quibusdam tamē a parente videt copo^{tu}
et pro parenticida p smcopa. et comuare
t. m. v. sōm patricida / . Primum tñ videt
verius^{ab} qe in textu patricidis nūat. dēml
scopid. apto matricidē nominant. /
¶ **V**. transit in. f. ut efficio. effero
effundo / . Depont autē in hys. ebibo.
educō. egero. elado emico. emitor enavo

eruo. eripio. eueho. eruo /

Ite X. quia habet vny duplicis consonate
 filiz; gē, et tē; tunc post se debet
 abicere, s. qe scdm̄ prius. qsonatē
 nō pnt se apte sequi in ead̄ dictione. nisi
 vna ead̄ liquefuerit vel in mutū infuerit
 Unde p̄m̄ hoc. debet tantū scribi exuigo
 exuo. exuipo. et nō exuigo rē / sed vtrūq;
 habem⁹ /

Sic etiā / Z. lra quia duplex consonas
 est. post se scdm̄ aliquos in ead̄ pilla non
 pt̄ imēdiate habere. q. sed vtrūq; habet
 filiz; / smaragdus. Zmaragdus. Hec
 de mutacione lrazū qntū parti operi suf-
 ficiant / Et sicut de paucis sūt exempla
 posita / sic alia per ordmē colligi possūt
 tam in rectis qm̄ in obliquis / nom̄ verborū
 ac participiorū rē **S**ed qm̄ eiusmodi
 mutacionē magis causa euphame uest
 boni soni. et facilis expressōis p̄e mēte /
 et m̄q̄l addunt. incip̄l emut̄ principali
 significacioni. nec sensui. Et quia sc̄ptorē
 hui⁹ mutacionē. vel ignorant. vel non
 aduertit Ideo tam apud nos. q̄ apud alios
 religiosos ac seculares. hęc ip̄a inueniūt
 aliquando mutata. aliq̄o non. Unde nō est
 ibi corrigendū / si vel vtrūq; vel alterū

10
eorum habentur ut ad quod assiduum est / presertim
tunc nec sensus nec significatio per hanc imi-
tationem variatur.

Item. transit. illa propositio in coposi-
tione / sequente. d. n. vel j. copo-
nente. secundum grammaticos exponit. ne. ut tradit
traduco. trans. transico / Sed tunc habemus
traduco varius. et transduco frequenter
in biblia / sufficit ergo quodcumque illorum
habeatur /

Item quod hanc propositioem curu sequitur
vocalis in copositione / tunc. m. debet
scribi. sed non legi. ut circumago. cir-
cumeo. circumui etc. Sed quod non omni-
um est haec notitia. idcirco sicut legitur. sic
etiam scripta ex coloris usu habentur. et
forte caucius pro uniformitate et pace
seruanda / In ordine ergo nostro legimus
circumago. circumamatio. circumedifico /
circumovno. cuius sub eodem modo p. m.

Item. Curu autem cuius sub. sine. m. etiam per
m. scripta reperitur /

Item inter. m. et n. non debet poni
p. sicut in biblia etiam carissime habet.
et in dictis doctorum frequenter ut dimidium
stammid. vanniub. annis etc. sed ex q.

intermittit etiam per .p. scripta. ex vicio
 scriptore vel ex usu / Et neque sonus alterant
 nec significacione tollunt / tolerant etiam
 tu .p. scripta. /

¶ Similit' his et he. in plurali debet
 scribi p simplice vocali. sicut in libris
 correctis cartusie diligenter cauetur / no
 obstante alioru usu / Quia licet hys
 et hee. p duplici vocali. no mutant
 significacione. tamen duplicant syllaba
 Et sic legendo vel cantando. faceret ab
 alijs diuersitate / Tamen in libris ex
 quibus ex ordine no legitur. utriusq
 toleratur /

¶ Similit' abundo et abominor. adie
 tu obliquis nominibus pteritis. ac ceteris
 ab eis descendenti bus. debent scribi sine
 h / quod in tota biblia cartusie. diligen
 obseruatur / quod etiam ipa vicio docet /
 Nam. Abundo est copositu ex ppositione
 ab. et hoc verbo vndo undas vndae
 qd in simplici no est in usu / **¶** quo et
 venit in vndo. et vedundo. d. interposita.
 causa euphoniae / **¶** Nulla aut ppositio
 aspirat. ut p dictu est / **¶** Etia si scribet
 p. h. crederetur copositu ab hoc verbo
 habeo habes / **¶** 2^m filio est copositu

ex p[ro]p[ri]etate ab. et hoc verbo exponenti
omino. aris. / quod no[n] habet. h. sicut
nec omen omni. **B**ed in p[ro]p[ri]o ex p[ro]p[ri]o
scriptura aut ab vultu[m] molit. et
tu. h. scripta. poterit tolerari / quia sic
communiu[m] habet.

Item in sacra scriptura inveniuntur et
tolerantur / partibus. et metibus.
polibam. sanabam. mumbam. mulibam
odibo. deguit et degebo / **E**t ecclesiaste
36. in fine gemelat / **L**icet con[tra] regulas
grammaticales / **V**bi pl[ur] no[n] corrigat[ur]
nisi exemplar[is] correctio alit[er] doceat in
certo loco faciend[um] / **A**ut namq[ue] Cassiodor[us]
Expedi[re] em[en]d[ation]em p[ro]mittit[ur] quadam
formulas dictionu[m]. et divini magis
eloqui custodire mensuram / **E**t beatus
gregorius dicit. Indignu[m] v[er]umq[ue] p[ro]p[ri]o
ut verba celestis oraculi i[n]stringa[m] p[er]
regulas donati /

Item ista nomina. Lup. tellus. pap[er]
vita. sol. luna. sanguis. Vinu[m].
cervisia. sicca. uel. oleu[m]. mel. mulsu[m].
mustu[m] auru[m] argentu[m]. stinguu[m] pluu[m]
et ferru[m]. tuiticu[m] ardu[m] far. ater. fumu[m]

finas. limy. puluis. fames. sitis. lides.
 tabes. humy. cenium. fem. sub. lutu.
 Cyligub. pelagub. ciud. spect. **Et** pprua
 noua terrarum ciuitatum. singulare timia^{as}
 habentia / quod dicitur p^p dicitur auid. t^hete
 auid. rē **Et** noua pprua hominū / omnia hęc
 tarent plurali nūo. & per se / qd addo
 p sequentia / **Et** dicunt singularem
 et hęc duplicat. natura scilicet et usu /
Natura ut pprua noua. et que naturalit^r
 indiuidua sunt. Ut **Ostwaldus**. bauaria.
 sol. luna. hector rē **Usu**. quibus se vs
 p^p poete et grammatia. Ut sanguis puluis /
 rē que singularem pferri solus tradidit vsq
Que tamē quinqz modis transeunt in
 plurali munitu. scilicet euentu. Ut duo
 Ostwaldi / **Opinionem** ut plures soles /
Participand ut due bauarie. scilicet
 superior et inferior / **Veteru** aucte ut
 vna. mella. orba. farra / **Virtute** app^l
 latua. multiet quado pro appellatiuis siue
 colibus pprua ponitur / **Ut** pro bellatoribz
 hectores / pro sapientibus salomones. pro
 fortibus sampsones rē **Alia** auid tam
 singularem q^z pluralit^r idem possunt signi
 ficare ut dicit pristinū / **Non** tamē eis
 in plurali utimur / qz auctas auctoritas dicit /

& hęc
 p^p rē

In sacra autē scriptura. que digne antiqua
grammaticorum auctoritate p̄fertur inveniunt
Applurima eorum in plurali. ut in ps.
Quia melior est misericordia tua sup̄ vitas
He. Libera me & sanguinibus. Iuxta illud
Iohannis. 1. Qui nō ex sanguinibus
He. 2. mathabiorū i. 1. Noli frustra
extolli vobis spebus. / Sic etiam
sunt quaedam pluralia in / Et oīa nomina
numeralia proter vni. Et pondo neutri
generis inderminabilis. sed plurali numeri
cateros pro stabulis equorum. et ceteris
que sequunt. // Quorū etiam quaedam sūt
~~pluralia numeri tantum~~ pluralia natura
ut pisces p̄ximi pro signis celestibus /
Usu et nomen penates. optimates /
primores. proceres. pugillares. quiritib
centes. veprēs. avturicos blandicie.
epequis. infere. inimicæ. ~~stole~~
epimie / manus. p̄miciæ. buge. tuge
quadrigæ / Delicæ dapes. epule. ferre
falere. fureæ / inducie. kalend. none.
idus. Nundine / vives. latebre. Nuptie
ffilia. sponsalia / alalia / mēnala /
arma. incma. gurgara. tartara. dindima
bactra. provida. ceta. margalia. mappalia.
cunabula / Et oīa pene festora. nomina.

grecorum falte et uideoru / Ex quibus
tame ombus. quoda in singulari . sicut
et de singularib9 in plurali indemittur,
et si no usu tunc aucte sine antiq9 sine
sacre scripture . in eade significacione /

Sunt ergo singularia quoda voce
et intellectu . ut est baldus petrus homo
Quoda voce et no intellectu . ut populy
plebs . patus . turba . turma . lectio .
lectiois //

Quoda etompo intellectu
singularia . hnd sine voce pluralia ut
athene . thebe . miren . minala . gurgura /
tartara . diadina . bracta . //

Pluralia
quoy fut quoda voce et significacione
ut homines //

Voce et no significacione
ut thebe . athene . /

Significacione et
no voce . ut populy etc //

Hec
idewo late posita fut . ut corrector
singula pponeret /

Et no statim
nummru pro mo ponat vel corrector

A sicut dictu est de mo nominu p
exa de reteris accumbus . et nomina
et uerboru ac pncipoz . sentiri p
in eade significacione . aliud pro alio
posu reperiri /

Item nouerint correctores in sacra .

26

Scriptura aliqui ponit relatiuum sine ante-
dente exposto. et aliqui ita ignoto vt no
facile possit illud antecedens cognosci. nisi
per aliquam glossam applicet. Sic etiam
sciunt plures locutiones obscuras. et nob
auditu ipsarum inueniri. pp distinctiones
substantiu et adiectiu / suppositi et
appositi. aut alio vnicuique. prout in prophetis
que vel glossa patefuit uel figura aliqua
expusant. Et aliquid in vno versu.
numero singulari. mutari in plurali.
aut e conuerso. Et persona in persona. qd
etiam sepius inuenit. presertim in libris
moysi. Exo. 3. 1. / Quoniam ingressus
fueris terram quod dicitur deus daturus est
tibi. no mibitis ad eum sedus. nec accipiet
filius illius filio tuo vponit. Et intra
ueritis terram gentium quod daturus sit vob
taue ne sequaris abhominaciones eorum
ne et vos peccatis. et cetera multa. //

¶ Dicit aliqui ponit propositio sine suo capite
explicato. Vnde primo machabeorum capitulo 1.
dicit. Et ceciderunt de nicamorus. sepe
quing milia viri. Sicut aliquae bibliae
habeant ablatiuum. expeditu ibi. sed no
est de textu. Et 2. machabeorum capitulo
10. / Postquam vero quidam de bethenore

equeb vir fortis / etc

Sepe etia v'penuat d'ced' equalit'et
 indifferen' pro se. alternatim
 posit' voce quid' diuerse / sed idem signifi-
 cano eod' modo v'presentantes / ut ait illi
 ihus / vel dixit illi ihu sic / Idem in pro-
 mibus / ut iste. vel ille vel hic / Eius
 n'p'us aut illius / Illud uel istud etc
 Idem etia in alijs partibus orois. que si
 cetere sint paria. sicut ut orois no' ofudat
 et intellectu idem v'presentent / toleranda
 sut / **D**ico aut' idem significatu ead'
 modo v'presentantes // synonyma / que
 licet vna ven significent. tamen varijs
 respectibus / Sicut / mucro. ensis. spata
 gladius / quibus oia hec gladius significat
 in n'p'olid' gladius nec etia equomo / Mucro
 enim non tantu gladius est. sed etia cuiuslibz
 teli acume vel cuspide / Na mucron
 g'rere. longu dicitur latu / Sic spata
 s'p't gladius. mag'ntu est ex utraqz pte
 acutus etc / **S**ub & alijs synonymis
 sciendu est / que no' sut pro se eorum
 toleranda. sicut equalentia /

Item cu ead' dictio sub vna voce

sepe dicta significet. idcirco etiam diligenter
 attendenda est terminorum equiuoca. in cor-
 rectione / **V**inea est locus ubi plantantur
 vites / Est etiam vinea ecclesia. et plures he-
 breorum / **V**inea de egypto translata
 sed hoc methaphorice potius / **V**inea etiam
 in re. **E**zechielis ca. xxxi. ponit pro
 instrumento bellico scilicet pro quodam genere
 machinaz / **S**ic imputare in libro leuitico
 et etiam numerorum ponit pro computare scilicet
 et supputare / et tunc h^o significat oppone-
 re. et sic de alijs equiuocis / **T**am-
 nullus terminus equiuocus tanquam uniuersus cor-
 rigat / quia sicut multe voces aliquid unum
 significatum habent. **S**ic plures una
 dictio plura in se significata comprehendit /

Dictiones compositae. quarum partes
 seorsum posite idem significant ad
 compositum / et intellectum compositi non mutat
 sibi tolerantur / **E**t in libris correptis utraque
 habentur. ut legislator vel legis actor.
 behelphagor. vel beel phagor. caudabane
 vel caudis bane. coetus distinctus. vel be-
 tuetus / castrametani vel castra. metani /
 patrifamilis. vel paterfamilis. etiam

uo pofitias
3 gte gte

patrifamiliaze. vel patris familiaze /
 Non autē fit paterfamilias. vel pūffa
 milias. quia ibi ly familiaz nō est accipitū
 plurialis huius nōis familia. e. sed est gte
 grecus. vltima sillaba habens acuta / Et
 autē. li. pater exponit̄ cū gto singulari
 vel plurali huius nōis familia. e. tunc
 accentuat̄ regulavit̄ sicut alia dicitio gpo^{ta}
 Pūff & li. mater. sicut habet̄ in libro
 iudicū capto vi. fūlic / ezi / Et in om̄
 bñ iheronimi / homo quidā peregrine idēst
 patrifamilie sermo blandit̄. plū mūffūlic
 in ex. / mīffe feria ppta ante iudica. /

775

11

Item tam modica est differentia apud
 plerasq; nationes in prolatione saltū
 inter .G. et .I. quibuscuq; vocalibus
 sequuntibus. ut vix dūā discerni possit
 Unde forte etiā per consequens ut veor
 scriptores vsū lingue sue sequentes. plū
 stropserunt. vel alē vnicūq; venerit
 nefās. q̄ tam in latinis. q̄ in hebreis ac
 grecis dictionibus vtrūq; inveniuntur /
 ut. gabes. labes. gessuri. iessuri /
 gedolias. iedolias. & Sic etiā de
 mutatione simplicū vocalū ac retēre

scribendi apud varias nationes. ead scribendi
et proferendi exoritur ductus. sicut in supro
ribus aliquatenus ostensum est. / Sicut ead ap.
antiquissimos fiebat. ut Olli pro illi /
hoc pro huc // Unde praestant dicitur quod multae
italie populis. v. lra in usu non erat. sed. o.
Quare ead Romanorum vetustissimi in multis
sic inveniuntur posuisse. / ut publicus pro
publicus. poltior pro pulchior. ~~hercules~~
hercules. pro hercules / culpa pro culpa
Maximam tamen hoc faciebant digamma praedicta:
ut seruos pro seruis / voluos pro vulgus
clauos pro clavis. / Contrario alie
partes italie. teste plinio. o non habebant
sed v. ponebant pro ea sicut Umbri et
tusti. Unde dicebant. Congruum pro congruum
Congregare pro congregare / Ierichontine
pro ierichontine / humo pro homo / Et
quorum mutatione tam illorum quam istorum ac
aliorum adhuc aliquando remanet aliquid
vestigium in dictis. Et quia paucis
antiqui ecclesiastici doctores ex horum natione
erant vel illorum // Idcirco talia et alia
nobis insolita inveniuntur adhuc in libris
antiquis / nisi quantum ad usum non converta
sunt vel conuincunt. // Sic ead adhuc videntur
quod aliquae nationes non habent usum scribendi

Duplex. v. sub vno contextu. sed scribitur
 distincte duo. v. u. ut vulnus. vultus.
 Alie autē nationes scribunt perperam. qm̄
 v. primum transit in consonantē. sicut alie
 qm̄ amittit vim suā ut vulnus. vultus.
 lingua. ofwaldus. febraia. ellingsrud. etc.
 Et hoc magis ex usu q̄ ex arte / Non
 tamen post. q. licet p̄dat vim suā. Nam
 nō scribitur q̄bra. q̄bare. uel q̄bandō
 sed. u. simplex // Et qm̄. v. p̄dat
 vim suā post. st. et. q. alia vocali sequit̄
 et etiā aliquando post. s. a. uel. e. sequit̄
 in eadē syllā. inde etiā diuersarū nationū
 diuersa surgit prolatio. Unde aliqui dicunt
 lingua. pangis / Et pro. qu. dicunt. t.
 ut quatuor pro quatuor. talis p̄ qualis. etc.
 p̄t̄ que etiā eueniunt scriptorū vicia.
 sequentū lingue sibi notē consuetudinē
 tam in cart̄isusā q̄ alibi. etiā apud sc̄lāces
 aliosq̄ religiosos / In sup̄dictis tamen
 locis. alique nationes / ex quo. v. amittit
 vim suā. tūc sic pronuntiant. etiā si duo
 v. vno contextu nō scribant / Et hoc
 frequēt faciunt. Alemāni ut lingua. pang
 uis. euangeliū. quia. quando. ofwaldus. etc.
 Et talis consona. consonat dicit̄ ymanoz.
 In quibus omnibus sicuti et in alijs diffi.

¶ Imo et supuacaneu foret nec paci conformi
niti / quamlibet lingua per ora alteri
velle conformari / dum tamen dictio perfecte
intelligit. et significatio propria non auferat
¶ Sic etiam nunc talia in carthusia. a diversis
nationum personis pacifice tolerant. et
pluribus alia. que nationi cuiuslibet sunt
consueti. significacione dicitur dixi salua. et
etiam accentibus ac syllabis. inquit fieri potest
Ordo tamen per oes nationes maiori sive
carthusie conformatur frequenter / In libris
saltem in quibus ex ordine est legendum
et cantandum. ut quod. v. p. m. t. s. f.
¶ Preterea. et alia vocalia sequente. quibus
fiunt due distincte syllabe in prosa salua
quibus alie aliquae nationes habent unam
ibidem unam syllabam preferendi / Unde ut dixi
ubi videlicet ex ordine est legendum. ibi
dicimus assueverus rex per quatuor syllabas
¶ Sic hoc verbum suado. cum oribus ab eo
venientibus nominibus. adverbis. et verbis
simplicibus et compositis pronominibus. salua
sua. pro una syllaba et. a. pro una syllaba
sicut et suavis / ¶ Sic sibi hoc verbum
suo. est. quod in parte non est in usu. sed
in preterito et supino ut suavi. sueto /
¶ Unde suasio. suavi / Unde mansuetio

con. di. et d. qf. m. ab. *ice* / qui
 etiā modus proferendi patris consonat
 dictis grammaticorum quo ad illa tria. scilicet
 suavis. suavis et suavis. *cu* suis eodē pen
 dentis subd. in prosa. *Hec* utroque locis
 posui ut in loco hoc cognoscatur linguarum
 diversā prolatio quia illud patris frequēt
 occurrit

Similit̄ ubi sola linguarū diversitas est
 in causa. q̄ aliqui vocalis pro vōcā
 hominū vel alia s̄cō pro altera / Ibi nō est
 necesse corrigē sedm̄ liberos cavisse / sed
 sufficit tenere modū patrie / qui plerūq̄
 certior est / inq̄ntū talia vocabula eandē
 patriā foremur. etiā in attentu. *Et*
 ut in martirologio. p̄ Et octobris. habet
 apud beuvaria. s̄cō emevami martiris /
 Utraq̄ essent in bauaria insolita. ubi
 sanctus Emevam̄ ibidē sic dictus fuit
 om̄sus / quia scriptor et etiā martiro
 logy editor. ex quo alterius lingūe erat /
 nō aliene patrie vocabula nō ut erant.
 sed prout sua diligētia didicerant.
 protulerūt / Sic etiā in eodē dicitur /
 Odolrici / nō t̄n̄ in augusta ubi ep̄s fuit.
 et patriam̄ diocesis est / Vnde dicitur vocat̄.

habent. quassatio. sicut est in ve / Sic
 etiam caruor pro quatuor. cantu p quatuor
 etc / Vbi igitur in hys sine in alijs
 quibusdam significatio tollit. necesse est
 ut corrigat. Cassare enim est amiculum
 sed quassare est paterere / Contus etiam
 aliud est qm quomtus etc Sic etiam qm
 post. g. v. omittit. / Sic ex d. f. d.
 pronuntiantur indom & fertus strigere
 in hys dictombus. vbi post. m. sequit. n.
 ut doming pro doming. omnes pro omnes
 autumng pro autumnis / columna pro
 columna etc / quoru prima no sut latina
 Sed qua pleriqz fil. m. et. n. pferre
 no habent vsu in suo ydomate uel no
 pnt / que pnt ad rectam correctionis
 lineam regulanda sut /

Demum prudens corrector aduertat
 plura nomina propria aliqui vni homini
 vel vni loco aut civitati esse posita. Ut
 iacob etiam dicitur israhel / Josue. osee
 iesub. Jetre. vastuel / orb choveb etc
 Sic etiam aliqui plures hoies uel etiam
 plura loca habent idem nomen / que non
 licet sint filia in voce / tamen pp^t aliam
 et aliam causam / siue pp^t meritum a demeritu

Ananias

vah

alicuius / vel pp aliquo actu in certo loco
pretatio / nomina etiam alia et alia habent
interpretatione / sicut : Ananias in damasco /
Ananias maritus saphire / et Ananias
qui in damasco paulum baptizavit /
Primus ex virtute sicut et tertius.
29 autem ex peccato. quo mentitus est
spiritui sancto. ¶ Sic etiam vah
in Job est vox hinciens / In ysaa ex
ultantis / In euangelio dicitur / ¶
Etiam nomina ppria quibus. sicut etiam videtur
ppria civitatis vel loci ut thamar mury
iud et thamar civitas. que et palmyra
vocatur / et cetera multa. : Sed videtur
vni homini vel vni loco. plura nomina
congruunt. que pncipue consilia sunt
in voce. et equalia vel quasi equalia
in interpretatione. ubi est tolerandum. si vel
omnia vel alterum eorum habeatur / ¶
Et dico notanter vni homini vel vni
loco / ppria / Bethabée per . t . et bethabée
per . v . que quasi filia sunt in voce et
eandem interpretationem habentia. sed vni sunt
vni hominis tui / vel vni loci tui / Quia
bethabée uxore fuit vine / sed bethabée
per . v . est locus / et cetera plura /

Est etiam principaliter cauendum
 ne ea que parzialmente in thoro
 legantur extra corpus biblie, sicut s^{nt}
 epl^a. p^hreue in missis, et euangelia.
 capla siue cantica / Et lectioes in feste
 natiuitatis x^pi, stephanⁱ r^e / que &
 biblia assumpta s^{nt} / s^{ed} s^{ed}m biblia conu-
 gant. nec exomiso. biblia s^{ed}m talia
 causa. quia in biblia est totius materie
 coⁿspicienda. ita vt aliquo semel uocato
 in aliquo caplo. amplius raro nominet.
 sed postea dicit. Et dicit ad eos. Illi aut
 responderunt ei r^e quod in illo extracto
 specialiter noⁿ intellexeret. nisi etiam ibi nouisset.
 r^e // In quibus omnibus tam apud nos
 q^u apud perulares plures dictiones aliterat.
 omittunt vel supaddunt. p^{ro} audientia
 meliore edificatione et intellectu. que
 noⁿ sic s^ut in biblia // In ecclesiastico
 habetur. Reple syon in emendabilibus
 uerbis tuis / // Sed nos in cantico legitur
 uirtutibus tuis // Sed habet textus in
 biblia / Sicut quiamomum et aspalta.
 Sed in epl^a: caplo uirgine et an
 dicitur Sicut cynamomum et balgamum

Dicitur in festo Annuntiationis in capitulo in uersu
et in / Et in nativitate christi in prophetia
missa dicitur. **S**uper solium David et super
regnum eius sedebit. **S**ed in cantico et
in Biblia. omittimus. **l.** sedebit. quia
non est de textu. ut satis probat **Thco**⁹
super ysaia. qui etiam Biblia de hebreo
transtulit / **C**ui concordat ambrosius
super lucam / **E**t retinet plura sunt. que
parcialiter aliter leguntur. **q**uam in Biblia
habentur. **D**icitur nec secundum dicta doctore
Biblia est corrigenda. quia ipse per se
allegari auctoritates taliter. qualem nec
in scriptis nec in secularibus libris habet.
magis sequentes sensum auditoribus regnum
quam verba. **S**icut ipse per se per se
sicut vel ipse audierunt vel in suis libris
inducunt. **U**bi noster textus manifeste.
verius habet quantum ad hebraicam veritate.
Aut certe translationes Septuaginta interpretum
aliquid prout sunt / **D**icit enim **ambrosius**
nihil apud se distare in verbo. quod non
distat in sensu / **I**psa etiam sunt **Ier**⁹
qui Biblie translator extitit quantum in
similibus in allegatione a textu differat
quo ad verba. satis claret. **E**t in
omnibus sicut stephani dicit in cantico

Deuteronomij scriptum esse. Sicut aquila
 protegit nidu suu. et sup pullos suos
 & subrat. expandit alas suas suscepit
 eos. et tulit sup pennas suas. / cum
 textus longè alit pmet etc. Hec ideo
 dixerim. ut textus biblicus no corrigatur
 semp scdm dicta doctoru / qui magis
 ut dixi pquid pmpu hñ verba. etc.
¶ Consequent' addo. q nec scdm con-
 cordancias maioris sive minoris.
 nra corrigenda est biblia / quia qui
 fecerunt eas multu studiose laboraverunt
 sed ex biblis suis pposuerunt sicut videntur
 In quibus plura correctione digna
 reperiuntur. **¶** Nec scdm mamotretu
 de quo quodam magis in cartusiana nihil
 correctu videntur /

Quando aliquod nomen habet caput
 duplici ut puta accusatiu. ut turrim
 vel turrim. pelucm. vel peluim /
 nauem vel nauim / Jonatham vel Jo-
 natham. Manassem vel mamassen & efron
 vel efron. **¶** Aut duplicem ablatiu
 ut felice vel felici / Aut etiam plurale
 ut sapientiu vel sapientiu etc. Hec sunt
 toleranda. si vel utriusq aut alteru

no. d.
 mamotretu

eorum habeatur / **S**ile est & verbus. si
 aliquid habet duplex aut triplex pluralitas
 supinum vel participium. Ut seruo. serui vel
 serui / Inde seruum vel seruum /
 A primo potus. a 2o fatus / presto. ab.
 prestum vel prestum. Inde prestatum/prestatum /
 a primo. / a 2o prestatum/prestatum /
 Comestum. comestum / comestum comestum
 &c. que in vocabulariis magis requirere
 solent / **C**um igitur aliquod verbum vbi vel
 arte plura talia habet in eadem significati-
 onem toleranda est / **P**ropterea tamen illud quod
 magis hoc est vtiendum est / **D**ic etiam
 nomina duobus generibus sicut dies sunt &c /
In utroque genere scilicet masculino et femi-
 no toleranda /

22
Et quoniam scriptores aliquando mala faciunt
 differentiam inter propositionem per
 appositionem a suo capite que verum proprie
 in dictis inderlinabilibus vbi accipitur
 vel ablativus ex finali terminatione in cop-
 nositur / **I**nde fit ut etiam ab alijs totum
 aggregatum una dictio credatur / vel
 prima hanc a capite subtracta propositioni
 addatur / **V**nde reor sic euenisse. ique
 capto. pi. vbi dicitur vix baalgad. et

& eodem loco sequenti capto. ab. aalgad et
 usq; ad montem / Vbi certum est primum
 accusatiui casus et 2^m ablatiui casus
 esse // Demum sequitur in eodem capto
 iterum ab aalgud / Et sic videtur. b.
 demum casu. et additur propositio. qz
 tantum Baalgad. habet interpretatio nom
 hebraicorum. et sic de alijs // Sic etiam
 videtur aliquando prima lingua ductio
 in duo diuisa pro predicta causa. scilicet
 scriptore videtur. vel pro accenti phisitate /
 vel quia talia nomina non sunt nobis usitata
 et cognita // Et etiam duo breues dicit
 vultum aliquo pro vna scripte pro casu
 casus // In 2° capto proppio Ista
 nomina principum regis nabucodonosor
 vultu variata videntur / Semegar. nabu.
 pro duobus. Ily dicit totum pro vno.
 Ily dicit nabu. sequenti dictioni scilicet
 nabusaratim. que vna ductio est sed
 interpretacione // Ily etiam eandem scribit
 pro duabus scilicet nabu. saratim
 id eandem scriptum habet interpretacione pro duobus
 nominibus // Ily dicit nabusar. saratim
 etiam pro duobus // Hec omnia sunt tole
 rabilia. excepto isto vltimo. quod ratione
 non habet sic diuisum. sed bene nabu.

1
/ *farfathim* / **Q**ue etiam *asfer. sual. vel*
apofual. Medoch. pthaga. vel apoth
ptaga. et cetera sunt toleranda / ubi
utrisque partibus concordat interpretatio / et
potest idem & talibus dici sicut supra
& copiosius quorundam partes idem ad toto
representant // Et ne diutius hic
de inveniatur / Generaliter sciendum est
quod multa quorundam propria nominum. tam in
illis quam in aliorum libris habentur propter
causas partiales vel alia vnde dicitur. que
neque apud hebreos. neque in interpretacionibus
habentur. propter additionem aut subtractionem
literarum vel syllabarum / sive propter transpositionem
vel mutationem literarum in aliam litteram / sicut
ecce. plurima que illi continentur. in
libris non habentur /

23
Syllaba .ti. in scripto fit .ci. vobis
sequente in prolatione. nisi
s. precedat ut *pastu. comestio / vel*
p. ut mixtio etc. Sed quia scriptores
has et plures alias condiciones que sunt
aliquos etiam. ad hoc requirunt ignorare
et sive .ti. scribitur sive .ci. sensu vel
significatione nihil dicitur / Immo plures

volentes sequi hanc regulam / ne ad plerum
 que conditiones cognoscunt. scribunt
 ti. ubi non oportet / **T**ercio nihil refert
 si inveniatu dicitur uel dictio, laurenas
 uel. eius r̄ quo ad virtute significationi
 sedz usu / **V**erū pro ornatu et arte
 orthographica seruanda satis congruit
 huc huius prolationis et scripti. salte
 aliqua differentiale notitia / qua tñ
 hic tractare nimis esset prolixum /

¶ Generalis cautela ad omnia hec
Capitulum xxxiii

Generalis cautela ad omnia dicta
 et ad ea que nec dicta sunt
 nec in hoc opusculo dicenda.

Non solum concernens correctores. sed et
 etiam patrem diligentes. est hec / **N**ō bñ

Ut nullus grammaticæ artis sic se
 estimet sciens. quin in hūditate spūs
 credat in alios talia aut certe se sentire
 et sensisse qualia ip̄e / **H**oc copulans
 ut etiam aliquantū tractū est / q̄ nō sit
 aliqua materia grammaticalis. quin
 diuersi diuersa circa eā opinati sint

X
F. A.
P. 100

Non dico tm de figuris / de partibus oronis
de accidentibus eorund / de modo significandi
me de syllabis quid / sed et de ipsis. lris.
at accentibus eorund / Ut vms longa / alia
breuiem dicat eandem res. Cui igitur de
omnibus sit opinio. no licet alicui sic sua
defensare. vt aliam velit condempnare. ~~post~~
presertim de famulo. que litigare no oportet
sed mansuetus esse ad oes. et sollicitus suare
vniuersam in vniuerso pacis // Neg modum
ordinis per eos amittet. qui ante ordine
vniuersa fuerunt. scilicet donata postquam.
papia et Neg per eos qui post successerunt
filii alexandri. fratres iohanne de
ianua ordinis predicatorum qui fecit catholicoz
fratres robertum de anglia / ac ceteros tales
quales / Plura enim habemus que alicui uel
aliquibus ex istis displicent / sed alij uel
alij placent // Imo ceteros autem
pneconice in libro in orthographia et
vocalibus ad papia consonant / ut patet
intuenti // De ipsis tamen nominibus
hebraicis de quibus dubium est. nobis
sicut patribus nostris plerumque fuit. Immo
et ipsis doctoribus magis quorum disputat
substantiam materie no auferat nec pluitat
que ab illis tolerata sunt sicut in libris

no. no. q. catholicoz
reddidit ad fratres

8
9

mberentur. **S**ic etiam a nobis toleranda
 sunt et tanto peruius. quanto interpretati-
 onibus concordant. vicinius. Populus
 in hys. que solum una vice leguntur.
 sicut ea que in refectorio legenda sunt
 in esdra. In paralympomewon / et cetera
 circa que nulla certa historialib. mania
 versatur / quod dico per nomina iudicum
 regum prophetarum. regum uirorum et
 mulierum. et cetera que plures iterant.
Et ex his magis memoriter retinentur
 in quibus non est factus ab usu declinatio
 Nam ut supra dixi multa interpretatiomb.
 sunt que nos habemus. et exomiso. **N**ot
 est miranda talis ductus nominum prope
 per tot hanc curricula. per tam varias
 nationes. variisque scriptores facta. /
 sed ad oculum videmus in eadem lingua. infra
 unius miliaris spatium. aliqua uocabula
 seu uocabula altera. **U**nde in exordio
 possessionis promissit legimus in hys
 israeliticis populo. tribu a tribu per
Sebbolet et thebboloth per uerba esse
 ut habet in libro iudicum. **E**tiam in hoc
 breui spacio a predicacione saluatoris
 usque ad tempus ieronimi. **I**pe ieroni⁹

de hoc nomine barioanna suspicatur una
syllaba subtracta esse et cetera multa /
hoc tñ de talibus barbaris siue proprijs
nomibus nō est ostendū. Et siue sint
declinabiles siue indeclinabiles trāte in .M.
vltia acuta. plerūq; q̄ indifferēt ead
indemūt. in .N. trāte sibi in accusatio
casu vltia acuta. Et aram vel aram.
Charvum vel eharvan. Oram vel oram
thepitem vel .tey. manassem ul. en-
galadutim ul galadutim. Efrom ul. on. ul

Sequitur quaedam exempla que
vna ad supradictis et si nō suffi-
ciant. sufficientem tamen materiam p̄bent
alia verba hic explicata elicere quod
corrigendum quando ve sit tolerandum /
Non q̄ oia ista sic varia semp in eodem
loco vel libro indemant. sed aliqui in
alijs et alijs. P̄ria ead h̄c uoria subp̄p̄e.
et si forte nō semp vni loco vel vni homi
congruūt. Vnam tñ in interpretacionem
forciuntur vel quasi vandum. Ead aliqua
eoz nos habem; que nō p̄d in int̄pre-
tacionibus /

A bdeqel
 abdeel
 adhel
 Adraezer vel
 advezer / qui rex
 vocat in palip.
 adadezer /
 Anath
 anaath
 anaph
 Assaradon
 asradon
 eseradon
 Ahi . hai
 Achias . alhiab
 Ahazias
 achazias
 ochozias
 Artaxerxes
 ataxer . vel
 artaxer .
 Adiamalerg ul
 adramel
 Achab . alhab .
 Achilud . ahilud .
 qalud . ailud . ul
 ailuth . in fine

Agla . eyla .
 Ahoi . haoi .
 Arabes . arabas
 Agnes . etis .
 agna agne . et
 agnes . ne . nem .

B arrabas
 barrabbas
 Balaam . balaam .
 propheta sive anolus
 Balaam etia dicitur
 pmo palip . vi .
 que in Josue dicitur
 Jablaam
 Bafchat
 bafchat . idem 3
 Basemath et
 basmath
 Baulmeon idem
 beelmeon
 Beria . belia .
 Benur . benhur
 Bethesimoth
 bethsimoth / sed
 bethesimoth . aliud
 est /

Bethphase
bethphese
Bethnemva
bethnamva
Bethoron *idem*
bethron

Bethozala
bethavaba
bethsameo
bethsameo
Boanerges *ide*
boaneries
Bethhor. bethhor.
horuth. barch

Caleph
caleb cap
turmi sut cap
cece /

Carmelus
cavomel
Carmelite
cavomelite

Casla. tafaia
Cades. cedes
Cedmel.
cennel.

Cretes. cretenses
Chalcal. chalachal
China. chanat
Chelon. chelon
Cherubim. bin.
Chilaab. chelaab

Dabur. debur
deberith *ide*

Dabura. debura

Decia. degia

Decan. dadan.

Dephia. dephcia

Demna. damna

Dibon. debon

Dibongad. debongad.

Dimaon. dimon

Dmei. dmaci

Disan. desan.

Dison. deson

don. dan.

Ebal. hebal
ebzon. hebron
tebron /

Egeus aggeus

Eleazar eleazarus

Eliphaz az
heliph /

Eliaze . eliaza

Elisna . elise

Emm . emmin

Enam . enam

Enon . henon
emnon /

Endor . aendor

Esai . isai

Esaias . ysaias

Esiongaber .

esaong . asiong .

Esthama . me . et
/ et esthema . vel
esthemo /

Eueus . heueus
euehi . m plurali

Similiter /

Ezechias . Iezechias .

Ezechiel . Iezechiel .

Hareias vt
faceia .

Fatuel . fatiel

fetuel .

Farnach . faren .
par /

Feldas . fal .

Fellonites . fallo .

Felti . fulti .

Feros . faros

Fest . fesse

Fesga . fusga

Fetmoab . femoab

fatmoab .

Fitoma . fitomisa

Fogor . fohor . fegor .

Fosga . fusga

hec oia frequer
scribunt per . ph .

amalias

gamarias

gamaliel

garab . garab .

gasti . gasenses

gebeton . gebton .

geddan . gadan

geddiel . gaddiel

geddi . gaddi

geba . gaba

gabaa . gabaen .

gabaach

genaspar . gemfar

geneparety

gerfon . gersan
gessuri . iessuri
gethreus
gethruet
gezer . gazer .
gilon . gelon
gilomtes . gilo .
gron . grom . pro
fluuio padisi /
Goliath . goliath
geson . gopon
gozan . gazan
guel . goel

Habor . abor
hain . ahin

Ain /
haw . haa
haotet . ahotet
hara . ara . Ipa
est zages ciuitas
medozu /
hama vt abhama
acel sicut ad . h .
sic sine . h . vocat .
potest pōm . vbi
significa saltē
no aufertur /

Iara . Iure
Iarec
Iarphael . iar phel
Iarim . Iarith
Iazar . Iazer .
Idaas . Idua .
Iebnahel . Iebnahel .
Ieboth . Iaboth
Iedula . Iadula
Iehuel . Iahuel
pater gabon .
Ielep . iedlap .
Iemuel . iamuel
filius symeon q'
m palypo . manucl
Dicitur /
Ieramuel . Ieramahel .
Ieramuhel /
Ierimoth . Ierimuth
Iherusalem .
Ierusalma . me .
Ierusalimis iudeti .
vel Ieropolimis .
per . v . corus est /
Iethela . Iethula
Ietebata . Ietabata
Iezabel / gezabel

Jeziab. iazias
iezomas /

Jeziqel. iaziqel
Izabal. iobal.

Iabim. laa
lesa. laza

Lobna. lebna

lebna. lomna.

Lomimi. laomimi

Mattati
maatthati

Matellotij. macelotij

magdol. magdol.

magredo. magredo /

maggedan.

machmas. maemas

vel machmas.

Maol. maula

mapfa. mabsam.

mapsam. /

massa / masepha.

mesepha. mesphe.

mephat. mephat

marufalam marhu

sahel. marhufale

Meetabel. meezabel.
metzabel. /

Melcha. malcha.

melchom. melcham.

Merimuth. mevermuth

Mithras. Amichas

micha.

Murbaal. meurbaal

Museroth. museroth

mazeroth

Mesollam. mesolla

moyses. mosi in

paulip. ~~pp~~ moyses

sepe in doctore.

et moyses ut moyses

in pto

Naaha. naahel

Naboth. nabo.

Nappes. is. nauca

ipd est Diana /

Neroda. neroda

Nephte. Nephtea

Nephtom. nephtum

Nesia. nesua

Noem. noema

noemi /

Obdia . obedia
obadiaf . odia
Odena . odia odua
odia / odellam
addellam .
Opshath . azpshath
opshel / alpsel /
Osa . ofaio
Othomel . atthomel
atho . oza . aza
ozi . ozai . o
ozias . azias
Oziel . azuel

Ptolomeus .
ptolomeus
ptolomaida / tol
lomaida /

Rama . ratha .
ramathaim
Tamarth /
Ramses . rameses
Ramasses
Raboni . rabbi
Rabsares . rapsares
Raguel . rahuel
Rahel /

Rahia . rafia
rahelaia
Rebbai . ravibba
Rebba . raba .
Rebe . rebee .
rooboth . rooboth
Ruma . rama .

Sabana . sabana .
Salabim
Salebim / salath
Salud . sale /
Salomith . galu . polo .
Sapan . sapshan .
Sared . ad . savshan
2° Regu . v' fidur
hiam salomon
Vasa / ped 2° palij
Vocatur saredutha .
Serasias . sethuas
Sephot . sphet /
Sephu . sephi .
Sera . sevath .
Sellum . sellom
Semi . semi .
Seor . segor /
Sevias . sevaia .
Savaas /

Sevuth. puvuth
 Suthem. suthimis
 suthima
 Sufai. sefai
 soba. suba.
 Sobna. somna.
 sorto. sortio
 sortoth
 Sualim. saalim

Thau. tau
 thammatszaa.
 thammatsave /
 thamatpaticon.
 thamatpicon
 Tobias. tobis
 tviptiueb. is.
 thetiam. em. ite
 u thetua civitate
 theuma thamma
 theodas. otub. teu.

Uphir. ophir
 vrei. vrai
 vvi // v6 spub
 vparhi. hup. vpi.

Zabud. bad.
 Zachov. cspur /
 Zaru. tau /
 Zave. Zaved. zarad
 Zemri. Zamvi
 Zemevi. Zambri
 Zettua. Zetthua
 Zettqua /
 Zomm. Zommm
 Zozomim /

Askondity. sus.
 adufus. adufid
 auctlo. curlo
 aduevov. avis.
 auevov. avis
 Applicuit. vel
 applicavit. Unde
 applicand a pmo

applicatio a 2° vel
 adpli // Hoc vbu
 plico quod habet
 vi diuisu i pterito
 itid / m supno, et
 parit habz aui. atid /
 sed in hanc ponat
 aliqui dnam
 Et plico ad spoe
 copositid vt ad. vt.
 m. con. dis. ex.
 magis habeat vi
 diuisu m pterito
 et itid m supno.
 Compositid aut ad
 noue vt duplices
 triplices. multiplices.
 habeat. aui. atid /
 quia tame auctore
 tid firmatur. sed
 plu opinione idio
 m libris correctis
 indifferet habeat
 sic saltid vt ad noue
 copositid. semp ha
 beat. aui. atid /
 et nudiqz vi. itid /

sed ad pposicione
 frequent vi. itid
 et aliqui aui. atid.
 Duppliciu pteritid
 et venit a dupplicio /

Arca. arctia
 Arcam. arctiam
 primid videt melis
 quia venit ab arce
 arces / sed aliud est
 etia m vsu /
 Amplexor. coplet.
 Aspicio. conspi.
 Aspectus. consper.
 Alludo. illudo.
 Amuere in hęc
 coposita sut ab hoc
 verbo nuõ. qd m
 simplici no est m
 vsu / Aq etia veit
 Abnuõ. et renuo
 per simplex. n.
 que etia pro eod
 sepe ponut.
 Asteriscus. asteriscus.
 primid habemus m

plico

8

biblia sed 2^m era
inuentur in doctore

Et quida dicunt

2^m esse meli⁹. g^o

utruq; tolerandu 3/

Aspergo. con. re.

aliqui aut dispygo

tiō suo simplici

pro eodē ponitur

Ispargo vbiq;

habet .a. ante .r.

sed in copositis

e. ante .v.

Baptismus
baptisma. tis.

baptisma

Buca. bucca.

bucella. buccella.

Bubus in carth⁴

p tota biblia. bob⁹

aliqui in doctore

Coertio
coerticio

Compago. copagis.

Claudo. claudō. a

primo venit **I**ncludo. recludo. accludo.

Cruatē. eris. teva.

Contagio. omis. ut

contagiu. cotagny

Corodrilus. croco

drillus / 2^m verus

quia est animal crocci

coloris /

Dem. deinde
demonid. ij.

demon. demonis

Diacon. diaconis

diaconus. ni.

Affrenus
affrenis

Elephas. antio

elefantg. ti.

Etter. eris

etterra ettere

Etthopes. etthopus

Ebdomada. d. vi

ebdomas. dis. dem. de.

Ebraus. hebraus

Ebrens. hebreus

Exim. eximil /

Femur. os
femen. is.
fiendu. faciendu
forte. fortasse: sitan.
fortassis. forte. pro
eod' aliqui in doctore
fucare. fucare
fundibula. e.
fundibala. e. inde
fundibularius vel
fundibalarius / et
utruq; habem9 in
eodem significato

Gymnasium
gymnasium
gualterius walthers
göthelms. willy.

Huiusmodi
eiusmodi
hugremodi.
huusce. per figuram
in dictis doctore

Iacio. is. ee
facto ab ave

Inno. uel Inno
aduerbium eligendi
affumandi. et etia
conuictio illatiua
Ingluua. e.
Ingluuias. ei.
Introsus. introspu
Insuetudo. insuetudo
Iacio. uel ferio.

Lebet. libet
luxuria. e.
luxuriosus. ei.
locuplet. etis pp
sine. p.

Materia. e.
materies. ei.
Mercha. merchatio
Miliare. : iud. vij.
a primo milibus
vel milibus per
syncope / a 2°
miliaribus in dano
et abltio pluralibus
Malagranatu pt
e' una dictio uel

Due ut sup & com
 positus sed no sic
 Malogranatoru /
 a primo maloz
 granatoru . a 2o
 malogranatoru /
 Munimen. is.
 Munimetu. ti.

Nocte. noctu
 num). isina .
 Vel num) minifina .
 Primu verus . a
 numerando / veruz
 habet /
 Nugas in biblia
 indetnabile . p
 phome . 3o talo
 ale indentur
 Nuga . ge.
 Nufq . nullo low
 Nu . nisi . nisi .

Octoginta .
 ortoginta
 ortuaginta
 Ordacaus . eius

Opera . e. op9 . eus .
 optio . optao .
 Omelia . homelia .
 Omnimodis . oimod /

Pascha . tte .
 pascha . tis .
 Potio . potano .
 Pelluceo . perluceo .
 Prospe . psepud . ij .
 Prosu9 . provsu /

Quadrupes copluc9
 quatuor . quatt .
 utruqz habet . pmd
 colus . 2m verus / f
 Quotidie cotidie .
 utruqz habet . in
 biblia et alibi in
 cartisu . / pmd
 sm gramaticos . 2m
 p vsu / II
 Quatinus couctio
 causalis . sed p . e .
 stlig quatenus . ad
 uerbu loci vel tyb
 sed p vsu quasi

indifferent p^omit^o
Et m^odui . q^o diu . p^om
zarius / Aliq^odu
aut sp^o est vna d^o
Dic . anteq^o . ante .
q^o / p^oiusq^o .
p^oiusq^o

Tandiu

Tandiu

— tam . diu . **Thore**

T^a p^o in biblia

artu^o frequetuo^o .

sed prima p^o v^o

etia^o s^o toleranda

Maxie t^o & q^otem

ac ceteris varie p^o

opiniono^o / tam &

attentu^o q^o scripto .

Remintegrare
redintegrare

R^m in doctore . d .

inposita /

Rinocerof . otu^o

Rinoceros . vi .

Rinocerota . te .

Rursus / rursus

Saltem . salu^o
id^o s^o papa

Salutaris . tare

Scorbs . scobis .

Scorbere .

Scopa . pe . mul

Scopare /

Stratus . ti .

Stratus . tu^o . tu^o .

Sequor . sector /

Solamen . solari .

Solam . sed

Sal^o consplano .

Sconsplari .

Spiritualis . spi

Sritalis .

Septuagies . gesies .

Sup . supra .

Subter . subter .

Scorpis . ij .

Scorpis . omis /

Scorpis .

Tegme . tegme .

Tegumentu^o . ti

Tenebresco . brasco .

Thimi. thimi / Per duo ij habetur
 in cartis. in biblia // Et dicit etia
 catholicon. melius. per simplex. i. Ilem
 est et conus. stiliz incognita lingua
 & quibus salomon fecit opera.
 Tomitus. trus. trui. Tomitruud. trui vt
 tomtru. multumabile.

Velamen. velamenta / Instructu
 vngentiu / Unanimis in biblia.
 Unanimus. mi. in doctore / Unanimis
 in Introitu etc /

In omnibus supradictis conuocati librorum
 consulitur Non autē scribentis aut legere
 arbitriū capatur // Scribentes & nouo
 libros et lectores diuine exemplar conuocem
 sequuntur quo ad tiorū ordinē. sensu et
 virtute / que uero dico pp eos qui suare
 sciūt. volunt. et possūt. morem ortho
 graphia. in quibus non oportet eos
 sequi semp exemplar antiquū. videlicet
 si habeatur adsu. adpsito etc Nil pūdi
 cabitur statuto. si scribat et legatur
 assu assito etc // Si autē sint aliqua
 mendosa vel corruptioe diuina. non
 ipi saliz scriptores vel lectores id faciat.

nisi sicut statuta sciendum declarant / Quae
autem antiquorum mentionem sepe feci. neces-
sarium esse congrui / quia opposita uerba
se posita magis elucescunt / ne moderni-
tate dimment. que quondam acceptata
vident / **¶** Verum licet supra posueram
in quibus libris. Biblia cartus. habeat
morem antiquorum. adiuuauerunt et in
libris hactenus scriptis tpe mod. vno.
etiam non oportet emendare si habeat.
sicut noster docet usus. primum in talibus
que per vnum solum legenda sunt / hoc dico
pp. li. sonauerunt. in psalmis duobus
psalmis scilicet Deus in refugium. et
Deus qui filius erit tibi / **¶** Vbi necesse
est ut sic habeatur / quia alibi simul pluri-
bus modis conueniunt. vniuersitas
confunderet. **¶** **S**ed ut primum hec
scripta non sunt secundum imperium. sed secundum
indulgentiam / Nec per hec quibus ab
omni modo similitudine conueniunt secundum
principalia exemplaria cartusie verat.
sed quod difficile illud sit ipse effectus probabit
Et nichilominus illa diuersitas occurrat. potest
ipse experimento didici

Et quia plerumque non quid per libris

vel dictiones tantu / sed et ppt curu
 flexor. puncta. et elevatos. plurime
 fut correctiones. et libroꝝ rorrosides
 p qd vt ead huc parti provideatur.
 nouerint correctores ¶ **C**irca
 et elevatis quibus vtm. nulla certa pt
 haberi limitaco alia. q̄ sicut statuta
 dicunt. stiliz. q̄ in vsu in quo fit m raga.
 no fiat metru. sed punctu pusu. quod
 nos vocam̄ elevatu ic ca. vlti. p̄ pte
 q̄re quod circūflexor vel elevatoru
 varietas ruru ordms no imutat solu. vt
 quilibet domus sit sibi ipd concors in
 eiusmodi ¶ **Q**uid vna dom9 ravo cu
 altera concordat. quia alia plus. alia minus
 habet & ip̄s. ¶ **E**xpedi tñ sicut ead
 nuc frequen̄ fit. et ita in nouis libris
 ordnatur. vt in versu. in quo no est
 m̄ raga an fine. potius pcedat elevaty
 q̄ circūflexus. et melius sonat / ¶ **E**t sic
 fuit tpe scismatis in quadā carta capli
 ordnata ¶ **I**stū modū tota gallia
 obseruat / **M**ultitud aut circūflexorū
 et elevatorū sepe maḡ m̄flm̄ impedit
 q̄ promoueat. et tediu pleuūq̄ p̄mouat
 ¶ **D**euanda tamē est vbiq̄ ead religio
 grauitas / **I**n psalterio vero et ceteris

scrib

intelligit &

3

212

pausulavū distinctio . per totū ordinem
satis vniſormiter custodu . quia hec pre
ceteris . vnamini continuare habemus /

· **P**ause etia siue vngula / que in gradualibz
et antiphonaribz per quosdā anotantur /
sufficit q̄ sint pro domo qualibet conformes
vel potius tantus ipse // quare non est
necesse . quod tantū certis vngul vtrigē
quia pro tpe et pro loco licet aliqui pau
sare . **V**bi nec est vngula / et rursus .
aliqui vngula docent p̄terire . vbi fuit
assignata / qm̄ eiusmodi nec in libris cantu
sic sui regulare / quin certo modum sta
tutorū aliqui alii fieri . sepe expedit /

213

Verbi gratia / **O**fficium domnicale aliū est
cantandū ip̄o die dñico . quia tractus . q̄
infra ebdomada / vbi q̄ est officium matu
tinale etia ex statuto q̄ cantandū est magis
rursus // **S**ic officium **S**uscipimus
deus . magis festiue est protrahendū in
purificatione . q̄ in sibi assignato dñico die
Similia responsoria infra ebdomada in
matutinis . **V**elocius sui cantanda q̄ in die
magis festiua // **P**ropt̄ que caute in statuto
dicit̄ . **A**nti . et cetera incipienda .
ad pausam debita intonentur / alii nō simul
cantemus s̄l pausamus . que dicit̄ fuit hūilit̄ .

auscultando: ut nullus nimis precurret / nec
 longius post alios tractus faciat. ut patet
 in statutis. ca. xxxix. ¶ Hec uero
 dico. ne quibus forte estimet etiam uirgulas
 in tantu notari. iuxta libros carissime
 corrigendas.

¶ Recapitulatio.

Iquet igitur ex hac prima parte
 quibus operis. quo duplici respectu
 tolerari habeat librorum correctore. Vno
 uidelicet ad artem. Alterum ad usum. Ut
 si dictio aliqua orthographice non componit
 sequatur usum. Et rursum si usui disponit /
 seruetur artem. et ita utroque modo dicitur
 quid tolerari. quid ue corrigi debeat.
 Nam si dictio aliqua secundum usum unius pariter
 orationis sit. que secundum artem uel secundum antiquos
 sub diuersis partibus scripta reperitur. uel
 eodem. eodem sensu et intellectu uariante
 utroque modo est toleranda. Ut quod obrem
 uel quonobrem / qua de causa / uel quacausa /
 quoadusque. uel quo ad usque / usque quo. uel
 usquequo. ¶ Et uero que attendit
 tali scripto mutat in sequenti parte tangunt.
 ¶ Sic etiam quod. et quod. quictionibus. secundum

vsq̄ scribunt cū titello aptepost. scilicet
q̄. et p̄. que tamē scdm̄ artem eisdem
apud scribenda sūt. sicut et vsq̄
pronoiā. nisi q̄ inter que pronoiā et
reductionē talis est dicitur / quia. e. in
p̄uone d̄p̄tongatur / Verū. ad d̄ram
recognoscendā r̄m̄ simplices int̄ p̄uone
et reductionē. vsq̄ iste multū iuuat / p̄
tota tamē bibliā cartusie / sicut quod p̄no
ita et reductio per .d̄ scripta habetur /
Hec de emendatione librorū quo ad ortū
p̄nam pro p̄na huius operis parte nūc
ligenti sufficiant /

Hec de accentibus sicut in cartusia s̄ scripta

Nunc consequenti de accentibus dictionū
sive syllabarū congruū videt̄ eadē
aliquid prelibatis subnectendū / Nam
materia accentū. s̄o p̄teritosq̄ sollicitat
Accentus est certa lex uel regula ad
eleuandū uel depressendū sillaz vniuersūq̄
orōis p̄ticularē. sicut pat̄ per p̄stiam
in libro de accentibus. Et dicit̄ accentus
ab accentiō sive cantandū. quia qui accentiō
quodāmodū cantat / Accentus est eadē actus
sille p̄ncipalis et nō dicit̄ nisi p̄tulariō

Accentus itaq; alius est acutus. alio
 grauis / **A**cutus fit p̄ eleuatione vocis
 et fortiter sustinet̄ ad sono. ut patz in
 in prima syll̄a huius dictionis dominus
Grauis fit p̄ depressione vocis nec diu
 tenetur sed potius exprimit̄. ut patz in
 sequentibus duabus syll̄is eiusd̄ dicit̄. scilicet
 dominus **A**ccentus aut̄ acutus est p̄
 palis et p̄dominans / et in qualibet dicit̄
 est t̄m̄ una syll̄a que acuit̄ et p̄dnatur.
 cetera dicit̄ grauant̄. **V**el p̄ dicit̄ sed
 aliquos q̄ in trissyllabis et vltima dicit̄ syll̄a
 p̄cedentes acuta. regunt̄ accentu moderato
 qui est medius int̄ acutum et graue. sed
 sequentes acuta grauant̄. sicut in illa dicit̄
 amabamus. penultima est acuta. sed in ama
 uerim. 9. antepenultima / utrobique aut̄ p̄cedentes
 scilicet a. et ma. sūt moderate / Sic in
 amabam. sola. a. est moderata. qz nec
 eleuatur nec exprimit̄. **D**icit̄ ergo dicit̄
 vna syll̄a solam ut dixi habent p̄dnante
 seu acuta. que acutius et attractius p̄dnatur
 et tenet̄. **I**n monosyllabis ipsa
 syll̄a p̄ se est p̄dnans. ut mos dicit̄ huius
 p̄ct̄. **I**n dissyllabis latinis idest habentibus
 duas syll̄as prima est p̄dnans sicut illa sit
 naturalit̄ longa ut nomen sive in metro

fit breuis ut mea tua. ¶ In polysyllabis.
id est habentibus plures syllas q̄ duas. penult.
si sit longa ip̄a est p̄dominans ut natura
si sit breuis p̄cedens contigua est p̄domans
ut dominus. femina. ¶ In barbaris aut
indeterminabilibus saltem. con̄ vltima est p̄domans
ut ysaac esau etc.

Dictionu: alia latina alia barbara
alia notta. ¶ Latina dicitur que
a latinis auctoribus imposita est ad signifi-
candum suu signu ut homo hōies / Barbara
vocat̄ om̄ dictio que nō est latina. siue sit
græca ut monos. agros / siue hebraica
ut ihesus / siue siriaca. arabica. calduca
atq; punica. siue quocunq; alio nōne censet̄.
¶ Notta vero dicit̄ dictio que sc̄dm̄ papia
a græca descendit. sed latine terminat̄. ut
poeta. pater.

Dictionu ergo alia est monosylla
alia dissylla. alia trissylla uel polo-
sylla. ¶ Si dictio sit monosylla et p̄ se
sola posita ip̄a acut̄. ut ros flos. seth
Job. ¶ Item isti dantur casus. Cui. et
huic / ead̄ dii et diis / et iste vocat̄
tjai / licet sint monosylla in metro
tame apud nos. semp̄ tamq̄ dissylla p̄ferunt̄.

Si autē dictio sit dissilla / Aut est latina
aut barbara / **S**i latina et regulariter
declinabilis . acuit primū sillam et grauat
secundā siue prima sit naturalis longa
ut fortis . siue breuis . ut deus . **E**t dico
regulariter declinabilis . ppt' illa aduerbia
Spin . dem . vltro . vltro . falso . paulo .
eo . illo . vna . pro pariter . **E**t oia aduerbia
Spter . dona / Pronomina ac verba in
S . terminata . ut illuc . illinc . istac adspic .
edic . educ . **E**t has inductiones pape
rarcha . que oia acuit vltimā sillā /
Si dictio dissilla sit barbara / aut est
declinabilis aut indeclinabilis . / **S**i decli
nabilis . h^o est duplex / quia aut scdm decli
nationē latinā et regulariter / vel scdm
declinationē defectiuā . seu etiā p̄teritam /
Si primū h^o est duplex / quia aut talis
dictio est vsitata apud Latinos / et sic p̄ma
acuit . ut eua . sava . ama . dyna . aya
pasta . iudab . lucas (ic) / Ionas tamen
et thomas . p̄ oēs casus acuit vltimū
Si aut non est vsitata . tūc vltimū acuit .
Ut gaza micas . siba . x . **S**i vob sit
declinabilis scdm declinationē defectiuā siue
p̄teritam . tūc vltimū silliter acuitur per
oēs terminaciones . ut adam . adē . ihesus .

Handwritten notes:
dictio barbara
declinabilis
prima acuit
primū sillā
ut eua . etc

Ionas et
thomas acuit
vltimū

Septu. Agnes. agni. Joppe ioppen
Dennet semet rē. Si sit ois multu^{lis}
tue silu. vltia acut. vt syon. tharsis laus
larsis. iacob. vob. rē. Manna tunc Juda
sue pro tribu. pro terra. sue pro homie
et sardis. listris. dorchas. Pappo. choo.
cto. mudo sumu. rhodu. sidu. giudu
thum vltima non acut. ¶ Si autē
dictio sit trippilla vel vltia. hoc est duplicat
Quia aut est latina aut barbaria / Si
latina. tunc aut penultima pducit. et sic
ipā ead acut. ¶ Si natura / aut corripit
et sic antepenultima acut. vt tempora
presencia. instabilia / Quā aut penult^a
sit producta aut correpta / sicut ordo nost
vtitur. dicitur in subdit. ¶ Si autē
dictio trippilla vel vltia sit barbaria
hoc est duplicat / quia aut est declinabil
aut indeclinabil / Si declinabilis.
aut scdū declinationē latinā declinatur
vel scdū aliam / Si prima. aut est vsitata
et quasi ad formā latinā redacta / et sic
accentuat. sicut latina vt alleluia.
fencina. sarapta. sedoma. holosermb.
colla. ooliba artarperes rē. Aut
illa dictio est quasi in vsitata. pā. pā
no perfecte dictioni latinæ et regulari

Declinatione

assimilata / et tunc acuit vltima p oes
 casus. Ut ad. una. tecua. eboru. sifava
 helcana. ephrata. betffura. vappates.
 mamona. sathanas. **Et** / **Et** noia vroz
 m. ab. consona pcedunt **Ut** diuinas
 epafuas. theodas. camphas. elimas par
 menas. ionathas. **Et** **Si** illa dictio sit
 declinabilis scdm declinatione defectua siue
 grecam. tunc etia vltia acuit. per oes
 casus ut moyses moysi. moysen / manas
 ses. manassen vel manassen. manasse
 Abraham. he. magdalene. magdalenes
 Eufates. eufaten / Theotoros. theotoron
 eulastes. sten **Et** **Et** pentiui m. eos.
 Ut memphicos. genesios. thancos. dera
 policos. heresios. **Et** **Si** vero dictio
 bartua sit oino indeclinabilis. tunc
 acuit sibi vltima ut. casleu. hancu.
 icirho. savaa. estahol. besuuis. isrlm
 ononson. **Et** **Ex** pceduntur **Ps** / **Ps**
 colosis. arbellis. sicqimib. pdmib. gal
 yalis. ierusalimis. beronice. damaris.
 grazaris. partthamb. carcanis. thuronis /
Et **Pr** / **Pr** pue uonia locora et vrbua m. is
 que ut plurimum apud grecos vltima
 non acuit / sed sequit' accentu vrbuaru
 quos et nos in magna parte sequimur /

presertim in enumeratis. et etiam in alijs
 terminacionibus. ut sicione simfame. carue
 arado. attalo. alacra napu. **E**t ad illa
 ppria nomina. m. ce. . siliret. **O**see. betpabce.
 bevsabee. arbee. cavce. carsee. **O**ltima no
 acuit. sed penultima. licet sint multima^{lia}
Altere vero. tabee. zebec. besce. gabee
 et pabee acuit. **I** **O**mnium vltima
 acuit nomina barbari multimabilia tanta
 m. j. siue sint duare siue plurima sillare
 ut hai. heli. chusi. damari. ceretti. ppheli
 etc. **I** **D**emum notandum qd ppria nomina
 triplicia vel vltima vvoru in eas. pducunt
 penultima. **P**reter cereas et boneas in
 fine acuta. ut andreas. silias. michas. etc.
Sic etiam terminata in. ias. coru habent
 penultima pducta. ut anamas. marphas
 savias. banaias. godolias etc. **P**reter lasaias
 et quida nomina ferica. ut herodias. deme
 trias. que penultima corripuit. **I**
 : **E**t dico coru pp pauca nomina in palypom
 et esdra. que acuit vltima sillam. **O**ut
 samaias. sebemas. sabaias. zabadias etc.
 ut supra satis patuit. eo qd sint multima^{lia}
 vel saltu indistata. **I**
 : **O**lia nomina vvoru in. ia. polopilla
 apud nos frequenter pducunt penultima

Ut Abia. maasia. raphaia &c. que ex
 magna parte sunt indistincta uel non regu-
 lariter determinabilia sive omnino indistinctabilia
 In quibus propriis nominibus sic incertis. quo
 ad accentum eorum. usus non est & fandi uel
 querendus / eo quod & talibus nulla fixa sit
 regula / Hoc in fatis est uniuersale / quod
 dictio barbara unius sive plurium syllaba-
 rum in aliqua muta. In hac parte tunc
 in fine accitur. Ut Orab. ysaac. diuid &c.
 H. uero nil facit ad rem talis accentus.
 sive addat. sive omittat. ut ysaac. ysaach.
 &c. ¶ Preterea nomina barbara tam sub-
 stantia quam adiectiua tam simplicia quam derivatiua
 tria in aui uel in eui dissilla hoc est
 non diphthongata. talia penultima syllaba
 habent producta apud nos ut nicolaus.
 meucelaus. Garcheus. matheus. iudeus.
 cananeus. iubeus. spondeus. giganteus &c.
 Excipiuntur femineus & tribu femini. quod
 corripit penultima. Dili et nata in enis
 ut antiochens. eumenus. agareus. galicus.
 herrens &c. que etiam penultima producta
 Nomina mulierum determinabilia triassilla in ia.
 penultima producta ut maria. sarua &c.
 excepte hijs que ueniunt a masculinis in
 ius. ut apia ab apius. claudia a claudis

Julia a Julius / **H**ec oia preter lucia. licet
veniat a lucius / **E**t etia tetrasilla et ultra
penultiaz corrumpat ut atthalia. eufemia /
anastasia **III**. Similit' noua regionu et
ciuitatu in. ia. penultima corrumpit ut
Bauaria. francia. colona. alzapandria /
Exceptis paucis ut Janina. casspina.
iasspina. avimartia. papia / que pducunt.
II. Item noua notia. id est. partu greca et
partu latina. in. ia. pducunt apud nos
frequenter ut sciophtigia. Sazania. cphipha
ma. letama. fantasia. armonia. agonia.
theoria. simpsonia. synoma. metria /
apostasia / apoplezia / pphetia / pphsonomia
geometria. astronomia **II** **E**t coposia
a topos. gogos. odos. et soppos. / ut
theologia. anagogia. psalmodia melodia
philosophia **et** **S**ed Neomenia. cinomia
elegia. castinegia ydolotria. Dulia. yper
Dulia. philargiua. historia. Ierarchia.
toparchia monarchia. Sclotopia. cenodoxia
et / penultiaz corrumpit sedm regula gra
maticale / **H**. et hie silia sedm grammatice
mantu greca. utroq modo possut pducunt
Quare non sit miru. si alqm apud nos
ea quas audivit qd in doctinali uel abibi
didicuit / **II**. Item noua notia in. ea.

3
3

ut platea. chorca. yda. morpheca tuarica
 Et nomina propria mulierum. ciuitatum ac regionum
 ut meda. tiborea. gallica. ydumca. berrea
 periberoica. / nicaea Nicaea / Omnia haec permutantur
 produunt *Exponit* ythiuea. cesarea. neo-
 cesarea. heracleica / que ea corripuntur

Nomina propria in. el. vl. on. o uel
 in. es. acuta. terminata. si declinantur late
 tur in obliquis sequuntur accentus regulam on

ut israelitis. saulis. salomonis. pharaonis
 synctis. &c. / *Exponit* autem Jason. tonphon.
 zenon. fidon. sinon / on non acuit / **¶**

¶ Nomina notitia seu generis 3. declinationis
 in. tis. que acuitur ultimam apud uos per
 oes casus sui haec / *Exponit* yporis
 parulis / *Exponit* ut generis heris
 apocalipsis &c. accentuantur sicut alia sunt /

¶ Nomen proprium ab appellativo sumptum ad eam
 eandem est accentus. si ipse per omnia sit
 equalis / ut victor. felix. vitalis. vitium
 dies. rapia. cornusibus filius iob / *Vel* si
 proprium loci fiat proprium hominis ut lidia ciuitas
 sicut permutat corripit / sic et lidia mulier
 &c. **¶** Nomina derivata a propriis. quando
 habent. es. in initio. tunc sunt in. is. filius
 est initium in syllabis et accentus / *Et*
Exponit theerutes. theerutis. moabitibus moabitibus &c.

Quando autē in mto habent is. tūc gte
terminat. in idis. more patronomicoꝝ /
Et utramq; declinationē habent in talibꝫ /

Est tamē adhuc notandū & acuto
accentu vltimē sillē. q̄ntū vnacūq; sup̄dictē
sufficit hūc op̄erī / **¶** Dicitio monop̄llā
coposita cū altera monop̄llā apteante vel
ap̄teꝝ. vel etiā cū dissillā. vel polysillā /
Tale aggregatū nō aliū accentuat. q̄ vnā
dicitio regularis / hoc est / q̄ p̄talem
additionem nō acuit finali sillabā. vt adp̄
ades. et̄si. arsi. medū. necdū. transsero.
curāsero **ic** **¶** Excep̄tū coposita cū
met. vt Egomēt. tuimet **ic**. que sillā
ap̄teꝝ acuit. apud nos / **¶** Sic etiā quadā
quasobres. quotquot. usq; quo. ob hoc
posthor. posthoris. sese. mēnē. tete / **¶**
coposita cū tres et sex / **¶** Vginti et
viginti sex / hūcē. hūgē / et oīa verba
terminata in. t. in. s̄is et s̄it. vt b̄nsac.
tabefac / benedic. m̄trodur / t̄p̄es̄is. calefit.
avesit **ic** / Id. est. pad. est. ex̄t̄ur p̄ m̄r
et silā. s̄ur due distincte dicitioes **¶**
¶ Ad d̄nam quoq; hūy ablatiui alio. et etiā
aliquo. et hūy accusatiui alio. etiā acuius
¶ & acuto accentu. et p̄p̄t̄ nōm̄bꝫ p̄llā
accentu observantibꝫ. dicta s̄nt per pauca

Ad d̄bra. alio aliq.
et alio. acuius **ic**

de accentu vltimē sillē d̄clari vel

De accentu principali et regulari

De regulari accentu que sequitur
 sunt intelligenda que ad penultimam
 sillam. cuius tempus cognoscere in propria sillam
 est necessarium / quia ut sup̄ dixi / Diffilla
 dictio que fine non acuit / semper apud
 nos prima sillam tanquam producta habet /
 Etiam si in metro naturaliter sit brevis /
 Sic etiam dictio polysylla. quoniam talibus longa
 tantum penultimam vel impenultimam producit
 aut corrumpit / cetera preedentes moderate
 reguntur accentu / et sequentes priuantur.

¶ Quing. p̄ sunt vocales. relique hinc
 oes sunt proprie consonantes / ¶ Ex
 quibus tamen Nove sunt mutes. scilicet
B. C. D. F. G. K. P. Q. T.

Liquide principales et ad accentum neces-
 sarie. scilicet. **L. et. R.** de quibus hic agit.

¶ Ex vocalibus etiam **J. et. V.** in vim
 consonantium transeunt. quoniam scilicet cum alijs
 vocalibus sillabificantur / ut Jacob. Iesus
 Job. Vade veni. volo. / vel etiam cum seipsis
 ut Iuuo. Veuo. **J.** vero est duplex
 consonans et facit positionem. quoniam inter duas
 vocales in simplici dictione ponitur. ut
 troia. alleluia. manus. peior. Non

autē sunt posuone in dictione coposita vt
 biugus. reiectus. et bauulo &c. **Nos** in
 J. per se sillam farmy in Aio. acieba. aiunt
 maius pro mense / actiaia. aquileia. gaus
 tenuia coierut. mtuoierut. yuas. ba
 nauas / plebeus aū rē / **V.** etia in
 in consonante post. p. q. et aliqd post. s.
 Vt sup̄ satis dictū est / **¶** De trissillab
 ergo et vltra que sequūt. intelligant.
 et de penultima sillā / cuiusq; dictionis seu
 partis orōis / Et etia p̄uocem nom / lūia
 dictionis formā tenciam / nisi in p̄cedib;
 vel subsequētib; specialit̄ exprimant.
 P̄cipue in eoz que in veteri vel nouo
 testamto habentur / Nam ea que in
 passionib; vel in martirologio aut in
 ceteris hystorialibus libris sūt / p̄ diuisas
 patrias sepe diuisimodē etia ab ecclesiasticis
 doctoribus scripta et accentuata inueniūt
 vt ante dixi de bauana / que in martiro
 logio carthuse beuana a Ieronimo.
 Orosio. et ceteris hystoricis. Bauouaria s̄bit
 sed h̄rc̄pa etia ab anastasio alit̄ inueniat
¶ Sic & Odolrico vel Odalrico. &c. **¶**
 causa breuitatis q̄ dictio consonante p̄cedē
 vel sequente det̄ h̄c̄ intelligant. p̄ter
 vocales. nisi mite vel liquidē specificant.

2
 9

a. f. v.
 bauana

2
 9

N. nota aspiracionis nullius est virtute
 in accentibus hoc est qd nec impedit posi-
 cione. nec facit / nec int^o duas vocales
 nocet corruptioni penultimae syllae / **Et ge-**
 neralit^o eodem modo fit accentus siue ibi
 sit siue non / **Etia** ubi penultima producit^o
 pointur. p. **Et** ubi corripit^o point^o. &

710

¶ Quando vocalis sequit^o vocalem

Vocalis ante vocalem in latinis dictionibus
 in penultima syllaba, que non diphthongizatur
 corrumpitur. sic videlicet qd prima
 vocalis terminet penultimam syllabam. et
 2^a iussuet ultima. ut vicarius. georgius /
 trabea. glavea / parsimonia. controv^orsa /
 doceo. audio. custodiu / **Exapit^o g^otus**
 in ius ut alius solius / **Et g^oto** quinte
 declinationis ut speciei / **Sed** si consona
 precedit. ei. tunc etia corrumpit^o sicut dicitur
 ut fidei **¶ Etia** producit^o apud nos.
 Canopeu mausoleu. theloniu. trophicu.
 et cetera que sup^o dicta sunt. & ias. cas.
 ia. eius et. aius. dissyllabus / **Et nota**
 officioze m. ia. sui generis ut cantoria
 vicaria. lectoria **¶ Etia** producit^o plura
 siloe, et tam du. h^odu. g^out sic una dicitur /

¶ De nominibus in generali /

Quicunque accentu habet nō. eadē
habent oēs obliqui in syllabis
sibi equales. preter aliū qm q penulaz
produit / licet sius nō. aliū eadē corripit /
Et qualē accentu habet gēs singularis.
ntm exarescens. eadē habent oēs aliz casus
in syllis sibi equales / **A** primo exoripit.
eadem qd in nō corripit. sed eius obliqui
pducitur. / **A** 2° exoripit postea ut cuiusdā
cuidam. cuiusq. cuiq. sic / **¶** Vocatiuus
construs nōis in Ius. semp pducit / ut
Valerijus gregori / **¶** Genitiuus dō et
ablatis pluralis si parus sit in syllabis
penultim pducit in prima. 2^a et quita
declinatione. ut duaze duabus. duoze
duobus. duze dubus / **¶** Datis vō et
ablatis pluralis. terte et quarte decli^{ōis}
sp corripit. / **¶** Et gradat^{us} **A. E. et. O.**
in conuenit pluralibus cuiusq. declinationis
produit ut duaze duabus. duoze duobus
speneru. speneribus / **¶** **Oed. J. et. O.**
corripit ut unū viribus. fortū fortibus
ficiū ficibus. artubus / **¶** Dicitur aut
tūmentū pluralē. qm obliqui excedunt
ntm pluralē / **¶** Itē nomē adiectiuū

in masculino. feio. uel neutro p̄uenire
 equalis in feminis. equalis etiam est attentus
 ut dominus domina / Auarus. auara.
 auara. hic et hec agilis et hoc agilis.
 hic et hec et hoc sapiens / Compatō.
 et suplatō in into singulari. semp̄ corripit.
 pr̄ter extremus et postremus /

¶ De uerbis in generali /

Uerbis hec lib. .i. in omni uerbo
 cuiuscuq; coniugationis quocunq; consonans
 sequatur in penultima producit. ut amabo
 amare. amato / .do. tamen quod est penult.
 si illa horum trium uerborum. curudo. uenudo.
 pessundo. tam in actiuo q̄ in passiuo / ac
 etiam in participis eorum. ubiq; corripit. sed
 ubi. da. no est penultima. ubi. a. ut dictum
 est producit. ut curudabam / ¶

Et dicitur uerbu crescere quod excedit / 2as
 p̄sona p̄tis indicatiui singulari /

¶ **C**. crescens in omni coniugatione quocunq;
 consonans sequatur p̄ter. C. producitur /
 quia in p̄ma et 2^a coniugatione in futuro. beris.
 et bere. corripit. ut amaberis. amabere.
 docberis. docbere ¶ In 3^a coniugatione
 eris. eris. eret. corripit in p̄ma et p̄rito

impfco optavi modi. et pterito ipfco
coiunctivi / sed in 2^a coniugatione producat.
Ead corripit. eris. et ere. in pmi indicatiui
3^e coniugatione In alijs ere pducit. sicut in
prima coniugatione / Futurum optato et pmi
iunctivi in passivo gene producat. eris et
ere / Et in infinitivo 2^e coniugatione. ere
In futuro indicatiui passivi 3^e et 4^e coniuga.
pducit. eris et ere. / Pterito ipfco
indicatiui semp producat. erunt et ere.
A pterito ipfco indicatiui. diuant. oia alia
pterita ipfca et plusq. ipfca coniugabit. mod.
et etia futurum coiunctivi /

Est ergo regula / Omnia tpa a pterito
ipfco indicatiui ante actiui formata. cor
ripuit. e ante. v. nisi sinepantur et
consueuerat. consueuerat / In quarta co
iugatione. I. penultima producat. in euenit
nisi in pterito ipfco in. Vini et ab eo deriuat
que corripuit. / In alijs coniugationib. I.
semp corripuit. nisi. v. sequatur. ut cupiui
petiui / Quia etia et pterita a talibus
descendunt producat. ut cupiui. cupit
petiui. petiit / Et etia uolui. nolui
possum. et possitis /

¶ D. in omni coniugatione in penultima pducit.
in euenit. ut estote. mementote.

penultias corrumpit in postpenultibus / ut mites
interest. superest etc / In ceteris autem
sequitur regulas attentio. sicuti etiam alia verba
irregularia /

De accentu quando vocalis sequitur
simplex consonans / Pmo d. d.

Ante .b. quod semper in sequentibus
etiam sic accipiendum est / Et vo-
calis finiat penultias / et ponat
inchoat ultima / **A.** ergo ante .b. cor-
rupit / ut pillaba. agabus. candelabru
artaba. arabes etc / **E**xponitur
composita a labor. laberis. sponentali /
ut dilabor. prolabor etc / et arabo. nome

Ante .c. corrumpit / ut attacus.
optomacy. monachus. alacer. oplacet
coiaret / **E**xponitur **E**oplacat. **S**bacher
curata. clodaca. opacus / **E**t noua ciuitate
aliquare. sine loco et vnoque ut publicus
beluacus. toruacus. caneracus / curacus
quinacus etc **P**reter epimachus / et gte
in aie. ut formans. stovans. condacis

Ante .d. corrumpitur ut hiades. pliake

ebdomadē. ebdomada. troada. eadem i nō
 tiberiadis iē **E**xponit eadem in ablativo
Et p̄ia nomīnō latīnō ut comadus. et
 suado. vado vado. cū coposus ut suades
 dissuades. mado peruado. tūsuado. evado iē
¶ **E**t hoc ḡm etiā habetur pro v̄pente
 causa breuitatis. ut v̄m̄ exemplū sufficiat
 pro omnibus / **E**t simpliciter pro coposus
 vel v̄m̄ coposus pro dibus coposus. ab
 eodē simplici descendit tam verbus q̄ noīb̄
 ut sup̄. camilabīnū sufficiat pro dolabō
 ventilabīnū. agabus. pro carabus / suadet
 pro psuadet dissuadet iē. nisi aliud spe
 cificetur /

Ante f. corripit ut colasus. cū ḡm
 p̄q̄us. p̄q̄. accipitur pro f. in h̄is m̄tīa
Exponitur troglaphus /

Ante. G. in tertia d̄tīnacione p̄ducit
 ut ymago p̄pago. nomē et verbum / **E**tilit
 mdago copago. copages iē **E**xponit ~~andigna~~
 astriates. p̄p̄m̄ / **B**ed in p̄ma et 2^a d̄tīn^o
 corripitur / **U**t onager. naufragus pelagus
 sacrosagus / **E**xponit. **T**reagra. podagra
 avospagus // **P**erago quosq̄. pagus. satago.
 conflagro. et mdagor. corripuit. multomagē
 quantomagē. tantomagē / q̄m̄ sūt v̄na dicto
 simillē corripuit. **B**ed suffragor. p̄pago.

verbu et presagus. pducunt^d

Ante .L. corripit^d ut gulgala. mag-
dala. bubalus. cimbaliu. italus. pualat
intercalat. miscalat. / **P**alat ved exalat
et gposita ab alio alio / **E**t nominato in alio
vel ale. si est diuati ut animalis. curuulis /
porialis / vel alpapalis. bipedalis. optalis /
• Vertigalis animalis / **E**t : **E**t gts neutri
generis in alio ut aialis. tribunalis / **o**u
get produunt^d

Ante .M. corripit^d ut adamas.
priamus. Venuntame. balsamu / **D**ed
in neutro gen^d .I. ante .M. produuntur
ut exanen. tymiana. **E**t pducit attam
sive sit vna dicto sive due /
Compositu d. amo. ab corripit^d. **D**ed
d. famo. et clamo produuntur /

Ante .N. in simplicib⁹ seu primitiuis
corripit^d ut elibanus. tympanu ptisana
oceanus. apollofanes / libanus rodanus
orphanus **E**t / **P**eruatina aut^e et
ppria nom^e homi. gentis vel loci / **E**t nou
terre d^estinacionis in am^e vel. ame. seu
eoa aduerbia / **E**t p^etoti illa noua que
habent .I. ante .I. get oia pducunt^d ut
Humano. montanus. nicamor. hispan⁹

attam⁹
pducatur

paganus. Verbanus Jordanus. iams iane
medulana, membrana lupanar / itana
tipfana, Duma, Damianus, pellicanus
vaticanus pro monte /

Stephanus et Rabanus corrumpit. et
etia pautthamus / **¶** Composita a
sano. sanas. mano. plano, ut misant
vesanus. emano coplano. et pfano seu
profanus / **¶** Et gte exvescens not
in an. h^o producit /

Ante p. corrumpit. ut alape. ganape
agapis, **¶** Exapitur sinapis et priapus

Ante. Q. corrumpit. ut itaqz aduquo
aduquis. **¶** Excipit. utraqz pbragz cu
cuquis et filid / **¶** Utraqz ed in prosa
semp pducitur / etia in nto /

Ante. R. in primatis corrumpit.
ut cythara. rnarva tidaris. opiparus /
patava. capparib. artharis. damaris /
iplaris tartarus. bauarus. ~~lat~~ lazarus /

¶ Et gte pmituoz in avis ut cesaris
ubaris. metaris / et roparo / **¶** Et etia
gte impav^o coparis. a par copositi /
Etia coposita ab avo avas / **¶** Sed dicitur

ut amarus auarus yuarus talavis /
stolaris vulgans / altare / **¶** Et gte in
avis dicitur avo ut lupanaris. tortular^o

utraqz p
pducit.
in p^o.

ubaris
corrumpit

calarus. liquearis. **E**cce thura et zodiara
et ppa nona latina. ut Othmarus. **E**t
coposita a pavo. ut comparet dissiparet. hie
pducunt;

Ante. s. breuiatur. in primitiis ut
antifasis. ypostasis canicasis. canis danas
pducatur aut agasus et cetera diuatiua
et pteuta in asi. supina in apu. cu ptiapst
et nombtus ut abvafi. suafi mvasi. abvafy
psuafor mvasor /

Ante. t. in primitiis corripit. ut ciaty
galatige. salbatu. calatus. theatru. avatru
cleopatua. psvates. scruobates. sostvatus
sospat. mvidatus **U**t Deriuatiua
pducunt. ut penates. lappates. piulati.
affat. gvidati. **E**t oia aduerbia in atim /

Dimaty. cordaty. grabbatu pivata. mald
granatu / **S**upina etia in atu / **P**hospua
in atus. et noia in ator. / **P**ter curudaty
venudatus. pessudatus. cu sub. ut sup part /
Il **O**pavitate pti a sparta civitate. curatry
palatu et pilatus. adodatus ppa / **E**t
gts masculi et fed generis in. atis. ut
abbatis. pietatis. veritatis. cystatis / **E**t
coposita a lato. ut dilato. as. hie oia pducunt.

Il **O**ed ydolater apostata. vimisator / **p**et
coria simplicia breuiant. **I**l **A**dimiliter

S
no
bimatus
grabbatu

curatry

et gte neutri generis in atis. ut dogmans /

Hante .V. consona pducitur ut octauus
cabaueo. suauis. pictauis. gaudauis. ynaus
conclauis. Deprauo. ab. / Et oia pteuta
in au / Sed ptecaues. et aggrauo. /
xptauo. concaus / Et deuata a nomine
auis, ut abauis. atauis / etia andgauis /
hec corrupit. /

Eante .b. produit. ut ephebus. speb9
Expiratur heribus. celebr / pypue
in quibus muta .b. sequit liquida .b. ut
fimbis. celebris ab. celebris. mulicibus /
falcbia. cerebra / latebre. tenebre, illentea
etc / Que oia apud nos corrupit / hz
aliqua eoz abis sint indifferentia

Eante .f. produit. ut carotera.
apotera. perpreceps iprecep / allentis
Deuicab in gto / Proxi refeti exero
I Sed composita a neco. ab. vel nere.
derem. decret. detus. detov / pro. sero,
sacro. secus. ~~videt~~ illa breuiant. ut
enico. semineret. consero extrinsecus /
videtm condret / detcus, detcov. dpro
differo. consero, et plid / Et etia feneta
ppud /

} exero

epedra 3

E ante .d. pducit. ut paufredus /
dumidus. tragidus. comedi m
pterus / Epedra. et gte m edis ut mtebis
peter gposua a. pes. ut bipedis /
Fca deiruaia m. edo. ut albedo dulcedo
ic. depredor. veredo. mredi. vesedi m puto /
obedi m pnt / et macedo. pro marce /
Comedo vero. et macedo pro gente. et noia
m eda. et edua. ut andromeda. effeda cathedra
clepsedra. sinedra / Et coposita a pedo. ab.
et pedio. is. ut repedo repedis. mado
is. et. ic. Fca laomedon. alcomedon.
ista corrupit. sicut et coposita ab
infinituo. quadi. ut transfredi / ptegradi /
et a do ddi /

E ante .f. corrupitur / ut elephas. ioseph /
sed genonesia pporu. pruduar. et
pronofas /

E ante .g. corrupitur ut eligus. eligas
integer / pegre / vtego. a lego is. ponzlegy
congrago. abuego. detego x / Sed copo^{ta}
a lego ab ut allego ab. pducit. et colligo
custiga Et coposita hōru pteritor. egi
fregi. legi. pegi / et gte vtegre

E ante .l. pducit. ut gabelus. obepus
candela. tutela / anhelus. carniculus. daniculus
fidelis. mfolp. venulo. ptocto ut Epopy

angelus congelu ab. sepeli

E ante M. pducit ut diadema /
trivemis. nicodemus. lacedemon / Excepit
hiemis. heremis / vehemens. eupolemus
Et composita a nou memor, et a coemo.
freno. geno. emo. et treno. in pterito /
tame composita ab. emo pducunt. ut vedemi
coem /

E ante N. producit. ut auena. athena
venena. sivena Et gts m. eme noim m. en.
ut hems. sivenis. et ora **Quintus** de uariatia /
Ut centenus. obscenus. terreny. magdalena
Et / Et pua primitia. ut Origenes /
Hermogenes. militem / militem // Et
composita a pterito veni / et ab hoc verbo
freno frenus. Excepit. Juuenis. hebens /
eternim. sedemim / et demostenes / Et
composita tu temus / Ut quateny. hatteny.
atteny. ovetenus. solotenus / sumotenus
Et Demel tame habet in cavit supra
quatenus chatteny. penultima pducta in
septia litione symonis et iud / et alib.
in doctor. licet raro / Quia pibz ante
pnt duc partes. licet usus pualiterit eis /
ut pro aduerbio loci vel temporis ut
dicit papias / Composita etia a venio.
thugio. et genero pibz corripuit. ut

euenit aduena / aligena / indigena / & gener /
re /

An .p. corripitur .vt .diotrepes / Et
composita a strepo . crepo et nepos .
Excepit . presere / et adubus ppre /
et composita a rebo . sepo / et pterito . cepi

Ante . q . producat . vt .aqueus . adequo
exquo coquo . Vnaqueq / vtrqz pleriqz
et filia / Sed composita a sequor . corripuit
Et anteqz put est vna dictio /

Ante . R . corripitur . vt . heder
proceres . vterus . iterus . emueo . pper
inferus / poteris / Et oia noua ppa in
eris / vt . tiberis / traueris / Et qz in
eris uel eui . vt . stateris . coateris .
Agencu aer . ponderis . itineris . vulnere
luciferi . mstri / aringeri / et datuus
alteri // Excepitur mulcus //
Et generalit' sup' in rus . va . ud . vt
semperus . vpera // Excepit .
aggers . aspero . diuro . peioro . ppero .
genero . et filia et que ab illis veniunt
Et composita a greo . sero . tero . sero . is /
queror et pmo / Excepit . coferes
hiberis . chunera / machera . statira

Pantfiera. minera curthera / **A**c nomina
 mobilia in vus. va. vu. **I**n. vis. et. ve.
 ut austerus. seuerus. procerus sincerus.
 sincerus, sincere ac / **P**roter inferus.
 superus. exterus. posterus mobilia, etiam
 pducunt vti concipi vt sup dictu est. si
 valeri & fideli **E**t nomina genera latina in casibus
 vt galterus ualterus **E**t ab hebreo et
 ebraeo composita. vt adheret. nucleus
 et despero: **Q**uale aut si. e. ante. h. in
 duobus gurguombus et modis. sup patet
 in regula generali

Ante. B. breuiat. vt genesis. diocesis
 hebreus. antistes / ephesus / **E**xceptat
 pterita in ep. et suprad in epu / **P**roter
 in esus. et nomina in esor /

Ante. T. pducit. vt aretu. atletica
 vinetu. fletu pphetes. aduinetu.
 miletu. alietus. affictus. aucta ppu /
Et gti hermetis. agnetis. **E**t quatuor
 appellatiuorum scilicet. ~~her~~ locupletis. libetis.
 quietis. magnetis. **E**t quieto cu pposu
Exceptat transfreto. ab. demeto. vegeto
 vepeto. orthogemetua. epameter. corrupita
Et gndiq. t. sequit liquida. **B.** vt
 feretud. mevetrip. obstetrip / **N**isi. e.
 sit naturalis longa. vt repletrip /

Item deriuatia in etas. vt pietas. varietas
et gte in etis. vt inter pietis. hebetis
indiget. teretis prepetis. segetis. tegeret
arietis. parietis et quod / In verbis in
aliqua eozz producat / vt hebetis indiget
tegetis. teretis. parietis /

E ante. v. consona. pducit / vt longeuus
franku. desuit. consueuit. moluit.
consequi ic Excipit. cleuo. albano /

L ante. b. corripit. vt zinziber /
mulciber. calibus. celibus / Et
Satiu. et ablati pluralis in ibus / Et
Oia terminata in libet. / vt vtilibet. quilibet
prohibet / exhibet / ebibo / mibi / alibi
Sed composita de ibo. quibo. scribo. etia
de libor partibor ic parte gurgationis.
vt bilibris trilibris. hęc pducunt

I ante. c. corripitur / vt ilico
Pincax. medicus. carica. beronice /
Et oia terminata in licet. vt stiliacet. vullicet
Et mobilia in. cub. ra. cum. vt publicus
omcy. lubricus. tetricus. hosticus. celicus
visticus Excipit amcy. pudicy. medicy
in verbo mendico / Etia corripuntur
supra in ica. vt affrica. fabrica. manica
civica / pedica. partica. tunica thessalica

grammatica. uetustiora et quorū. **I**n quibus
 excipiuntur lorica formica. lectica vesica. uotica
 Pubrica mica. maronica. postica. et postica
 Etia pducit umbilicus. astericus. cedricus.
 Et pua latina in icus ut henricus. graui
 gericus. fridericus. **S**ed greca breuiat.
 ut titicus. euticus. andronicus. curcy.
Mome in hen corripit ut lincey. pter
 tubicy. **E**tia corripit gte in. Ias. a
 nome in ep. ut pollep. pollias. pulias
 pelias. ibicis. forpicis. forficis. **E**t
 gte a masculis in. ix. ut calicis. formias
 omias. sawdomias. filias. salicis quoz sed
 generis. **C**etera in. ix. cuiusdam generis
 sunt productus icis. ut femias. felias
 coturmas. meretricias. pnicis. a mitro
 nitricis. sed a uico ab. corripit. **D**ic
 ibicis pro caprea siluestri corripitur.
 sed pro. aue pducit. **V**erba in ico
 corripunt. ut amarico. lubrico. **I**c
 filii in. icor ut fornicor. **S**i tunc
 ueniunt a gte icis pducto. etia ipa pducit.
 ut meretricor. obstetricor. cornicor. aris.
 radico cum copostis. **C**oposita a frico
 ab. mico. plico. specio. trac. facio. iacio
 dico. ab. et spico. tam actiua ut aspicio
 q̄ exponuntalia. ut suspicor. **I**c h̄ corripit.

¶ Sed coposita a turo. as. et dico dicitur pducit^o
ut eptuico. maledico iudico.

Iante .D. breuiat^o. ut equid. quinquid
aridus. vuidis. colouuntida. cuiidum

Et h^o in idis ut adomidis. priamidis
aspidis. obsidis. pristalidis / Etia p^ono

mica et coposita cu id. ut totidem. rē
¶ Per^o ibidem. eadem. ydem / Etia corru

put^o p^oria in idis. ut bacchulis arē
¶ Nome in. ido. pducit^o. ut cupido. cupied
libido forimido nome et reubu / Et cop^ota

a cedo recidi pducit^o. ut p^ono. turcido /

homicida rē / Et a fido as vel fido. is.
Et a fudo. ledo. video. fido. fastiduo.

Et a pterito vidi. Et nota p^oria latia
in idis. ut gotfirdus. Syfirdus. Sed

coposita a cudo. et fidus breuiantur /

¶ Siquid vna dicitur. si quid pducit^o. due.
¶ Quando ergo conu^o verbo conu^octio p^ono

vel implicito. tuc p^ono due d^ostru^oct^o d^oct^o

ut si quid fecit fructu rē vel Et si quid
bene /

Iante .f. corripit^o ut symfer. artif^o
apocrifus. pontif^o rē / Et p^ono
duagolifa /

Iante .G. corripit^o. ut armiger
prodigus. impiger. remigis h^o a reme^o

et caliga calige nome, et caligo, ab. p. inducere
 Et composita a ligo. gis. ago. agis. egeo.
 ligo. ^{obligo} rego. ^{uigo} uigo. uigeo / Et ad nauigo.
 lenigo. uenigo etc // Sed composita a
 fugo. fugeo. fligo. figo. stigo. uigro
 Et noua in go. ut. ga. ut origo
 auriga. et caligo nome. et uerbu p
 tauribus et tenebrestis, et fatigo /
 Dectural cathafrigu illa producant;

Iante. L. corripit. ut theophrastus
 allophastus. pestilens. pugilis.
 uigilis. nichilid. cassidilis nris / aquila
 simla / Et adiectum in. ille. ueniens
 a uerbo. ut teptilis. ayilis. uapilis.
 tornatilis. altilis etc / sed a nominibus
 pducitur // Et amilis. subtilis. uirilis
 femilis. epilis. apvilis. quintilis. psemilis
 etc / A quibus exiunt. ea que formant
 pestis. supis. pap. et hung. ut pestilis
 dappilis. pavilis. humilis / // Nomen
 neutrum fixum in. ile. pducit. ut monile
 pedile. tubile Gili. asilus et asila,
 Composita a salio ut prosilit. desilit. Et
 uerba in. ilo. ut munito. similo / et
 quod ad compositis. corripuntur /

F ante **M.** corrumpit. ut magnanimus
sumimus. trophimus. sicilianus. azimus etc.
Et composita ab eme. peme. treme.
Nomen in finem. veniens a 2^a uel 3^a
conjugatione corrumpit. ut monime. spectimen,
tegrimen. regimine gemme etc. // Sed
a verbis quartae conjugationis pducit.
ut munime. nohimus. hincen etc.

¶ Qualiter unus in omni plerumque et in
3^a conjugatione in praesenti corrumpit. In 4ta
vero in praesenti pducit. requere supra in
regula generali. // Condimus ferimus
pducimus. redimus. ferimus. vincimus.
In tertia conjugatione breuiamus et aliud
significat quam in quarta ubi pducunt.

¶ Hoc nomen opinus. a. u. pducit sicut
et opinio opinas. verbum. Sic eadem
sublimis. et sublimo sublimas. illius
et illino ab. et omnia veniens a limo ab.

I ante **M.** corrumpit. ut copiosus,
omelsum. arthentim. cursum fraxim
fascinus. coturnio. abominor. Et
composita a limo. simo. cano. mureo.
teneo. et minor aris. deponentali.
Et derivatiua ab aduerbijs non habentibus
et in praesentibus ut castinus. perotinus

pristinus. clandestinus. diutinus / **E**ciam
 devotiua a bisso. fago. oleo. cotto.
 suauagdo. scabio. bumbice. ut biffimus
 totinus. suauagdinus. scabinus etc /
Eciam illa aduerbia sicme. hietme.
 heetme. et filia / **P**endino ab. et
 perendinus a pendre aduerbio / **E**ciam
 protinus. utruq. eminus. cominus. adubia.
 et paulonius ac methelominus vna dictio. et
 quatinus conuictio // **D**ed composita a
 clino. finio. uiuo ab. actiuo / ut acclinus
 inclino. desinit diffinit etc **E**ciam diuinus
 diuino. festinus festino. primo supino. supior
 opino. opinor. cu uerbis suis etc //
Caminus uirna / herimus. fescennine.
 parietine / thymus. cinnam. altum /
 salmum. vicinus. pristinum. quivinus. lypinus
 cedrus. ouinus. caninus. caprinus. uincinus.
 acrinus. matutinus. puluinar. ut puluinus
 morticinum. teptinum. uacinctinus. crystallinus
 adamantinus / etiam uerentinus / **C**oquina.
 culina. salua. farina. officina. doctrina
 canina. de cetera diuatiua supius no
 excepta. hec produciunt. // **E**ciam pro
 latina. ut martinus. fitinus. crispinus
 constantinus / **E**t hie in suis nominis
 in In. ut delphinis **E**t uoria fecia

fixa in ina ut vagina. vesina. sagina
 etia pona ut lactifera. blandina. sala
 mina / etia adubia vbi nam **¶** Excepit
 bucina. elemosina. femina. fusina. fiscina
 lamina. machina. trutina. runtina. mutuat
 pagina. sarcina. mundine **¶** Quia aute
 nome in ina descendit a noie in inio /
 eudem etia affilatur in accentu ut asina
 asina dicitur qua corrupta. / **¶** Minus
 asina. bouina. bouina. marina. marina
 que pducuntur / Nota feid que veniunt a
 rano breuiantur ut tiberina. lucina. sicut
 et gte tiberinis **¶** **¶** Nome 3° declina^o
 in inio. in inio pducit ut affinis. confinis
 herinis / et gte in inio noie in is longe
¶ **¶** Gte aut in inio qui no venit a nome in
 in uel is longe corrupta. ut nominis
 pminis. viginis. ordinis sanguinis. ruminis
 glutinis. et sibi verba a talib9 venientia.
 ut ordino. sanguino. rumino. glutino. **¶**
¶ Et gualit verba sequuntur ipa a quibus
 descendit / quia si a pductis pducit. ut
 vagina. sic etia euagino. **¶** Si aut a breuib9
 etia ipa breuiantur.
I aute. p. corrupta ut occiput. inciput
 zelotypus. libripens. longus. **¶** Et etia
 composita a pec. anti. caput. capio. vapis.

2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

sapo. sipo. typos. Et gte m. pis. ut
 principis / Sed coposita a stipo ut obstipat
 costipo. as. pducit.

I ante. Q. pducit ut antiquus niquus
 deliquit. reliquit. obliquus. obliquus. as.
 plerique. vbiq. utriq. utrobique / Excepit
 aliquis. reliquus. pliqua. deniq. undiq
 utiq. cuiq. cuiq. eliquo ab.

X ante. R. corripit ut sanguis pda
 iura. andra. fatuus. furvus. Janus pda
 Et gte m. ius ut martiris / vel m. ui. ut
 femur / Et coposita a livo qn significat
 discordare. sed snt deivare pducuntur
 Sic etia pducit sanguis. butiro. mimum
 papirus / Et coposita a giro. miror.
 quero / Et infuit m. ire vel. ui. /
 Etia conspivo. suspivo /

I ante. S. apud nos pducit ut padius
 tambisus. gauisus. veuis. venis. pmiss
 aliquid abstusio. elisus. absasus. pursor.
 deisor etc /

I ante. T. breuiatur ut ypoctita
 idolorid. amita. attonty. acolyty. arbiter
 pfbiter. ypolity. demototy. asmtoty et
 cetera pvia noia vnde m. itus. tetrapilla
 falce vel vltra / paret qnasvody //
 Nihilus larygus. ac cetera 7. declinationis

m. itas. et nouā in itor. si veniat a noibꝫ
vt Janitor. portitor. vinitor / **E**t adhibe
m. iter. et itus. vt largit. iugiter. colitꝫ.
diuinitꝫ / **E**xceptꝫ. m. itus. cohitor.
lectitꝫ. hermafroditꝫ. margarita. pituita
infrumtꝫ. imitꝫ / **E**t cetera nouā derivatiā
m. itus. si veniat a noibꝫ. vt parasitꝫ
maritus. mellitus. comitus. amitus / **V**el
a verbis quarte coniugationis / vt molitꝫ
largitꝫ. punitꝫ. **P**retꝫ. seruitꝫ / **¶**

Ecce ꝑducuntꝫ alia derivatiā a loco vel gente
In ita ites. uel itis. vt israhelita. moabitā
heremita / **E**t galadithim ꝑducitꝫ.

Thecitꝫ vel tecutꝫ. thesbitꝫ. leuita
teutꝫ **¶** **E**t gto nois in is vt sammitꝫ
sammitꝫ. quiritꝫ. quiritꝫ / **S**ed in ceteris
breuiatꝫ / **V**t carpinꝫ. strigilꝫ. miliris hospitiꝫ **¶**

¶ Nouā ꝑpna trissilla in itus. et ita. ead
ꝑducitur vt auitꝫ. vilita. tabita et vinitim
aduerbiū / **¶** Quarta coniugatio ꝑducit
itꝫ. itur. itus. itū et itor. vt auditꝫ.
auditur / **¶** Ambitus ꝑticipiꝫ. amiatꝫ
arritus accersitus **¶** sed ambitus nouū
corripit. **¶** Oritur. moritur. potitur
sūt 3° vel 4° coniugationis / **S**ed ꝑma dua
sūt corripit. et tertiū ꝑducitur / **¶**
¶ Tertia coniugatio. breuiat itis. itur.

itus. itū et itor / sed si pteritū faciunt. iiii.
 pducit. itus. itū et itor / ut petitus. petitor /
 petitū. cupitus. detritus &c / sed itus et
 itur. in talibus corrumpit. ut petitus petit.
 Vnde si petitus. cupitus. sunt verba corrumpit
 si pteritū pducit. / Nō pteritū s̄ pducit.
 itus itū. et nōne vel verbale itor / Et
 verbū frequentatū ito. cuiuslibet coniuga^{ōis}
 fuerit. pteritū in iiii. ut lacessitus. cupitū.
 seruator. dormito. Excepto q̄ itū. quātū.
 sitū. sātū. lītū. agnītū cognītū. cū dicitur
 ab eis. corrumpit. ut sup̄ dictū est in
 regula generali / Et hoc est intelligēdū
 de sitū. p̄t̄ venit a cico. c̄. 2.^a quāg^{ōis}
 cuius composita sibi corrumpit. ut exaito.
 oscito. vaito. conaito. susaito &c / ¶
 Citū vō a. cio aō. 4.^a coniugaōis cū sub
 compositis. pducit. / Prima 2.^a et 3.^a coniuga^{ōis}
 nisi faciāt pteritū in. iiii. breuiat itū / ity.
 itor. et ito. cū dicitur sub. eadē pteritū
 et uerbis / ¶ Deponens in itus pducit.
 ut sortitus. amolitus. qd̄ quāq; accipitur
 actiue. q̄libet passiue / ¶ Oblitus ab obli
 uisitor pducit. sed & obliuio aō. corrumpit.
 sicut et illitū / ¶ Intuitus ab intuo p̄t̄
 breuiat. / Et composita a latro. miteo. ut
 delitet. veniet / Et dicitur a peto. ut

compositus copulatus / Sed composita a meo
mores. et vito. ab. pducit / **I**rrito
verba semp pducit / sed irritus nomine corrumpit /

I ante. O. composita pducit ut oliua
falua. lasciuus. diuuior. avis. diuina. e.
Demuir et quinquir corrumpit /

O ante. b. corrumpit ut Jacobus. cygabo
reprobo. exprobo **E**xripitur october /
ambobus. duabus.

O ante. t. corrumpit ut mediocre. me
dicus. videris. antihocus. viprocus
Et gte capadecis. aduoco. colico. edret
vniuersus. equiuocus. innocens. **E**xripit
iodicus. patroctus / **E**t composita a foro /
ut suffoco. presoco. offoco / **E**t gte in
ocis. ut velocis. atrens /

O ante. d. corrumpit ut fructus. comodum
titropales. tripoda. methodus. penodus.
epodus. **E**t oia composita ad modo / **U**t
quomodum. simade. tumodo. quomodi.
amado. quomodo. diuado **U**t gte sic vna
dictio / **T** **E**xripit. custodis. **E**t gte vna
ut herodes. **E**tia enodo. coplodo. corvodo.
Sed composita a forio. breuiant in pnti et
pducit in pteuto /

O ante. f. corrumpit ut philosophus /
ph. p. f.

O ante **G** corrumpit. ut Decalogus.
protogus. euego. uuego. Excepit ^{composita}
a gogos quod est ductio / ut synagoga.
ysagoge. pedagogus &c.

O ante **L** corrumpit. ut soboles. aristobolus.
pabola. discolor. disculus.
epistola. pentapolis. reculo. nicola. cocolel
redolel. imolo. auolo. aduolo. assollet
msolens / prestolor. mispolo. cu aduolo

&c. Et oia diminuta in olus ola ut olu.
Excepit ^{composita} a solor. ut consolor / et
a colo. ab. ut prolo et prodolor in dactilo.

O ante **W** corrumpit. ut ebdomas.
pdoma. yconomg. atqomg. latomg. cuomo /
edmo. ab. tidomg. ypodromg. plebotomg)
Sed nomia neutri generis pducunt. ut
aguomg. aniomd. cinamomd. perizoma.
aroma. holocaustoma. ydroma et cetera /
Etia depromo. id. verbu /

O ante **N** pducit. ut colouus. paring
psona amona. sardomg. Et composita a
dono. ab. pdono et pono. Etia vacanon. ans.
Et gto in. omb. nois in. o. ut aquilomb
seruomb. pharaonis. Etia aut greci nois
in on / vel. ecia pziou noim in on. aliqu
pducit. aliqu corrumpit. **I**sta ergo corrumpit
Tanomib. diacomib. demomib. smomib. oromib

Imomib

Tasoms. calcedoms / Sed triformis. sidoms
sinoms. salomoms. samppoms. ephoms.
astaloms. pphilemonis. Babiloms. Zenoms
et artemomis. pducunt. Etia corrupit
oriona. pme declinacoms. Crisogons. anth
phona. trigonus. antigonus. Diacoms. Et
ntis in omis ut senoms. vedoms thuvoms
pter adoms. idis. Et uia gent pth
corrupit. ut saponis. macedones.
lingones. amazonis. aragones. britones
sicut et corz gts singularis. nisi habeat
vocale ante. o. ut burgundiones. van
giones. et que pducunt. Composita a
mones. sono. tonu. corrupit. ut admonet
psono. consomu. intono. etc.

O ante **p**. corrupit. ut yosephus
synops. antropos. exprope. susopa.
mopis. ethiops. gti. Excipit europa
ascopa.

O ante **q**. corrupit. ut alioqn. proq.
exproquo. eloquor. falsiloquus. Excipit
composita cu. q. aptopost. ut quandoz. utoz
pteroz. doz. utroquoz. etc.

O ante **r**. corrupit. ut ethelrvus
pitagoras. aporis. & fuis. bossor. distofor.
ppristofor. ac cetera pvia in. orus. ut
ysidorus. pcorus. theodorus. heliodor.

Et gte puzor nom m. or. ut mirator
cupator. castor. philometor. hector
Nabon tñ pducit. et ceteri gte puzor
appellati similia. ut victor. / **Sic**
gte nom m. or. In vt. In vr. neutri
generis corrumpit. ut equor. marmor
decor. a decub. tps corporis. robor.
femor. ebor. // Ceteri puzor aliuz
puzor nom m. or. pducunt. ut castor
fulgor. sonor. ppor. Excepit arbor
vettor. memor. pubtor. martor
Et a corpus topozor. ut bicor. oris
tricor. oris // **Et** gradus fm verbu
m. or. variatu gte m. oris ab ipso veniunt
vel corup. / **Unde** sicut mavor corrumpit
sic etia memor. honoro. ab. pducit. et
decoro. ab. sic honoris etia. decoris a decov.
sue exipso. ipa verba a gte / **Et** sicut
decub decoris corrumpit. sic etia decoro. ab
pducit sicut honore // **Item** est & corupozor
Topozor a mover et minor. furo. ab.
et voro corrumpit. // **Ed** a floreo. flovo.
oro. vovo. plover. pducunt. / **Et** gte gpan
gradus m. or. vel m. vb. cuiusqz generis
ut pcor. nictor // **Et** nom diluana
ut aurora. sonor. canor. sapor. decor
Et et etia sicomor.

8

8

8

O ante .s. producatur ut morosus
colosus /

O ante .t. pducit ut azotus. melota
zelotus. theodotus. carnotus / Et gts
in. otis. ut sacerdotus. vinocerotus. nepotus
Epapit compositus. ipotus / Etiam
corripit. antidotus. deuoto. utpote. bipotes
Sed deuoto ab. copotus. topotus / et
ignotus / pducit. /

O ante .v. consona. corripit ut venouet
refouet. venouo. deuouet / triplenta eoz
pducuntur /

Ante .b. corripit. ut lugubris.
delubris. corduba. coluber. sicubus
artubus. sicubi. alubri. nubri. tubo.
mubo. mubus etc / Et uia oposta a
nubo. et a nubis. pducunt. Et ipuber
ipubis. salubris. salubre / etia atubi.
astubi / sue sint una dictio sue due /

Ante .t. pducit. / qn desinit in ty
cu. vel. cu. ut cuniculus. caducus. sabuca
eruna etc / Et coposta a duco duco.
luco. es. ut educet. elucet etc Etia
manduco / sed. educo. ab. pmitte. corripit
Et alluis. de alluis. et pollucis de
polluis. pducit. / In alijs breuiat ut

Tante M. producit. ut acumen. bitumen
et cetera in unum. proter ea que derivant a
verbis 2° conjugationis. ut documen. nocumen
Etia^o producit & plumo ab iplunio
cosumo. is. et desumo. Sed autumo ab
cotumay et copota a timeo. Etia^o
omne verbum in unum. ut nolium. possium
quium. Etia^o incolium. cucium. cucumer
vel cucumis. postium. hec corruptur.

Tante N. producit. ut fortuna. lacunar
tribunal. reum. nimis ipsum. Etia^o
Et coposita ab uno. sed ut aduno coaduno
coiunt.

Tante P. corruptur. ut complex. vprupa
auctupis. quadripes. quadupla. centupla
desup. desupra. Et coposita a cupio
et cupro. Et octupo. nucupo. concupit
Et constupror. obstupet. Etia^o pterita
vero coposita. producit. ut irrupi duripi.

Tante R. producit. ut natura. artium.
tentura. pecunia. pecunia. cetiqua. Etia^o
copota a durus vel duro. iuro. tuvo. et
vvo. ut obscurus obsuro. parvo. pduunt.
induro. eduro. obturo. coburo. Etia^o
Excipit purpura lemures. Et verba
meditativa ut Esuris. lecturis. parturis
Et coposita a furo is. Et hec in vris.

nomi in vo. vt auguris turturis. sulfuris
 murmuris. furfuris &c sed tellus pducit
 telluris: Verba a quib⁹ nomia veniunt que
 obliquos corripunt etiam corripunt ut equo
 vt auguro. vel. or. fulguro murmuo

saturo ab. &c

Uante .s. pducit⁹ vt suuacusa. et gpo^{ta}
 a cuso. ab. et pteuta in vsi. supia in vpo
 pteipia in vsus. uoia in vpo adubia
 in use /

Uante .t. pducit⁹ vt. acutus. obtutus.
 tucita. baubucus. nasutus. verutus. sternutus
 ti. Inde sternuto. ab. / **S**ilv supia pti
 cipia vel uoia verboru in vo. pilla uel
 in uo. dissilla / vt soluo solutu. solutor.
 consuo. consuutu. consuutus. cosutor. cosutu
 &c / **P**nt⁹ ea que veniunt a. uuo. vt erutus
 diutus &c: **A** futo. fucio. glucio muto
 nuto. serutor. utur. et vto. coposita /

Pducuntur **T** **C**z copo^{ta} ab vtro vel vtro
 a sicut velur / **A** puto verbo. vel pura
 adubio. a quacio. uel tucio. corripunt⁹
 vt alterut⁹. alterutru. sicuti. veluti. co
 puto. vtruta. cocutus. distuti / **S**is in
 vris pducit⁹ p⁹ m⁹ d⁹ vt virtutis.
 salutis Inde saluto. ab. pductu /

Uante .v. conpua corripit⁹ vt copoita

u inuo / sed pterina pducit ¶ Generalis
vero V. in penultima pilla diphthongata /
pducit. Ut thesaurus / applaudo. penta
teucus. selucy / et cetera /

¶ De positione

Dicto de vocalibus simplicibus respond
precedentibus / etiam videndum est. quid virtute
habeat vocalis. quoniam duc consonantes uel
plures sequuntur.

Quandoque in dictione trisyllaba uel vltra
latina uel barbara / cuiuscumque partis orationis
epistat ubi saltem vltima non acuitur. vocalis
in penultima pilla postea sequitur. duc conso
nantes uel plures uel una sola. duplicem
representans. uel una geminata. talis
penultima pducit. virtute positionis. Ut
antistes. pretendo. corpus. attente. quidam.
camistrum. sepulchrum. plipus. condixit.
obvise ¶ Obvisum. thesaurizo. phetizo.

Philippus. apollo. volla pauvo. fortasse et
¶ Excepitur a positione vocalis quae
sequitur una sola muta. et post mutam. l.
vel. r. liquida. Ut alacris. mulcibus.
simulachrum. afferta etc. / que penultima
si pducit aliquid. hoc non est vi positionis s

aliunde. ut salubris. repletur. ¶ Sed
liquida procedens mada. postione no ipedit
ut Oswaldus. arbertus. uterqz incertus
¶ Exerpuat. etia ista sequentia que ap
nos penultima no producit / stiliat /
coposita a quando. inde. intus. et longe /
apropost. ut. siquando. nequando. aliquando /
deinde. proxime. exinde. obinde abinde
subinde / abintus deintus / alonge. & longe /
priusqz put est una ductio. et ead deinceps /
¶ Ead eadem ductio aliquo duplici de causa
pducit. s^m dicitur scriptur ut obrizid
pphetiso. patriso / si scribitur per .6. in
principio ultie sillabe pducit penultima
ut supra dictu est. & .7. ante .6. / Si
scribitur per .5. ut obrizid &c itera pducit
virtute postione / quia .3. sicut et .p.
est duplex consonas ¶ Sic subrius
pducit p v ante f. / et subrius p
postione. quia ff. geminat. &c ¶ Sic
ecceps ead ductio pducit et corrigit
ex vicio scriptoris / quia digitus corrigit
si aut scribitur digitus virtute postua
pducatur &c Talia itaqz stptore vicia
vbi duplex loca pro simpla. duplex geminat
pro simpli scribit. aut ecceps. et si
significacione no tollant p accentu / tñ

que eodem variat^{ur} precauenda sunt. p^{er} h^{oc}
quo ad penultiaz syllas / Pat^{et} p^{er}ta quaedam
doct^{or}es s^{ed} autem diuisi seu distincte per
partes integrales. que t^{amen} s^{ed} v^{er}um
consuevit pro vna parte dici et scribi.
P^{er}sertim apud modernos. ut attamen anteq^{uam}
prouisip. atubi. astubi. diuoid. quoddam^{us}
egonictyp^{us}. usinctyp^{us}. e contra. &c. quare
t^{amen} aliqui ex tali conuentione mutat etiam
accentu penultiaz syll^{ae}. et aliqui noⁿ. sicut
satis sup^{er} ostensu^m est. huiusmodi aut^{em} doct^{or}es
frequenter in antiquis libris p^{er} distinctis
p^{ar}tibus. scripte inueniunt^{ur}. ¶ D^{ic}unt
etiam aliqui doct^{or}es que indifferent^{er} p^{ro}duci et
corrip^{er}i possunt s^{ed} v^{er}um arte. ut tunc bre^{uiter} &c.
vbi grammatici committunt arbitrio legentis.
Apud nos aut^{em} vbi oia s^{ed} v^{er}um aplm ordinate
fieri debent. certa limitatio fit ad vna
parte pro vniuersitate seruanda. maxime
in conuentione

¶ Conclusio huius opusculi

In prima parte huius operis patet
in p^{ro}p^{ri}is correctionibus cautela. ob
causam esse materie p^{ro}p^{ri}etate. suspensa
ipam reliqua. Sic vero t^{em}p^{or}e et loco ad h^{oc}.

congruus nactus. sicut ex duobus conice
 et collige potui. ptractandū suscepi /
Syllaba itaqz. ti. in scripto fit. ci.
 in prolatione vocali sequete. nisi. e. pcedat
 vel. p. Vel nisi. h. inter. t. et. j. tect^o /
 Ut pastio. mixtio. mathias. Vel p^o
 Differentia. ut litu. natu. vatu. vectu
 vitu in gto plurali / **A**bsint qz
 sine scribu^o cu. h. vel sine. h. / **E**t
 mathias atqz corintius. et vigiti
 omib **H** vocalem posita in iudua ta
 postia / hęc oia pferut^o apud nos p. t.
 et no p. t. / **O**mnē etiā verbu
 in. o. uel in ov. habens. t. in 2^a psona
 indicativi pntis indicat modi. scribendū
 scribendū est per. ti. **U**t scno. sentis.
 sentis / scis. sis. scit / pator. patris
 parit. **T**is / que in 2^a psona servat. c.
 no pnt per. t. scribenda. Vno per. t. p^o
 fut corrigenda / **I**tem nome verbale
 formatū ab vltio supio. mutado v m. j.
 addudo. o. ut veatu. a veor. Ind vario
 dictu. inde dictu. **V**el a supio ficto
 quo caret usu. vel arte. Ut statu. a sto
 neut. **I**nde stano / **A** quo p^osticū / **I**
 hęc nome p^onu^o eod^o vel / formatū a. datio
 p^oncipij pntis hęc in ans vel in ens. ut

Lauventius. Vincentius. negligentia. per
et ipm picipud etia si transeat in vim
noie / **Hec** oia per. ti. scribenda. sed p
.c. fut pmdicanda. cu sub capbus / quod
sp ead in verbis ac uerbis intelligendū
est. ubi vocalis salte sequit. / **¶**

Item dictio que gto singulari 2° declina^{ois}.
vna sillaba sola supaddit a vocali icpucte
vel dto 3° declinac^{ois} / **¶** ut astutus astutus
astutia. gratus grati. gratia / **¶** Innocens
innocenti. Innocentia **¶** Ex quo patet
q Justitia. pudicitia. amicitia. &c. no
debent per. t. in penultima sillaba scribi
sed per. c. sicut sonant / **¶** **I**dem
est de comparatiuo. qui gto 2° declina^{ois}.
vel datus 3° declinac^{ois} sui positui.
supaddit. or. vel us. ut doctior.
doctius. fortior fortius. que etia p. ti.
scribunt. sed. ti. sonant / **¶** sibi et eozū
aduerbia / **¶** Unde audacior opatius.
no est scribendū per. t. sed sicut sonat
per. c. **¶** Sic nec felicior. felicibus &c.
quoz positui no habent. t. in obliquis /
¶ **I**tem derivatiua. quoz primitiua habet
in obliquis. t. sibi semp per. t. scribitur
ut azotus azoti Unde azotus azoti /
¶ Sacerdos sacerdotis Unde sacerdotus. tij.

et hoc virtualit^r sup^r apprehendit^r / quia
 h^o vel d^o 2° et 3° declinationis sup^r
 addit tantu^m una syllaba. a vocali impete^r /
Vnde beneficium sicut sonat scribendum est /
 quia beneficium noⁿ habet .t. in obliquis
 Alie vero d^oet^r cuiuscuq^{ue} partis oratio
 hic noⁿ ex^ocepte p^ovic et co^oce / sive scri
 bant^r per .ti. vel .ci. s^o d^oid^o regula
 Palligata p^oferunt^r per .ci. ut
 mauricius . ignarius . litu^m vicu^m . m^ou^mri
 generis . seminariu^m etia^m **U**t Nisi ma
 nifesto v^oro scriptoris . m^o . t . et . j . h .
 omittat^r / quo cognito corrigat^r . vel etia^m
 vbi sup^rfluit . auferatur / **V**nde marthius
 corinthius debent hab^o . h . sicut et
 arimathia / **S**ic et ioseph . azothius .
 galathia . p^ond . h . & ponat^r / quia per .c.
 semp^r p^oferunt^r / **C**appatius cosucium
 per .t. p^oferre / etia^m si inter .t. et .j .
 h . habeat / **I**tem qu^o titellus post
 loco .j . iam tunc .t. noⁿ est scribendum .
 salte^m in penultima syllaba . quia s^ond^o ex eo
 mutat^r / ut si actio scribatur sic actio ~~una~~
 remanente .t. magis vocatur actio
 q^{uam} actio / sed a parte post potest poni
 titellus pro sequenti syllaba . ita ut semp^r
 ti . sit salua / ut doctus fortius **I**

Hec sic diffuse posita. no tantu correcti-
one concernit. sed etia ipm lectore
cu emendatore paratu reddunt. cu ep
hys nouerit. se iuste emendari. si. ti p
ci. aliquando legent vel eromsp.

De Diptongis

Est quoq; sciendu. q diptongi
oe. et ac. modo no sut in vpu /
quapp corrigendo et scribendo no oportet
in hys sequi antiqua exemplaria que
sunt in carthusia vel alibi. Cetero due
stiliz au et eu. per diuisas nationes aliqu
etia varie pferunt. ab alijs. Diptongatim
ab alijs diuisim. **¶** Et qm diptongi
vno habitu pferri debet. Idcirco non
multu moueat. si ella dictu eige in
tantu. pleriq; triassilla pmoventur. quia
pluralitas interu. hiatu in diuisa distedit
que dictu tn pdm signaturu ab vbiq;
diassilla est / sicut et hie monossilla. ut
patet in quoda indorso historie tabie vbi
in vesp vna solam habet notam. **¶**
¶ In hys etia sequentibus. v. Diptongi.
Eumenius. Eubolus. Euticus. Eunice.
Pelicutus. Euxopa. q pnt tm triassilla.

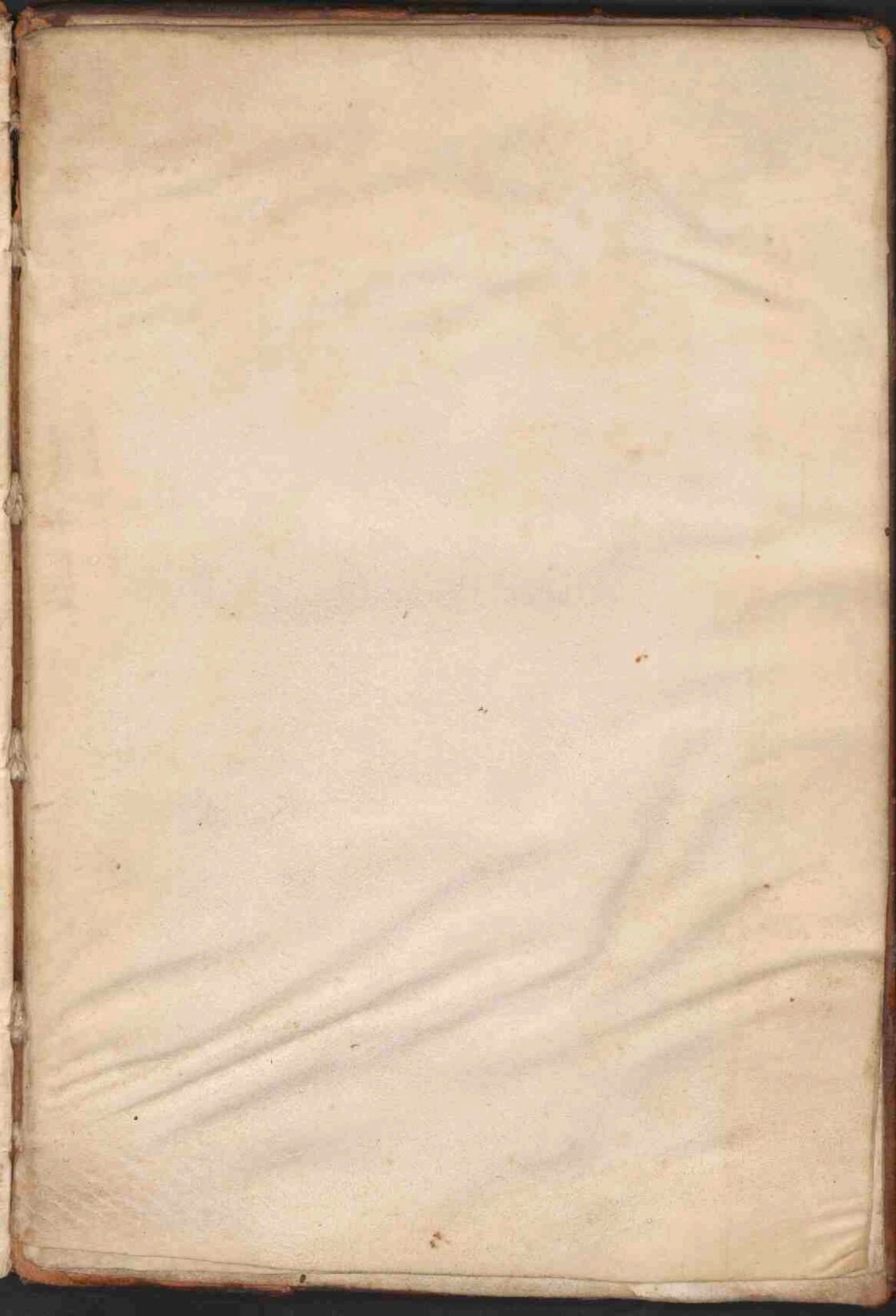
Eleutherus. Eupolemus. Pentateuch.
 Deleucia. Eufema. Eusebius. Eustachy
 Eulalia. Euprepia / que sunt tetrapilla
 & quatuor pillare tantum / Eurragulo
 quinqz / ¶ In hys autē V. no dyp
 tongatur scilicet / Jem. Jem. ven.
 veum. thau. saul / (Maum) Et sunt
 dissilla / Esau. Ragan. Casten
 baruen. trassilla / Eziau. boctiau
 Selemiau. Edadau. Joziau. Ieriau.
 masiau. quatuor pillare. / Dalaiou.
 Arthentium. quinqz. deuteteronomium
 septem / ¶ In ceteris. magis latine
 satis etavet ex eorum usu. quando V.
 dypthongatur vel non / ¶ Sic igitur
 hoc opus conclusurus precor legentē
 ut ad aliqd sibi insolitū invenit in
 uno loco. querat in alio. et ad hoc
 apto. si forte dubij sui certitudinē invenire
 possit. siquominy. novavit multa latere
 quādam intellectū. et vix ibi exisse. vbi
 se putabat p̄fuisse / ¶ Ipse dñe pacis
 largitor et auctor dissolvens in p̄p̄o
 pacis amicitiaz. ut utraqz in uno
 novo hōe conderet vnu concordū uob
 per hoc opus. et quēvis alia sive putari
 placita vivere. et ad salute p̄fici cōcedat

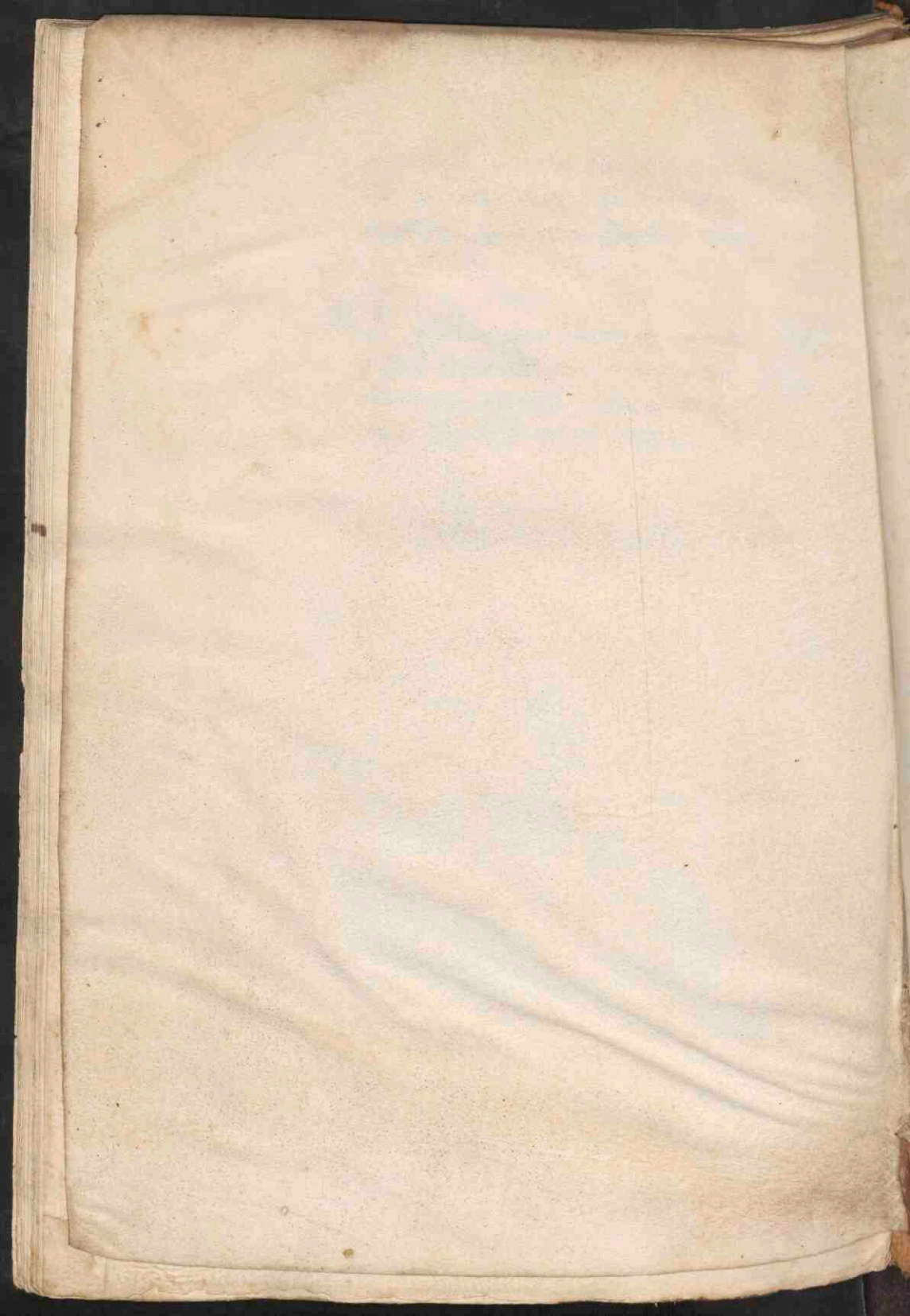
8

et pacatu in nobis sibi habuaculu faciat
Cui ad patre et spū sctō par est potestas
et gloria. nūc et in secula. Amen

Explicat opus paris in cartusia editu
a frō Osbaldo ibidem monacho. pro
libris corrigendis. & seruicis quibuslibet
alijs donibus. eiusdē cartusieny ordinis :-

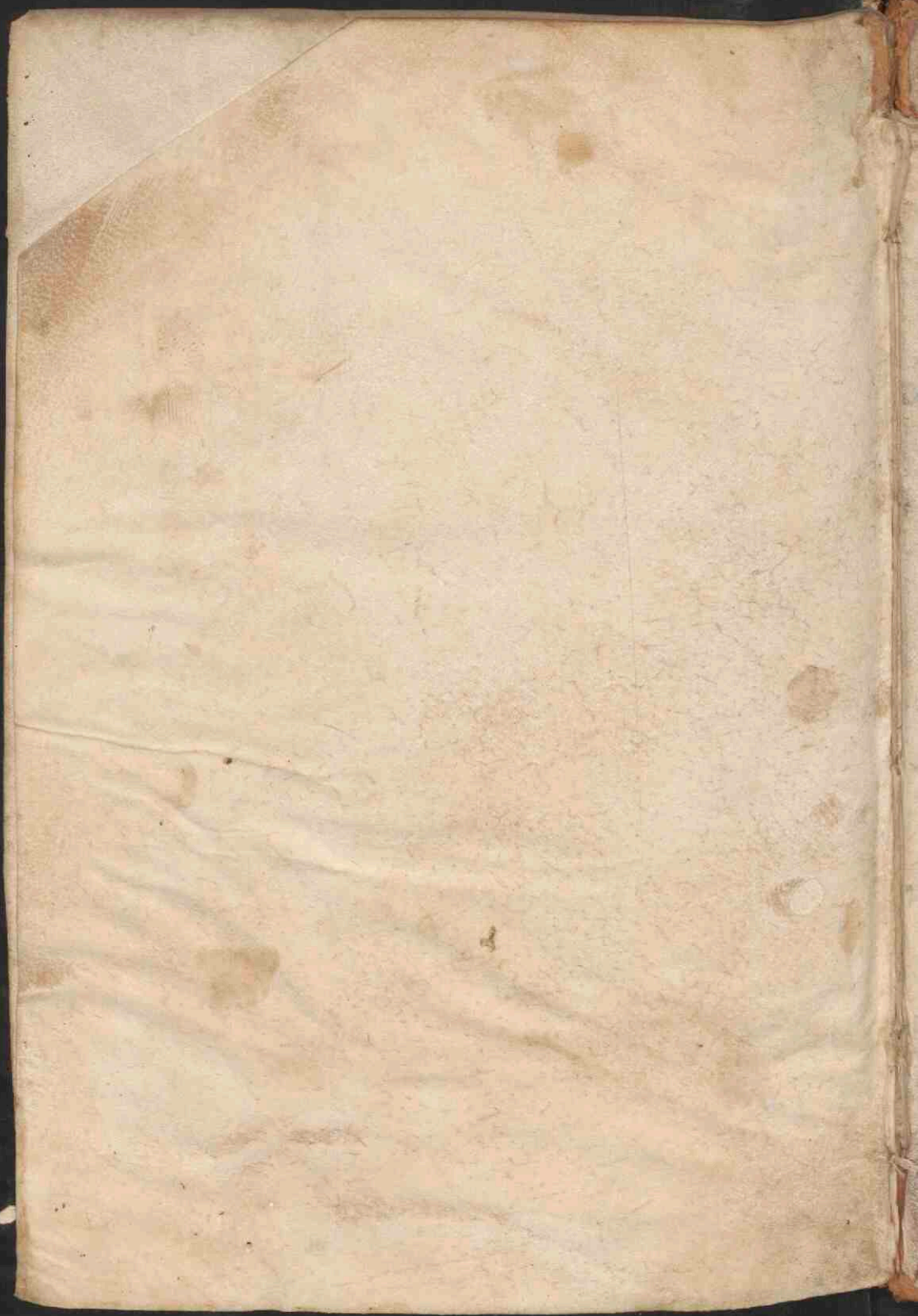
Aue maria ^{10 fecit.} pro scriptore et ligatore
- 12. 10. -

- 137-138

